35. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. május hó 2-án. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-u. c. sz. a Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ. *hivatalos közlönye.*

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Közraktárak.

Nagy-Kanizsa, április 29.

Lapunk előbbi számában van már egy közlemény, mely a közraktárakról szól. Lapunk majdnem egy negyedszázadra terjedő fennállása óta többször sürgette, többször megpenditette a közraktárak eszméjét, sőt egy alkalommal egyenesen felhivtuk erre a helybeli keresk. grémium figyelmét, melynek — nézetünk szerint — hatáskörébe tartozik az ily fontos ügy előkészitése, az akcio meginditása.

Örömmel konstatáljuk, hogy valóban a kereskedelmi grémium az, mely most ezt az ügyet felvetette és május 2-ára — a mint lapunk előző számában olvasható — délután 4 órára egy értekezletre hivattak össze az érdekelt felek. De — habár erről már szó volt lapunkban is, — mégis szükségesnek tartjuk, hogy a közraktárak érdeben még egyszer felszólaljunk s ép az érdekelteknek lelkére kössük, hogy ezen az értekezleten egyhangulag határozzák el a közraktárak felállitását.

Azt tartom: fontosságukról nem kell sokat mondani

A német embereknek igen jó közmondása van az olyan esetekre, mikor általánosan célszerűnek és jónak ismert dolgokkal ujra és ujra előszoktak hozakodni, hogy azokat ajánlják. Azt szokta ilyenkor mondani: „Nem kell baglyokat Athénbe vinni.« Csakugyan annyit jelentene, ha én most bőven és hosszasan akarnám fejtegetni a közraktáraknak ugy a kereskedőkre, valamint és különösen a gazda- és termelő közönségre való célszerűségét és fontosságát. Nem ez a szándékom csupán, sőt ha tenni is akarnám, azt hozhatnám fel elfogadható mentségül, hogy mindig voltak és vannak oly dolgok, melyeket folyton és folyton kell emlegetni, mig végre általános meggyőződéssé érlelődve, az összes tényezők közremüködésével megvalósulhatnak. E dolgok közé tartozik a közraktárak ügye is, s habár alig van számbavehető ember, a ki ezek célszerűségét és fontosságát kétségbe vonná, mégis két évtizede van már annak, hogy a dolog nemcsak a sajtó, hanem ugy a gazdák mint a kereskedők mérvadó köreiben nem egyszer élénk megbeszélés és megvitatás tárgyát képezte. Ha már most nálunk csakugyan megvalósitják a közraktárak felállitását, örülünk neki, s csak azt sajnáljuk, hogy annyi idő kellett a dolog megérésére. Meglehet különben, hogy a dolog eddigelé ott szenvedett hajótörést, a hol azt legkevésbbé várhatták. Tehát itt is igazzá lett: a mi halad, el nem marad.

Kétségtelen azonban, hogy ez a 12-ik óra. Vasuti közlekedésünk oly rohamosan fejlődik, a helyi érdekü vasutak az egyes vidékeket annyira közelebbre hozzák egymáshoz, hogy — a mi a dolog természetében fekszik, s a miről kanizsai kereskedőink nem egy nótát tudnának mondani, — a kereskedelmi viszonyok folytonosan változnak, folytonosan átalakulnak, ugy hogy nézetünk szerint ennek tulajdonitandó a lokális kereskedelemnek folytonos csökkenése és természetes, hogy első sorban gabonakereskedelmünkről van szó. A kereskedelmi forgalom élénkitése, a lokális kereskedelem emelése és tellenditése szempontjából is üdvösnek kell tartanunk a meginditandó akciót. S mivel kereskedelem és közlekedés között oly szoros viszony van, hogy egyik a másikat feltételezi, bizonyos, hogy nemcsak kereskedőink, nemcsak gazdáink, hanem közlekedési vonalaink is hasznát fogják látni a közraktáraknak.

A sajtó tiszte, hogy minden gyakorlati eszmét támogasson; a végrehajtás pedig azokat a tényezőket illeti, kiket a dolog nemcsak személyesen érdekel, hanem a kik egyuttal irányadó szerepre is hivatvák.

Azon reményünknek adunk egyuttal kifejezést, hogy kereskedőink a kivülök álló köröktől is kellő támogatásban fognak

A „ZALA" tárcája.

A mihaszna.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

Ott áll a lombtalan fákkal keritett vásártér egyik sarkán s hátát a lámpa oszlophoz támasztva, bambán bámészkodik a semmiségbe.

Arcán kétségtelen nyomait hagyta az iszákosság, s jóllehet erős, izmos testalkat körvonalai domborodnak ki a szerfölött hiányos, viselt ruházat alól; mégis az egész alak a nem-törődés és lustaság félreismerhetlen jellegével bir.

Egyszerre összerezzen, gyorsan körültekint, ugy látszik: valami kellemetlen érzés fogta el, mert hol jobbra, hol balra tekintve, utat keres gyorsan, hogy hová ünhessen el.

Ugy látszik azonban, hogy nincs már erre elég ideje, mert egy kar gyorsan meglogja piszkos kopottas kabátját, s egy magas, szegényes, de nem rongyos ruházatu női alak utját állja.

— Nem akartam hinni ember, hogy ugy van, nem én, de látom, hogy a varróné igazat mondott. Na ízen várhattunk volna reád! Hát igy jösz munkádból haza? Hol a pénzed? Elittad ugye te mihaszna! Estére se kenyerünk se fánk, a gyerekek éheznek, fáznak, mit adsz nekik?

Emberünk durcásan vonogatja vállait, de nem szól semmit.

— Jöjj gyorsan haza, nógatja az asszony, az uton veszünk Goldmanéknál két cipót és egy hatosértijlát: egy szál forgácsom sincs már.

— Nincs pénzem — dünnyögi végre kelletlenül, s nyugtalanul hunyorgatja szempilláit, nem mer feleségére tekinteni.

Az asszony az első percben nagyot sóhajt, azután ugy látszik nem tudja: mit tegyen vagy mit mondjon; de egyszerre kitör belőle a keserűség.

— Te szivtelen kutya, hát megint elittad, a mit kerestél, hát nem érted ember? a gyerekek éheznek, mit adunk nekik? este lesz már.

A férj közönyösen, szinte bambám bámul ezalatt feleségére, de azután egyet gondolva, odább állni szándékozik.

De a nő szándékát észreveszi, gyorsan meglogja karját s reá kiállt:

— Azonnal hazajösz velem te naplopó, majd átmegyünk a kis boltoshoz, holnapra ugyis odaszegődtem mosásra, ád már ma is kenyeret és fát hitelbe.

Az ember egyet gondol, egyszerre kirántja karját és sebes léptekkel az utcasaroknak tart; a nő utána rohan és elfogja, a férfi kezeit akarja reá emelni, de a nő gyorsabb, vasmarokkal meglogja és öklével gyors egymásutánban ütlegelni kezdi.

Köréjük csoportosul a nép, az iskolás gyerekek sivitanak.

A nő körültekint a zajra, nyomortól kiaszott, bánatos arcát pir boritja, — elereszti férje karját.

— Jól van, nem bántalak többet, de jösz mindjárt velem, mert másképp megint elbánok veled te lehülő.

A férfi alak a mint érzi, hogy szabad, egy ugrással balra tér, gyorsan félrelökdösi a bámészkodó gyermekeket és futólépésben az utcasaroknak tart.

A nő egy-két pillanatig haboz, de azután ő is futóra veszi a dolgot és férjét üzni kezdi; közben—közben kiáltozva és szitkokat küldve utána.

Az iskolás gyermekek röhögve, sikoltva futnak a veszekedő pár nyomában, az utcasarkon álló munkakerülők hujjáznak a futó alakok után.

A férj mindinkább távolodik; a nő dacára, hogy lépteit gyorsitja, nem birja utolérni, tehetetlen erőlködéssel fenyegeti a gyáván futót, a ki iránt az utálat kimondhatatlan keserűséggel tölti el; érzi, hogy nem birja tovább; a mellette versenyt szaladó gyermekek hahotája, az utcán ácsorgók gunyröhögése vérét fejébe kergeti; nem nézi; bová lép, meglántorodik, lába egyszerre egy csatorna rekeszbe beleakad, megbotlik és egy keserves jajkiáltással elesik; erőtlen homloka a járda magasabb kiálló sarkába ütődik, s élettelenül terül el a kövezeten.

Arcát vér boritja, az utcán járó-kelők összeszaladnak, köréj csoportosulnak; a gunykacaj, szánalomma válik, egyik a másikra bámul, segitséget keresve és részvétet mutatva a szegény mozdulatlan alak iránt.

Az inspekciós rendőr is előkerül, a hordágyat vivő hordároknak kitér a bámészkodók csoportja a szegény asszonyt targoncába fektetik, s a kiváncsi tömeg sópánkodásától kisérve, a tova-

részesülni, különösen pedig a Déli Vasut vezetőségétől, melyben meg lesz a jóakarat, a hajlandóság, melyet az érdekek kölcsönössége folytán méltán elvárhatni tőle.

Reméljük, hogy a május 2-iki értekezlet egyértelmüleg és kedvezően fog dönteni a közraktárak sorsa fölött.

A pétervári felköszöntők.

A felköszöntőket, melyekkel Oroszország és Ausztria-Magyarország uralkodói, Miklós cár és Ferenc József császár és király a pétervári ünnepélyek alkalmával egymást üdvözöllék, a „Pester Correspondenz" a következő találó megjegyzésekkel kiséri és magyarázza:

Egész Európa, sőt joggal az egész civilizált világ érdeklődése kisérte királyunkat jelentőségteljes szentpétervári utjára, mert abban az adott politikai viszonyok közt hajlandók vagyunk egy udvariassági ténynél többet látni és éppen Ferenc József találkozásában Oroszország mindenható urával kerestük és megtaláltuk egész Európa békéjének kezességét.

A nagyszerü fogadtatás, melyben Magyarország királya az orosz fővárosban részesült, felmelegít minden hazafiasan érző szivet és minden magyar ember büszkén résztvett az ünnepélyeken, melyeket az orosz barátság és rokonszenv készitett uralkodónknak. A köszönet és a lovagias elismerés érzése hatja át a magyar nemzetet a rendkivül tiszteletteljes fogadtatásért és Oroszország és Miklós cár barátságának rég ápolt reménye szilárd, örvendetes meggyőződéssé válik, melyet történelmi visszaemlékezések nem zavarhatnak meg és a békés kilátás a jövendőre csak emelhet.

A cár már ismételten kifejezést adott Magyarország iránt érzett nagy rokonszenvének. A kitüntetés, melylyel mindenről megemlékezik, ami Magyarországot érdekli: ezredéves ünnepünk alkalmával tanusitott lovagias cselekménye mind csalhatatlan jelei a nagyrabecsülésnek és méltatásnak, melyet Magyarország békés fejlődésében magának kivivott és megbóditott. A cár szolidárisnak jelentette ki magát felköszöntőjében Ferenc Józseffel a béke-fáradozásokban és a közös nagy célok elérésében; Magyarország királya meg kijelentette válaszában, hogy a két uralkodó és a két állam barátsága a kölcsönös tisztelet és a loyalitás érzelmein alapulván, a népek számára biztositani fogja a békét.

A lovagias magyar nemzet a tisztelet és loyalitás számtalan bizonyitékát kapta a mostani cár részéről és ezért elfeledte a haragot, melyet Oroszországgal szemben egykor érzett. Ez a harag nem szorult a feledés fátyolára, csak a kölcsönös józan megfontolásra és a körülmények méltatására, hogy egészen azé a feledésé legyen, melyet igazságos vizsgálat mellett már rég megérdemelt.

Oroszország a magyar szabadságharcban nem a mentő, vagy a boszuálló szerepét játszotta. Eszköz volt az osztrák kamarilla kezeiben és mindig humánusan és népjogi értelemben loyálisan cselekedett, sok sötét cselekményt meggátolt és Magyarországot mindig egyenjogu ellenfélnek tekintette és ugy bánt vele. A lovagias nemzettel szemben Oroszország még fegyveres kézzel is lovagiasan viselkedett és midőn a szabadságharc eseményeire loyálisan a legmélyebb feledés fátyolát borituk, mindig őszintén el kell ismernünk, hogy nem Oroszország a legsötétebb pont e fátyol alatt és hogy a világosi legenda már rég be van fejezve. Fegyverrel a kezünkben álltunk egymással szemtől szemben. A legyőzött a győző loyalitását becsülni tanulta és a győzőnek tisztelnie és dicsőitve elismernie kellett a legyőzöttnek vitézségét és izzó hazafiasságát. Ezzel vége is volt a kölcsönös ellenségeskedésnek. Hiszen a két nemzet a nélkül állt egymással szemben, hogy maguk akarták volna. Egy magasabb akarat, magasabb rendelkezés tette a nemzeteket ellenfelekké, melyek egymást azelőtt soha sem bántották. A történelem folyamán a haragot Magyarországon Oroszország ellen a pánszlávizmus táplálta, mely Oroszország korábbi uralkodói alatt Magyarországot halálos öleléssel fenyegette, a monarchia békés törekvéseit keresztülhuzta és még Magyarország belsejében is veszedelmesen vétette magát észre Miklós császár őszintén baráti kezet nyujtott Ferenc József császár és királynak és nagyszerü s határtalan békeszeretetben szolidárisnak nyilvánitotta magát béketörekvéseinkkel: Ferenc József népei nevében tulboldogan ütött a feléje nyujtott jobbkézbe és az érdekelt államok és nemzetek áldásukat adták erre a békefrigyre, mely a fejedelmek frigye, de a melyet a népek törekedtek elérni és a viszonyok érleltek meg.

Az utolsó félévszázad politikai konstellációi oly sokféleképen alakultak és többnyire kaleidoszkopszerüleg változtak, hogy szövetségek és szerződések külön viszontbiztositásokra szorultak, ha azokat a népek jóvá nem hagyták s nem ratifikálták. De a Pétervárott hallott barátságbiztositások annyira a népek békeszükségéből erednek, oly felbátoritást, megkönnyebbülést ültettek az érdekelt népek lelkébe, hogy mindkét részről törhetlenül és megváltozhatlanul ragaszkodnak azokhoz és büszkén cserélik ki a kölcsönös barátság feltétlen biztositását.

Ezért viseltetik osztatlan rokonszenvvel az egész magyar közvélemény a békeszerető cár és az uj orosz politika iránt s amennyire tartott egykor a pánszláv politikától, oly rokonszenves neki Miklós cár uj Oroszországa.

A világosi legendának immár vége, a magyar nemzet loyalitásán tehát soha sem fog multni, hogy ez a baráti szövetség benső, á landó és áldásdus legyen.

Közraktárak.

A nagykanizsai Kereskedők társulata a következő körlevelet bocsátotta ki:

Társulatunk választmánya nagy lelkesedéssel és egyhanyulag elhatározta, Nagy-Kanizsán termény- és áru-tárházakat (közraktárakat) létesiteni, és e célra a Nagykanizsai Tárházak részvény-társaságát megalakitani.

Az előmunkálatok részünkről megtétettek, és tekintettel ezen vállalat közérdekü természetére, mely hivatva van nemcsak városunk kereskedelmét, iparát és forgalmát fejleszteni, hanem vármegyénk gazdaközönségének jól felfogott érdekeit is védelmezni, kérjük Urasságodat:

folyó évi május 2-án, vasárnap d. u. 4 órakor a Városház nagytermében tartandó értekezletre okvetlenül megjelenni.

Kérjük végül Urasságodat, sziveskedjék bennünket ez irányu törekvésünkben jóakaratával és az ügy iránti érdeklődésével támogatni.

Szivélyes üdvözlettel és tisztelettel maradunk

Nagy-Kanizsa, 1897. április 27-én

Nagykanizsai Kereskedők Társulata:

Ebenspanger Lipót elnök. *Schwarz Gusztáv* titkár.

HIREK.

— **Eljegyzés.** *Schäfer* Arthur a Fonciere biztositó társaság nagykanizsai vezérügynökségének titkára, április hó 29-én jegyet váltott *Maschanzker* Laura kisasszonynyal Maschanzker Mór ur — a Maschanzker és Wilheim cég beltagjának — leányával Nagy-Kanizsán.

— **Házasságok.** Dr. *Fischer* József perlaki aljárásbiró május hó 4-én lép frigyre *Wallenstein* Malvin kisasszonnyal, Wallenstein Frigyes ur — a nagykanizsai Kereskedelmi és Iparbank főtisztviselője — leányával. Az egyházi szertartás d.-e.

---

siető hordárok terhökkel az utcafordulónál eltünnek.

* * *

A kergetett férj egy távolabb eső utcasarkánál visszatekint, látja, hogy senki sem követi, megáll.

A beálló est hűvössége mámoros fejét kissé tisztitja, lassanként eszmélni kezd hogy miért van itt, miért futott idáig. Egy kissé megáll, homlokát simitja, azután ujra megindul.

Eszébe jut haragos felesége, eszébe jut, hogy otthon gyermekeinek nincs mit enniök; a hideg esti lég meg-megrázódtatja, fázik, és erről eszébe jut, hogy gyermekei is otthon fáznak.

A mámor, a pálinkagőz egyszerre elszáll, lépései mind határozottabb alakot öltenek, ellenkező irányban gyorsan befordul egy másik keresztutcába és mindinkább gyorsuló léptekkel hazafelé igyekszik.

Egyik utcafordulatnál váratlanul nagyobb csoportosulás utját állja. Egy percre kiváncsian megáll s körültekint.

Mentő-hordágy mellett, melyen egy betakart alak mozdulatlanul fekszik, szitkozódva, jajgatva ül a földön az egyik hordár, kezefeje megrándult vagy kificamodott, nem tudni, mi baj érte, de képtelen kezét emelni s a terhet tovább vinni.

Társa egyre kiabál, keres a tömegben valaki, ki a sopánkodót helyettesithetné. Egyszerre észreveszi a mi emberünket, ki ép már tovább akar sietni, reákiállt, megállitja, kérdi: akar-e vele a hordári bérben osztozkodni s terhet a közeli kórházba szállitani segiteni?

Emberünk egyet gondol, eszébe jutnak szegény gyermekei, kiknek kenyeret vásárolhat a pénzért, megfordul, helyet szorit a hordágy körül, fejével egyet biccent, szó nélkül megragadja a hordágy végét, s erős léptekkel halad társával együtt a kórház felé.

Ugközben bőbeszédü társa elmeséli, hogy egy nyomorult asszonyt visznek, ki részeg férjét kergette, s futás közben a gyámoltalan megbotolván, összezuzta magát.

A mi emberünk megrendül, homlokerei kidagadnak a szörnyü sejtelemtől, egy pár pillanatig nem szól semmit, de azután egyszerre megállitja elülhaladó társát, a terhet gyorsan, de óvatosan leteszi, s a hordkosár függönyét remegő kezekkel, szinte félve, félrelebbenti.

Megismerte. Az asszony vér és piszoktól elboritott arcára mered szeme; nem mer hozzányulni. Lassan lehajlik hozzá, észreveszi, hogy az alak lassan megmozdul, s vontatottan, nehezen veszi a lélekzetet.

— Talán valami régi szeretőd? — szól gunyolódva a hordár — kár reá ugy pislogatni, nincs annak már semmi baja. Menjünk, mert este lesz.

A mi emberünk nagyot sóhajt, de egy szót sem szól, leereszti a hordágy függönyét, felkapja ujra a hordágy végét, s nógatja társát a továbbmenésre. Szemeit földre szegezve, szaggatottan tuldoklik, arcáról eleinte egyenkint, majd sürübben folynak le a könycseppek.

A kikkel találkoznak, megállanak, kiváncsian nézik a menetet; egyik másik a járdáról odakiállt: kit visznek? mi baja történt? kit sirat?

Emberünk oda sem fordul, nem felel; csak társát sietteti.

A kórház folyosójára érnek. A kórházi orvos átveszi a szállitmányt. Emberünk akarna valamit kérdezni, de nem mer; ugy szoritja valami a torkát, ugy fáj a szive, nem tud beszélni, csak némán mozognak ajkai.

Nézi, nézi, hogy az orvos mint hajol a sebesültre, mint figyeli annak érverését, hogy nyomja szét lancettjével a homlokon levő sebet, tapogatja mellkasát, egy darabig még vár, azután közömbösen ellép a hordágytól.

— Sulyos zuzódás, egyéb semmi — mondja az oda lépő kórházi gondnoknak, ki ezalatt a hordárokat kifizette; — erős szervezet, hamar ki fogja heverni, kérem jelentse be az esetet a főorvos urnak.

A mi emberünk egy szóval sem árulja el, hogy az előttük levő alak szegény nyomorult felesége, s áhitattal hallgatja az orvos szavait.

Csak ezt várta. A mint hallja s benne biztos már, hogy felesége felfog gyógyulni, minden köszöntés nélkül, szinte félve, hogy elárulja magát, s visszanivják, siet ki az udvarra.

Társa utánna kiállt: — „Hé pajtás ne fuss ugy, még nyitva vannak a pálinkás boltok, elég jókor jövünk, s egy kupicával megfizetheted az áldomást."

De már ekkor emberünk az utcára ért, markába szoritja erősen a kapott borravalót, félve, szinte szégyenlősen körültekint, s amint észreveszi, hogy senki sem látja, megolvassa ujra a pénzt, s megcsókolja.

— Nem fogtok gyermekeim soha többé éhezni, dolgozni fogok, a mig tudok, értetek és szegény, szegény feleségemért.

Szinte megkönnyebbülve ezen fogadalom után, arca mintha felderülne, rohan a szomszédos szatócsboltba; betoppanva, kenyeret és turót vásárol, s a boltból gyorsan kilépve, alakja a beállott est sötétjében eltünik.

Dezső Béla.

11 órakor a nagykanizsai izr. templomban tartatik. — *Fürst* Sándor megyei állatorvos Nagy-Kanizsán május hó 2-án tartja egybekelési ünnepélyét *Kohn* Regina kisasszonynyal Csákberényben. (Fehér m.)

— **Távozás.** Városszerte részvétet fog kelteni *tordai Sándor László* m. kir. csendőrfőhadnagy távozása, kit tudvalevőleg Szombathelyre helyezett át a felsőbb parancsnokság. Sándor László a társadalmi életben 9 évi időtlöte alatt kivívta a nagyközönség általános tiszteletét és szeretét. Hivatalon kívül szeretetreméltó, kedves tagja volt az előkelő társaságoknak és hihetetlennek tartották sokan, hogy hivatalos működésében tényleg oly erélyes tudjon lenni. Ez pedig ugy van, erről már a statisztika is beszél. Majd egy évtizedes működése után több mint 120 közveszélyes egyén került az ő kezei közé. Valóságos réme lett a horvát határról átszállingozó rablóknak és kerületét rövid idő alatt megtisztította a garázdálkodóktól. Leginkább a kóborló cigányokra vetette ki hálóját és ezek már jó idő óta félve kerülik nagy kerületének határait. Mig nálunk tartózkodott, kétszer érte őt magasabb kitüntetés. Állomását m. hó végén hagyta el, és helyébe *Szászvárosi István* m. kir. csendőrfőhadnagy jő Szombathelyről.

— **Halálozás.** Részvéttel vettük a következő gyászjelentést: dr. Laky Árpád orvos a saját, ugy Szalay Lajos ügyvéd, valamint Szalay Irma, Erzsi, Jolán, Józsa és Gizike, mégis számos rokonnik nevében mély fájdalommal tudatja a felejthetlen jó atya, ipa, nagyatya és rokonnak özv. *Laky József urnak* magánzó folyó hó 27-én d. u. 4 órakor végelgyengülés következtében életének 84-ik évében a halotti szentségeknek újtatos felvétele után bekövetkezett gyászos elhunytát sat: Nagy-Kanizsa, 1897. április hó 27-én. Áldás és béke lengjen hamvai felett!

— **A nagykanizsai kereskedők társulata** (kereskedelmi testület) vasárnap, május 2-án, d. e. 11 órakor a városház tanácstermében tartja ez évi rendes közgyülését a következő napirenddel:

1. A választmány jelentése.
2. A zárszámadás és
3. a költségvetés előterjesztése.
4. Négy kereskedelmi ülnök megválasztása.
5. Netáni inditványok tárgyalása, a melyek azonban április 29-ig az elnöknél irásban benyujtandók.
6. Uj választás é. p. választandó:

a) a sorrend szerinti kilépés folytán hat választmányi tag: Blau Lajos, Ledofsky Ármin, Rosenfeld Adolf, Weiss Tivadar, Scherz Richard, Sartori Oszkár választmányi tag urak, akik azonban ujból megválaszthatók;

b) három tagból álló számvizsgáló bizottság.

— **A felső templom.** Ujabb adakozások. Hernyevits Bertalan Nagy-Kanizsa 4 frt. Blumenschein Henrik gimn. I. B o. t. gyüjtése Z.-Sz.-Balázs 5 frt. (Blumenschein József 1 frt 50 kr, Euer Mór 20 kr., Csillag Ernő 20 kr., Récsei Samu 30 kr., Varga József 40 kr., N. N. 30 kr., N. N. 30 kr., Fersics János 30 kr. Varga István 50 kr, N. N. 1 frt.) Veisz Jenő gimn. I B. o. t. gyüjtése Vizváron 4 frt 20 kr. (Veisz Sándor 1 frt, Málek László 50 kr., Veisz Gizella 50 kr., Barcs Juli, Veiszer Aladár, Bohos Erzsike 20—20 kr., Bohos Gyula 50 kr., Hadi István, Lengyel Geza, Weisz Jenő 20—20 kr, Rokjándits György 50 kr.) Tuly Gyula gimn. I. B. o. t. gyüjtése Simonyin 1 frt. Grünfeld Ferenc gimn I. B. o. t. gyüjtése Vizváron 2 frt 20 kr. (N. N., N. N. 1—1 frt., G. M. 20 kr.)

Turkovics Kálmán gimn. I. B. o. t. gyüjtése Szent-Péteruron 50 kr. Fóösszeg 515 frt 15 kr. Dr. *Tuboly Gyula* ellenőr. *Epperjessy Gábor* pénztáros.

— **A keszthelyi gazdasági intézet** 35 növendékei dr. *Csanády* Gusztáv vezetése alatt május hó 1-én szombaton d. e. a reggeli vonattal városunkba érkezett a sörgyár megtekintésére. Az állomáson a sörgyári vezetőség fogadta a vendégeket. A látogatásról bővebben jövő számunkban fogunk beszámolni.

— **Május elsején.** Ez az évnek a legmozgalmasabb napja, mert ekkor veszi igazán kezdetét a nagy kurcolkodás. A hatalmas butorszállitó kocsikat tompa zörejjel vonszolják az erős lovak, napszámosok izzadva vonszolják a kis két kerekü tragacsokat és a félve őrzött lámpát és tükröt azt legtöbb esetben maga viszi a háziasszony. Nálunk rendkivüli nagy az idei évben a lakásváltoztatás, a mi annak a jele, hogy nem a legbarátságosabb viszony uralkodik a házigazda és a bérlők között.

— **Köszönet-nyilvánítás** A nagykanizsai ált. munkásképző egyesület f. é. április hó 19-én rendezett működveléi előadáson a következők fizettek felül: Szeitl Jánosné 3 frt, Reinics N. 1·50 frt, Kasztl testvérek 1·40 frt. Szalay Sándor, Kovács Mihály 1—1 frt, ifj. Wajdits József, ifj. Offenbeck Károly, ifj. Strém, Singer Sándor 50—50 kr. Nagy János 30 kr., Winkler Antal 20 kr. N. N. 10 kr. összesen 10 frt 50 kr, melyért ezuton hálás köszönetet mond a vigalomrendező bizottság; köszönetet mond egyszersmind az összes működvelőknek, kik szivesen támogatták az egyletet e nemes céljában.

— **A MÁV nyári menetrendje.** A magy. kir. államvasutakon f. évi május hó 1-én életbe lépett menetrend a jelenleg érvényben levőtől *a kiscell-boba-csáktornyai-ukktapolcai* és *türje-balaton-szentgyörgyi* vonalakon a következő eltérést mutatja: A mult nyáron Kis-Cell és Zala-Egerszeg között mindkét irányban közlekedett és Kis-Cellen a gyorsvonathoz Budapest felé, illetve felől csatlakozó személyvonat ismét forgalomba helyeztetik; e vonat Zala-Egerszegről reggel 6 óra 30 perckor indul és Kis-Cellre d.-e. 9 óra 36 perckor érkezik. Kis-Cellről pedig este 6 óra 10 perckor indul és Zala-Egerszegre éjjel 9 óra 18 perckor érkezik. E vonatokhoz Ükkon Tapolca felől és felé, Türjén pedig Balaton-Szent-György felől, illetve fele, a jelenlegi vonatok menetrendjének némi megváltoztatásával a csatlakozások ismét létesitve vannak.

— **Rákosi Jenő — és a mérges tinta.** A Budapesti Hirlapnál történt X. ur irás közben tintás tollával megszurta kezét. Rögtön kiszivta a sebhelyet s a méglátszó fekete foltra többé nem is hederitett. Másnap azonban a szurás helyén keze megdagadt, s égető fájdalmat érzett. Megijedt — hogy immár el kell bucsuzni a kezétől. Mit tegyen? Ép kapóra jött, hogy a főszerkesztő fógadó szobájában Rákosi Jenő, fivére Rákosi Béla dr. kerületi tiszti orvos és Zilahi igazgató kedélyesen cseveglek. Hopp — ez a legjobb alkalom; bekopogtat és megkonzultálja „vállalatunk orvosát."

— Kiszivta tüstént a vért?

— Igen doktor ur.

— No sebaj, akkor nincs aggodalomra ok. Nyugodjék békében párnáin, a dolognak nem lesz komoly következménye.

— Különben — szólott közbe Zilahi igazgató — a mai tinták annyira vegytisztak és nem mérgesek.

— Kivéve ha ujságot irunk — replikázott a szellemes főszerkesztő.

— **Sölétormos Géza,** női szabó helyiségeit a Zsombor-féle házból május 1-én a Weissz I. H. féle házba (Felső-templom mellett) helyezte át.

127 2—2

— **Egy uj iparág.** Az ismert bécsi esernyőgyáros Beér, Drab és Társa cég Budapesten május 1-vel egy nap- és esernyőgyárat fog üzembe helyezni. Ez lesz az első ilynemű intézet, amely Magyarországon ernyőgyártással foglalkozik, s a magyar kormány állami kedvezményekkel is támogatja a cég kezdeményező vállalkozását. A gyártelep a modern technika mindek igényének megfelelően fog beruházatni s igy remélhető, hogy Magyarország ez iparágban is rövid időn függetleniti magát a külföld versenytől. Hazánk közgazdasági viszonyaira nézve mindenesetre örvendetes jelenség, hogy külföldi gyárosok inditatva érzik magukat nálunk uj gyárak és uj iparágak meghonosítására s ezuton hozzá járulnak hazánk ipari fejlődésének előmozditásához. Az uj gyártelep, mely Beer, Drab első magyar nap- és esernyőgyára céget visel, Budapest, V. Sas-utca 23. sz. alatt létezik.

IRODALOM.

— **»Vig tárcák,«** cimen adja ki *Matter János*, csurgói főgymnásiumi tanár szorványosan megjelent tárca-cikkjeit.

A tárcák — egy-kettő kivételével — szerzőjének saját életéből meritett tapasztalatok s események körül forognak, humoros és kedélyes előadásban.

Összesen 15 tárcából fog állani a körülbelül 150—160 lapra terjedő kis kötet, mely több, még eddig közzé nem tett tárcát is fog tartalmazni.

A kötet cime: »Vig Tárcák.« Ára egy forint.

Megrendelhető a szerzőnél. Minden tiz példány megrendelése után egy tiszteletpéldányt ad a szerző.

Matter János évek előtt a nagykanizsai gymnásiumnak is tanára volt, s igy városunkban több tanitványa van, kik bizonyára érdeklődéssel fognak viseltetni volt tanárjok irodalmi működése iránt.

— **A Magyar Géniusz.** Komoly és előkelő mizvonalon álló tartalommal jelent meg e héten ismét a Magyar Géniusz művelt családainknak ez a kedvelt hetilapja. Irodalmi részében Zemplényi Árpád, Domahidy, Ujfalussy Antal, gróf Zay Miklós, Hegyi Jenő neveivel találkozunk; érdekes a most elhunyt poetának, Hiadornak Hattyudala is. A füzet rovatai bő képét tárják fel az aktuális életnek s egyáltalán az egész mám a szerkesztés rendkivüli gondosságáról tesz tanuságot. Képek dolgában a Magyar Géniusz kiállitása fényes; Manheimer Gusztávnak a kitűnő művésznek képeiből valóságos kiállitás éksoiti a füzetet.

Megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

CSARNOK

Örületes szenvedélyből.

— Amerikai bűnügyi történet. —

Németből forditotta: **Huganff Edo.**

(Folytatás.)

— Név nem volt emlitve a levélben.

— De ön vont le következtetést?

— Nem, azt nem tettem. Sőt ellenkezőleg iparkodtam elfeledni az egész dolgot.

— És mindazonáltal azt állitja, hogy a családi béke, a levél megérkezése után tetemesen meg lőn zavarva?

— Igen, ha most visszagondolok az elmult napokra, önkénytelenül azon észrevételre kell jutnom, hogy amaz időponttól fogva Leavenworth ur és a hölgyek nem voltak oly szivélyesek egymás iránt, mint azelőtt.

— Es a kihallgatásnál mégis tagadta, hogy Leavenworth ur levelet kapott, mely némi világosságot vethetett volna a gyilkosságra. Miért tette ezt, Harvell ur?

— Raymond ur, mondá, nem volt helyes tőlem, hogy ezt tettem: azt tudom, de ama válságos pillanatban nem vehettem ily vallomást ajkamra, hogy egy idegen ember Leavenworth urnál panaszkodni merészkedett, unokahugának egyikétől tapasztalt bánásmód miatt. Biztosan tudom, hogy ön is meggondolta volna a dolgot, ily tényt a halottvizsgáló bizottság jegyzőkönyvébe felvétetni.

Onkénytelenül mondám neki, hogy e hallgatás, ha nem is jogosult, de megbocsájtható volt. O azonban folytatá:

— Akkor még nem is tudtam, hogy ama levél irója és az álmomban megjelent gyilkos egymással azonos legyen. Igy sejtelmem sem lehetett az ügy nagy fontosságáról.

— És mindazonáltal tulajdonitott neki fontosságot. Még igen jól emlékszem, hogy sokáig habozott, mig feleletre határozta el magát.

— Lehetséges, de most, hogy sokféle tisztán áll előttem, még jobban idegenkedném bevallani a teljes igazságot.

Szünet állott be. Gondolatokba mélyedve mértem végig néhányszor a szobát.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.

Nyerselyem bársonyruhákhoz való kelmét 6 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussor- és Shantungs-Pongee valamint fekete, fehér- és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, sima csikos, kockázott, mintázott damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 min ás mintázatban stb. a megrendelt árukat postabér és vámmentesen házhoz szállitva, mintákat postafordulával küld: Henneberg G. (cs. és kir. szőv. szállító) selyemgyárai Zürichben, Svájcban. czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 8

Mindazoknak, kik engem és családomat szíves barátságukkal megtiszteltek, és akiktől nem volt alkalmam személyesen elbucsuzni — azon kéréssel, hogy tartsanak meg továbbra jó indulatokba — ezen az uton mondok Isten Hozzádot!

N.-Kanizsa, 1897. april hó 29.

Deutsch József.

Köszönet-nyilvánitás.

Mindazoknak, kik

LAKY JÓZSEF

ur halála alkalmából részvétöknek bármi módon kifejezést adni kegyesek voltak, hálás köszönetét nyilvánitja ez uton

Nagy Kanizsa, 1897. április 29.

A gyászoló család.

Eladó bolti berendezés

Majdnem teljesen uj modern készitményü füszerüzleti berendezés, igen olcsón eladó.

Bővebb értesitést ad Polák József ur bőrkereskedő Nagy-Kanizsán. 133, 3 1

Felelős szerkesztő:

Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

4 arany-, 18 ezüst-érem, 30 diez és ellismerő okmány

I Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és k. kir. szab. mesévíz lovaknak. 1 palack ára 1 frt 40 kr.

30 év óta udv. istállókban valamint katonai és polgári nagyobb istállókban is használatban nagyobb erőfeszitések előtt és után erősitésül; továbbá ficzamodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesiti a lovat kiváló teljesitményekre idomitásnál.

Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni s a vétnél határozottan kifejezni: *Kwizda-féle* Restitutionsfluid

Fő letét:

kerül. gyógyszertár Korneuburgban.

Osztrák-magyar cs. és k. udvari szállitó.

500/tk.97. 131 1—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Varga Lajos ügyvéd, nagykanizsai lakós végrehajtatónak Bojtás István végrehajtást szenvedő garabonci lakos ellen 33 frt tőke, ennek 1895. évi december 1-től járó 6% kamatai 4 frt 50 kr. per, 4 frt 20 kr. végrehajtás kérelmi 7 frt 85 kr. jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. törvszék területéhez tartozó a garabonci 7. sz. tjkvben 1 7/a hrsz. a felvett ingatlannak Bojtás Istvánt illető s 281 frt 50 krra becsült felerésznek

1897. évi május hó 24-ik napján d. e. 9 órakor

Garabonc község házánál; a merenyei 430. sz. tjkvben + 443. hrsz. a. Bojtás István és neje Kocsis Zsófi tulajdonául felvett s 68 frtra becsült ingatlan — a merenyei 430. sz. tjkvben + 444. hrsz. alatt ugyanazok tulajdonául felvett s 67 frtra becsült ingatlan, u. azon tjkvben u. azok tulajdonául felvett s 66 frtra becsült + 427/6. hrsz. ingatlan — a merenyei 181. sz. tjkvben + 430. hrsz. a. u. azok tulajdonául felvett és 186 frtra becsült ingatlan — a merenyei 372. sz. tjkvben 429. hrsz. Bojtás István tulajdonául felvett és 135 frtra becsült ingatlan ugyanazon napon d. e. 11 órakor Merenye község házánál, — az ujlaki 86. sz. tjkvben + 135. hrsz. a. Bojtás István és neje Kocsis Zsófi tulajdonául felvett és 90 frtra becsült ingatlan; — végül u. azon tjkvben + 138. hrsz. a. felvett ingatlannak Bojtás Istvánt illető 101 frtra becsült felerésze ugyanazon napon d. u. 3 órakor Ujlak község házánál Varga Lajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog. Még pedig a merenyei 430. tjkvben 443, 444, 427/b, — a merenyei 181. sz. tjkvben 430, — az ujlaki 86. sz. tjkvben + 135. hrsz. ingatlanok az 1881. évi LX. t. c. 156. §.a) pontja értelmében

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint tkvi hatóságánál, 1897. évi február hó 19. napján.

GÖZONY,
kir. tszéki albiró.

Czerny-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch)

oly meglepően finom, tisztán,

fiatalos arczbőrt

szerez, mely semmi más szer által el nem érhető; kitűnő hatása májfolt, szeplő, pörzsenések, bőrtika (Mitesser) tulvörös arc s a bőr minden tisztátalansága ellen, megszünteti a sárga vagy barna arcszint s egyaránt alkalmas minden testrésznek. Ára 1 frt.

Balzsamszappan hozzá 30 kr

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb kipróbált ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj és szakáll, valamint szemöldök-festésre, melyek a legegyszerűbb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes, szőke, barna vagy fekete természetes szint, amelylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul.

Ára 2 frt 50 kr.)

Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY, Bécs

XVII., Carl Ludvigstrasse 6 (saját ház), és Wallfischgasse 5.

Szétküldés postai utánvétellel. Prospektus ingyen és bármentve. Raktár a nagyobb gyógyszertárakban és illatszer-üzletekben.

Budapesten TÖRÖK JÓZSEF és Egger A. fia gyógyszerészeknél.

Főraktár Komáromban: *Kirchner M.* gyógyszerész. Kőrösön: *Konrád Caraj-Cerié* gyógyszerész, Szent-Elek: *Graf Mihály.* 81 10—1

Csodálatos eredmény.

Szeplő, tisztátlan arcbőr, sárga foltok stb. feltétlenül eltünnek

Bergmann liliomtej-szappan

(Bergmann és társától Drezdában)

naponkénti használatánál.

Kapható darabonkint 40 krajczárért

Kreiner Gyula üzletében

Nagy-Kanizsán.

Unger Ullmann Elek

Nagy-Kanizsán.

A STEYRI fegyvergyár

világhirü **SWIFT**

Kerékpárjainak

raktára.

Egy teljesen felszerelt 1897-es modell könnyü utigép ft. 165.

Kevéssé használt de jó karban lévő kerékpárok szintén kaphatók.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves házszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésekhez alkalmaztatik közönségnél, otthonban, tagszaggatásnál és megfázásoknál és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezése alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, czász. és kir. udvari szállitók. Rudolstadt (Thüringia).

KOTZÓ PÁL

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest Üllői-ut 18. sz. a.

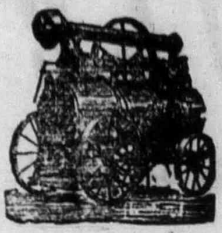

Ajánl $2^1/_2$, 3, $3^1/_2$ és 4 lóerejü

SZÖGECS CSÉPLŐ KÉSZLETEKET,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejü

sines gőzcséplőkészleteket

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rends kivül nagy felületü rostákkal, árpahéjázóval é- válaszató-hengerrel.

Fa- és szénfütésü eredeti szalmafütő

GŐZMOZDONYOKAT.

Továbbá **R. & Garbett Sons** felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakaritható

COMPOUND gőzmozdonyokat.

Legjobbnak elismert **brandfordi önmüködő**

ámerikai kévekötő aratógépeket.

Eredeti amerikai **szénagyüjtőit** 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált ruddal.

Sorvető és szórva-vető gépeket

és mindennemü egyéb kisebb gépeket.

Jutányos árak. — Kedvező feltételek.

Egy doboz ára:
1 forint 20 krajcár.

Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására

szépitésére és finomitására **Puder**

Legelőkelőbb ölitőszéki, bál és társalgó PUDER.

— Fehér, rózsaszin. és sárga —

vegyileg analyzált és ajánlva **Dr. Pohl J. J.** Cs. Kir. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

cs. és kir. udvari toilette-szappan és illatszer-gyár Bécsben.

Főraktár: BÉCS, I., Wollzeile 3.

Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. — Nagy-Kanizsán: Kreiner Gyula és Keleti M. Mór cégeknél.

UNIVERZALIS-BODEGA

BÉCS BERLIN

Közvetlen behozatal. — Első bevásárlási forrás!

ajánlja kezesség mellett a tisztaság és valódiságért kiváló finom, ó, pihent, spanyol és portugál

gyógy- és csemege borait

Malaga, Madeira

Sherry, Port, Marsala és Lacrimae, Christi.

Eladás $^1/_1$ és $^1/_2$ palackokban eredeti árak mellett

ÁRMUTH NATHAN ur

fűszer és gyarmatáru kereskedésében

NAGY-KANIZSÁN.

Különlegesség poloska-bolha-, konyharovar-

molyr-, és házállatok letve ellen.

Kapható:

Nagy-Kanizsán:

Fesselhofer József
Armuth Náthán
Deutsch és Ehrenfeld
ifj. Fischer Ferencz
Fleischacker József
Marton és Huber
Neu és Klein
Pauk Jakab
Rosenfeld Adolf és fia
Schwarz és Tauber
Strém és Klein

Barcs:

Fried Lajos
Hercog József

Barcstelep:

Breuer Ferencz
Fischer A.
Klein József
Mautner M. Béla

Neumann Em.
Szabó Sándor

Berzence:

Kaufmann I. S.

Csurgó:

Kreissler Géza
Schwarz R.

Felső-Segesd

Weiler V. és S.

Nagy-Atád:

Nádasi Alajos
Záborszky Károly
Zabusek Károly

Nagy-Récse

Dedinszky J. gyógysz,

Pacsa:

Schleiffer M. G.

Perlak:

Kramarits Victor
Sosterics Pál.

Sümeg:

Bodis Mátyás
Darnay Kálmán
Márkus Salamon fia

„ZACHERLIN" bámulatos hatásu!

Fölülmulhatlan biztosság és gyorsasággal pusztit mindennemü kártékony férget és azért a vevők milliói által dicsértetik és kerestetik.

Ismertetői jelei a következők: 1. a lepecsételt üveg, 2. a „ZACHERL" név.

A NAGY-KANIZSAI

BANKEGYESÜLET

részvénytársaság

1897. évi május hó 15-én d. u. 3 órakor

saját helyiségében

rendkivüli Közgyülést

tart, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgya:

Az alapszabályok módositása.

☛ Azon részvényesek, kik a közgyülésen szavazati jogukat érvenyesiteni óhajtják, felhivatnak, miszerint az alapszabályok 33. §-ához képest még le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket a közgyülést megelőzőleg legalább 8 nappal előbb az egyesületi pénztárnál letéteményezzék.

Kelt Nagy-Kanizsán. 1897. april hó 29-én.

Az igazgató-tanács.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

36 szám. Nagy-Kanizsa, 1897. május hó 6-án. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

De intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bélyegtelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár. a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.“ a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ., a nkanizsai kerületi betegsegélyző pénztár *hivatalos közlönye.*

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:

vasárnap és csütörtökön.

A sajtó-szabadság.

A szabadságnak kétségtelenül legerősebb, leghatalmasabb biztositéka a nyilvánosságban, a gondolatok, érzelmek, nézetek, törekvések nyilt, meg nem korlátolt kifejezésében van.

Nagyon érthető tehát, ha ott, hol a sajtószabadság törvényben van biztositva, minden olyan törekvés, mely e törvényt csak érinteni, csak csekély mértékben módositani akarja is; szemben találja, homlokszegzetten a szabadság biztositékait féltékenyen őriző közvéleményt, szemben az egész sajtót.

Nálunk is napirenden van most a sajtószabadságot biztositó 1848-adiki törvények módositása, a sajtó-ügyi eljárás szabályozása. Nagyon természetes tehát, hogy ez a dolog itt is ugyancsak erős hullámokat ver már a sajtóban és bizonyára rendkivül erős és hatalmas hullámokat fog verni a képviselőházban is.

A komoly, tisztességes sajtó fölemeli tiltó szavát azért, mert attól tart, hogy a korlátozással, a szigoritással bizonyos mértékben a jog megnyirbálása fog járni. A sajtónak az a (hála Isten: elenyészően csekély) része pedig, mely nem éppen a magasabb érdekek szempontjából kezeli a nyomda-festéket: tiltakozik azért, mert attó fél (és nem ok nélkül) hogy a sajtótörvények módositása elrántja alóla a gyékényt.

Aki Magyarország komoly, tisztességes sajtóját ismeri, be fogja látni, hogy azzal szemben a jogok korlátozása vagy szabályozása teljesen fölösleges.

A komoly sajtó hivatásának magaslatán áll. A komoly sajtó előtt mindenkor szent az egyéni becsület immunitása. Vele szemben egészen fölösleges a sajtószabadság korlátozása, mert már önmaga vonta meg azokat a határvonalakat, miken tullépni a korlátlan szabadság jogcimén, egyenlő a sajtói tisztesség megsértésével, a sajtó tekintélyének megtiprásával.

A komoly sajtó munkásai előtt szakadatlanul ott lebegnek azok a törvények, miket nem foglaltak ugyan kodexekbe; de amiknek betartását a kodifikált törvényeknél is szigorubban őrzi és érvényesiti a hirlapirói tisztesség.

Mihelyt a szabad sajtónak valamelyik organuma a tárgyilagosság határát tullépve, az egyéni magán-élet mozzanatait birálgatja s a szigoruan vett közélet teréről a magánlakok szentélyébe lép: azonnal széttépi azokat a kötelékeket, miket tiszteletben tartandó kordonul a tisztesség vont a hirlapirói működés köré.

Ám birálja meg kérlelhetetlen szigorral, meg nem vesztegethető igazságossággal az egyének közéleti működését, mondja meg nyiltan és bátran mindenkivel szemben rosszaló vagy elismerő véleményét, de az egyéni becsület, a magán-élet és minden magán-ügy szentség legyen előtte, melynek megsértése egyenlő a hirlapirói tekintély és tisztesség megtiprásával.

Ezt tartjuk mi és a komoly, tisztességes sajtónak minden organuma olyan törvénynek, melynek szigoru betartása nélkül lehetetlen a sajtó fontos és magasztos hivatásának szinvonalára emelkedni. És ezt tartják azok a körök is, melyekben megindult a mozgalom a sajtószabadságnak ily szellemben való korlátozására.

Valószinü, hogy ez a korlátozás a sajtó általános, majdnem egyhangu ellenzése dacára is meg fog történni. Ha megtörténik, a sajtó egyetlen organuma sem fogja valami kitüntető elismeréssel fogadni, mert olyan forma dolog lesz az, mint mikor néhány rakoncátlan fickó miatt az egész osztályt falak közé zárja a tanitó. De nekünk erős meggyőződésünk, hogy a komoly, tisztességes és minden tekintetben hivatása magaslatán álló sajtó jogkörét nem fogja az még csak érinteni sem, mert ezt a jogkört már ugy is olyan szellemben szabta

A „ZALA“ tárcája.

Hogy a mult csak . . . .

Hogy a mult csak tűnő álom,
Tudom én azt, tudom régen;
Rózsa karjai köt ringva
Szálloló teva gyermekségem.

A bölcsődal vég-accordja
Mintha néha visszacsengne,
Oly jól esik hányt szivemnek
Elmosódó jövő mosolyán . . .

Mintha egy-egy tűnő órával
Szállna vissza a dal mögötte:
Üröt kelyhem meg-megromog
Gyermekségem édes álmán.

S bár a jelen hágyadtságán
Átfér a mult fényszigora:
Könnyet fakasat szemeimből
Elszomnak árvasága.

Roberth Arthur.

Lidia.

— A „Zala“ eredeti tárcája. —

Réty Lidia ragyogó báli öltözetében még egyszer a nagy tükör elé lépett.

Valamit igazitott frizurján.

Arcán démoni láng villant át.

Ajkait gúnyos mosolyra biggyesztve, odafordult anyjához, ki az ékszerdobozokban keresgélt.

— Hallottad a legujabbat? Baróty Laci erősen csapja a szépet Erős Ernesztinnek.

— Lehetetlen! A te leghűségesebb udvarlód?

— Igen, igen! Hahaha. Ugy-e te is komikusnak találod egy kissé?

— Valóban. Mit akar Baróty Laci azzal a kis teremtéssel?

— Talán maga sem tudja. Azt hiszem: az egész csak boszantás akar lenni.

— Ki ellen?

— Ellenem.

— Ellened? Talán csak nem tüztetek össze?

— Ah, mit gondolsz! Baróty Laci és összetüzés. Csak egy kissé hűvös voltam iránta a legutóbbi szuron. Tudod: már egy kissé nagyon biztosan kezdte magát érezni. Hát én bizony tudtára adtam, hogy viselkedése még korsi. Ahhoz előbb jogot kell szerezni.

— Ilyen világosan célozta a házasságra? Es mit válaszolt?

— Feltünően lehült. Csupa udvariasságból mellettem maradt még vagy tiz percig. Azután fölkelt, hidegen meghajolva halkan kérdezte: „Talán gyöngéden nyujtott kosárnak vegyem előbbi szavait?“ — Elképzelheted, hogy ezután kivetett sodromból ez a hideg kimértség. — „Ahogy tetszik!“ — mondtam én is hidegen, és elforditottam fejemet.

— Nem gondolód édes Lidiám, hogy nem jártál el egészen tapintatosan?

— Hagyd el anyám! Baróty Laci hatalmamban van.

— De éppen előbb mondtad, hogy most Erős Ernesztinnek udvarol. Egyszer csak arra ébredsz, hogy el is jegyzi.

— Azt a babát? Ugyan kérlek! Különben a mai bálon okvetlenül ott lesz Baróty Laci is, meg Neszti baba is. Megállj csak: hogy fog majd a kis babszem pukkadozni. Gyülölöm ezt a kis idétlenforma porontyot. Mintha egyedül arra teremtette volna Isten, hogy engem boszantson.

Ökölbe szorositotta két hófehér kezét; vérpiros ajkába harapott. Aztán egyszerre, mintha megbánta volna, hogy azt a hitvány baba-leányt ennyire is érdemesnek tartotta, mosolygó arcot vágott; anyjához lépett, átkarolta, bozzásimult leányos hizelkedéssel.

— No de ugy-é nem haragszol azért, hogy Barótyval igy bántam? Ne félj: ma mindent jóvá teszek.

Az anya megcirógatta egyetlen leányát.

— Jó, jó angyalom. Csak okos légy! A mai világban a legokosabb leánynak is nagyon nehéz elég tapintatosnak lenni a férj megszerzésében. És azt magad is igen jól tudod, hogy Baróty Laci nem olyan parti, amelyikkel lapdázni lehetne, mert bizony-bizony hamar elkapják.

* * *

A maróti kaszinó nagytermében már hullámzott a báli köszönség, mikor Réty Lidia bevonult oda az édes anyjával.

A sudár-termetü leány ugy lépkedett végig a terem fényes parkettjén, mint egy fejedelemasszony, aki hódolókat fogad.

meg a hirlapirás hivatott munkásainak jog és tisztesség-érzete.

Bármennyire ügyekezzenek azonban korlátokba szoritani a sajtó-szabadságot: a sajtó tekintélyét azzal emelni, biztositani nem fogják; mert annak az a része, mely a magán-ügyek immunitását nem respektálja, nemcsak támadásokkal, hanem éppen olyan mértékben himnuszokkal, a személy kultusz üzésével is szokott véteni a sajtó komolysága és tisztessége ellen. Ezt pedig paragrafusokkal meggátolni nem lehet.

A mi szerény nézetünk az, hogy a sajtószabadság jogkörét nem is szabhatja meg semmitéle törvény ereje olyan eredménynyel, mint maguknak a hirlapiróknak helyes felfogása, tapintata és tisztességérzete. Éppen ugy a sajtó nimbuszát növelni, hatását tekintélyét biztositani nem a paragrafusok fogják, hanem munkásainak hivatottsága, becsületessége, szeplőtlen jelleme.

A sajtó szabadsága legkorláttalanabb formájában sem válhat veszélyessé vagy türhetetlenné hivatott, tisztességes munkáserők kezében; ellenben a legkorlátoltabb formába szoritva sem tartható meg hivatása magaslatán olyan egyének kezében, kiknek nincsen teljesen tisztult felfogásuk a sajtó feladatáról; kiket nem hat át az a tudat, hogy a sajtószabadság a közszabadságnak leghatalmasabb és szeplőtelenül megőrzendő tényezője.

Politikai szemle.

Belföld.

Kvótatárgyalások.

Olvasóink előtt ismeretes, hogy ugy a magyar mint az osztr. kvóta-bizottság egy-egy héttagu albizottságot küldött ki, hogy a kvóta megállapitása iránt tárgyalásokat folytasson; e bizottságok vasárnap déli tizenkét órakor ültek össze a képviselőháznak első számu tanácskozási termében. Ez együttes ülésen magyar részről *Széll* Kálmán, osztrák részről *Schönborn* gróf elnökölt. Az osztrák tagok az elnökség jobbján, a magyar tagok a baloldalon foglaltak helyet. *Széll* Kálmán meleg szavakban üdvözölte az osztr. albizottságot s a tanácskozást beszéddel nyitotta meg, a melyre gr. *Schönborn* válaszolt. Erre részletes és beható vita keletkezett, melyen a két bizottság összes tagjai is résztvettek, sőt az elnökök is. Széll Kálmán kifejtette a magyar bizottság álláspontját.

Az osztr. bizottság előadója *Beer* elfogadhatatlannak tartja a javaslatot, s ha mindkét bizottság ragaszkodik eddigi álláspontjához, akkor a kiegyenlitést a két részről felállitott számitások közt kell keresni. *Falk* előadó behatóan cáfolja az osztrák előadó által emelt kifogásokat s az érvnek egész sorával mutatja ki, hogy Magyarországra nézve lehetetlen bárminő kompromisszumjavaslattal előállani. A vitában magyar részről részt vettek *Széll*, *Tisza* és *Horánszky*; osztr. részről *Schönborn* gróf, Dumba és Menger. Az ülés végén sajnálattal konstatálta *Schönborn* gróf, hogy a megegyezés nem volt elérhető, hogy tehát mindkét bizottság a tárgyalás eredménytelenségéről lesz kénytelen a bizottságoknak jelentést tenni.

Széll Kálmán igen szives szavakban válaszolt, annak a reménynek adván kifejezést, hogy a megegyezés, mely az albizottságok utján nem sikerülhetett, rövid idő alatt létre fog jönni.

Az osztrák kvótaküldöttség albizottsága szerdán déli 12 órakor tesz jelentést a magyar albizottságnak az osztr. albizottsággal folytatott tárgyalásairól.

*

A kvóta bizottságok tárgyalásai tehát eredménytelenek voltak. Ez előre volt látható. Az osztrák kvóta-bizottság az ausztriai áldatlan politikai viszonyok és pártok terrorismusa alatt áll, s már oly szándékkal jöttek a bizottság tagjai Budapestre, a mely szándék mellett a megegyezés általában lehetetlen volt. Lehetetlen fel nem tenni azt, hogy az osztrák kvóta küldöttség tagjai között voltak olyanok, a kik bensőleg meg voltak győződve a magyar álláspont teljes helyességéről, de az osztrák politikai és pártviszonyok annyira elmérgesitették az ügyet, hogy a mérsékelt elemek felszólalása teljesen hatástalanul veszett el a tulkövetelés éktelen zajában, s csakugyan sikerült az osztrák feltorgató pártoknak: az ifju cseheknek s a többinek, oly antagonismust teremteni a két fél között, mely általában nehézzé teszi a kiegyezést. A szenvedély, de különösen az elvakitott szenvedély nem hallgat a józan észre, nem az igazságra, nem a méltányosságra. Most a kormányok fognak ez ügyben tárgyalni.

Külföld.

A háboru.

A görög harctéren döntő ütközetet várnak. Az Athén felől érkezett táviratok ugyan arról adnak hirt, hogy a görögök Epirusban tért nyernek, hanem ugy látszik, hogy itt is csak hátrafelé mozognak, mert a törökök, amint megbizható hirek mondják, itt is előrenyomulnak. Az ellenzéki kormány, a mely most Görögországot a kibontakozás felé akarja vezetni, sokat remél ugyan, de valószinüleg csak a szájhősködésnél fog maradni, a mihez a görögök már régóta nagyon jól értenek. A Leonidasok pedig alszanak, s ott egyhamar nem is fognak felkelni. Aligha késhetik már sokáig a nagyhatalmak közbelépése. A mint a Havas ügynökség jelenti Athenből: Szkuludisz külügyminiszter a diplomácia kar egy tagjával folytatott beszélgetésben nem nyilatkozott a mediatio ellen, de az ellen, hogy azt éppen Görögország kérje. A hivatalos görög körökben azt kivánják, hogy a hatalmak egy időben járjanak közbe ugy Görög — mint Törökországot illetőleg.

*

Egy nem szép dolgot sürgönyöznek egy angol lapnak Athenből, ugyanis: midőn Zsófia trónörökösné e hó 2-án délelőtt egy mozgó korházból a királyi palotába vissza akart hajtatni, a tömeg fölismerte és ugy kipisszegte és kigunyolta, hogy kénytelen volt a kórházba visszahajtatni. Onnan bérkocsiért küldött, a melylyel vágtatva hajtatott a királyi palotába. Az udvari kocsiról levették a királyi cimert.

Tárházak.

A közraktárak, illetve a tárházak ügyében a nagykanizsai *Kereskedők Társulata* által folyó hó 2-ra összehivott értekezlet a kereskedői körök élénk részvétele mellett tartatott meg. A rendkivüli nagy érdeklődést leginkább tanusitja, hogy a tárházak létesitése általános óhaj, miért is biztosra vehetjük, hogy a tárházak már a a *közeljövőben fel fognak állittatni.*

Az értekezletet *Hobenspanger* L'pót kir. kereskedelmi tanácsos, a Kereskedő-társulat elnöke nyitotta meg hosszabb beszéddel, melyben elősdta, hogy a tárházak létesitésének eszméje nem uj. Foglalkoztak a kereskedelmi körök ezzel már 15—20 év előtti is, de különféle nehézségek folytán a tervet létesiteni nem sikerült. Látva azonban a most nyilvánuló érdeklődést, a város partfogó jóindulatát, a déli vasuttársaság előzékenységét, mind azon kellékeket együtt látja, melyek a terv keresztülviteléhez szükségesek s igy bizik abban, hogy a terv meg fog valósulni. Az értekezlet jóindulatába ajánlva a kereskedelmünkre és a mezőgazdaságra oly kiváló fontossággal biró ügyet, átadta a szót Schwarz Gusztáv titkárnak.

Schwarz Gusztáv első sorban is *Vécsey* Zsigmond polgármester levelét olvasta fel, melyben a polgármester sajnálattal fejezi ki, hogy hivatalos távollét miatt az értekezleten nem vehet

---

Jobbról balról üdvözölték a feltünő szépségü leányt s néhány pillanat alatt már ott rajzott körülötte a „választottak" gárdája.

De ő csak félig ügyelt a hozzá intézett szavakra. Közönyös arcot vágva hordozta körül tekintetét, pedig szinte lázban égett a vágytól, hogy Baróty Lacit meglássa.

Egyszerre elkapta fejét.

Szemeiben megvillant a gyülölet lángja.

A terem egyik szögletében megpillantotta Erős Ernesztint. Nagyon bizalmasan beszélgetett Baróty Lacival.

Indulatát hamar leküzdötte; egészen hideg, közönyös hangon jegyezte meg:

— A kis egér — ugy látszik — csapdát készit Barótynak.

A „gárda" tagjai rendkivül szellemesnek találták ezt a megjegyzést; egész kórusban csendült föl rá a kacaj.

Sóvágó Béla hozzátette még:

— Sőt, a mint halljuk, Laci barátunknak a keze már benn is akadt a csapdában.

Lidia elhalványult. Első pillanatra nem birt szólni. Csak néhány másodpercz mulva mondta vontalottan, szinleli egy-edvüséggel:

— Ah! talán már jegyesek is?

— Még nem, de már nagyon közelvannak hozzá.

Lidia ajkai reszkettek s hogy felindulását leplezze, kacagni kezdett.

— Valóban mulatságos. Párduc az egércsapdában. Hahaha.

Az egész gárda vele kacagott.

E közben a teremnek arra a részére értek, hol Baróty és Ernesztin állottak.

A kacagásra Baróty is megfordult s ahogy megpillantotta Lidiát, vére arcába tolult és zavarral üdvözölte.

A leány kissé közelébe lépett és kezét nyujtotta feléje. Baróty hozzásietett és kezet fogtak.

Lidia fölemelt fővel nézett Barótyra; szemének delejes sugarai odatapadtak arcára; kezét mintha ott felejtette volna a férfi kezében, hogy forró vérének delejével is áthassa.

Mintha azt mondta volna a nagyakaratu lelkek némaságával: „Nem érzed é, hogy még mindig teljesen hatalmamban vagy? Mit akarsz te azzal a kis babával? Hisz idegeid az én vérem erejétől vonaglanak."

Baróty valóban érezte, hogy abban a pillanatban teljesen annak a forró vérü, plasztikai szépségü leánynak delejes hatalma alatt áll. Szempillái rezegni kezdtek a reá szegezett bűvös szemek sugarát. Megvarázsoltan állt; szólni sem tudott.

Lidia szólalt meg előbb:

— Olyan régen láttam, Baróty. Pedig nagyon fontos mondani valóm volna. Van nehány percre ideje?

— Azonnal szolgálatjára állok — szólt Baróty s megfordulva, engedelmet kért Erős Ernesztintől, akit már akkor a „gárda" néhány tagja mulatatott.

Baróty és Lidia elvegyültek a hullámzó sokaságban.

Lidia csak alkalmas helyet keresett, a hol egyedül beszélhet Barótyval.

Megállott és egészen közelsimulva hozzá, reszketeg, suttogó hangon kérdezte:

— Megnehezelt a multkor? Őszintén feleljen!

— Meg.

— Miért?

— Mert minden szava hideg, elutasító volt. Elkeseritett végtelenül.

— És ha azt mondom, hogy engem is az elkeseredés tett olyanná: el fogja hinni?

— Megbántotta valaki?

— Meg, nagyon megbántott. Szerettem volna sirni elkeseredésemben.

— Miért nem mondta meg ezt nekem?

— Mert nem mondhattam.

— Miért?

— Mert maga keseritett el. És ha meg akartam volna mondani, vallomást kellett volna tennem arról, amit mi nők édes titkul rejtegetünk. De maga ezt nem értette meg. Elkeseredésemben mondott szavainak hidegségnek, elutasitásnak vette és teljesen meghidegült irántam. Sok szenvedést okozott nekem ezzel, sok-sok álmatlan éjszakát. Almatlan éjszakáim egyikén határoztam el magamban, hogy ám tegyen ugy, ahogy akar; de abban a hitben nem fogom meghagyni, hogy én utasitottam el.

Lidia elhallgatott.

Baróty sugárzó szemekkel nézett a gyönyörü, lázasan suttogó teremtésre. Halkan, suttogva kérdezte ő is;

— De hát mivel keseritettem ugy el?

Lidia fölemelte égő tekintetét és Barótyra nézett fájdalmasan, lelke egész erejével.

részt. Kedves kötelességnek fogja azonban mindenkor ismerni ezen fontos intézménynek megadni mindazon erkölcsi és anyagi támogatást, melyet ez nagy horderejénél fogva megérdemel. Egyben tudatja, hogy *Lengyel* Lajos városi főjegyzőt bízta meg az értekezleten való képviseletével. A polgármester levelét az értekezlet nagy tetszéssel fogadta. — *Schwarz* Gusztáv alapos készültséggel előadta ezután: miként terveztetnek a tárházak, miben különböznek ezek a közraktáraktól! Ismerteti a tárházak célját és fontosságát, ezek befolyását a kereskedelemre és mezőgazdaságra. Majd felsorolja számos vidéki tárház üzleteredményét, melylyel kimutatja, hogy a hason intézmények mind prosperálnak.

Az ismertetést az értekezlet figyelemmel meghallgatván, *Ebenspanger* Lipót elnök feltette a kérdést: óhajtja-e az értekezlet *a tárházak felállítását avagy nem? Az értekezlet egyhangu lelkes igenével el volt döntve a tárházak már régen vajudó kérdése.* A tárházak létesítésére részvénytársaság fog alakulni *100.000 forint részvénytőkével.*

A prospectus szövegének megállapítására és a szükséges előintézkedések megtételére egy nagyobb bizottságot küldött ki az értekezlet. A bizottság ugy van összeállitva, hogy teljes megnyugvást biztosit arra nézve, miszerint gyorsan és alaposan el fog járni megbizatásában.

Grünhut Henrik szót kér és *Linzer* Béla uradalmi nagybérlő megbizásából jelenti, hogy megbizója távol lévén, nem jelenhetett meg az értekezleten, de tőle telhetőleg támogatni igéri a tervezett institutot. Az értekezlet szivesen vette ezt tudomásul és *Grünhut* Henrik lelkes és buzdító beszéddel kisért inditványára köszönetet mondott *Ebenspanger* Lipót elnöknek és *Schwarz* Gusztáv titkárnak az ügy érdekében kifejtett kiváló tevékenységükért és mindazon tényezőknek, kik a tárházak ügyét támogatásukban részesitik.

Ebenspanger Lipót elnök ismételten megköszönvén a jelenlevőknek a szép érdeklődést, az értekezletet bezárta.

Elvek és érzelmek.

A közéleti szereplés nem egy alkalommal állitja egymással szembe az elveket és érzelmeket. Az emberi érintkezés, az ember, társadalmi szorosabb kapcsolatosság, a barátkozás megszokott sablonja — ugy amint az emberek megállapitották, s a nagyközönség elfogadta — egyéniségünk érvényesülését bizonyos formákba, az általános felfogással megegyező keretbe szoritják.

A közfelfogás például csak abban a szorosabb kapcsolatosságban, abban a barátságban hisz és bizik, mely nem csupán érzelmi, hanem elvi alapon is nyugszik. Ha két egyén a baráti szeretet minden kétséget kizáró külső megnyilatkozásával csatlakozik is egymáshoz, mihelyt köztudomásává lesz felőlük, hogy valamely irányban közülük elvi differenciák merültek föl: ez a körülmény azonnal megrendíti a barátságuk szilárdságába, tartósságába, felbonthatatlanságába vetett hitet.

Hát az igaz, hogy a baráti érzelem alapját a teljesen kialakult férfiujellemeknél az elvek közössége képezi; de ezek az elvek teljesen általános társadalomerkölcsi szempontokra vonatkoznak. Ezek az elvek az egyénnek nagyobb méretű világnézetét fejezik ki; ezekben hogy ugy mondjuk — jellem-világa, erkölcsi énje nyilatkozik meg kinek-kinek. Hogy tehát két lélek között a rokonulásnak, a kölcsönös vonzalomnak, a gondolkozás és érzés harmoniájának kötelékе létrejöhessen, arra ez az elvi alap föltétlenül szükséges; de ez még éppenséggel nem hozza magával, hogy az ekként közös érzelmi alapokon egyesült lelkek a részletekben, a szükebb, kisebb vonatkozásu dolgokban is közös elvi alapra helyezkedjenek.

Hisz az életben nem egyszer találkozunk egymással nagyon szépen, harmonikusan élő egyénekkel, akik például a közéleti törekvések egyikmásik terén nem vallják ugyanazokat az elveket; és akik — ennek daczára — megtalálják egymás egyéniségében, benső erkölcsi világában, jellemök alapvonásaiban azokat a rokon mozzanatokat, a mik viszonyuk kifejlődésének okát, barátságuk fenmaradásának biztositékát képezik.

Az is igaz, hogy a barátságnak ily értelemben való kifejlődéséhez és fenmaradásához már emelkédettebb lelkek kellenek, mert a kölcsönös rokonulásnak, a szoros kapcsolatosságnak e fokán az egyéni érdekeknek az a kölcsönösége, — mely a praktikus „kéz kezet mos" elvére szokott helyezkedni — teljesen ki van zárva Ennélfogva az is igaz, hogy az ily értelmü barátság a ritkaságok közé tartozik.

Az emberiség tömegei nincsenek ehhez az eszményi barátsághoz szokva, azért nem is igen hisznek benne. A nagy közönség ahhoz van szokva, hogy az érzelmi kapcsolatok szorosságát az egyéni érdekek kölcsönös elősegítése, támogatása biztositsa. Ha nincsenek összefüggő, egymásra ható érdekeink, melyeknek elérésére, támogatására bizonyos közös elvi törekvésekkel küzdünk, akkor nincs értelme, hogy jóbarátok, rokonelkek legyünk.

Ez a materialisztikus felfogás most már oly erősen behatott a közfelfogásba, oly erős mértékben megháditotta a lelkeket, hogy manapság még a magukat intelligenseknek, a köznapiságon felülemelkedetteknek tartók sem képesek ennek hatásától szabadulni és nem képesek a kisebb méretü elvek differenciájának hatásától érzelmi kötelékeiket megőrizni.

Igy azután gyakran találkozunk egyénekkel, a kik az élet, az emberi lét és rendeltetés nagyobb nézetére vonatkozólag közös elvi és érzelmi alapon állva, egymással barátságot, szorosabb viszonyt kötöttek; de a kik valamely kicsinyesebb elvi differencia miatt ugy elidegenednek egymástól, mintha sohasem ismerték volna egymást.

Ez a szomoru és eléggé el nem itélhető jelenség különösen gyakran tapasztalható a nyilvánosság előtt szereplő, még különösebben pedig a politikai élet küzdelmeiben élénkebben résztvevő egyéneknél.

Valamelyik nagy diplomata irta meg valahol: „Két dolog van, a mit az egymással szeretetben élőknek vitatni sohasem szabad: a vallás és a politika."

És igaza van. Ebben a két dologban, de különösen a politikában bámulatos szenvedélyességgel tudnak egymásra törni az emberek s ilyenkor a vitatott elvekért képesek földulni, szétszaggatni a legbensőbb érzelmi kötelékeket is.

Az emberi béke, szeretet, barátság érdekei pedig azt kivánnák, hogy az elvek és azoknak harca, küzdelme soha, semmi körülmények között ne érintsea különben fenforgó kölcsönös érzelmeket, valamint hogy soha ne várjuk, ne követeljük (nem is várhatjuk, nem is követelhetjük), hogy bárkinél is a fenforgó kölcsönös érzelmek esetleg befolyásolják az elveket.

Igy azután, ha nagyobb vonatkozásu elvek, egyforma gondolkozás, rokonérzés alapján megköttetett két vagy több egyén kötött a jóviszony; annak bensőségét, tartósságát soha sem kell féltení különböző, kisebb-nagyobb elvi differenciáktól, mert az önzetlen, tiszta jellemek mellett azok észrevétlenül, hatástalanul elsiklanak. Csak is ily körülmények között, a kölcsönös ragaszkodásnak ilyen helyzetében lehet azután szó önzetlen, tiszta, eszményi barátságról, mikor ez a barátság nem a kölcsönös érdekek támogatására kötött szövetség.

Ámde — mint már hangsulyoztuk — ehhez határozott lelki emelkedettség kell. Emelkedettség, mely az elvi küzdelmek erőszakával soha sem az érzelmi kötelékeknek, s az érzelmi kötelékeket soha sem akarja és kisérli meg arra használni, hogy azokkal az elveket az érzelmek világába hurcolja.

Mindezek talán nagyon is akadémikus jellegü kijelentéseknek tetszenek, de ha fölöttük mélyebben és a közéleti viszonyok figyelembe vételével gondolkodunk, arra a meggyőződésre jutunk, hogy nagyon szépen lehet ezeket a gyakorlati életben is alkalmazni. Olyan elvek ezek, melyekkel — ha nem csupán valljuk és hisszük, hanem azokat gyakorlatilag foganatositani is ügyekezünk — szilárd alapját vethetjük meg a békésebb, bensőbb társadalmi állapotoknak, a mik ennél fogva szelidebbekké teszik az elvi küzdelmeket és sokkal tartósabbakká, önzetlenebbekké az érzelmi kötelékeket.

Tollfuttában.

Az idei május ugy köszöntött be, mint valami haragos menyecske, akinek igen nagy sorja van az urával.

Gomolygó felleg-tábor volt a megzilált haja. Cikázó villám: a tekintete. Mennydörgés: a szava. Szélvész: a tekintete. Jégverés: a lépése.

És azóta hol mosolyog, hol haragszik. A mosolya mindig gyönge halvány, gyorsan tünő; a haragja erős, sötét, hosszan tartó.

— Mivel? Avval, amivel azóta, amivel most is!

— Talán, hogy Erős Ernesztin.....

— Igen, igen. Akkor azon a zsuron is annyira kitüntette ezt a kényes babát, hogy felforrott minden csepp vérem ..... Na, de ehhez nekem semmi közöm most már. Én tisztázni akartam csak a dolgot s most nyugodtan távozom.

— Távozik? Hova?

— Haza. Vagy azt hitte, hogy én mulatni jöttem ide, ahol Baróty Laci és Erős Ernesztin suttogni fognak a házasélet sejtelmes paradicsomáról? Ne higyje! Csak önnel akartam még annyit beszélni, amennyit elmondtam. Fejem ugy is kábult, beteg vagyok. Negyedóra mulva elhagyom a termet. Isten önnel! Legyen boldog!

Még egyszer megszoritotta Baróty kezét s tova libbent a teremben.

Baróty izgatottan sietett utánna. Melléje érve, gyöngén megérinté.

— Még egy pillanatra csak, Lidia!

Lidia megállt, arcáról a biztos diadal érzete sugárzott.

Baróty megbüvölten, álmatag szemekkel nézett reá.

— Ne váljunk el igy! Talán jóvá tehetek mindent. Megtudna nekem bocátani? Szóljon!

— Az teljesen öntől függ.

— Akarjon, parancsoljon! Mindent megteszek.

Lidia egészen Baróty közelébe lépett és legyezőjével parányi kezét verdesve, szaggatottan mondta:

— Ha én férfi volnék, és ebben az esetben határoznom kellene, nekem magamnak is volna akaratom; nem várnék azóra, akiért tenni akarnék valamit.

— Mondja hát: mit tenne?

— Azt, amit én a magam részéről meg is teszek. Én negyed-óra mulva már nem leszek ebben a teremben.

Baróty megragadta Lidia kezét.

— Köszönöm, nagyon köszönöm.

Lidia melegen viszonozta a kézszoritást, könyvedén meghajolt és elsietett.

Edes-anyja ott ült a terem átellenі oldalának egyik bársony kerevetén; odasietett; melléje ült és onnan kémlelte észrevétlenül Barótyt.

Látta, hogy töprengve, földreszegezett tekintettel, sápadtan állott egy darabig, azután elvegyült a sokaságban.

— — — — — — — — — — — —

Tiz perc mulva ajkról ajkra szállott a hir, hogy Baróty Laci rosszul lett, elhagyta a báli termet.

Réthyné kérdő tekintettel nézett Lidiára.

Az hátra szegte szép fejét és el'ojtott, suttogó hangon kacagott.

Éppen akkor sétált arra Erős Ernesztin, szomoru sápadt arccal.

Lidia felugrott és ördögi tekintettel, villogó szemekkel lépett melléje, mint valami démon az áldozatához.

— Hogy vagy Nesztikém? Fogadd részvétemet Hallom, hogy hűséges lovagod itt hagyott.

A kis szőke babaleány összeszoritotta ajkait és élesen vágta vissza:

— Nem engem, csak a báli termet.

— Na, na, na, kicsikém Azt már én jobban tudom. Csak fogadd el ugy, ahogy én mondtam.

A baba-leány is villogó szemekkel nézett most már a mellette haladó Lidiára, és szinte sziszegve mondta:

— És ha nem fogadom el?

— Szánlak.

— Engem ne szánj, nekem nem kell ördögi szánalom.

— Mit? Hát te kis baba engem ördögnek tartasz?

— Annak tartalak, mert tudom, hogy a mi a ma este történt dologban ördögi lehet, az a te munkád.

Lidia szemében a boszu gyönyörének lángja égett. Ernesztin vállára tette egyik kezét, a másikkal megcirógatta annak sápadt arcát és kigyó sziszegésü hangon mondta:

— *Ki ahogy birja édesem!*

Azután visszalibbent anyjához; valamit sugott neki; karját anyja karjába fűzte és diadalmas arccal távozott a hullámzó sokaságon át.

A cigány-banda éppen akkor zenditett rá a nyitányra. A fölharsanó zene elnyelte már azt az ördögi kacajt, amivel Lidia mégegyszer Ernesztin elé fordulva, bucsuzott.

— „Így van az még a májusai is, mikor asszonyszére kendi szerepléséit!" — mondta a napokban egy elkeseredett férj. De az tessenek három komolyan venni, soha az egész férjek szentcsalódát!

A haragos feleségeknek még lehet némi remény igazuk, de a haragvó férjeknek: soha!

— „Májusi gondolat az. Most szöldül minden!" — fogják mondani azok a rideglelkű férfiak, a kik a nő szivében nem találják meg az angyali vonásokat.

Azok pedig nem látják, nem veszik észre azt sem, hogy a mi arányos asszonyainkat milyen szent bungalommal járnak, kelnek, szállnak szerte a városban, hogy valami módon megfest egy kis melegséget lopjanak be az ideál májusban hasonló emberi szivekbe.

A „Keresztény Jótékony Nőegyesület" nagyalai csak, akik jubileumra készülnek, működőket toborzanak, keresik a mamákat, papákat, férjeket, leányokat kiválasztott szándarabjokhoz.

Hozzám is beröppent kettő, hogy legyek én őt (még ismeretlen) leányuk a papája.

Hát ez bizony egy kissé furcsa!

— „Ok Solon, Solon!" — sóhajtott Crösus a mágiyán, rágondolva a bölcs mondására, hogy: „halála előtt senkit sem tart boldognak."

— „Ok Kálmán, Kálmán!" — sóhajtottam én, rágondolva *Sümegi Kálmán* barátomra, aki megírta és a „Társaskör"-ben fel is olvasta, hogy *„mikor nem vagyunk már fiatalok?"*

Az én jó Kálmán barátom akkor vette észre, hogy már nem fiatal, mikor egy tizenhat-éves bakfis-lányka nem engedte őt a kintóban a visszaülésre telepedni, és minden tiltakozása daczára a hátsó ülést kellett elfogalnia.

Ok édes Kálmánom! most látom csak, hogy az nagyon-nagyon gyönge jele volt még a fiatalság elröppenésének!

Hanem, mikor már az embert arra szólítják fel, hogy legyen őt nevelt leányuk a papája: az már estére igazán erős és csalhatatlan jele a vénülésnek.

Itt van hát december a kösöbön!

Így melegen várvel, lángoló szivvel, izzó agygyal szinte bajos dolog beleképzelni magamat abba az egykedvű, semmivel sem törődő hidegségbe, mikor majd már teljesen beszaz lesznek a fehér decemberben.

Szinte jó és tanulságos lesz előre ez a papa-szerep a szinpadon.

Csakhogy itt még mellettem lesz a szerez. Körülrepkednek az élet tavaszának arányos pillangói. Nyiló virágok integetnek felém és szivem fölé kajtják kimpor-rejtő ártatlan fejecskéjüket. Ez én csak játszani fogom a hatvanéves papát, amiben most még talán önuralom is kell.

De mi lesz akkor, ha majd már nem is kell játszanom!

Ki hozza el majd az én igazi telembe a tavasz édes, virágfakasztó melegét, a pillangó-röpködés költészetét, a szivnyitó verőfényt?!

És ha el hozza is, mit ér az akkor, mikor már nem lesz szükségem önuralomra.

HIREK.

— **Változás lapunknál.** Dr. Löke Emil ur lapunk felelős-szerkesztői tisztségétől megválván, a szerkesztésért a felelősséget kiadónk vállalta el. A lap belső-dolgozótársai mind megmaradtak. Uj tagul *Salgó Sándor* ur lépett be a szerkesztőség kötelékébe.

— **Rendjel-adományozás.** Ő felsége a király dr. *Marusin* Károly ezredorvosnak a cs. és kir 48 ik gyalogezredben, a koronás arany érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozta.

— **Miniszteri elismerés.** Már megemlékeztünk lapunkban arról, hogy néhány főszolgabiránk miniszteri elismerésben részesült. Kissé elkésve vettük az értesitést, hogy *Mihácz János* alsódomboruí jegyző az adóbehajtás körül kifejtett ügybuzgóságáért szintén miniszteri elismerésben, sőt jutalomban is részesült.

— **Májusi előléptetések.** Ő felsége a király kinevezte a cs. és kir. 48-ik gyalogezredben *Jerkovics* György 1 ső ezet, százados őrnagyává az 51-ik gyalogezredhez, Király Ferenc, Kirchner Alajos, Hirschel Ferenc hadnagyokat főhadnagyokká; dr. Fuchs Bernát főorvost II-od ezet, ezredorvossá, Schmal Ferenc számvevő altisztet katonai élelmezési hivatalnokká a kassai élelmezési raktárban; — a m. kir. 20-ik honvédgyalogezredben Szervasi főhadnagy kezelőtisztet, százados kezelő tisztté.

— **Igazságügyi kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter *Frey* Tivadar pécsi kir. járásbirósági joggyakornokot a nagykanizsai kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Esküvő.** *Schmelz* Adolf kir. mérnök mult csütörtökön Keszthelyen házasságot kötött *Hoffmann* Jolán kisasszonnyal, Hoffman Soma keszthelyi ügyvéd kedves és szép leányával. A polgári esketés d. e. 11 órakor ment végbe; a fényes egyházi esketés d. u. 5 órakor folyt le az izr. templomban. Az első hét kocsiban ültek a szép koszorus leányok és a vőlények, a nyolcadikban ült a menyasszony a vőlegénynyel. Dr. *Singer* Bertalan, tapolcai főrabbi, végezte a szertartást, lendületes, házafias beszédet intézett a fiatal párhoz. Este a „Hullám" szállodában fényes lakoma volt.

— **Uj h. plébános Nagy-Atádon.** Nagy Béla nagyatádi szentferencrendi házfőnököt és plébánoshelyettest Szigetvárra helyezték nyugalomba. Uj házfőnökké és plébánoshelyettessé *Czándr Celesztint* nevezték ki Nagy-Kanizsáról. A kinevezett uj házfőnök hosszabb ideig kiskanizsai hitoktató volt, legutóbb pedig a somogy-szent-miklósi plébániát adminisztrálta. Az itteni szentferencrendi háznak igen rokonszenves tagja volt; szelidségével, nyájasságával nagyon megnyerte a vele érintkezőket. A nagy-atádiak igazán örülhetnek, hogy ilyen kedves egyéniség került oda plébánoshelyettesül.

— **Révai Miksa,** nyug. tanitó, lapunk egyik legrégibb, buzgó dolgozótársa, abból az alkalomból, hogy a keszthelyi elemi iskolában Bányai halálával az egyik tanszék megüresedett, ideiglenesen ismét helyet foglal a katedrán.

— **Eljegyzés** Dr *Korsin* Sándor devecseri ügyvéd eljegyezte *Práger* Sarolta kisasszonyt, *Práger* Béla helybeli gyógyszerész kedves leányát.

— **Halálozás.** *Haláz* Elek a „Hungária" szálloda tulajdonosa, városunk egyik törekvő fiatal polgára f. hó 4 én este 9 órakor hosszas szenvedés után életének 35-ik éveben elhunyt. Neje szül. *Németh* Mária siratja a megboldogultat.

— **Hosszu szenvedés után.** *Deutsch* Gyula csáktornyai lőkereskedő két hét előtt öngyilkossági kisérletet követett el. Egy nem éppen éles beretvával megsebezte nyakát. A vágás nagy vérveszteséget okozott és az orvosok remélték, hogy sikerül őt visszadni az életnek. De — mint levelezőnk tudatja — a hosszu sebláz annyira kimeritette a szerencsétlen ember idegeit, hogy végre szombaton reggel meghalt. Özvegyet és 8 árvát hagyott maga után.

— **Katonai hirek.** A m. kir. 20 ik honvéd gyalogezred póttartalékosai, kik az első kiképeztetésre bevonulva voltak, április hó 30-án szabadságoltattak. — E hó 5-én a cs. és kir. 48 ik gyalogezred 350 tartalékosa vonult be 13 napi fegyvergyakorlatra. — Folyó évi junius 10-től — julius 30-ig a m. kir. 20-ik honvéd gyalogezred összpontositása céljából a körmendi zászlóalj és a fiumei század varosunkban lesznek. — A m. kir. székesfehérvári V-ik honvéd kerületi parancsnokság átiratilag értesitette a polgármesteri hivatalt, hogy folyó évi junius 16-án és 25-én mindenkor 1 tábornok, 3 törzs, — 25 főtiszt, 50 lényi legénység és 44 ló harcászati lovaglás alkalmával városunkba jönnek.

— **Tanitók közgyülése.** A n.-kanizsai járás tanitói testének elnöke következő meghivót bocsátotta ki: A „zalamegyei ált. tanitótestület" nagykanizsai járási köre f. é. május 13 án, d. e. 10 órakor Pallin község iskolájában tartja felévi rendes közgyülését a következő tárgysorozattal: 1. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése. 2. Kellert József jubiláns tagtárs üdvözlése Hoffmann Mór tagtárs által. 3. Magasi József pallini tagtárs gyakorlati tanitása. 4. Gergye Sándor nagykanizsai tagtárs „Csak egy kis türelem" cimü munkájának felolvasása. Felolvasva: Poredus Antal, a járási kör jegyzője. 5. Huzauff Ede, zalaszentbalázsi tagtárs szabad-előadása a selyemtenyésztésről. 6. A járási kör választmányának előterjesztései. 7. Folyó ügyek 8. Inditványok. 9. A gyakorlati tanitás folyamán tapasztaltak megvitatása zárt ülésben. E közgyülésre a járási kör i. t. tagjait és a tanitás ügye iránt érdeklődőket méltó tisztelettel meghivja Nagy-Kanizsán, 1897. május 1. *Realay Bándor* járási elnök.

— **A keszthelyi gazdász-tanulók kirándulása.** Szombaton reggel a keszthelyi Georgikon 26 III. éves növendéke dr. *Csanády* Gusztáv igazgató és *Bohadi* János, *Csakó* Béla, *Gserer* Lajos és *Lehrman* Ferenc tanárok vezetése alatt városunkba érkeztek a sörgyár megtekintésére. A vonat 8 óra 9 perckor érkezett az állomásra és innen gyalog rándultak át a sörgyárba, hol *Rosenberg* Richárd igazgatósági tag, *Klein* Ármin igazgató és *Kaufmann* Béla irodafőnök fogadták a vendégeket. *Ehrlich* Richárd serfőző-mester a legnagyobb szivességgel kalauzolta őket a gyárban, ő magyarázott meg mindent németül, mit aztán dr. Csanády igazgató a legszebb magyarsággal, nagy szakértelemmel ismételt. Először is a pincét nézték meg, hol a hűtőkben hatalmas hordókban áll már a kész sör. A kanizsai sörgyár hűtőihöz hasonlók csupán a kőbányai sörfőzde részvénytársaságnak vannak az országban. A hűtés 14, vizzel töltött cső eszközli, melyek szépen egymás mellett vonulnak el a magas pince tetőzetén. A hőmérséklet itt $^1/_2$ fok 0 felül. Innen az erjesztő pincébe mentek. Itt 54 nagy kád van egymás mellett, mindegyik 2500 lt. ürtartalommal, melyek felerészben mindig telve vannak felkészitendő anyaggal. A malátagyárban először a csiráztatót, majd az aszálat, hol 75 lok Resumurnél szárogatják a cirázott árpát, és végül az önműködő cirátisztitót tekintették meg. A főzőházban két hatalmas kőből épitett katlan alatt szünetlenül lobog a tüz. Innen a gépházba vezetett az ut és legtöbb időt a dinamógép szemlélésénél töltöttek. $^3/_4$11-re járt már az idő, mire befejezték a gyárban körutjukat a vendégek. Az alatt a parkban a hosszu nyiltcsarnokban felteritettek a villásreggelihez, melyet a legjobb étvágygyal költött el mindenki. Kedélyes hangulat röpködött, a melyet a szabadban a ragyogó májusi verőfény csak egyre fokozott. — A reggeli végeztével dr. *Csanády* Gusztáv igazgató felemelkedett székéről és szép szavakban először is köszönetet mond az igazatóságnak a szives fogadtatásért. Örömmel konstatálja, hogy a nagykanizsai sörgyár az ország egyik legszebb és legpraktikusabban berendezett gyára. Köszönetet mond a szives vezetőknek és különösen *Ehrlich* főzőmesternek az utbaigazitásokért és azt kivánja neki, hogy ne csak a mi vidékeinken, de országos hirnévre tegyen mielőbb szert, mert erre nagy képzettsége őt határozottan predesztinálja. Ezután *Rosenberg* Rikhárd igazgatósági tag szólalt fel, humorosan előre bocsájtva, hogy ők sokkal jobb sört gyártanak, mint tosztot, a miért is elnézést kér. Örömét tolmácsolja az egész igazgatóságnak, midőn köszönetet mond a keszthelyi gazdasági intézet vezetőségének és növendékeinek azért, hogy a gyárat megtekintették. *Rozsos* József III. éves gazdász mondott még azután lelkes felköszöntőt. Utalt arra, hogy minő fontos tényező honunk gazdasági, nemzeti életében a sörfőzés, és a mi fő: ennek szaporodásával mindjobban megvédjük nemzeti érdekeinket a külföld tulkapásai ellen. Az édes magyar föld termi a kicsi kis sárga gabnaszemet; a szegény magyar gazda verejtékével ástatja már a földből kibukkanó kis zöld csirát; most pedig már, mint itt is, magyar dolgozza fel és igy saját gyártmányunkat élvezhetjük a legnagyobb gyönyörűséggel. Köszöni az igazgatóság szives vendeglátását, melyből nekik kétszeres hasznuk van. Első, hogy megismerkedtek a sörgyártással, másodszor megismerkedtek a kanizsaiak vendégszeretével. Tizenkét óra felé az egész intézet átránrándult a közeli *Stern I. Mór és fia* gőzfűszergyárába, hol maga az egyik czégtőnök: *Stern* Sándor kalauzolta a ritka vendégeket. Dr. Csanády a legkitünőbben berendezett téglagyárnak tartja ezt és különösen az uj francia zsindelyek kötötték le figyelmét. Ilyent nálunk eddig csak Sopronban gyártottak, de ezeknek megvan az a jó előnyük, hogy inpregnáltak és teljesen vizhatlanok. Erről azonnal meg is győződhetett mindenki, mert ép, amint javában folyt a bolyongás a téglatelepen, a hirtelen zápor a tetők alá kergette a látogatókat. A gazdasági intézet igazgatója köszönetet mondott a szives vezetésért a gyár főnökének és mintákat kért a kitünő zsindelyekből. Egy órakor már ismét a sörházban teritettek az ebédhez. Az igazgatóság részéről többen részt vettek az ebéden. *Ismeri* Aladár III. éves gazdász hangzatos, szép szavakban köszönetet mond a kedves jánari karnak, mely a legjobb akarattal mindent megmozdit az ő érdekükben, hogy ismereteiket gyarapitsák; köszönetet mond az egész sörfőzde részvénytársaságnak a szives fogadtatásért. Erre *Goldhammer* Károly igazg. tag válaszolt, ki-

jelentette, hogy a jövőben bármikor, bármely időben mindig örömmel fogadják a keszthelyi gazdasági intézetet. A félháromórai vonattal a kirándulók Alsó-Domborura utaztak az ujlaki Hirschlerék gőzfürészének megtekintésére, honnan az éjjeli vonattal ismét visszatértek Keszthelyre.

— **Hangverseny.** Grünfeld Alfred cs. és kir. kamaraművész, kedden május 4-én tartotta hangversenyét a Casino nagytermében. Több évi szünet után ujból volt alkalmunk gyönyörködni remek játékában s a mai est után ismét csak elmondhatjuk, hogy Grünfeld a lyrikus zenének legkiválóbb interpretálói közé tartozik. A gazdag műsor jobbára klasszikus számokból állott. Bevezetésül Bethoven D. dur sonátáját hallottuk. Bethoven ezen művében, a többi leginkább zord hangulatot és tépelődő busongást kifejező alkotá-aitól előtűen, inkább derűs, enyelgő motivumokat dolgozott fel. A mű jellege alkalmat nyujtott a művésznek egyéni felfogását egy abszolut klasszikus műben is bemutathatni. A remekül eljátszott 2. szám után megujult tapsnak engedve, rándaul Grünfeld magyar változatokkal ejté káprázatba a hallgatóságot. Az ezután következett 3. és 4. számképezte az est pikáns de resistenciáját. Schumantól Arabeske Novellette, Chopintól, Barcarole, Nokturnót és az ismert E-moll keringőt játszá folyton fokozódó hatással. Ismert dolog, hogy Grünfeld a par ekszcellanz Chopin játszó, de bizvást elmondhatjuk, hogy az E-moll keringőt ily mesterileg, nincs ki el tudná játszani. Sokat lehetne irni arról a finomságról, melylyel Chopinnak ezen bájos darabját előadta. 5. számnak következett a művésznek két dallamos szerzeménye, itt ott saját répiib alkotásaira emlékeztető reminiszcenciákkal. Schütt un peu baroque ja, dacára a bravuros előadásnak, nekünk tetszik un peu baroque. Az utolsó számnál (Fauszt Fantasia) ujból gyönyörködhettünk speciális Grünfeldféle variációkban. Az utolsó akkord elhangzása után a közönség még mindig ülve maradt, zugó tapsokkal ünnepelve a művészt, ki hálából a „Bőrevér keringő" változatával tetézte be a gazdag műsort. A hangversenyt szépszámu és diszes közönség látogatta, melyben a nyert impressziók révén, bizonyára az az óhaj támadt: vajha a jeles művész, mint az előbbi időkben, ezentul is, évenkint legalább egyszer lesne alkalmunk hallhatni.

— **Közgyülés.** A nagykanizsai *Kereskedők Társulata* vasárnap május 2-án a városház tanácstermében *Ebenspanger* Lipót kir. kereskedelmi tanácsos elnöklete alatt évi rendes közgyülést tartott. Az elnöki megnyitó után, *Schwarcz* Gusztáv ismertette a választmány mult évi működését, melynek legkiemelkedőbb részét az alsófoku kereskedelmi iskola gondozása és tárházak létesitének kérdése képezte. A jelentést a közgyülés tetszéssel tudomásul vette, épugy a felolvasott zárszámadást, a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a pénztárnoknak és választmánynak a felmentvényt megadta. Tagsági dijakból a lefolyt évben 108 tag után 103 forint, tandijakból pedig 110 forint folyt be. Az alsófoku kereskedelmi iskola fentartása mintegy 700 frtot igényel, mely költségek csak az állam és a város rendszeres subventiója által fedezhetők. — A társulatnak ez idő szerint mintegy 3500 forint vagyona van. — Kezelése alatt áll továbbá *Ebenspanger* Lipót 500 forintos alapitványa elszegényedett kereskedők segélyezésére. Ezen alapitvány tőkésitett kamatával ez időszerint mintegy 620 forint. — A költségvetés tárgyalása előtt szót emelt *Grünhut* Henrik, ki a választmány figyelmébe ajánlotta a postai közlekedés némi mizeriáját, továbbá az épitendő budapest-fiumei állami telefon-hálózatot, hogy az utóbbi Nagy-Kanizsán át huzassék. *Ebenspanger* Lipót elnök a választmány nevében megigérte, hogy mindkét ügyyel érdemlegesen foglalkozni fog. A jövő évi költségvetés kiadási összege 820 frt 90 krban állapittatott meg. *Kereskedelmi tanácsnokok* további 3 évre megválasztattak az eddigiek, névleg: *Ebenspanger* Lipót, *Fenselhofer* József, *Gutmann* Vilmos és *Hirschel* Ede. A sorrend szerint kilépő hat választmányi tag közül 3 évre ismét megválasztattak: *Blau* Lajos, *Ledofszky* Armin, *Rosenfeld* Adolf, *Weiss* Tivadar és *Schers* Richard; uj tagot nyert a választmány *Grünhut* Henrik személyében. — Számvizsgálókká választattak 1 évre: *Blumenschein* Vilmos, *Heltai* József és *Kühler* Antal. A tárgysorozat kimerítve lévén, elnök a gyülést bezárta.

— **Elkészült voltmeterek.** A villamos ellenőrző bizottság legutóbbi ülésén a „Helios" részvénytársaság ilyen ruhe a városnak két *voltmetert* ajánlott fel dijtalanul, s ezek már kedd óta készen állanak és ott láthatók a városház főbejárója alatt. A készülék a villamos áram feszültségét mutatja.

— **Május 1-én.** Itt van a tavasz a fakadó szerelem enyhe, bűbájos hava. Ragyogva, orgonás és gyöngyvirág illatai köszöntött be május első napja. A regg-hajnal első biborszinét odilogva verte vissza a sudár fák lényes, zöld lombja és korán kelő emberek kéjjel mohón szivták tüdejökbe a kavargó, mámoros illatot. A kora hajnali órákban a zene méla hangjai oly szépen, oly andalitóan olvadtak egybe a falombok halk zizegésével. Az uj sátatéren kicsattanó piros szocal hullámzott a sátálók tömege. De tizenegyóra felé már sürü sötét fellegek tornyosultak fejünk felett és a szél vad szövel zugva kergette a terhes felhőket. Hiába a tény mellett ott áll mindig az árnyék. Hatalmas csattanással megnyiltak az ég csatornái és zuhogva csapkodta a zápor az ébredő földet. — A tővárosi lapok különben felültek egy téves tavirati tudósításnak, amennyiben a vasárnapi számokban iszonyatos jégről és károkról h ztak hirt. Szó sincs róla. Jég meglehetős ideig esett, de a vetésekben nem pusztitott sehol.

— **Hazafias harc az idegen munkások ellen.** „A Mi Zászlónk" a nemzeti szociáldemokrata-párt lapja irja: Nekünk, magyar munkásoknak még manapság is kemény és kitartó harcot kell folytatni anyanyelvünk érdekében még az állami vállalatok munkatermeiben is. Van ugyan törvényünk, mely kimondja, hogy az állami gyárakban csak magyar honosok lehetnek véglegesen alkalmazva, ennek dacára az állami gyárak munkatermeiben a kalapács zaját a német és cseh nyelven folytatott társalgás váltja fel. Ha a magyar munkások ragaszkodnak anyanyelvükhöz, az idegenek kigunyolják, megvetik őket, müveletlennek nevezik, mert magyar létükre még csak csehül sem tudnak. Igy vagyunk többek között a MÁV. főmühely munkástermeiben, hol sok-sok munkás dolgozik, de ezek között meglehetősen kevés a magyar, s ezeket folyton üldözik a csehek. Ennek okáért akadtak olyan magyar munkások, kiknek indítványára a magyarnyelvű munkások elhatározták, hogy az idegen nyelvekkel együtt terjeszkedő idegen szellem ellen szervezkednek s minden kimondott idegen szóért büntetéspénzt fizetnek, a mit esztendőnként jótékonycélra fordítanak. A mesterszókat is magyarul fejezik ki, s csakis hafias társadalmi kérdésekről beszélgetnek egymás között.

— **Baleset.** Mint pápai levelezőnk irja — majdnem végzetessé válható baleset érte hétfőn délután *Vidos* Benő honvéd-huszár hadapród őrmestert. Lovaglás közben oly szerencsétlenül esett le a lóról, hogy az orvosok az első pillanatban agyrázkódást konstatáltak. Nyolc órán át eszméletlenül, mereven feküdt ágyában, de állapotában már változás állott be és hihetőleg nemsokára egészségesen ujból lovagolhat.

— **Leütötte a villám.** A szombati nagy égi háboru alkalmával Bánok-Szt-Györgyön *Pintér* Ferenc 14 éves földmivelőt, ki ép künn dolgozott a mezőn az eke mellett, egy hajalmas villámcsapás fején találta. A szerencsétlen, erős testalkatu fiu élettelenül összerogyott. Haja lángra lobbant és testén a ruha is tüzet fogott. A közelben dolgozó munkások segitségére siettek, de ekkor már meghalt.

— **Szörnyet halt.** *Rudován* György bottornyai zsuppoló mester a napokban egy magasabb épületen munka közben egy kissé megcsuszott és oly szerencsétlenül zuhant le, hogy szörnyet halt.

— **Rendelet.** Hivatali elődeim már több izben figyelmeztették a helybeli kereskedőket, hogy a városi tanács 1887. évi szeptember 24-én 7797. sz. a. továbbá 1888. évi junius 16-án 5831 sz. a. kelt végzésével egyrészt a napellenző ponyváknak olyképeni alkalmazását, hogy a járókelő közönség bele ne ütközzék, másrészt egyes árucikkeknek oly formán való felagga ását, hogy a közönség testi épségét veszélyeztessék, valamint a járdáknak ládákkal, vasekékkel, utazó kosarakkal, vasagyakkal, koporsókkal, lisztes zsákokkal és árukkal megrakott asztalokkal való elfoglalását eltiltja. A tanács ezen végzései annak idejében közöltettek a kereskedőkkel mint azt hivatalomnál levő sajátkezű aláirások bizonyitják. — Ezen végzések utasításait a kereskedő urak, mint azt a nagyközönség sajnosan napróla-napra tapasztalni kénytelen, — egyáltalán nem tartják be. A hatósági intézkedések figyelmen kivül hagyása közérdek és törvénybe ütköző cselekmény lévén, hatóságom ezt továbbra is tűrni nem hajlandó. Felhivom tehát a kereskedő urakat, hogy jelen rendeletem kézbesitésétől számitott 48 óra alatt a napellenző ponyvákat akként igazittassák meg, hogy a járókelő közönség azokba bele ne ütközzék, azaz a fent idézett tanácsi végzés szerint legalább 220 cm. magasságban a járda szine fölé helyezzék, mellőzvén minden megerősitő zsinort és oldalponyvákat; a járdára, mint közterületre való kirakódást, valamint a kinyuló vasrudakra való árucikk aggatást szüntessék be. A hetivásárok alkalmával szokásos sátorok vagy árusó asztalokra való kirakódást jelen rendeletem nem érinti. Jelen rendelet ellen vétők az 1879. évi LX. t. c. 119 prg. szerint minősülő kihágást követnek el, mely 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sujtatik. Nagy-Kanizsán 1897. évi május hó 1-én. *Dedk Péter* s. k. rendőrfőkapitány.

— **Mezőgazdaság.** Általánosan ismert tény, hogy háziállataink szervezetére a tavaszi változó időjárás, az istállóetetésről a zöld takarmányra való átmenet nem marad befolyás nélkül és különösen növendék-marhák, sertések, juhok, baromfiak stb.-nél gyakrabban, mint bármikor, járványszerü betegségek lépnek fel. Igen ajánlatos tehát ezek ellen idejében alkalmas präservativ-szereket alkalmazni, mint a minőknek a Kwizda-féle korneuburgi marha-táppor, Kwizda féle restitutionsfluid, Kwizda-féle sertéspor, Kwizda-féle hashajtó juhoknak, Kwizda-féle baromfipor tyukok, kacsák, ludaknak stb. stb. éveken át beváltak.

— **Sölétormos Géza,** női szabó helyiségeit a Zsombor-féle házból május 1-én a Weisz I. H. féle házba (Felső-templom mellett) helyezte át.

127 2—2

— **Magyar savanyuvíz.** Miután az ideig az itteni piacon nagyrészt stejerországi savanyuvizek (Radein, Regede, Gleihenberg, Jánosházai) fogyasztva lettek, azért annál örvendetesebb, hogy ujabban a „Széchenyi forrás" (Vasmegye) is szerepel piacunkon. E részben mai napon közzétett hirdetésünkre utalunk.

— **Villamos világitási szerződés magyar és német szöveggel, Fischel Fülöp könyvkereskedésében kapható.**

IRODALOM.

— **A szabadságharc versekben.** A következő siöfzetési felhivást vették. Szabadságharcunk történetét versel itt az olvasó rövid, verses alakban. — Alkalmas arra, hogy dicső korszakunkat könnyen, minden nehézség nélkül megismerhessen, s olcsóságra lehetővé tessi, hogy a legszegényebb ember is megszerezhesse.

A mostani szörnyszerü világban szükséges a multi dicső példáinak felevenitése, hogy azok által a szomszéd eszmét fejleszszük a lelkesedésünk. Szabadságharcunk 50 éves jubileuma pedig alkalmassá teszi, hogy a müvet kiadjam.

Kérem ismerőseim és jóakaróim becsese támogatását.

A mű az év junius hónapjában jelenik meg. Ára 80 kr.

Budapesten 1897. április hóban.

Hazafiui tisztelettel

Tokonyi József.

— **Bünvádi perrendtartás.** Most jelent meg dr. *Felber* Arthur z.-egerszegi kir. ügyésznek a jogirodalom terén előnyösen ismert irónak legujabb s termékeny szorgalma és tehetségéből következtetve, remélhetőleg nem a legutolsó munkája, a gyakorlati használhatóság és könnyű áttekintése miatt a jogászi közönségnek nélkülözhetetlen kézikönyv, a bünvádi perrendtartás. Melegen ajánljuk.

CSARNOK

Őrületes szenvedélyből.

— Amerikai bánatgyi történet. —

Németből fordította: **Hegyesi Ede.**

(Folytatás.)

Csodálatos fantasztikus történet, mondám. Hiába igyekeztem a mindig ujból előtörő irtózatnak ellenállani. Végre mosolyt erőltettem arcomra.

E magyarázatba fejének egy bólintásával ő is beleegyezett.

— Világos nappal, válaszolá, én is meset vagyok ilyen tulfeszitett ideáktól, és akkor ép oly tisztán látom mint ön, ama vádnak tarthatatlanságát, melynek egyedüli alapját egy szegény, nehéz dologban görnyedő irnoknak álma képezi. Ez ez okból hallgattam eddig. Álmoknak törvény előtt sincs értékük. Mégis azt mondom önnek Ray-

mond ur — és hirtelen hosszu sovány kezét oly viharos szenvedélylyel fekteté karomra, hogy ugy éreztem magam, mintha villanyszikra járta volna át testemet — álmom nem csalt meg. Ha valaha napfényre jön az igazság, belogja látni, hogy közléseim a legutólsó betüig beteljesednek.

Mélyen lélegzettem fel. Meggyőződése én rám is hatni látszott, és nem tudtam örüljek-e az Eleonora becsületének helyreállitására való kilátásnak, vagy szánjam a szegény leányt, kinek a valódi tettes felfedezése uj megaláztatást és uj szivfájdalmat okozand.

— Teljesen szabadon jár, folytatá az irnok, mintegy magában beszélve. Sőt, még e házba is merészel lépni, melyet hallatlan bünténye által megszentségtelenitett. De még van igazság a földön; előbb utóbb napfényre jövend, hogy ama figyelmeztető hang, melyet azon éjjel hallottam, nem érzéki csalódás, nem egy felizgatott agynak szüleménye, hanem egy magasabb hatalom által adott jóslat volt.

Megütközve néztem rá. Sejtette-e, hogy az igazságszolgáltatás közegei leselkednek már Clavering után? nem látszott meg rajta semmi. Próbára akartam azért tenni

— On az egész dolgot tudni véli. De én erősen meg vagyok győződve, hogy egyszer csák ön is arra a meggyőződésre jut, hogy alaposan csalódott. Clavering ur gentlemennek tartatik.

Kalapja után nyult.

— Őt vádolni, eszembe se jut, mondá. Sőt elhatároztam nevét soha ki nem ejteni Nem vagyok őrült, Raymond ur. A mai nyilatkozataimat sem tettem volna önnek, ha tegnap este ama véletlen s meggondolatlan megjegyzést nem tettem volna, mely önt, engem vallomásra birni felhatalmazta. Sokat, nagyon sokat adnék érte, ha czen eseményt meg nem történtté tudnám tenni. Kérem is, ne használja fel közléseimet.

Azt is remélem, kiállithatja nekem a bizonyitványt, hogy a jelen nehéz körülmények között tapintatosan viseltem magamat.

Kezét nyujtá és én elfogadtam.

— Ama bizonyitványt szivesen kiállitom önnek, felelém. Azon igyekezetben: megtudni tőle a valót, e kérdést intéztem hozzá:

— Be tudja azon állitását, hogy nevezett álma a gyilkosság előtt és nem utánna volt, valamikép bizonyitani, illetve elhitetni?

— Nem, Raymond ur, válaszolá. Bizonyosan tudom ugyan, hogy Leavenworth ur még élt, midőn amaz arcot láttam, — de bebizonyitani azt nem tudom.

— Senkinek sem beszélte el álmát?

— Nem, nem tudtam volna!

— És mégis elgyengithette és dologra képtelenné tehette önt.

— Semmiféle esemény sem tud engem dologra képtelenné tenni.

Ez alighanem igaz, válaszolám és önkénytelen a nemrég kifejtett fáradhatlan szorgalmára gondoltam. De nem vették rajt észre, hogy nyughatatlan éjjele volt? Nem emlékszik, hogy erre vonatkozólag a házbeiek egyikétől megkérdezletett volna?

— Nem. Lehetséges, hogy Leavenworth ur ejtett el erről néhány szót. Más ki vehette volna ezt észre? felelé nem minden szomoruság nélkül.

— Harwell ur, mondám most, ma este nem fogok önhöz menni. Bizonyos körülmények a Leavenworth házat kerülni kényszeritenek. Kérem azért közös munkánkat segitségem nélkül folytatni és azután nekem elhozni.

— Meglesz.

—És holnap este felkeres ujra?...

— Ha óhaj ja, szivesen.

Távozni készült, de hirtelen mintegy uj gondolatlól megragadva, megfordult és mondá:

— Minthogy remelhetőleg e thémáról nem fogunk többé beszélni és én felfoghatólag élénk kivánságot érzek: azon emberről, kinek arcát és alakját már ismertem, mielőtt testi szemeimmel láttam volna, valamit megtudni, kérem sziveskedjék velem közölni, mit tud róla. On azt mondta: becsületes embernek ismerik, Személyesen is meggyőződött erről, Raymond ur?

Én csak névleg ismerem, de azonfelül tudom származását.

— És az?

— Londonból való; ő angol.

— Ah, az megváltoztatja a dolgot! kiáltá oly embernek a hangján, kinek hirtelen hályog esett le szeméről.

— Mennyiben? kérdém.

Ajkába harapott s lesüté szemeit. Néhány pillanat mulva ujra felveté azokat és válaszolá

— E csodálkozásom önkénytelen jött, azért volt felkiáltásom, mert hire meglepett. Ha Clavering ur csakugyan, mint ön mondá, angol volt, akkor megmagyarázható, hogy levele Leavenworth urat nagyon lehangolta. O gyülölt minden angolt és az angol nemzet minden egyes fagjának kitért az utjából.

Ez különös, gondolám és feszülten figyeltem, midőn folytatá:

— A meghalt különe volt, tele előitéletekkel. Az a szen edélyes gyülölet, melylyel az angolokat gyülölte, majdnem fixa ideává vált nála. Azt hiszem, el sem olvasta volna az illető levelet, ha előre tudja, hogy azt egy angol irta. Egyszer hallottam tőle, hogy unokanővéreinek egyikét sem adná oda angolnak. Biztositott: halálukat eltudná türni, de ily gondolattal soha sem tudna megbarátkozni.

— Hirtelen megfordultam, nem akartam, hogy lássa azon benyomást, melyet közlése rám tett...

— Ha gondolja, hogy tulzok, forduljon Veeleg urhoz; ő bizonyitani fogja, mondá.

— Nem, mondám, nincs okom szavaiban kételkedni.

— Ama gyülöletnek mindenesetre megvolt a maga oka. Leavenworth ur nagyon jól ismerte az angol népet; fiatalkorában sokáig Liverpolban tartózkodott. Lehetséges, hogy ellenszenve még onnan származik, jegyzé meg Harwell ur s most másodszor készült elhagyni a szobát.

De én feltartóztattam. „Harwell ur, még egy szót! kiáltám. On sokáig közel állt Leavenworth urhoz. Csak egy kérdésre feleljen még. Egész komolyan hiszi, hogy soha sem adta volna beleegyezését, ha unokanővérének egyike egy angol férfivel akart volna házasságra lépni.

— Igen, ez erős meggyőződésem.

— Minthogy nem volt több kérdezni valóm távozni engedém.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.

Mindazon ismerősöknek és jóbarátoknak, kiktől az idő rövidsége miatt személyesen búcsut nem vehettem, ez uton mondok Isten hozzádat!

137, 1—1 *Havas Samu.*

A szerkesztésért felelős:

A KIADÓ.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

7375/tk.96. 135 1—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Vajda Erzsébét j. Szollár Ferencné kiskanizsai lakos végrehajtatónak Vajda (manci) József végrehajtást szenvedő örökösei kiskanizsai lakosok elleni 160 frt 70 kr. tőke, ennek 1895. évi május 23-tól járó 5% kamatai 24 frt 30 kr. per, 14 frt 70 kr. végrehajtás kéreimi, 10 frt 15 kr. jelenlegi, s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyben a fenntnevezett kir. törvszék területéhez tartozó a nagykanizsai 2798 sz. tkben+8909 hrsz. a. felvett s 100 frtra becsült jadai szántóföld és rét; a nagykanizsai 985 sz. tkben+8025 hrsz. a. felvett 549 frtra becsült ház és belsőség; — a nkanizsai 985 sz. tkvben+6927 hrsz. a. felvett s 128 frtra becsült gördövényi rét; valamint a nkanizsai 5619 sz. tkben+7333 hrsz. a. felerészben Vajda (manci) József; 1/8 részben Tiszai Anna férj. Vajda Ferencné 3/8 részben kiskoru Vajda Katalin és Vajda Juli tulajdonául felvett s 27 frtra becsült lidegkuti szántóföld, mely pedig az utóbbi az 1881. évi LX. tc. 156. § a) pontja értelmében egészben Vajda Katalin és Julit illető 3/8 részre Tiszai Anna férj. Flumbort Ferencné javára C 6 alatt bekeblezett hoztiglani haszon élvezeti jog épségben tartásával

1897 évi május hó 17-ik napján d. e. 10 órakor

ezen kir. törvszék ikvi helyiségében dr. Kreisler József felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvanos árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagykanizsán a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságánál, 1897. évi februar hó 16. napján.

GÖZONY,
kir. tszéki albiró.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik kézzvénnél, czombnál, tagszaggatásnál és meghüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, czász. és kir. udvari szállitók. **Rudolstadt** (Thüringia).

Örökös fényt csak a **SATURNUS** padlómáz ad.

Kapható: Fesselhofer József, Neu és Klein, Strém és Klein uraknál Nagy-Kanizsán.

Hochsinger Testv.

Budapest, VII. Almási-tér 8.

Unger Ullmann Elek

Nagy-Kanizsán.

A STEYRI fegyvergyár világhirű **SWIFT** Kerékpárjainak raktára.

Elsőrangu Präcisió-gyártmány.

Egy teljesen felszerelt 1897-es modell könnyü utigép ft. 165.

Vevőknek tanulógép ingyen áll rendelkezésre.

Magyar savanyuviz.

Petánczi

Széchenyi-Forrás

(Vasmegye)

Legdusabb szénsavas Natron-Lithion-tartalommal.

A m. kir. **magas Ministerium által gyógyvizzé nyilvánittatott.**

Mint elsőrangu gyógyszer

rendkivüli hatásu különféle gyomor, légzési és vesebajoknál, nagymértü Lithion tartalma miatt, köszvényes bántalmaknál, nehéz emésztés és mindennemü kőrtunk esetében, egyáltalában használható ott, ahol egészségtelen viszonyes és nyálkás vállADék eltávolitása szükséges, mert czélban feloldódás hat

Mint asztali viz

fő képen fehér savanykás ujbort igen kellemes italllá teszi.

Rómában a pápai és a királyi udvaroknál is kedvelt ital.

Tizenöt év alatt tizenegy izben előkelő kitüntetésekben részesült.

Vegyészeti összehasonlitásokhoz képest a steiermarországi savanyuvizeket (Gleichenberg, Jánosforrás, Rohitsch, Radein, Regede stb. teljesen vagy részben pótolja, mivel a csehországi Bilini és steyermarországi Radeini savanyuvizekkel jegyenrangu.

Forrástulajdonos: **VOGLER JÓZSEF**, tanár és az olasz királyi Chieti-i akademiának tiszteletbeli tagja.

Vezérképviselő: Abel Alajos ur Nagy-Kanizsán.

Szabadalmazott hajkenőcs.

Az országos közegészségügyi tanács véleményezése alapján a m. kir. kereskedelmi miniszterium által szabadalmazott, mezei virágokból készült és elsőrangu szaktekintélyek által kipróbált

hajkenőcsöm

nemcsak a haj kihullását akadályozza meg, hanem egyuttal megőrzi a haj eredeti természetes szinét is, sőt alkalmazása folytán a kihullott haj helyébe a legsürübb uj haj nő ismét.

Egy kis tégely ára — — — — frt 50 kr.
Egy nagy tégely ára — — 1 frt — kr.

Külön a szőke — és külön a barna hajnak.
Használati utasitás ingyen.

Kapható: a készitőnél:

Schável Jánosné szül. **Markó Lujzánál**

N.-Kanizsán (saját házában), és **BELUS LAJOS** gyógyszertárában **Nagy-Kanizsán.**

308 és 6011|897. 136 1—1

HIRDETMÉNY.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a városi hivatal szolga személyzet részére az 1897-ik évre az alább felsorolt ruhanemüek szerzendők be u. m.

7 drb. zubbony és mellény
14 » magyar nadrág
7 » nyári pantalló
7 » posztó sapka
7 » nyakkötő.

Felhivatnak tehát vállalkozni kivánók, hogy a fent jelzett ruhanemüek szállitására vonatkozó zárt irásbeli ajánlataikat a szövet mintákkal együtt a **f. évi május hó 10-ik napjának d. u. 5 óráig** a v. iktatóba annál inkább adják be, mert a később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Nagy-Kanizsán, 1897. évi april. 30.

A városi tanács.

2057—2062, 2061, 4595/97. 134, 2—1

Árlejtési hirdetmény.

Nagy-Kanizsa r. t. város képviselőtestületének jogerős határozatai alapján ezennel közhirré tétetik:

I.

A Városház udvarában levő, előbb a mérték hitelesitő hivatal részére szolgált, épület 4526 frt 53 kr. épitési költség előirányzattal a v. rendőrségi hivatal részére fog átalakittatni.

II.

A gyepmesteri telepen ragályos lovak részére egy istálló, továbbá bőrszáritó és kocsi szinek, végre lakhelyiség nagyobbitásból álló 1737 frt 14 kr. költséggel előirányzott épitési munkálat lesz foganatositva.

III.

A VII. ker. népiskola némely helyiségei 993 frt 26 kr. épitési előirányzattal fognak átalakittatni.

IV.

A VII. ker. istállónak 443 frt 84 kr. készpénz és az anyagok szállitásához szükséges fuvar természetbeni kiszolgálásával előirányzott 1 pajta épitési munkálat lesz foganatositva.

Ezen munkák biztositása tárgyában **folyó évi május hó 12-ik napján d. e. 10 órakor** a városház tanácstermében szóbeli árlejtéssel egybekötött irásbeli versenytárgyalás fog — megállapitott terv költségvetés és épitési feltételek alapján — tartatni.

Az árlejtésen résztvevők tartoznak az I. szám alatt körül irt vállalatnál 213 frt, a II. sz. a. körül irt vállalatnál 87 frt bánatpénzt készpénzben vagy helybeli takarék pénztári letétkönyvben esetleg ovadékképes papirban, a szóbeli árlejtők az árlejtést vezető küldöttség kezeihez, zárt ajánlatot levők pedig ajánlataikhoz mellékelve letenni.

Megjegyeztetik, hogy mindegyik vállalat külön eljárás utján fog kiadatni ennélfogva a zárt ajánlatoknak is mindegyik vállalatra külön-külön kell beadatniok.

A zárt-ajánlatok az árlejtési nap d. e. 10 óráig vagy is az árlejtés megkezdéséig a v. iktatóba beadandók, mert a később érkezők tárgyalás alá vétetni nem fognak.

A tervek, költségvetések és árlejtési feltételek a város tanácstermében a hivatalos órák alatt a v. irattárnoknál bármikor betekinthetők.

A városi tanács.

Nagy-Kanizsán, 1897. Február 6.

Vécsey Zsigmond, polgármester.

A NAGY-KANIZSAI

BANKEGYESÜLET

részvénytársaság

1897. évi május hó 15-én d. u. 3 órakor

saját helyiségében

rendkivüli Közgyülést

tart, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgya:

Az alapszabályok módositása.

☞ Azon részvényesek, kik a közgyülésen szavazati jogukat érvenyesiteni óhajtják, felhivatnak, miszerint az alapszabályok 33. §-ához képest még le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket a közgyülést megelőzőleg legalább 8 nappal előbb az egyesületi pénztárnál letéteményezzék.

Kelt Nagy-Kanizsán. 1897. ápril hó 29-én.

Az igazgató-tanács.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

37. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. május hó 9-én. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Minden intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bé mentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.“ a nagykanizsai önkéntes tüzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ., a nkanizsai kerületi betegsegélyző pénztár hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	12 korona (6 frt — kr
Félévre	6 korona (3 frt — kr
Negyedévre	3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szalmalángok.

Sokszor halljuk emlegetni, hogy mi nagykanizsaiak nem vagyunk tősgyökeres magyarok. Lehet, hogy egyben-másban hiányzik is vérünkből a magyar virtus. De abban, hogy a szép szótól gyorsan lelkesedünk és a csengő-bongó orációk elhangzása után nyomban lelohadunk: törökmetszett magyarok vagyunk. Ezt nem tagadhatja meg tőlünk senki, még az ellenségünk se! Meggyulni az első kipattanó szikrától, mint a száraz szalma; lobogni nagy tüzet hirdető lángokkal, mint a szalma; aztán lelohadni, szétpernyedni néhány felcsapó láng után, mint a szalmatömeg: ehhez mi itt Nagy-Kanizsán nagyszerüen be vagyunk rendezkedve.

Csak egy jelszó, csak egy szikra kell s mi már éljenzünk, égünk, A tömörülés, különösen az ugy nevezett társadalmi tömörülés láza ugy hisszük: ide van kötve ehhez a mi klimánkhoz. Ez itt az uralkodó jelszó. Ez itt a fácánfej! Bármit akarunk a közönség asztalára tenni, a tálaló müvészet első dolga ezt a fácánfejet oda illeszteni cimernek.

Attól azután egyszerre valami salátságos hév nyargal végig ereinken; idegeinket fesziti a virtus; tettekre gyulunk. Tömörüljünk! Előre! A haza szent nevében! A társadalom érdekében. Városunk jövőjeért!

Méltóztassanak csak visszaemlékezni, hogy ezelőtt tizenkét esztendővel milyen gyujtó beszédeket hallottunk, milyen lángoló hazafisággal megirt ujság-cikkeket olvastunk a névmagyarositásról Maguk az idegenhangzásu nevek birtokosai hangoztatták és irták legtüzesebben, hogy minden magyar honpolgárnak szakitani kell az idegenhangzásu névhez való ragaszkodás tradiciójával; magyarokká kell lennünk nemcsak szivben, lélekben és nyelvben, hanem a nevekben is! Ha jól emlékezünk, a gyorsan terjedő lelkesedés még valami névmagyarositó fiókegyesületet is rögtönzött itt városunkban. (Ugy hisszük: Babos László ügyvéd, lapunk dolgozótársa, volt a titkára.) Mert hát természetesen lehetetlen volt ellenállani a tömörülés lázának.

Hogy dagadtak akkor a keblek, hogy vertük a mellünket. Ide nézzen most Magyarország, nem! — egész Europa! Bámulja meg, hogy miként tünnek el Nagy-Kanizsa utcáiról az idegenhangzásu firmák! Egy-két hónap alatt nem lesz ott más, csak magyar név!

Hanem hát elmult egy-két hónap, el, n m egy-két, hanem tizenkét esztendő és (óh tizenkét év előtt nagy tüzzel lángolt atyámfia, fel ne nézz az épületeken függő firmákra!) ott vagyunk, a hol a mádi recipiált polgártárs. Olyan tősgyökeres magyar neveket olvashatsz a firmákat jelző táblákon, amiktől a vidék érdemes földmives-gazdáinak a nyelve föltétlenül kitörik.

Az Ezred-év hullámzó lelkesedése még egyszer tölkavarta ugyan a közöny hamuja alatt pizlő üszköket, sokkal nagyobb reménynyel, mint eredménynyel: azután szép csendesen elaludt minden. — A házak az uj ezred-év küszöbén sem dobálják le magukról az idegenhangzásu neveket; mert hát az épületek respektálják a hagyományt és nem akarják megfosztani az osztrák szomszédokat (ha közénk jönnek) egy kis nemzeti gyönyörüségtől. Nagyon szép piétás ez, a holt, érzéketlen kötömegektől; de még szebb ragaszkodás tőlünk a mi kedves, jó, liberalis szomszédainkhoz.

Az egész mozgalom csak emlék ma már. Emléke a mi tizenkétév-előtti szalmalángunknak.

Azután jött egy másik szikra a tömörülés jelszava alatt. A »Dunántuli Közmivelődési Egyesület« fiókjának felállitása.

Megint tömörülés! Megint a magyarositásra!

Itt van Muraköz! Itt csodákat müvelhet a hazafias lelkesedés. Mi, nagykanizsaiak,

A „ZALA“ tárcája.

Óvakodjunk a házasságtól.

(Az Arcanzas Observer pályadijnyertes tárcája).

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Nem szivesen tesszük, valóban nem. Csak is megingathatatlan igazságszeretetünk kényszere alatt valljuk be, hogy Mr. John Shaw be volt csipve.

Nagyon be volt csipve.

Kiméletlen avagy tapintatlan emberek azt mondanák: Mr. John Shaw részeg volt, mint egy malacz, de minekünk már a természet-udományok iránti feltétlen tiszteletünk nem engedi e hasonlat használatát, mert először is mi még eddig nem láttunk a szó-szoros értelmében részeg malaczokat, másodszor pedig a nevezett emlős soha sem képezte megvetésünk tárgyát, sőt ellenkezőleg. Mindig szivesen láttuk asztalunkon. Persze sült állapotban.

Mr. John Shaw sajnálatos állapota mindazonáltal elvitázhatlan tény marad.

A részegember nem a legszellemesebb szórakoztató, azt elismerjük. De a jelen esetben még is megbocsátunk Mr. Shawnak és ezen tettünk nem is irandó a mi általánosan elismert nagylelkűségünk rovására, mivel az egyenes folyománya emberszeretetünknek, a mely némi jogosult nőgyülölettel vegyülve, arra ösztönöz bennünket, hogy felemelt fővel jelentsük ki: Mr. John Shawnak igaza volt.

Ezen állitásnak minden embernél, a ki a házasság jármával még nem szelidült baránynyá, s a ki Mr. John Shawt ismeri, osztatlan helyeslésre fog találni.

Mrs. John Shaw, született miss Anna Gambler, első és harmadik felesége volt Mr. John Shawnak. Első házasságuk, mely Ohioban köttetett, egy félévi váltakozó boldogság után mind a két szenvedőfél beleegyezésével törvényes uton felbontatott.

Erre külön-külön frigyre léptek két másik boldogtalan halandóval, a kiktől egy további félév lefolyása alatt ismét külön-külön elválottak.

A sors egyik kiszámithatatlan szeszélye s az Arizona-Colorado vasuti vállalat részvényeinek hihetetlen emelkedése mind a két bus özvegyet A...ba hozta. Psychologice megmagyarázhatatlan ugyan, de tény az, hogy Mr. John Shaw szive ujból lángra lobbant s rövid idő mulva másodszor vezette miss Anna Gamblert az oltárhoz.

Teljes három hétig élvezte Mr. John Shaw a feltrisitett boldogságot anélkül, hogy belefájdult volna. A negyedik hét első napján azonban elfogta valami különös érzés. Lelkét ellenállhatlan erővel ragadta meg az a bizonytalan sejtelem, mintha ő valami nagy szamárságot követett volna el. Még nem tudta ugyan határozottan: házasságában keresse-e ezen érzelem fejlesztőjét avagy a néhány nap előtt kötött házbér-szerződésben, de minél többet gondolkodott felette, annál plasztikusabb formákban jelent meg lelki szemei előtt az ostobaság klasszikus mintaképe.

John a tükörbe nézett, önkénytelenül arra a kedélyes tülesre gondolt, mely szomszédja kertjében a vizhordás közben el-elkiáltotta az i-á-t. Most ha hallotta, ugy hangzott a kiáltás, mintha csak azt mondaná: Servus John, servus vén cimbora.

A negyedik hét végén hát tisztában volt magával. Homályos sejtelmei abban a positiv tudatban jegeczedtek meg, melyet monologjaiban röviden, de virágosan igy fejezett ki: John, John, a legostobább viziló hozzád képest egy körmönfont zsebmetsző.

Ezen időtől fogva mindennapos vendége lett a „Zöld Kinézer“-hez czimzett csapszéknek a Grand-Avenue sarkán.

Itt ismerkedett meg Mr. George Káposztásyval, a Cage County Company egyik alkalmazottjával, egy nagyon derék gentlemannel, aki radikális politikai nézetei miatt hátat forditott Európának.

Szükszavu ember volt mind a kettő. Rendesen este 7 óra tájt találkoztak az emlitett csapszékben. Rövid üdvözlés után szónélkül ültek asztalukhoz. A mig azonban Mr. Shaw kimért méltósággal szürcsölgette water and brandy-ét, Mr. Káposztásy vad indián módra öntötte le torkán a pirosló St. James Valley-i bort.

Nagy, öblös poharát mindig kiitta egy hajtókára s ha letette az asztalra, nagyot csettentett nyelvével, — erre a vendéglős ujból megtöltötte.

Ugy a negyedik-ötödik, pohár után elkezdett fütyölni. Rettenetesen tudott fütyölni s alkalmasint valami barbár nótát kinzott halálra, mert Mr. Shaw nem hallott hasonlót soha. Az igaz, hogy ő egyáltalában csak a Yankee doodle t birta

határőrei voltünk mindig a magyarságnak; most is meg fogjuk mutatni, hogy a mi emporialis városunk végvára lesz a magyarságnak, a magyar nemzeti közmüvelődésnek!

Ilyenformán toasztoztunk azon a banketten, amit Beksits Gusztáv tiszteletére rendeztünk, mikor közénk jött propagándát csinálni a kultur-szövetség eszméjének. Olyanok voltak akkor a mi lelkesedő polgártársaink, hogy Beksits Gusztáv szinte tünödve nézett körül: vajjon nem a régi magyar ősök keltek-e ott mellette phönixként életre ahazafias lelkesedés lángjaiban?

Nagy napok voltak azok!

Gyüléseztünk, bizottságoztunk, alapszabálytervezetet csináltunk. A nagy csomó jegyzőkönyv és egyéb irat-nyaláb valahol most is alszik még háboritatlan nyugalommal a városház eltemetett akta-halmazában, ha már be nem fütöttek velök.

Mi pedig kedves, ntánozhatatlan nyugalommal nézzük, hogy miként hengeritik verejtékezve Muraköz magyarositói, többek között maga a »Dun. Közm. Egyesület« is, a magyarosodás sziklatömegét föl, föl a mi nemzeti reményeink ormai felé. Hajtják, hengerezik kitartással, csüggedetlenül, megfeszitett izmokkal, nagy erő-áldozattal, pedig nem tudják, hogy nem végeznek-é vele sisiphusi munkát.

Oh mi olyan kedves berki temperamentummal, olyan egykedvüen nézzük a mi klimánkból az egészet.

Az is csak szalmaláng volt.

A tömörülés láza ez ujabb időben sem hagyott pihenni bennünket.

Két irányban is föllángolt és ég bennünk a tettvágy lelkesedése.

Aggódó szivvel figyeljük, várjuk most már, hogy kitartó munka-erő heve hatotta é át idegeinket, vagy hogy ezek is csak egy-emlékkel gazdagitják majd a nagykanizsai szalmalángok történetét.

Politikai szemle.

Belföld.

— **A magyar kvótaküldöttség** e hó 5-én tartotta meg utolsó ülését, a melyen *Bánffy* báró miniszterelnök és Lukács pénzügyminiszter is jelen volt. *Széll* Kálmán elnök jelentést tett, hogy a két hetes bizottság tanácskozásai eredményre nem vezettek. A magyar kvótabizottság ezt tudomásul véve, *Falk* Miksa előadót bizta meg, hogy a Házhoz terjesztendő jelentést a szükséges mellékletekkel együtt állitsa össze. E jelentés hitelesitésével Széll elnököt és Falk előadót bizták meg. Báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök szóllalt fel azután, s a kormány nevében köszönetet mondván a kvótabizottságnak objektivitásáért, buzgalmáért és az erélyért, melylyel Magyarország érdekeit megvédte. Már ismételten kijelentette, hogy a kormány a bizottságnak Magyarország érdekeinek megvédését célzó magatartását feltétlenül helyesli s magaévá teszi, most ismétli ezt, mert most már a kormánynak lesz a dolga az érdekek ügyében férfiasan közbelépni s a kvótakérdésben a megnyugtató megoldást megtalálni. Ez talán Magyarország részéről némi áldozatot fog igényelni, de a kormány lelkiismeretbeli kötelességének fogja tekinteni, hogy az országtól jogosulatlan áldozatot ne követeljenek, olyat, a mely esetleg a legszükségesebb követelmények határán tulmenne. *Horánszky* Nándor *Széll* elnöknek és Falk előadónak meleg köszönetét fejezi ki, s inditványozza, hogy ez jegyzőkönyvbe véte-sék. *Széll* és Falk a bizottság elismeréseért köszönetet mondanak. Ezzel az ülés az elnök éltetésével ért véget.

Külföld.

A háboru.

Sokáig nem késhet már a döntő ütközet. Athénben ugyan van még harcias kedv, s azt telegrafálják innen a Timesnek, hogy a háborut folytatják, de ez valószinüleg oly tendenciósus hir lesz, mely igen messze áll a valóságtól. Még az is meglehet, hogy a döntő ütközet előtt, Görögország az európai hatalmak intervencióját fogja kérni. A Havas-ügynökség különben a következőt jelenti a helyzetre vonatkozólag: A döntés küszöbön van. A törökök győzelme biztosnak látszik, mert az elfogottak előadása szerint a görög lakosság, — Velos városát is beleértve, — hajlandó megadni magát. Különböző forrásból származó hirek megegyeznek abban, hogy a görög hadsereg demoralizált állapotban van és hogy a trónörökös és tisztjei ellen nagy az elégületlenség. Itt bevárják a török hadsereg két szárnya működésének eredményeit és azután általános támadó előnyomulást kezdenek. Az első ütközetben megsebesültek lassan-lassan Larisszába érkeznek, a hol jó betegápoló szolgálatot szerveztek. A Larisszában maradt benszülött lakosság sulyosan elitéli a görög csapatok parancsnokságát, a vezetőket pláne árulással vádolják és óhajtják, hogy Európa Görögország végromlásának megakadályozására minél előbb közbelépjen. A város elökelőinek nyilatkozatai szerint a trónörökös parancsot adott Larissza felgyujtására, erre azonban nem volt elég idő. A trónörökös sietve hagyta el a várost, otthagyva a háborura vonatkozó sok bizalmas természetü okiratot.

*

Egy május 6-iki távirat jelenti, hogy a törökök *Pharsalust* elfoglalták. A görögök pedig egész rendben vonulnak Domokosig, a hol csatára várják a törököket.

A Havas-ügynökség Athénből jelenti a hirt ugyancsak e hó 6-áról, hogy illétékes körök biztosan tudják, hogy a hatalmak a közbelépésre a kezdeményező lépést megtették. Franciaország, Oroszország, Angolország és Olaszország képviselői utasitásoast kaptak, hogy a közbenjárást hozzák javaslatba. Minden órában várják az osztrák-magyar és a német képviselők az utasitásokat.

Az osztrák képviselőházból.

Az osztr. képviselőház e hó 6-iki ülésének folyamán németek és csehek hajbakaptak egymással, s oly botrányt insceniroztak, a melynek kevés párja volt még a parlamentek történetében. Azt a három inditványt tárgyalták ugyanis, a melyeket a nyelvrendeletet kibocsátó miniszterek vád alá helyezése ügyében tettek. Badeni miniszterelnök azzal védekezett, hogy az előbbi kormányok is bocsátottak ki ilyen nyelvrendeleteket, akkor senki sem tartotta azokat törvényteleneknek. Teljes nyugalommal várja a Ház határozatát. Jobbról tetszéssel és tapssal kisérték ezt a beszédet. Mikor azután az inditványozók szólaltak fel és ezek között Wolf Schönererpárti, a ki a cseheket és szlovéneket teljesen értéktelen nemzeteknek mondja, akkor elkezdődött az óriási lárma, mely között válogatott kifejezésekkel illették egymást csehek és németek. Az elnök kétszer is volt kénytelen felfüggeszteni az ülést. Nagy nehezen fejezhetik be az inditványt tevők beszédeiket. Végre dr. Kaizl (ifju cseh) szóllal fel az inditványok ellen. Nézete szerint csak arról van szó, hogy bizonyos számu hivatalnok megtanulja e a cseh nyelvet vagy nem. Inditványozza, hogy a miniszterek vád alá helyezése ügyében a ház napirendre térjen. Itt a tárgyalást megszakitották.

A nagykanizsai Tárházak.

A tárházak létesitése ügyében kiküldött bizottság serényen eljárt a vasárnapi értekezletről nyert megbizatásban. A bizottság csütörtökön

---

a többi zeneszerzemények közül megkülönböztetni s azt is csak ugy, ha énekelték. Mind a mellett a fütyölés sértette fülét vagy talán inkább önérzetét, mert jó nevelésben részesü vén, nem találta illendőnek Mr. Káposztásy magaviseletét.

Egyelőre nem szólt, miután tisztelete az egyéni szabadság iránt alig ismert határokat; mikor azonban napról-napra ismétlődött Mr. Káposztásy rakoncátlankodása, nem állhatta meg, hogy egyszer oda ne szóljon neki:

— Miért fütyöl ön?

— Mert jó kedvem van — felelé Káposztásy derült mosolylyal.

Mr. John Shaw gondolkodva bandukolt haza felé azon este. Furcsának találta, hogy valaki fütyöl, ha jó kedve van. Lám, ő még sohasem fütyölt, legalább valami melódiát nem.

Talán nem is volt jó kedve sohasem.

Másnap ismétlődött a fütty koncert.

Mr. John Shaw, ki már egész nap bánatos gondolatokba volt elmerülve, jóformán csak Mr. Káposztásy fütyölésére tért magához. A mint ez két pohár közben kissé abba hagyta zeneérzékének elementáris megnyilatkozását, hozzá fordul a kérdező:

— Önnek megint jó kedve van?

— Jó bizony!

Mr. John Shawnak egy rendkivüli eszme villant meg agyában:

— Van-e önnek feleége, Mr. Káposztássy?

— De van ám!

— S önnek még is mindég jó kedve szokott lenni?

— Miért ne?

Mr. Shaw álmélkodva nézett végig szomszédján, majd egy uj gondolat csiklandó hatása alatt folytatá:

— Bocsássa meg indiszkrét kérdésemet Mr. Káposztásy, de ugy hiszem házasemberek között az ily bizalmasság megengedhető. Valóban nagyon szeretném tudni, vannak-e önnek néha differenciai kedves nejével?

— Bizony vannak Mr. Shaw.

— Tehát mégis! Mondja csak uram, olyankor is jókedve szokott lenni?

— Hogyne!

— Ugy? ez valóban különös. Ön valószinüleg nagyon erős természetü ember Mr. Káposztásy. Részemről roppant kellemetlen dolognak tartom a házi perpatvart.

— Persze hogy az, helyeslé Mr. Káposztásy, de csak is a feleségre nézve kellemetlen.

— Hogy-hogy?

— Mert ő húzza a rövidebbet!

Mr. Shaw meglepetten bámult szomszédjára.

— Hogyan érti ezt Mr. Káposztásy!

Mr. Káposztásy kicsinylőleg mérte végig a kiváncsi vallatót, felállottbotjával egyet suhintott a levegőben s amugy félvállról oda szólt Mr. Shawnak:

— Jegyezze meg uram ezt a sarkalatos igazságot: az asszony verve jó — Goodbyé! s el ment.

Mr. John Shaw öt perczig elfeledte száját betenni és Isten tudja: meddig nézett volna fogaival a távozó után, ha egy szemtelen coloradó-légy a nyelvére nem száll. A legyet lenyelte s mert torkát egy kissé karcolta, hozatott egy nagy pohár St. James Valley-it.

— Bolond ez a Mr. Káposztásy, mondogatta s megitta borát.

— Még egy pohárral!

Átkozott bolond ez a Mr. Káposztásy, hej de mily bolond.

— Bort hé!

Megveri a feleségét. Bizonyosan valami bárány, a mely tűr, szenved szó nélkül, Talán rabszolgája.

— Korcsmáros, egy pohár bort!

De hát a gondolat nem éppen rossz! Ha valaki ur a háznál, az legyen ur! — az parancsoljon, követeljen — s ha kell büntessen! — Igen büntessen!

— Mr. Poke, üsse le annak a lusta pincérnek a lábát, nem látja, hogy üres a pohár!

Törvényeinkben ugyan nincsen indokolva azon eljárás, hogy a férj megverheti feleségét! — de természetes; jogaink megengedik azt. Meg bizony!

— Hol a bor? God damm! Ide vele!

Mrs. Shaw. En élni fogok jogaimmal! Igen is meg fogom önnek mutatni, ki az ur a háznál.

— Mr. Poke! vén haramia, hozzon bort és egy rhinocerosz-bőr korbácsot. De rhinocerosz bőr legyen, mondom!

— Előre, a ki nem engedelmeskedik, lelövöm!

Mr. Shaw kihuzta revolverét s célba vette a vörösképü csaplárost.

Mr. Poke sujtkezüleg állitotta elibe a hetedik pohár bort és szánakozó mosolylyal mondá: ne mókázzék Mr. Shaw, mert biz isten még kilövi

Ebenspanger Lipót elnök elnöklete alatt ülést tartott, melyen a bizottsági tagok majdnem teljes számban megjelentek. A bizottság örömmel konstatálta, hogy a tárházak ügye ugy a birtokos osztály, valamint a kereskedővilág körében élénk visszhangra talált, mit a beérkezett számos helyeslő levél tanusít.

A tárgyalás folyamán elvül kimondatott, hogy az alakuló Társaság igazgatóságának tagja nem lehet az, ki valamely a tárházak ügykörébe tartozó kereskedést üz, mint például a gabnakereskedők.

A bizottság ezután tárgyalás alá vette a társaság megalakulására vonatkozó tervezetet, melynek ellogadásával működését befejezettnek nyilvánitá és az ügyek további vitelére saját kebeléből egy szükebb bizottságot küldött ki, melynek tagjai: *Ebenspanger* Lipót, *Eperjesy* Sándor, *Grünhut* Henrik, *Schwarcz* Gusztáv és *Weisz* Tivadar.

A prospectust az értekezlet megbizásából a helybeli 5 pénzintézet bocsátja ki. A részvények jegyzésére — mint látjuk — igen rövid idő szabatott ki, de meggyőződésünk az, hogy ez igen életrevaló vállalat részvényei már a prospectus kibocsátásának első napjaiban tuljegyezve lesznek. Mi tehát az anyagiakat illeti, bátran mondhatjuk, hogy a Nagykanizsai Tárházak Részvény Társaságának megalakulása biztositva van és ha a déli-vasuttársaság — mint alapos reményünk van hinni — megadja mindazon kedvezményeket, melyek a tárházak létét biztositják, ugy a tárházak valószinüleg már az őszi hónapokban meg is lognak nyilani. Most egyesegyedül a déli vasপályatársaság magatartásától függ a tárházak sorsa és bizva bizunk, hogy a vasuttársaság nem fogja szép reményeinket halomra dönteni.

A kibocsátandó prospectus a következő:

Tervezet

a Nagykanizsai Tárházak Részvény Társaság alapitásához.

Városunk kereskedelmének, iparának és forgalmának előmozditása érdekében szükségesnek látjuk helyben Tárházakat létesiteni, melyek hivatva vannak városunk jelentőségét ismét azon polcra juttatni, amelyet évtizedekkel ezelőtt elfoglalt. — Kereskedelmünk és ezzel kapcsolatban gazdasági jólétünk fejlesztéséhez okvetlenül szükségünk van ezen fontos tényezőre, mely Nagy-Kanizsán e jelentékeny kereskedelmi gócponton, ismét a kereskedelem, ipar és a mezőgazdaság érdekeit, a helyi viszonyokkal összhangban előmozditsa.

Ily intézet alapitása céljából aláirási ivet bocsátunk ki, s az alakitandó intézet tervezetét a következőkben összegezzük:

1. A vállalat elnevezése.

Nagy-kanizsai Tárházak Részvény-Társaság,

2. A vállalat célja:

A helybeli és vidéki termelők terményeit, a kereskedők áruit bérfizetés mellett befogadni, azokat gondozni és megőrizni, a tulajdonosok részére, a raktározott anyagok értékének megfelelő olcsó kamatu előleget adni, és hitelt eszközölni.

3. A részvénytársaság alaptőkéjét 200,000 az azaz kétszázezer koronában állapitottuk meg, olyképen, hogy a jegyzésnél részvényenkint 10 százalék vagyis husz korona és 4 korona alapitási költség,

20 százalék az alakulási közgyülés előtt és 20 százalék az alakuló közgyülésen kinevezett igazgatóság felhivására fizettessék be: a további 50 százalék befizetését egy későbbi közgyülés fogja meghatározni.

4. Ezen 200,000 korona alaptőke 1000 darab 200 korona névértékű, egyelőre 100 koronával befizetendő, névre kiállitott részvény kibocsatásával fedeztetik.

5. A részvények jegyzésénél kötelesek az aláirók az 1875. XXXVII. t. c. 151 §-a értelmében minden részvényre a névérték 10 százalékját készpénzben befizetni, kötelesek továbbá minden egyes részvény után négy koronával az alapitási költségek fedezéséhez hozzájárulni.

6. A részvények jegyzésének záridejét 1897. május 20-ra tüztük ki.

7. Az alapitók kiköttik maguknak azon jogot, hogy a Kereskedelmi Törvény 183. §-a értelmében az igazgatóságot három évre kinevezik.

8 A közgyülést az alapitók minden egyes aláiró személyéhez intézett meghivó utján fogják összehivni.

9. *Alapitó* az, a ki legkevesebb 20 részvényt jegyez.

Nagy-Kanizsa 1897. május 6-án.

Az alapitók megbizásából:

Délzalai Takarékpénztár részv. társaság.
Nagykanizsai Bankegyesület részv. társaság.
Kereskedelmi s Iparbank részv. társaság.
Nagykanizsai Takarékpénztár részv. társaság.
Zalamegyei Gazgasági Takarékpénztár részv. társ.

Interwiew Vámbéryvel.

Ama nagy érdeklődésnél fogva, melylyel a keleti kérdés alakulását és fejlődését a görög-török háboru előtt és alatt egész Európában kisérték, — iparkodott a „Pester Correspondenz" a vonatkozó viszonyok kitünő ismerőjét, Vámbéry Armint, a hires orientálistát egy interwiew-ra megnyerni. Vámbéry felszólitására a »Pester Correspondenz« tudósitója több kérdést formulázott, melyek közül néhányra ő a következőleg válaszolt:

1. Képes-e Görögország a szenvedett, döntőnek tartott vereség után Törökország ellen a háborut folytatni és mit tart tanár ur a török hadseregnek e győzelméről?

— Görögország csak akkor folytathatná a háborut, ha egy nagyhatalom állna mögötte. Ennek a kis országnak Francia- és Angolországban sok barátja van, de a barátok nem sokat használnak neki, sőt az ez államokból ártanak Görögországnak, mintsem használnák neki.

Az a gyakran hallott mese, mintha Angolország bátoritotta volna fel Görögországot a háborura, s megerősitette volna abban a hitükben, hogy ha győzni fognak erkölcsileg és anyagilag támogatta volna őket, — igazi német koholmány. Németország tudvalevőleg mindennel szemben ellenséges, ami angol.

Az angol parlament mozog s e pillanatban teszi magát, mintha törökellenes lenne. De ez nem más, mint pártstratégia. 11 évvel ezelőtt az angol szabadelvűek ugyanezt a játékot üzték. És a látszólagos ellenségeskedés dacára Anglia közreműködött Görögország körülzárolásában és szintén garantirozta az ottomán birodalom integritását, amennyiben e mellett állást foglalt, tekintet nélkül arra, hogy Gladstone ezt a politikát a legalaposabban perhorreszkálja.

Ami a Törökország részéről a hadjárat kezdetén szenvedett kudarcokat illeti, a török hadseregre nézve sértésnek és kicsinylésnek tartanám, ha azokból valaki annak rosszaságát akarná következtetni. E kudarcokat kizárólag a török közigazgatás rovására kell irni. Nemcsak a görög, hanem minden európai hadsereggel képes lenne a török hadsereg megmérkőzni. Csak az utolsó orosz-török háborura kell visszagondolnunk, mikor a törökök az egész orosz vezérkart a Dunába kergették. A török mindig kitünő katona volt és a fegyvertechnika haladásával egyidejűleg ő is erősebb és félelmesebb lesz. Egy magasabb német katonatiszt mondta nekem, aki évekig tartózkodott Törökországban, hogy egy török katona többet ér három németnél. A lelkesedés, mely a török katonát hite és fejedelme iránt eltölti, erőssé, nagygyá teszi őt a harctéren és csodák véghezvitelére képesiti. Nem a hadsereg, hanem az adminisztráció rosszaságán lehetne kétségbe esni.

II. Minő bonyodalmak következnének be Görögországra és a görög uralkodóházra, ha kénytelen lenne a hatalmak közbenjárását kérni?

— György királynak arany hidat fognak épiteni. A görög megszálló csapatok parancsnokát seregével együtt visszafogják hini Krétáról. A törökök mindaddig Thesszáliában maradnak, mig Görögország a hadi költségeket megfizeti. Ugy hiszem azonban, hogy Törökország csak valamelyik nagyhatalom közbenjárására fog engedni.

III. Van-e a török népben bizonyos fogékonyság európai reformok és parlamentáris kormány iránt? és hogyan férnének össze az ilyen reformok a Korán szabályaival?

— A török nép és különösen a müvelt osztály

---

az egyik ablakszemet. Itt a korbács, holnap reménylem, visszahozza.

Mr. John Shaw megitta a borát s a korbácsot megragadva, kibotorkált az ajtón.

A Grand Avenue szokatlanul élénknek tünt fel neki.

A lámpákkal sehogyan sem volt megelégedve, ugy látszott, mintha szok is a korcsmából jöttek volna. Egyáltalában mozgott az egész utca. Az egyszer házastul, mindenestül felemelkedett az égnek, de alig vette fel Mr. Shaw a hegymászók előrehajlo testtartását, már is leszállott az utca vége, mintha csak egy szédületes lejtő lenne, melyen a vándor egyenesen a pokolba jut. Mr. Shaw nem tudott eligazodni: hegynek megy-e vagy völgynek, mig azután ezen talányt egy becsületes telegráf-póznának fogozkodva, fejtegette. Egyszerre csak három, négy, öt, de hat Grand Avenuet is látott maga előtt; melyik most az igazi?

Mr. Shaw belátta, hogy elvesztette tájékozó képességét, azért teljesen átengedte magát annak a bizonyos ösztönnek, mely a jámbor házi-állatokat öntudatlanul hajlékukba vezeti. Csakhogy ő megforditva tette. Kényszerité magát arra menni, a merre legkevésbbé vonzotta valami. Részünkről melegen ajánljuk ezen eljárást minden boldogtalan házasembernek, ha 7—8 pohár St. James Valley-i jótékony hatása alatt az utat keresi a korcsmából hazafelé.

Mr. John Schaw az ő kitünő systemája folytán szerencsésen elérte lakását.

Az ut fáradalmai következtében hősi elhatározásra sokat veszitett erejéből és midőn a kapu kilincsébe kapaszkodva, a csengetyű nyomóját keresé, vegyes érzelmek szorongatták lelkét.

A mi eddig egy cseppet sem zavarta gondolatának hullámos menetét, most, amint a kilincset egy pillanatra elvesztve, elterült a kapu előtt, egyszerre eszébe jutott:

miképpen fogja a vállalt akciót megkezdeni?

Azt csak nem teheti, hogy minden teketória nélkül megverje a feleségét! Nem! Az nem járja! Valami bevezetésfélét mindenesetre kell kitalálni!

De hogy? Itt a bökkenő! Meg kellett volna Mr, Káposztásyt kérdezni! Hja, ki az ördög gondolhat mindenre.

A mint ismét lábára állott, véletlenül megnyomta a villamos csengetyű gombját. Pár percz mulva kinyilott a kapu.

Mrs. John Shaw bebukott rajta. Ha klasszikus nevelésben részesült volna, bizonyára Julius César-ra gondolt volna, amint átment a Rubiconon, igy azonban csak azt mormogta fogai között: Nyomoruit pflaszter.

A halálra ijedt cseléd támogatásával lakása ajtajához ért, melyet veszendő bátorságának ujból fellobbanása alatt egy erős lökéssel feltaszitott. Az előszobában senkisem lévén, kigyóvonalas menetének ujjába eső butorok feldöntése után felnyitá a lakószoba ajtaját.

Mr. John Shaw, ki egy pompás karosszékben (Hurst und Blacke Limited) lapunk legutolsó számának érdekteszitő tárcáját olvasta, meglepetten nézett az ajtóban megjelenő rendkivüli tünményre. Mr. John Shaw önkénytelenül megszakitá előrenyomulását. Az ajtószárfához támaszkodva, mereven nézett kedves nejére, ki sehogysem tudott a meglepetésből magához térni. Néhány percig farkas-szemet néztek, a mi a ház urának kissé nehezére esett, mert szemei némileg kereszthe állván, nem birta tekintetét Mrs. Shawra összpontositani.

Végre egy kinosan hosszura nyujtott — ah! — röppent el Mrs. Shaw vékony ajkairól.

Mr. John Shaw érezte, mint száll a vér lábaiba, valamit mondani akart, de nem volt tisztában magával, hogy mit.

— Uram! Ez hallatlan! Ön ily állapotban jön haza!? — Folytatá az asszony elszörnyüködve.

A ház ura zavartan szorongatta öklében Mr. Poke kitünő korbácsát s már közel volt hozzá, hogy azt mondja: Csókolom kezeit Mrs. Shaw, jó estét kivánok, hanem a közben felemelkedett, a hölgy és éles, rikácsoló hangon minden szótagot erősen hangsulyozva, odaveté neki:

— Pfuj, Mr. Shaw! Pfuj! Ön részeg, mint egy disznó!

E kijelentés annak a végtelen megvetést tükröző arckifejezésnek kiséretében, az orosz-ján bátorságát kölcsönzé Mr. Shawnak. Lehetőleg kiegyenesedve, villogó szemekkel viszonzá:

— Es ön Mrs. Shaw — ön egy utálatos sárkány, — egy mérges vipera, egy kiállhatatlan boszor.....

...Nem mondhatta tovább; egy törékeny, de nagyon kemény tárgy, melynek maradványaiból az orvos még aznap konstatálta, hogy vizesüveg volt, fejéhez repült.

határozottan a reform és a felelős kormány mellett van, mert a szabadságért törökök és magyarok egyformán rajongenak. Ami a Koránt illeti, annak szabályai az abszolutizmust büntetés terhe alatt a legszigorúbban tiltják és a vallás az uralkodó első kötelességévé teszi, hogy népével tanácskozzék, vagyis hallgasson meg egy parlamentet, amely tehát a Korán elvei szerint kötelező. De a többi reformokat is támogatja és elősegíti sokféleképen a Korán és az exegesis. Az az általánosan elterjedt hír, hogy a török papság ellene szegül a reformoknak, téves. Én a török papságot oly jól ismerem, mint a szultánt és tudom, hogy a modern tudományhoz és a reformkérdésekhez igen közelállnak, egyetlen kifogásuk oda konkludál, hogy minden reformot, keleti szabás szerint akarnak keresztülvinni.

A városházából.

78111/897.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy Nagy-Kanizsa város 1897. évi utadó A. és B. kivetési lajstroma az 1890-ik évi I. t. c. 10. bekezdésének rendelkezése szerint a városi adóhivatal helyiségében mai naptól kezdve 15 napon át közszemlére kitétetik oly célból, hogy az bárki által betekinthető s hogy a netáni észrevételek a jelzett időn belül irásban Zalavármegye tekintetes alispáni hivatalának benyujthatók.

A városi tanács.

Nagy-Kanizsa 1897. évi május hó 7-én.

NEU ALBERT ellenőr. VÉCSEY polgármester.

Felhivás.

Melynek értelmében felhivatnak mindazon vállalkozók, kereskedők, iharos-munkaadók, szóval mindazok, akik az 1891-ik évi XIV. tvc. 2. §.ában körülirt és betegség esetén biztositásra kötelezett egyéneket foglalkoztatnak, de bejelentési kötelezettségüknek, a fönt idézett törvény 26. §-a értelmében még eleget nem tettek, hogy annak megfeleljenek.

Minthogy határozott tudomásunk van arról, hogy még többen vannak mulasztók, ez uton is felhivatnak, hogy bejelentéseiket a nagykanizsai kerületi betegsegélyző pénztárnál haladéktalanul tegyék meg, mert ellenkező esetben azon munkaadók ellen, akik ezt tenni elmulasztják, kénytelenek leszünk feljelentésünket az illetékes hatóságnál megtenni és az idézett törvény 83. §-ának alkalmazását kérni, melynek értelmében a bejelentést megtagadók 20 forintig terjedő pénzbirsággal sujthatók.

A kerületi betegsegélyző pénztár igazgatóságának május hó 4-én tartott üléséből.

Nagy-Kanizsán, 1897. május hó.

Az igazgatóság.

HIREK.

— **Nász a Gutmann-családban.** *Polldk* Lajos ur és neje szül. gelsei *Gutmann* Emma urnő bécsi lakosok idealis lelkületü leánya, *Alice* kisasszony, — ki »*Paul Althof*« álnév alatt szép sikerrel működik az irodalom terén és a szépmüvészet különféle ágainak lelkes mivelője, — e hó 5 én lépett házasságra szive választottjával: *Gurschner* Gusztáv fiatal szobrász, cs. és kir. tart. hadnagygyal a tiroli 1. számu császár-vadász-ezredben. — A szülők, valamint a szép lelkületü ara neve egyaránt ismeretesek városunk közönsége előtt, mert bármikor is ellátogattak városunkba, soha bucsut nem vettek anélkül, hogy városunk egyik másik humanus intézményéről bőkezüleg meg ne emlékeztek volna és azért mi is szivesen emlékezünk meg a velünk érző derék család — szük rokoni körben lefolyt — örömünnepélyéről.

— **A Karczagék bucsuja.** Május első napjaiban költöztek el városunkból *Karczag* Béla és István urak, a nagykanizsai uradalom volt főbérlői. Az obligát bucsulátogatások terhe alul a távozók fel voltak mentve, mert noha mindenki ismerte Karczagékat, azért ismeretségben alig volt velük valaki. Nyilvánosan egyedül Karczag Béla szerepelt, ő is csak annyiban, hogy igazgató elnöke volt a nagykanizsai Bankegyesületnek és váltóbiráló az Osztr. magy. bank fiókjánál. De ha Karczagékat nem is látta az ember sehol, nevüket a jótékonysági rovatban gyakran megtalálhattuk. Most midőn elérkezett a válás órája Karczagéknak, nem kellett bucsut venni a barátok és jóismerősök seregétől, ők ismét csak azokra gondoltak, iket elzárkozottságuk mellett is befogadott nemes szivük: a szegényekre humanus és közhasznu intézményeinkre. Ezektől Karczagék impozáns módon vettek bucsut, a mennyiben a következő ö-szegeket adományozták:

A városi szegény- és árvaalapra

Karczag Beláné urő	1000 frt
Karczag Béla ur	200 „
Karczag István ur	200 „

Az ev. ref. egyháznak

Karczag Béla ur	500 frt

mely alapitási összeg évi kamataival egy szegény leány és fiu első confirmatiója alkalmával segélyezendő, ugyanezen célra

Karczag István ur	200 „

A fögyimnásiumnak ösztöndijul

Karczag Béla ur	200 „
Karczag István ur	200 „

A kereszt. jótékony nőegyletnek

Karczag Béla ur	100 „
Karczag István ur	100 „

Az izr. jótékony nőegyletnek

Karczag Béla ur	50 „
Karczag István ur	50 „

A népkonyhának

Karczag Béla ur	100 „
Karczag István ur	100 „

Az általános betegsegélyző egyletnek

Karczag Béla ur	100 „
Karczag István ur	100 „

Az önk. tüzoltó testületnek

Karczag Béla ur	100 „
Karczag István ur	100 „

Az önk. tüzoltó testület zenekarának

Karczag Béla ur	50 „
Karczag István ur	50 „

A felső-templom épitésére 40 „

az adományok összege 3540 frt

Igy bucsuztak el Karczagék városunkból. Valóban fenséges szép bucsu. Isten áldja meg őket.

— **Adomány a felső-templom részére.** A »Délzalai Takarékp. Részvénytársaság« a felső-templom részére kétszáz forintot szavazott meg oly kijelentéssel, hogy ezt az összeget a temlom ujjáépitése esetében hétszáz forintra fogja kiegészíteni.

— **Eljegyzés.** *Kürschner* Ignác a Kaufmann Mór cég könyvvezetője jegyet váltott *Schreiber* Róza kisasszonynyal Nagy-Kanizsán.

— **Zászló-szentelés.** A kaposvári tüzoltók junius 7-én tartják meg zászló-szentelési ünnepüket. A napokban az egylet tisztikara *Zalka* János győri megyéspüspöket felkérte, hogy vegyen részt az ünnepségen és szentelje fel a zászlót. A megyés püspök szivesen fogadta a meghivást és jövő hó 7-én személyesen fogja felszentelni a kaposvári tüzoltók zászlóját.

— **Uj ügyvéd.** Dr. *Fábián* Zsigmond ügyvédjelölt, dr. *Tuboly* Gyula ügyvéd irodavezetője Nagy-Kanizsán e napokban fényes eredménnyel letette az ügyvédi vizsgát. Az uj ügyvéd a kanizsai ifjuság egyik közkedvelt, rokonszenves tagja, ki legközelebb saját ügyvédi irodát nyit.

— **Bérmálás.** Alsó-Lendván e hó 12-én végbemenendő bérmálást a szombathelyi püspök végzi.

Mr. Shawnak az imént még villámokat szóró szemei előtt elsötétült a világ. Néhány pillanatig ingadozott lábain, majd azután egy vérszomjas bengál-tigris ordításával kedves nejének rohant.

— Sajnos, mindjárt az első lépésnél megbotlott és végig vágódott a szőnyegen.

Igy azután a rhinocerosz bőr korbácsnak az a vége, a melynek Mr. John Shaw markában kellett volna maradni, feleségének kacsóiba jutott.

Hogy erre mi történt, azt a mi vérig sértett férfias önérzetünk nem engedi elbeszelni.

Mi csak tárcánk cimét ismételjük:

Férfiak! óvakodjunk a házasságtól!

—kn.

Természetköltők.

— A „Zala" eredeti tárcája. —

Irta: **Baboss László.**

(Folytatás.) (10)

Colleridge a myticus elmélyedés apostola egy kor költészeti reformatora; titkos szellemet tulajdonit a természetnek s nála annak minden része értelmi erő kitejezése, annak nem fisikai de moralis létet ad, ha az oceánt érzelmekkel, a csillagot, bolygót, felleget benső ösztönökkel ruházza fel.

Coleridge Sámuel a tóiskola legzseniálisabb költője 1772-ben született Devonthireben egy papnak a fia. Cambridget látogatta, mint tanuló anélkül hogy rendesen bevégezte volna tanulmányait. A francia forradalom egy óda, Robezpere bukása egy dráma irására ösztönzé. Ő Somersetshire-ben született. Egy románc cyklusa „A vén matróz" s a bevégzetlen müve „Christabel" alapitották meg nevét. Démoni ereje, a titkos természeterők s mondák bevitelével, költeményeit borzasztóvá és széppé teszi.

Azokon a nyomokon melyet Burns s a parasztköltők megmuttattak, indult meg Moore Tamás is az irek költője. Született Dublinban 1780 máj. 28-án, tanulmányait végezvén, Londonba ment, II-dik György kegyeit élvezni, ki a művészek s költők társaságában gyakran elfelejté, hogy ő Anglia trónörökőse. Kezdetben Anakreoni dalokkal lépett fel, 1794-ben jelent meg a „Paraphrase of Anacreon's vifth Ode" Majd „Odes of Anacreon"t ültette át angolba a walesi hercegnek ajánlva. 1803-ban meglátogatta a Bernuda szigeteket, a hol annak szépségeitől elragadtatva a legszebb természetet magasztaló ódákat s pistolákat irta. Különösen felköltötte képzeletét a Niagara vizesése, az indusok a Szt. Lőrinc folyam, s ezektől elragadva vették be magukat Moore költészetébe Perzsia s Indiai tájképei, regényes történetek alakjában, s a zöld Erin, és szerelmének megnyilatkozása, a mik a természet hatalmától istápolva születnek meg költeményeiben, a Lalla-Rook-ban az irodalokban a szent énekekben melyből a legszebbet itt közöljük.

A szent Énekből.

A partról száll fel oltárom illatja
Templomom Uram a meny boltozatja
A bérci szellő repülő tömjénem
Egyetlen imám: Néma érzeményem.

A hold hullámok lesznek a karének
Midőn magukba halkan visszatérnek,
Vagy ha a tenger csendessége jobban
Mint bármi zene, szól hozzád titokban.

Nappal magányom hatását átlépem
Hol fény s csend van, mint trónod közelében.
Éjjel csak csillagok lámpái lássák
Lelkemnek hozzád buegó imádását.

Eged amelyre áldva néz minden szem
Lesz mindig fényes imakönyvem,
Hol lángbetűkben olvasom az igét:
Csodás nevednek örök dicsőségét.

Haragod olvasom a vészfelhőben,
Mely a napot boritja lemenőben.
S az azurfény, mely áttör ott a vészen,
Örök kegyelmed raggogványa lészen.

Nincs semmi fényes, sem földön, se az égen,
Virágpompában, csillagok tüzében
Miben ne lelne lelkem fényes világot
Istenséged' — örökké-valóságod!

Nincs semmi szép sem földön, sem égen
Mi szerelmedről ne beszélne nékem
Melyből ne várnám biztos azt a percet,
Hogy ujra fényre forditsa szerelmed.

(Szdsz.)

— **Halálozás.** Szombathely város legrégibb és legtekintélyesebb polgárainak egyike, Rudolf Alajos gyógyszerész, f. hó 3-án, a hajnali órákban meghalt.

— **Börtönvizsgálat** Dr. gróf *Jankovich* László megyénk főispánjának elnöklése mellett *Eperjesy* Sándor, dr. *Ruzicska* Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő, dr. *Vislendvay* József a közigazgatási bizottság részéről kiküldött börtönvizsgáló bizottság dr. *Szekeres* József börtönorvos és dr. *Rácz* Kálmán városi orvos közbejöttével, dr. *Orosdy* Lajos kir. ügyész vezetése mellett e hó 5-én a helybeli állami börtön helyiségeit és munkatelepét megvizsgálta és ott mindent a legnagyobb rendben találva, mégelégedésüket fejezték ki.

— **Felsőtemplom.** Ujabb adakozások. Csalányi Gézáné urnő 30 frt. Vörös Ignác gimn. 8. o. t. gyüjtése 40 frt. (Réffy Endre Egyházasfalu 10 forint, Gyurmann Terka 2 frt, Schwartz Mihály. Puli N., Illés Ferenc, Szombathely 2—2 frt, Domonkos zárda 50 kr. Rátkovics, Eredics Jusztina, 1 frt 50—1 frt 50 kr., dr. Szbrán Vilmos, Flodoner, Lichtenberg Emilia, Fábián József Szombathely, Péntek János, Németh Antal Vath, Lakner István, Pup Lajos Ikervár, Magyar Jánosné, Vörös Vilma, Vörös Kálmán, Vörös Ignác Szalónak 1—1 frt, Vörös Ignácné, Kováts Iván Szalónak 2—2 frt, Paytha János, Weidlich Irma, Schlammadinger József, Szombathely, Horváth János Csénye, N. N. 50—50 kr.) Juk Béla, gimn. 8. o. t. gyüjtése 13 frt. (Juk József 5 frt, Starzsinszky György 2 forint, Gáspár Frigyes, Pungár Imre, Hörömpöly Gyula, 50 kr., Joachimstadt M. 20., Tabin Juli, Török János, Ponner János 20—20 kr., Joachimstadt Lujza, Bence József 30-30 kr., N. N, 10 kr. Galambok.) Haller Jenő gimn. 8. o. t. gyüjtése 2 frt 50 kr. N. N. Lausch Lipót, Mizner Sándor, B. L., Sali Zsófi Légrád 50—50 kr.) Bogenrieder Józsefné urnő gyüjtése 24 frt 60 kr. (Augusz Konrád, Ertl Fülöp és neje, Szedlacsek, Katzenbach Lujza 2-2 frt, Hordós Vince, Unger György, Szabados Miklósné, Fickó János, Pilzo Emilia 1—1 frt, Husch Mátyás és neje 1 frt 50 kr., Schádess János, Matajec Gyula, Brenner János, Spisits Eliz, Horváth Pál, Lielegg János, Ragány Géza, Kiss József, Major Erzsébet 50—50 krajcár, Briher Kálmán 1 frt. Preissler Ferdinánd 40 kr., Skwasits Ferenc, Bellák Rudolf, Hodics József 30-30 krajcár, Szaybold Károly, Jancsik Antal 25—25 kr. Hally Pál, Spisel Izidor, Schnitta Dániel, Shlögel József 20-20 kr.) Koller Ferenc gimn. I. A. o. t. gyüjtése 25 frt és 1 cs. és kir, arany. (Koller István A-Rajk 25 frt, Parcsetics Ottóné Palin 1 cs. és kir. arany=5 frt 65 kr.) Főösszeg 645 frt 90 kr. Dr. *Tuboly Gyula* ellenőr. *Eperjesy Gábor* pénztáros.

— **A Hungária** nagykanizsai kerékpározó Sport-Egyesület pénteken este ülést tartott, melyen ujabban 5 tag került felvételre. Ugyancsak ezen ülés határozatából kifolyólag — kedvező időjárás mellett — az egyesület gyakrabban rendez társas kirándulásokat, melyeket a Központi kávéház ablakában kitüggesztendő tábla fog az érdeklődőknek idejekorán jelezni.

— **Betegsegélyző pénztár.** *Rosenfeld* Lajos hatósági kiküldött a nagy-kanizsai kereskedelmi betegsegélyző pénztár javára eszközölt összeirást befejezvén, ma vasárnap délután 3 órakor tartandó választmányi ülésben fog működéséről, mely — mint halljuk — igen szép eredménynyel járt, beszámolni. Egyben figyelmébe ajánljuk mindazon munkaadóknak, kiknél a biztositásra köteles alkalmazottak összeirattak, illetve kik alkalmazottjaikról bejelentő ivet adtak, hogy minden változást a Pénztárnál 8 napon belül bejelenteni el ne mulasszák, mert a mulasztókkal szemben a törvény teljes szigora fog alkalmaztatni. A tagkönyvek már kiállittatván az összes biztositottak, munkaadóinak e napokban kézbesittetnek.

— **Alsó-Lendva és vidéke.** Ezzel a czimmel uj lap indult meg május hó 6-án *Bodnár* János és *Nagy* Ferenc szerkesztésében. A szerkesztőség Mura-Szerdahelyen, a kiadóhivatal Alsó-Lendván van, a lapot pedig Csáktornyán nyomják.

— **Olcsó személydijszabás a déli vasuton.** A déli vasutnál uj olcsó személydijszabás tervezetén dolgoznak. A szomszédos forgalomban megmaradnak a mostani dijtételek, a távolsági forgalomban azonban erősen redukált fokozatos tarifa van tervbe véve mely körülbelül meg fog felelni a zónatarifának.

— **Német gazdák Somogyban.** Május hó 19-én vagy 150 németországi gazda érkezik Kaposvárra Egon Ede vezetése alatt. A német gazdák a kaposvári uradalom vendégei lesznek, utazásuk célja Magyarország mezőgazdasági viszonyainak tanulmányozása.

— **Államihivatalnokok összeférhetetlensége.** A legutóbbi miniszterfanácsok egyikén szóba került az államihivatalnokok összeférhetetlenségi ügye is. A miniszterfanács határozatilag kimondotta, hogy ezentul állami hivatalnokok nem lehetnek tagjai semmiféle részvénytársaság igazgatóságának vagy felügyelő bizottságának, egyáltalán semmiféle üzleti haszonnal járó mellékfoglalkozást nem fogadhatnak el.

— **Elveszett betétkönyvek.** *Szakács* Julia sormási lakós a pénteki hetivásár alkalmával két takarék-betétkönyvet elveszitett. Az egyik a „Délzalai takarékpénztárból" 50 frt betéttel, a másik egy posta-takarék könyvecske, 7 frt összeggel. A becsületes megtaláló kéretik a kapitányságt czeket leadni.

— **A Duna habjaiból.** Szerdán délután 8-kor az összekötőhid közelében egy holttestet fogtak ki a halászok a Duna habjaiból. A halott már hónapokon át lehetett a vizben, mert már feloszlásnak indult, Pénteken délelőtt agnoszkálták a halottat a hullaházban. *Gramma* M. Jusztinián fővárosi bornagykereskedő felismerte benne egyik hivatalnokát, *Szattler* Ede huszonnégyéves nagykanizsai illetőségű könyvvezetőt, aki még januárban eltünt és azóta nyoma veszett. Azt hiszi, hogy zilált anyagi viszonyai kergették a halálba.

— **Tüz.** M. szerdán éjjel Reszneken *Gajer* Lajos pajtája kigyuladt és a tüz nagy mennyiségü szénát és két cséplőgépet felemésztett.

— **Talált női hulla.** A somogysánci határban a kisbagolai és a szent-györgyvári szőlők között elhuzódó völgyben, nem messze a gyalogjáróutól egy női hullát találtak pénteken reggel. A közelben erősen letaposott fű és nőnek szétszaggatott ruhája és zilált hosszu haja arra vallanak, hogy itt gyilkosság forog fenn. Az asszony erőteljes szép arcu és alig lehetett több 35 évesnél. Testén bot-ütések hosszu, kékes nyomokat hagytak. A helyszinen megjelent a csurgói vizsgáló biró és a hullát beszállitották Szt-Miklósra. A boncolásnál minden jel tagadhatatlanul arra vallott, hogy a nő gyilkosságnak esett áldozatul. Kilétét nem tudták meghatározni. Lehetséges, hogy az éjszakát valamelyik szőlős-gazda pincéjében töltötte és ezzel összekoccant, mert egészben egy alsó ruha és egy könnyü derák fedte testét. A nyomozást a gyilkos felderitésében meginditották.

— **Meró lugot ivott.** Az utcai rémdrámák hathatós szere a lug. — Szerelmes varróleányok, vagy kétségbeesett szobacicák, ha szinültig telt szivükből kicsapnak a fájdalom vadhullámai, merev kezekkel hajtják fel a marólugos üveget. Szegény *Németh* Mákos Ferenc, csak egyszerü favágó volt és tán sohsem érzett szerelmet a lelkében, még is marólugot ivott. Igazság szerint itatták vele. A dolog ugy történt, hogy Ecker Kati a szappangyárból jött haza egy nagy üveggel. Németh Ferenc, ki ép szivességből egy hasáb fát fürészelt szét a leánynak a hogy meglátta őt az üveggel, elkérte tőle, mert azt hitte, hogy bort hoz. A leány mosolyogva ellenvetés nélkül átnyujtotta. De az első korty után kihullt keséből az üveg és összeesett. Az orvos sulyos sérüléseket konstatált, melyeknek tartós utókövetkezményei lehetnek. A leányt azonnal letartóztatták.

— **Hirdetmény.** A helyben állomásozó cs. és kir. 48-ik gyalogezred póttartalékos legénysége folyó évi május hó 13-án reggel Kis-Kanizsa, Bajcsa, szepetneki major és a Principális kanális által határolt lőtéren harcszerü céllövészetet tart. Felhivom a közönséget, hogy a jelzett területet 6000 lépés körülötben ezen napon annálinkább is kikerülje, mert az ott tartózkodás életveszélyes Nagy-Kanizsán, 1897. évi május hó 7-ént *Dedik Péter* s. k. rendőrfőkapitány.

— **Touristák és távloveglóknak.** Hozzánk érkezett teljesen hiteles tudositások szerint a Kwizda-féle köszvény fluid legjentékenyebb touristák és lovaglók által fárasztó utak megtétele után jelentékeny sikerrel alkalmaztatik. A Kwizda-féle köszvény-fluidnak most éppen értesitenek bennünket, azon tulajdonsága van, hogy az emberi test izmait ellenálló-képesekké és kitartókká teszi, ugy hogy a legnagyobb fáradságot könnyen elfeledteti. Másrészt pedig ezen szer alkatrészei által a kimerült izomrészeket teljesen helyreállitja és minden fáradságot és tulerőltetéstől eredő fájdalmat megszüntet. Gyaloglók- és lovasokra nézve ezen szakemberektől jött intés bizonyára nagy értékkel bir.

— **Magyar savanyuviz.** Miután az ideig az itteni piacon nagyrészt stájerországi savanyuvizek (Radein, Regede, Gleichenberg, Jánosháza) fogyasztattak azért annál örvendetesebb, hogy ujabban a „Széchenyi forrás" (Vasmegye) is szerepel piacunkon. E részben mai napon közzétett hirdetésünkre utalunk.

— **Villamos világitási berendezés magyar és német szöveggel, Fischel Fülöp könyvkereskedésében kapható.**

Törvényszéki csarnok.

Végtárgyalásra kitüzetett:

Május 10: Lopás büntette s vétsége miatt vádolt Ujlaky Károly és társai elleni;

Május 12: Gondatlanságból okozott sulyos testi sértés miatt vádolt Tóth Mihály épitőmester nkanizsai lakós ellení;

Május 14: Lopás büntette miatt vádolt Horváth Ádámné szül. Lakatos Teréz — és orgazdaság büntette miatt vádolt Pap József és társa elleni bünügy.

CSARNOK.

Örületes szenvedélyből.

— Amerikai büntetőjogi történet. —

Németből forditotta: **Ungauff Béla.**

(Folytatás.)

22. fejezet.

A feltételekből kiindulva, hogy Clavering ur ma reggel saját élményeit beszélte el nekem, s igy Laurához viszonyába egy pillantást tenni engedett, kérdém magamat: mily bizonyitékokra volna szükségem, hogy e feltevés valódiságát kimutathassam.

A felelet e kérdésre igy hangzott: Mindenekelőtt következő pontokat kell felállitanod: először, hogy Clavering ur a jelzett időben, tehát mult év julius havában Amerikában és pedig New-York állam egyik fürdőjében tartózkodott. Másodszor: hogy Laura ugyanott és ugyanazon időben jelen volt. Harmadszor: hogy ott köztük barátságos viszony fejlődött. Negyedszer: hogy mindkettő a fürdőhelyet a nevezett hónapban egy időre elhagyta, mely elegendő volt arra, hogy az akkori tartózkodási helyüktől mintegy husz mértföldnyire eső plébániában összekeljenek. És ötödször, hogy akkor a fürdőhely kerületében egy methodista prédikátor lakott, ki azóta már meghalt.

Azután következő kérdést tettem föl magamnak: Mily uton módon volnának e bizonyitékok legkönnyebben megszerezhetők? Clavering ur multja kevésbbé volt előttem ismeretes, hogy némi támpontul szolgálhatott volna. Laura életéből eddig előttem ismeretes legcsekélyebb részleteihez kell tehát magamat tartanom; hogy ő mult nyáron valóban R-ben New-York államnak egyik leglátogatottabb fürdőjében volt, már ismeretes volt előttem. Mihelyt bebizonyitani lehet, hogy őt ott látta, vele társalgott, sokkal előbbre, sokkal bölcsebb leszek. Hogy ezt kipuhatolhassam, elhatároztam, miszerint holnap R—be utazom. Előbb azonban Gryce urhoz indultam, kit nyugágyán reumában fekve, takarók és kendőkbe burkolva találtam. Megmagyaráztam neki, hogy okaim vannak a dolgot egyedül felderiteni, hogy azonban minden dicsőséget és anyagi nyereséget ő neki biztositok, az esetleges veszteséget pedig teljesen magamra vállalom. Látszólagosan megörült ennek. Azután fölvilágositást kértem, miképen jön ahhoz: Clavering urat a gyilkossággal összeköttetésbe hozni.

— Onnek előbb volna alkalma erre a kérdésre felelni.

És most Marival tett utazásomra emlékeztetett, midőn az ama rejtelmes levelet olyan gyanus körülmények között a szekrénybe dobta. A kocsis az ő embere volt, ki e levél-szekrény ügyét neki mindjárt jelentette. Megkeresésére a posta igazgatóság tudatta vele a levél czimét és e czim — G. Clavering Hoffmann szálloda volt. Azóta megfigyeltette. Nem volt kétség, hogy a Leavenworth-féle gyilkosság nagyon megrendittette.

Ez volt minden. De nem mind. Gryce ur egy ba

rátjához táviratozott Angolországba, Clavering felől felvilágositást kérve, ez azután a következő jegyzeleket küldte neki, miket nekem most kézbesitett. Olvastam, mint következik:

„Henry Ritchie Clavering 43 éves, születési helye X, Harfordshire, Angolország. Atyja Chas Clavering rövid ideig mint tiszt szolgált az angol hadseregben. Anyja, Ritchie Ilona, Dimfriershireből Skótországban, még él. Allandó lakása Londonban a Portland-téren fekszik. Clavering nőtelen, 6 láb magas, széles vállu. Arcszine barna, vonásai szabályosak, szemei sötét barnák, orra egyenes. Altalában szép embernek tartatik; járása gyors és ruganyos, tartása egyenes. Kellemes társalgó és különösen a nőknél kedvelt, emellett bőkezű, de nem pazarló. Évenkint 5000 font sterl. jövedelme van, de aszerint is él. Birtoka van Hartfordshireben. Irásközben egyik barátomtól multjára nézve következő felvilágositást nyertem: Az 1846-ik évben Clavering ur elhagyta nagybátyjának házát és Etonba ment iskolára. Onnét Oxfortba jött és 1856-ban doktorrá avattatott. Vizsgáit a legjobb sikerrel állotta ki. 55-ben nagybátyja meghalt s atyja lett ennek örökösé. 57-ben atyja, lováról való leesése következtében meghalt. Nemsokára anyjával együtt elköltözött Londonba és elfoglalta a már emlitett szép palotát. 1860 ban nagyobb utazást tett. Egyideig ezen idő alatt több barátjával, kiknek nevei előttem ismeretlenek, Münchenben tartózkodott; azután egy amerikai családhoz csatlakozott, kikkel Kairóig utazott. 1875-ben ismételten Kairóba ment egyedül, de rövid, három havi ott tartózkodása után anyjának hirtelen megbetegedése miatt visszatért Angliába. Mit csinált Amerikában azt nem tudom. Fiatalkorában az egész ház kedvence volt. Emberei most is tisztelik és szeretik, de szótalansága miatt panaszkodnak. Beszélik, hogy Angolországban való tartózkodása alatt bizonyos vágygyal várta mindig a külföldi posta megérkezését.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.

Fonlárd-selymet 60 krtól 3 ft 35 krig méterenként — japáni-, chinai, s. a. t., a legujabb mintázattal és szinekben, u. m. **fekete, fehér és szines Henneberg-selymet** 45 krtól 14 forint 65 krig méterenkint sima, csikos, kockázott mintázott damaszolt stb. (mintegy 240 különböző minőségben 2000 szin és mintázattal stb. a megrendelt árukat postabér- és vámmentesen a házhoz szállitva és mintákat póstafordulással küld: **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállitó) **selyemgyárai Zürichben** — Svájcba cimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintáztetnek. 2

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, kik Istenben boldogult szeretett édes anyánk: *néh. özv. Tersánszky Józsefné, szül. Steffanics Máriának* f. é. április hó 30-án történt gyászos elhunyta alkalmából kifolyólag az utolsó tisztelettadásánál személyesen megjelenni, vagy sürgönyileg és levelek által is megemlékezni szivesek voltak, s a megbodogult iránti kegyeletnek ekként való tanusitásával lesujtó fájdalmunkat enyhiteni, a felejthetetlen gyászünnep méltóságát fokozni kegyeskedtek, ez utón is lekötelező hálás elismerésünket nyilvánitjuk.

Mély tisztelettel

Nagy-Kanizsán, 1897. május 3 án.

A gyászoló-család.

A szerkesztésért felelős:

A KIADÓ.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

4 arany-, 18 ezüst-érem, 30 diez és elismerő okmány

I Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és k. kir. szab. mosóviz lovaknak. 1 palack ára 1 frt 40 kr.

30 év óta udv. istállókban valamint katonai és polgári nagyobb istállókban is használatban nagyobb erőfeszitések előtt és után erősitésül; továbbá ficzamodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesiti a lovat kiváló teljesitményekre idomitásnál

Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kiléjezni: *Kwizda-féle* Restitutionsfluid

Fő letét:

kerül. gyógyszertár Korneuburgban.

osztrák-magyar cs. és k. udvari szállitó.

KOTZÓ PÁL

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest Üllői-ut 18. sz. a.

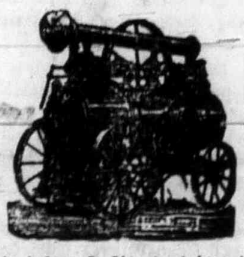

Ajánl $2^1/_2$, 3, $3^1/_2$ és 4 lóerejü

SZÖGÉCS CSÉPLŐ KÉSZLETEKET,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejü

sines gőzcséplőkészleteket

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rends kivül nagy felületü rostákkal, árpahéjázóval és választo-hengerrel.

Fa- és szénfütésü eredeti szalmafütő

GŐZMOZDONYOKAT.

Továbbá **R. & Garbett Sons** felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakaritható

COMPOUND gőzmozdonyokat.

Legjobbnak elismert **brandfordi önmüködő** amerikai kévekötő aratógépeket.

Eredeti amerikai **szénagyüjtőit** 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált ruddal.

Sorvető és szórva-vető gépeket

és mindennemü egyéb kisebb gépeket.

Jutányos árak. — Kedvező feltét.elek

99/tk. 1897. 143 1—1.

Póthirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvszék mint telekkönyv. hatóság közhirré teszi, miszerint a Schönfeld Fülöp nagykanizsai lakós végrehajtatónak Vincek József kiskanizsai lakós végrehajtást szenvedett elleni 25 frt és járuléka iránti végrehajtási ügyében 606/97. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a nagykanizsai 2636. sz. tkvben + 7992/a és 6649. hrsz. ingatlanok, és pedig az előbbi 1225 frt, az utóbbi 13 frt kikiáltási árban alulirt telekkönyvi hatóságnál

1897. évi május hó 21-ik napján d. e. 10 órájára

ki üzött árverés az 1881. évi 60. tc. 167. § a alapján dr. Dick József ügyvéd végrehajtató érdekében is 26 frt 60 kr. tőke követelése s járuléka kielégitése végett megtartatni fog.

A kir. törvszék mint tkvi hatóság

Nagy-Kanizsán, 1897. évi február 13 án.

GÖZONY

kir. törvszéki albiró.

606/tk.96. 104 1—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Schönfeld Fülöp nkanizsai lakós végrehajtatónak Vincek József végrehajtást szenvedő kiskanizsai lakós elleni 25 frt tőke 40 frtnak 1896 évi augusztus hó 4-től október 12-ig, 25 frtnak pedig 1896. október 12-től járó 5% kamatai 12 frt 15 kr., per 6 frt 10 kr. biztositási végrehajtás kérelmi 5 frt 45 kr., kielégitési végrehajtás kérelmi 6 frt 90 kr. jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. törvszék területéhez tartozó a nkanizsai 2636. sz. tkvben + 7992. hrsz. a. felvett s 1225 frtra becsült ház, udvar és kert a B alatt bekeblezett kapubejárási szolgalmjog terhével, az az 1881. évi LX. t. c. 156. §-a értelmében egészben; — továbbá u. azon sz. tkvben + 6649. hrsz. alatt felvett s 13 frtra becsült ingatlan az idézett tc. 156. §-a a) pontja értelmében egészben

1897. évi május hó 28-ik napján d. e. 10 órakor

ezen kir. törvszék tkvi helyiségében dr. Fried Ödön felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságánál, 1897. évi február hó 13. napján.

GÖZONY,

kir. tszéki albiró.

Eladó bolti berendezés.

Majdnem teljesen uj modern készitményü füszerüzleti berendezés, igen olcsón eladó.

Bővebb értesitést ad Polák József ur bőrkereskedő Nagy-Kanizsán. 133, 3 1

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer elismertett az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta meghizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvényesi, szaggatási, tagszaggatásnál és megfázásoknál és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, cs. és kir. udvari szállitók. **Rudolstadt** (Thüringia).

7569/97. 141 1—1

HIRDETMÉNY.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa ezennel közhirré teszi, hogy a város tulajdonát képező ürülék hordó gépek használata **f. évi julius hó 1-ső napjától** egy évre bérbe adatik; felhivatnak tehát bérbe venni szándékozók, hogy ez érdemben 205 frt bánatpénzzel ellátott zárt irásbeli ajánlataikat, mely bánatpénz annak idején a bérösszeg 10%-áig kiegészitendő lesz, a **f. évi május hó 20-ik napjának d. u. 5 óráig** a a v. iktatóba annál inkább adják be, mert a később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A feltételek a v. levéltárban betekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1897. évi april. 30.

A városi tanács.

Magyar savanyuviz.

Petánczi

Széchenyi-Forrás

(Vasmegye)

Legdusabb szénsavas Natron-Lithion-tartalommal.

A m. kir. magas Ministerium által gyógyvizzé nyilvánittatott.

Mint elsőrangu gyógyszer

rendkivüli hatásu különféle gyomor, légzési és vesebajoknál, nagymérvü Lithion tartalma miatt, köszvényes bántalmaknál, nehéz emésztés és mindennemü hurutok esetében, egyáltalában használható ott, ahol egészségtelen vizonyos és nyálkás válladék eltávolitása szükséges, mert enyhén feloldólag hat.

Mint asztali viz

főképen fehér savanykás ujbort igen kellemes italivá teszi.

Rómában a pápai és a királyi udvaroknál is kedvelt ital.

Tizenöt év alatt tizenegy izben előkelő kitüntetésekben részesült.

Vegyészeti összeállításához képest a steierországi savanyuvizeket (Gleichenberg, Jánosforrás, Rohitsch, Radein, Regede stb. teljesen vagy részben pótolja, mivel a csehországi Bilini és steyerországi Radeini savanyuvizekkel ingyenrangu.

Forrástulajdonos: **VOGLER JÓZSEF**, tanár és az olasz királyi Chieti-i akademiának tiszteletbeli tagja.

Vezérképviselő: Abel Alajos ur Nagy-Kanizsán.

Balaton-Füred

Gyógyfürdő s a Balaton metropolisa

Zalavármegyében,

Posta, távirda helyben.

Fürdőidény kezdete május 23-tól szept. végeig.

De azon gyenge idegű ek és melibetegek, kik B.-Füred kedvező klimáját előbb használni akarják már május 16-tól szivesen láttatnak el — meleg fürdők kivételével minden kényelemmel.

Tiszta ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő; ügyelnyes, sós, szénsavas, vasas források; juhsavó, tej, szőlő-massage gyógymód; szénsavas meleg pezsgő és szénsavas hideg fürdők, gőzfürdő, zuhanyok, balatontavi hideg fürdők és uszódik orvosi tekintélyek által igen ajánlva: elvszegénység, görvény gümőkór, csuz, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmai, rekedtség, vérköpés, gyomor, bélhurut, máj- s lépvérbőség, női bajok s idegbántalmakban.

Elsőrangu fürdőintézet.

Hegyektől védett gyönyörü fekvés, diszes és célszerü berendezés, gőzgyterem, sétacsarnok, árnyékos sétányok lombos park, fenyves liget, társzenei előadások, hetenkint táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsónakázás. Elegáns lakások a Balaton partján ujonnan épült Ipoly-udvarban, Erzsébet, Klotild-udvarokban, és Grand-Hotelban; csinos nyaralók. Jó és mérsékelt étkezés, table d'hote, convert 1 frt 50 kr. A szobák ára 40 krtól 4 frtig. Junius 15-ig és augusztus 20-ától a szezon végéig a lakások 30 számlékkal, az étkezés 20 számlékkal olcsóbb a Grand-Hotel éttermében.

Vasuti állomás Siófok és Veszprém, Siófoktól 1 óra. Veszprémtől bérkocsin 1 és fél óra. Vasuti szezonjegyek 33⅓ számlék kedvezménynyel, menettérti jegyek — 3 napra — főtáron kaphatók. Prospektusokkal ingyen szolgálunk. A fürdőintézet rendelő főorvosa **dr. Murny István**. — Lakásmegrendelések előleg mellett — **Lingl Valérián** fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre — Balatonfüredi ásványviz, mely mint étrendi viz is igen kedvelt, főraktára **Édesknty L.** ásványvizállitónál Budapesten **Szemerey Jánosnál** Veszprémben és **Birkmayer Lajosnál** Székesfehérvárott.

139, 3—1 Az igazgatóság.

Mily elkerülhetetlenül szükséges

a szőlők permetezése

az elmult évadban bizonyult be, midőn csakis a permetezett szőlők nem mentek tönkre.

Ennek elérhetésére legjobbnak bizonyult **Mayfarth Ph. és társa**

86 10—1 **szabadalmazott**

önmüködő

SYPHONIA

szőlővessző

és növénypermetezője

mely az oldatot szivattyuzás nélkül önmüködőn a növényekre permetezi.

Ezen permetezőkből már sok ezer van használatban és **számos dicsérő bizonyitvány** mutatja kitünő voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben.

Ábra és leirás rendelkezésre áll.

MAYFARTH PH. és társánál

mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár borsajtók és gyümölcs-értékesitési gépek részére.

Bécs, II/1. Taborstrasse 76. sz.

Árjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. — Képviselők és ismételadók kivánatosak.

Unger Ullmann Elek

Nagy-Kanizsán.

A STEYRI fegyvergyár

világhirü **SWIFT**

Kerékpárjainak

raktára.

Elsőrangu Präcisió-gyártmány.

Egy teljesen felszerelt 1897-es modell könnyü utigép ft. 165.

Vevőknek tanulógép ingyen áll rendelkezésre.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. Alkotmány-utca 31.

79 6—1 A világhirü

Bergdorfi tejgazdasági gépgyár

kizárólagos képviselete Magyarországon elvállal: tejgazdaságok és tejszövetkezetek munkatelepeinek szakszerü teljes felszerelését legelőnyösebb feltételek mellett; a szállit legjutányosabban legkitünőbb

»ALFA-LAVAL« lefölözőgépek

továbbá vajköpülők, hűtők, vajgyurók, valamint más tejgazdasági gépeket és edényeket.

Árjegyzékek és előirányzatok kivánatra dijmentesen küldetnek.

Magyar épület és mülakatosgyár részv. társ.

Iroda: V. Vigadótér, Thonetudvar **Budapest** Gyár: V. Váczi ut 104. 9. sz.

Elvállal mindennemü **épület** és **mülakatos munkát,** vastető szerkezeteket, **hullámlemez épitkezéseket** (raktárak, kapus és pályaőrbódék, vizeldék, stb.

Külön gyártmányok: Mezei és iparvasutak, a szükséges kocsikkal, téglakocsik és **szabadalmazott téglamintázók,** továbbá minden rendszerü kézi és villamos személy és **teherfelvonók,** valamint zajtalan gördülő **acéllemezredőnyök** és **napellenzők.**

44. 13—1

Csodálatos eredmény.

Szeplő, tisztátlan arcbőr, sárga foltok stb. feltétlenül eltünnek

Bergmann liliomtej-szappan

(Bergmann és társától Drezdában)

naponkénti használatánál.

Kapható darabonkint 40 krajcárért

Kreiner Gyula *üzletében*

Nagy-Kanizsán.

Czerny-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch)

oly meglepően üde, tiszta,

fiatalos arczbőrt

szerez, mely semmi más szer által el nem érhető; kitűnő hatásu májfolt, szeplő, pörsenések, bőratka (Mitesser) tulvörös arc s a bőr minden tisztátalansága ellen, megszünteti a sárga vagy barna arcszint s egyaránt alkalmas minden testrésznre. Ára 1 frt.

Balsamszappan hozzá 30 kr

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb kipróbált ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj- és szakál, valamint szemöldök-festésre, melyek a legegyszerűbb módon, már egyszeri használatánál is egész biztosan visszanyerik szép kifogástalan, fényes, szőke, barna vagy fekete természetes szint, amelylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul.

Ára 2 frt 50 kr.)

Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY, Béos

XVII., Carl Ludvigstrasse 6 (saját ház), és Wallfischgasse 5.

Szétküldés postai utánvétellel. Prospektus ingyen és bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszertárakban és illatszer-üzletekben.

Budapesten TÖRÖK JÓZSEF és Egger A. fia gyógyszerészeknél.

Főraktár Komáromban: *Kirchner M.* gyógyszerész. **Mórsőn:** *Konrád Ceruj-Cerić* gyógyszerész, **Szent-Elek:** *Graf Mihály.* 81 10—1

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

A legmagasabb díjakkal kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsavtartalommal és 85—100% porfinomsággal

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszer, különösen sovány talajok javitására, kitűnő hatásu az összes gabnanemüek, kapás és olajnövények, lóhere és lucerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya; tekintettel hatásának tartósságára, felülmulja az összes szuperfoszfátokat. — A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot vállalunk, netaláni hiányt megtéritünk. — Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágositással a legkészségesebben szolgál

a cseh-országi Thomasművek prágai foszfátlisztelladási irodájának vezérképviselősége a magyar korona ország, területén

3051—15 **Kalmár Vilmos,** Budapest, Erzsébet-körut 34.

Egy doboz ára: 1 *forint* 20 *krajcár.*

Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására szépitésére és finomitására **Puder**

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó PUDER.

— Fehér, rózsaszín. és sárga —

vegyileg analyzált és ajánlva Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. tanár által Béczben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

cs. és kir. udvari toilette-szappan és illatszer-gyár Béczben.

Főraktár: NÉCS, I., Wollzeile 2.

Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. — Nagy-Kanizsán: Kreiner Gyula és Keleti M. Mór cégeknél.

2057—2062, 2061, 4595/97. 134, 2—1

Árlejtési hirdetmény.

Nagy-Kanizsa r. t. város képviselőtestületének jogerős határozatai alapján ezennel közhirré tétetik:

I.

A Városház udvarában levő, előbb a mérték hitelesitő hivatal részére szolgált, épület 4526 frt 53 kr. épitési költség előirányzattal a v. rendőrségi hivatal részére fog átalakittatni.

II.

A gyepmesteri telepen ragályos lovak részére egy istálló, továbbá bőrszáritó és kocsi szinek, végre lakhelyiség nagyobbitásból álló 1737 frt 14 kr. költséggel előirányzott épitési munkálat lesz foganatositva.

III.

A VII. ker. népiskola némely helyiségei 993 frt 26 kr. épitési előirányzattal fognak átalakittatni.

IV.

A VII. ker. istállónak 443 frt 84 kr. készpénz és az anyagok szállitásához szükséges fuvar természetbeni kiszolgálásával előirányzott 1 pajta épitési munkálat lesz foganatositva.

Ezen munkák biztositása tárgyában **folyó évi május hó 12-ik napján d. e. 10 órakor** a városház tanácstermében szóbeli árlejtéssel egybekötött irásbeli versenytárgyalás fog — megállapitott terv költségvetés és épitési feltételek alapján — tartatni.

Az árlejtésen résztvevők tartoznak az I. szám alatt körül irt vállalatnál 213 frt, a II. sz. a. körül irt vállalatnál 87 frt bánatpénzt készpénzben vagy helybeli takarék pénztári letétkönyvben esetleg ovadékképes papirban, a szóbeli árlejtők az árlejtést vezető küldöttség kezeihez, zárt ajánlatot levők pedig ajánlataikhoz mellékelve letenni.

Megjegyeztetik, hogy mindegyik vállalat külön eljárás utján fog kiadatni ennélfogva a zárt ajánlatoknak is mindegyik vállalatra külön-külön kell beadatniok.

A zárt-ajánlatok az árlejtési nap d. e. 10 óráig vagy is az árlejtés megkezdéséig a v. iktatóba beadandók, mert a később érkezők tárgyalás alá vétetni nem fognak.

A tervek, költségvetések és árlejtési feltételek a város tanácstermében a hivatalos órák alatt a v. irattárnoknál bármikor betekinthetők.

A városi tanács.

Nagy-Kanizsán, 1897. Február 6. **Vécsey Zsigmond,** polgármester.

FRIEDMANN KÁROLY

gépekkel, villanyos üzemmel

berendezett

Butorgyára

Nagy-Kanizsán

Német-utcza Zerkovitz-féle házban.

Mindennemü készbutorok nagy választékban állandóan raktáron vannak.

Eredeti angol **kerékpár** kizárólagos raktára.

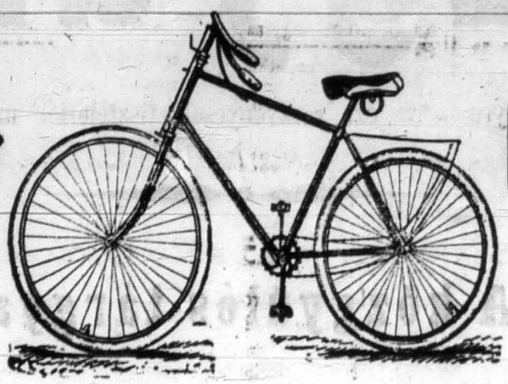

Eredeti angol **kerékpár** kizárólagos raktára.

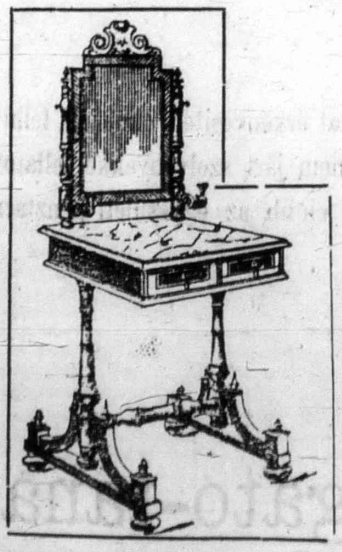

Arjegyzékek és költségvetések kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

A NAGY-KANIZSAI

BANKEGYESÜLET

részvénytársaság

1897. évi május hó 15-én d. u. 3 órakor

saját helyiségében

rendkivüli Közgyülést

tart, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgya:

Az alapszabályok módositása.

☛ Azon részvényesek, kik a közgyülésen szavazati jogukat érvényesiteni óhajtják, felhivatnak, miszerint az alapszabályok 33. §-ához képest még le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket a közgyülést megelőzőleg legalább 8 nappal előbb az egyesületi pénztárnál letéteményezzék.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1897. april hó 29-én.

Az igazgató-tanács.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

az a kormány fog alul kerülni, amely a magyarok által megajánlható »áldozatok« dacára is mindenkép »lehetetlen helyzetet« ügyekezett teremteni, illetőleg azt konokul fenntartani, mert minden egyébre általában hiányoztak a lehetőség összes töltetelei.

Ha lesz komoly válság, azon busulni utoljára is osztrákoknak lesz nagyobb okuk.

Igazán bámulatos: miért nem akarják belátni az osztrákok, hogy a kvótának az a mérsékelt fölemelése is, melybe a válság elkerülése végett talán magyar részről belemennének, — már olyan „*áldozat*", melyre itt lenn, a terhek alatt roskadozó magyar nép hulló véres verejtéke non possumust kiált.

Politikai szemle.

Lehet-e komolyan szólni a görögök hősiességéről? Érdemel-e részvétet az olyan nép mely tudatában saját tehetetlenségének elég lelkiismeretlenül olyan vállalatba bocsátkozik, amelyről előreláthatta, hogy teljes kudarccal fog végződni, s hogy anyagilag évtizedekre megbénitja? Görögország igazán elmondhatja magáról, hogy se pénz, se posztó! Soha nagyobb könnyelműséggel háboruba nem bocsátkozott ország, és soha dicstelenebbül nem végezte azt. Hol marad az a hősies kardcsörtetés? Mi lett abból a hősieskedésből, abból a lelkesedésből, mely a királyi hercegeket, az egyiket a tengerre, a másikat a szárazföldi csatatérre kisérte? Bizony, a görögöknek semmi nyerni valójuk sem volt, s mindenüket elvesztették, és az lett a sorsuk, a mit teljesen megérdemel ek. A görög hadsereg teljesen képtelennek mutatta magát. Pharsalusnál több mint 20000 ember volt a trónörökös vezérlete alatt, de hát ugy látszik a görög hadsereg feltűnően jól ért a *Rückwärts-concentrirunghoz* s igy konszequenter hátrált. — A pusztitásban azonban mindenütt gyakorolták magukat ott, ahonnan a törökök kikergették. Talán addig, ameddig e sorok megjelennek, a nagyhatalmak már megtették az első — békére vezető — lépést, s ha a statusquo helyre áll, Görögország ott fog lenni, ahol volt; Kréta megkapja az autonomiáját, a mit ugy is megkapott volna, Görögország pedig nyögni fog éveken át, hogy kifizethesse azt a hadi kár pótlást, a mit okvetlenül fizetnie kell; némely vidéken pedig megfogyatkozva lakosságban és vagyonban, gyógyitgatni fogják, a mennyire lehet a sebeket, a melyeket a meggondolatlan háboru rajtok ütött.

*

Az osztrák miniszereket nem hajtják vád alá. A Reichsrath szótöbbséggel elfogadta a cseh Kaizi inditványát, a mely szerint a vád alá helyezési inditvány fölött napirendre térnek. Végtelenül elszomoritó dolgok azok, melyek az austriai birodalmi tanácsban történnek. A hogy a pártok itt állanak egymással szemben, azzal a vad, engesztelhetetlen gyülölettel, azzal a fékezhetetlen szenvedélylyel — igen hamar lehet lejáratni a parlamentarismust. Badeni miniszterelnök elmondhatja Goethe büvész-inasával:

Die ich rief, die Geister
Werd ich nun nicht los.

Hogyan boszulja meg magát egy valamikor elkövetett politikai hiba, az világosan kitünik az osztrák parlamenti viszonyokból. A Taaffe vetése borzasztó módon kelt ki. S a választási képesség kiterjesztése eminens politikai hibának bizonyult a jelenlegi politikai viszonyok közepette. Valóban az osztrák miniszereknek nincs valami irigylésre méltó helyzetök. Csak az a baj, hogy e viszonyok elmérgesedése könnyen rossz befolyással lehet reánk is. Minden jel arra mutat, hogy a reakcio odaát gőzerővel dolgozik, s a magyarok ellen is szitja a gyülöletet, éppen most, mikor a két ország miniszterei a kiegyezési akciót meginditani készülnek. — Odaát pedig megtanulhatnák most azt, hogy a demagogiat és anarchiát nem szabad kormányképessé tenni, még bizonyos koncessziók árán sem.

Alig van rá kilátás, hogy a kvótakérdésben el lehessen kerülni a válságot. Mondtuk már többször, hogy a reakcionárius pártok győzelme Ausztriában veszedelem reánk nézve; mert e pártok egyaránt ellenségei a dualismusnak és a magyarságnak. Azt hiszik, hogy míg Magyarország erős vára a liberalismusnak, addig nekik sem könnyü a dolguk. Valóban a kormánynak és szabadelvü pártnak most kell résen lenni, hogy az osztrákok arcátlan követelései ellen erélylyel küzdhessenek. A válság küszöbön, s nincs kizárva az, hogy a királyé lesz a döntő szó. Ha a Bánffy-kormány most megállja helyét, akkor politikai bölcseségének példátlan bizonyságát szolgáltatja. Remeljük hogy sikerülni fog, mert tapintatának és erélyének nem egyszer szolgáltatta példáját. A magyar parlament nem fogja utánozni az osztrákot, hol az egyes pártok tullicitálják egymást a legpiszkosabb önzésben, s egyiket sem vezeti sem a magasabb tekintet, sem a politikai okosság, sem a méltányosság.

—

A vármegye házából.

Megyei rendes közgyülés.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága május havi rendes közgyülését dr. gróf Jankovich László főispán őméltóságának elnöklete alatt f. hó 3-án tartotta.

Elnöklő főispán őméltósága üdvözölvén a megjelent törvényhatósági bizottsági tagokat, a gyülést megnyitja.

A tárgysorozat előtt Csertán Károly alispán előadja, hogy még 1894-ik évben érkezett a vallás- és közoktatásügyi minisztertől a főispánhoz leirat, melyben felkérte, hasson oda a vármegyénél, hogy a vármegye törvényhatósága az 1896. évi ezredéves kiállitás alkalmából a' történelmi kiállitást valamely történelmi nevezetességü festmény kiállitásával gazdagitsa; a főispán előterjesztésére a vármegye törvényhatósági közgyülése elhatározta, hogy a történelmi kiállitásra felküldi a haza bölcsének, Deák Ferencnek, a közgyülési teremben levő arcképét, továbbá gróf Festetics György-nek, a keszthelyi Georgikon halhatatlan emlékü megalapitójának, az intézet száz éves fennállási ünnepélyére már 1893-ik évi határozattal megfestetni elrendelt arcképét, végül elhatározta, hogy Zrinyi Miklósnak, a jeles iró, kiváló hadvezér és Zalavármegye szépemlékü egykori főispánjának arcképét közgyülési terme számára lefesti s egyuttal a határozatáról a magas miniszteriumot értesitette, amely az országos képzőmüvészeti társulat által pályázatot hirdetett ki s annak birálata alapján az arcképet elkészittette s a kép legközelebb küldetett meg a vármegye törvényhatóságához s helyeztetett el a közgyülési teremben. Az alispáni előterjesztést a közgyülés tudomásul vette.

Az alispáni jelentés a törvényhatóság állapotáról a bizottsági tagoknak nyomtatásban megküldetvén, az felolvasottnak tekintetett s mivel a bizottság tagjai sorából arra vonatkozólag észrevétel nem tétetett, a közgyülés azt tudomásul vette.

Következett a nyugdijazás folytán üresedésbe jött árvaszéki ülnöki-, esetleg más, üresedésbe jövő állásoknak választás utján való betöltése, mely célból megalakittatott a kijelelő választmány, amelynek tagjaivá a közgyülés Hácky Kálmán, Nagy Károly és dr. Vizlendvay József bizottsági tagokat választotta, főispán ő-méltósága pedig tagjaivá a maga részéről gróf Battyány József Bezerédy László és Szüts Dezső bizottsági tagokat kérte fel s a kijelölő választmány működésének tartamára a közgyülést felfüggesztette.

A kijelelő választmány működését befejezvén, elnöklő főispán ő méltósága a közgyülést folytatólag megnyitja és előadja, hogy az üresedésben levő árvaszéki ülnöki állásra a választmány Csesznák Ödön alsó-lendvai, Dénes Sándor nagykanizsai szolgabirói at és Bódog Lajos lévai h.

---

mint multamat, életemnek ezt az óriási lerovatlan tartozását. Igért verőfényt, szivembe oltott vágyakat, mutatott bübájos képeket, mik megfog nak elevenedni s mindebből semmi, de semmi sem valósult meg és most a bicyklitől reklamálom őket. Dehogy; csak azt akarom mondani, hogy a természetben nincs igazság. Minek teremt vágyakat, ha kielégiteni nem tudja őket és minek alkotta fájóvá a megcsalattatást, ha a valóban jogos remények soha valóra nem válnak. Jobb is bicyklizni, mint a tavaszszal törődni.

A ki le nem élte lelke ifju életét, az belebetegszik, a tavaszi időjárásba.

A férfi, kinek szivét egy pár vihar végig korbácsolta; a nő, a ki még nem csatkozott, az ne is merüljön el a tavasz szépségeinek mámoritó szemléletébe. És milyen egyszerü ez mind! A tavasz, mely felpezsditi a vért és szerelmet gyujt a feslő ifjuság szivében, — annak, kinek idegeit már megsajgatta ez a dőre tavaszi játék, csak szomoruságot, enyészetet jelent, mert én már ismerem a megbénu t lélek tompa érzéketlenségét, azt a már nem fájó boldogtalanságot, mely a jelen percét utolsónak érzi és nem törődik többé semmivel.

.. Gyerünk azonban bicyklizni, ott nem fáradunk el igy, mint itt. Sokkal egészségesebb; jó étvágyat csinál és egy teli gyomor boldog emléke egy véghezvitt jó cselekedetnek.

Itt nem kapsz barátom étvágyat ugy-e, hát bicyklizzünk! Fejlődnek a lábizmok és félelmes ember lesz belőlünk mindazok előtt, kiket haló észbeli okokkal nem tudunk meggyőzni A legjobb logika!

Az a nagy praxis, a mit a tehetség előtt való feltétlen meghajlásról hallottunk, testet ölt egy bicyklista jól kifejlett lábikráival szemben. Jó is az előtt meghajolni, aki már annyit hajlongott, hajlott, hajtott, mert az szakember.

Hajtsunk mi is gyorsabban, mert nem érjük el a bicyklizőnőt.

Jól van, elértük és mert nőről van szó, hát siessünk. Én minden keserüségem mellett is leszállok — ah még a bicykliről is.

A sugár-ut főtéri bejáratánál végzi bámulatos fordulatait.

Tisztelettelejesen csinálja mindenki a „*bognikat*" derekával, nyakával, lábaival, sőt — de ez már a természet művészete — néhány orr is bizton utánozza a kerék merész kanyarulatait.

Persze, nézőközönség a java rész.

Egy szegény varróleány, a ki egész napon át, de gép mellett görnyed, kinek megszurt ujjából csak piros savó képes kicsordulni, a ki szintén boldogitó mozdulatokat kénytelen a lábaival végezni, keserüen sóhajt fel és kis öcséhez, a ki valamely gazdag urnőtől, a ruha árak dolgában üres kézzel bocsáttatott el, fájdalmasan szól:

— „Látod fiacskám, ezek az urak; azt teszik, a mi nem muszáj; igazi urak, mert olyat cselekszenek, a minek semmi haszna és valódi urak leginkább azért, mert a szegény leány nem utánozhatja őket, annak nincs annyi pénze, amennyi megvédhetné a nyelvektől, annak nincs bátorsága, hogy kerékpárról provokálja a világ itélet. Csak kellene neki hajtani az én varrógépemet, a melyre még most is tartozom; csak kellene keserves munka után hetekig szaladgálni a nyomoruságos bérért és csak kellene neki a világ igazságtalan, vérig sértő előitéletével lépten, nyomon találkoznia, mint a szegény és becsületes varróleánynak, akkor nem volna kedve igy illegetni magát. Menjünk fiacskám, elront még vagy felharagit...

Szegény varróleány! ne keseregj; mert egyszer majd meghallod, hogy a bicykli mégis megrontotta amazt. A helyett, hogy egészségessé tette volna, elbetegesedett és a helyett, hogy kinyilt volna, egyszerüen kifeslett. Ne irigyeld őt; a te varrógépednek egyhangu zakatolása csak egyszerüségre int, az ő gépének csöndes surranása nagyon emlékeztet az ólálkodó becsületre. Az a gördülékeny Safety megbotlik egy kis köben is, de csak a gazdája bukik . . .

Mégis csak jól van ez a világ megteremtve, hogy a palota olyan magas és olyan halk a jajnak szava; nem hallja ezt, csak a ki köztük jár, a kinek ép ugy fáj, mert az azt is hallja, a mit közbeszól a szív verése.

Palotát magasat és spaléttát jól zárót, hogy ne halld a jajszót, ne lásd a nyomort, meg a — bicyklit.

Amott egy másik, urasabb csoport; jól öltözött urfiak, behorpadt mellel, meggörbedt gerincoszloppal. A por, a mit a bicykli felver, oly jól illik ezekhez a sápadt arcokhoz és oly illedelmes ez a por, hogy azokra az arcokra száll legszivesebben, a melyek állandó halótársai neki. Hogy

polgármestert jelölte ki. A közgyülés közfelkiáltással Csesznák Ödönt választotta meg, mire Csesznák Ödön megválasztott árvaszéki ülnöknek elnökileg kimondatott. Az igy megüresedett alsó-lendvai szolgabirói állásra a kijelölő választmány Unger Kálmán megyei harmad-aljegyzőt, mint egyedüli pályázót, jelelte ki s őt a közgyülés egyhangulag alsó-lendvai szolgabirónak megválasztotta; ennek helyébe harmad-aljegyzőnek az egyedüli pályázó: Bogyay György negyed-aljegyző jelöltetett ki s választatott meg. Az igy megüresedett negyed-aljegyzői állás competens pályázó hiányában választás utján nem töltetett be.

A vármegyei házipénztár, valamint a vármegye kezelése alatt levő különböző alapokról vezetett 1896. évi számadásokat, ugy a megyei árva-pénztár, valamint Nagy-Kanizsa és Zala-Egerszeg rendezett tanácsu városok gyám-pénztárainak 1896. évi, a vármegyei számvevőség által megvizsgált és helyeseknek talált számadásait, amelyeket az állandó választmány külön gyülésben tárgyalt, a közgyülés elfogadta s azoknak a miniszterhez való felterjesztését elhatározta.

Olvastatott Barca László, Bogyay Máté, Eperjessy Sándor, dr. Gyömörey Vince, Koller István és Skublics Gyula bizottsági tagoknak, mint a restaurationális közgyülés kijelelő választmányának, előterjesztése Polgár Béla volt tapolcai szolgabiró által nyomtatványok utján elkövetett sértések törvényes megtorlása iránt. Az előterjesztést a tagok nevében Barca László indokolta meg részletesen a közgyülés tagjainak általános helyeslése között, mire a közgyülés a sértéseknek a sajtóbiróság utján való törvényes megtorlását elhatározta.

A közgyülés tudomásul vette a vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratát, amelyben a vármegye törvényhatóságának a népoktatás érdekében tanusitott azon készségéért, hogy a magyar nyelvben jeleskedő muraközi és vendvidéki tanitók és növendékeknek 2700 frtot adományozott, őszinte elismerését és köszönetét nyilvánitotta.

Olvastatott és tudomásul vétetett a kereskedelemügyi miniszternek leirata, melyben tudatja, hogy az önálló vármegyei mérnöki hivatal felállitása, amit a vármegye törvényhatósága mult évi októberi rendes közgyülésén elhatározott, nem teljesithető.

A „Georgikon" 100 éves alapitási évfordulója emlékére lefestett gróf Festetics György arcképének leleplezési ünnepélyére a diszközgyülés napját a közgyülés junius hó 28-ára tüzte ki, s a rendező bizottság tagjait megválasztotta s annak elnökéül dr. gróf Jankovich László főispán őméltóságát kérte föl.

Előterjesztetett a megyei közigazgatási bizottság átirata a megyei árvaszéknél két ülnöki állás rendszeresitése iránt. A közgyülés a közigazgatási bizottság előterjesztéséből meggyőződést szerezvén arról, hogy a hátralékok feldolgozása végett két ülnökre és két irnokra mulhatlanul szükség van, feliratilag megkeresi a belügyminisztert a szóban forgó állásoknak a költségvetés keretén betül való mielőbbi szervezése tárgyában olykép, hogy az uj közgyülésig ez állások ideiglenesen főispáni kinevezésel töltetnének be.

A selyemtenyésztési felügyelő átirata a faiskola felügyelői intézménynek az egész vármegye terü letére leendő kiterjesztése iránt — tárgyalás és javaslattétel végett kiadatik a megyei mező-rendőri bizottságnak.

Nagy-Kanizsa város kérelmét — a nagykanizsai főgymnásiumnak a vármegyei közmüvelődési alapból leendő évi rendes segélyezése tárgyában — a közgyülés ezuttal alaphiányában nem teljesitheti.

A nagy-lengyeli község jegyzői ügyvitelnek megvizsgálására Skublics Jenő, a csonka-hegyháti körjegyzőségnél Orosz Pál, a szent-máraí körjegyzőségnél dr. Bőhm Szidney megyei bizottsági tagok választattak.

A nagykanizsai felső-templom ujraépitését végrehajtó bizottság elnökeinek kérelmét — anyagi segélyezés iránt — alaphiányában a közgyülés nem teljesithette.

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága május havi ülését dr. gróf Jankovich László főispán őméltóságának elnöklete alatt f. hó 4-én tartotta.

Sümegh város kérelmét az anyakönyvvezető mellé állami helyettes anyakönyvvezető kinevezése tárgyában a járási főszolgabirótól beérkezett véleményes jelentés alapján a miniszterhez a bizottság pártolólag terjeszti föl.

Olvastatott és tudomásul vétetett a kereskedelemügyi miniszter rendelete, amely szerint az utadó követelések után a késedelmi kamat nem 6 százalékban, hanem 5 százalékban állapitandó meg.

Zala-Egerszeg rend. tan. város képviselőtestületének az 1897. évi közmunka tartozás felének pénzben való megváltása tárgyában hozott határozatát a közigazgatási bizottság jóváhagyta.

A közigazgatási bizottság megkeresi a m. kir. államvasutak igazgatóságát az iránt, hogy a nyári menetrendben érvényben levő négy belyi összeköttetésen kivül Zala-Egerszegről Szent-Ivánra még egy esti helyi közlekedésü vonat indittassék, amely a 327. számu vonattal Nagy-Kanizsáról és a 308. számu vonattal Bécs felől érkező utasokat Zala-Egerszegre és az innét Nagy-Kanizsára utazókat a 308. számu bécsujhely-nagykanizsai vonathoz kiszállitaná, valamint kiszállithatná a Csáktornya felől érkezőket is.

Kir. tanfelügyelő havi jelentésében előadja, hogy a miniszter utalványozta a csáktornyai állami polgári leányiskola III ik tantermének butorzata árát; szervezte a hegyvidéki áll. elemi iskola tanitóinak hit- és erkölcstan tanitásáért járó tiszteletdiját ugy, hogy a IV. hegykerületben 60 frt, a ráckanizsai iskolánál 2 tanitónak évi 50 frt, a II. hegykerület tanitója 30 frt tisztelet dijat élvez; meginditotta az alsó-domboruí kőrségi iskola államositására vonatkozó intézkedéseket; a csáktornyai egyesületi kisdedovodának 150 frt segélyt, a perlaki állami iskola tanitóinak 100—100 frt helyi pótlékot utalványozott. — Meglátogatta az alsó-lendvai r. kath. és izr. iskolák és gyermekmenedékházat, a hotticai, gumilicai, lippai, lendvalakosi és turnischai r. k, a nagykutasi községi iskolát; intézkedett a szelencei r. k. iskolánál uj tanitói állás szervezése ügyében; ülést tartott az alsó-lendvai állami polgári iskola tantestületével; tárgyalt Nagy-Palina és Kis-Palina községekkel iskolájuk rendezése tárgyában s az iskola személyi és dologi ügyeiben, Hosszufalu, Bánuta, Hidvég, Csente és Völgyifalu községekkel iskolázásuk szervezése tárgyában. Kir. segédtanfelügyelő meglátogatta a bánokszentgyörgyi községi, oltárci, várföldi, borsfai r. k. és bucsutai községi iskolákat. A vármegye 13 iskolátlan községének összes viszonyairól jelentés tétetett.

Kir. tanfelügyelő bemutatván az alsó-lendvai fára iskolátlan községeinek iskolázása ügyében megtartott tárgyalásokról felvett jegyzőkönyveket, az érdekelt községek elüljáróí felhivatnak, hogy Hosszufalu község Banuta és Hidvég csatlakozásával állitson 1897. évi évi szeptemberben Hosszufaluban iskolát a jegyzőkönyvben érintett módozatok mellett; Völgyifalu már meglevő iskola épületben nyisson ugyanazon időben esetleg államsegély igénybevétele mellett uj iskolát; Csente Firitfalu Alsó-Lendvához csatlakozzék iskolailag.

A nagykanizsai községi iskolaszék elnöke 14 segédtanitónak rendes tanitóvá történt megválasztásáról szóló jegyzőkönyvet és dijlevelet beterjesztvén, a közigazgatási bizottság a választást jóváhagyta s a dijleveleket megerősitette.

Pap Ignác kisradai tanitó kérvénye járandóságai ügyében a járási főszolgabirónak kiadatott.

Lenc István eszteregnyei tanitó uj dijlevele megerősittetett.

A vallás és közoktatásügyi miniszternek a kisdedóvónőknek tanitónői állomásokra való alkalmaztathatása tárgyában kiadott rendeletét a bizottság tudomásul vette.

Az orosztonyi r. k iskola épitkezése ügyében s a lendva-lakosi r. k. iskola javadalmazása tárgyában benyujtott kérvényekre a közigazgatási bizottság határozata, hogy a bizottság az iskola jellegére való tekintetből csakis az iskolaszék elsőfoku intézkedése el en szabályosan benyujtott

---

ez a por nem juttatja annak a társaságnak eszébe, hogy az a sok enyelgés, a mivel ők másokat elárasztanak, az a sok dicséret, a melylyel őket elhalmozzák, éppen annyit érnek, mint ezek a porszemek; ha a napsugár rájuk esik és távol vagyunk tőlük, örömmel nézük őket, de egy kis légáramlás aztán közelünkbe hozza, s mi betojuk szemeinket, szájunkat, orrunkat.

De hát mit is beszél a fővezérük?

— „Igaza van ennek a leánynak; miért ébresszen mi bennünk bűnös gondolatokat, miért tegyen minket bűnösökké; eláru, egyébként féltve rejtegetett idomaiból ép annyit, a mennyit a mi élvsvár, bünhajhászó, tönkretett idegrendszerünk, elviselni képes és magára veszi a mi bűnünk sulyát. Valóságos megváltó! Aminthogy minden faluban van egy-egy kő-szent, bár ugy lenne minden utczánkban ilyen megváltó."

No ez legalább őszinte beszéd, — ha illetlen is. Ha emancipatio, hát akkor legyen olyan, hogy szakitson conventioval, előitélettel, szeméremmel. Illju barátom, te vagy a legjobb moralista, mert szereted a leplezetlen igazságot. Miért maradsz hát akkor nálunk és miért nem mégysz Kamerunba, ott a te idealis állami és erkölcsi tervezeted már szépen virít.

Oda gyül az utcagyerek, néhány menyecske, lány, lányos mama.

— „Lássa, Frau von X.. én is tanittatom majd a lányomat, milyen fesch ez a costüme, milyen piros lesz tőle az ábrázat, lányom ugyan nem vérszegény, (dehogy nem) de hát egy kis circulatio nem árt a vérnek."

Szegény asszony, te még most sem ismered a századvégi vércirculatiót. Kérdezd meg az unokádat, az majd egész tudományosan fogja tárgyalni Meg aztán, minek is busulnál szegény asszony! Hát azt hiszed, hogy tán a bicykli árt? Korántse hidd! Az a levegő, mely lányodat röptiben végig simogatja; a por, a mi a tüdőre száll az ártalmas, de neked ez nem fájhat, mert te jámbor lélek még nem tudod, hogy az a körülenyelgő levegő: az a mi társalgási légkörünk, a miazmás, pestises férfitársaság és tüdőre ülepedő por: az a szenny, a mi a nevedhez, hiredhez tapad, a mit az ocsmány férfi mosdatlan szájából öntöz reád; mert tanuld meg jó lélek, hogy ha a mai fiatalság urnőről beszél, pocsolyába merül előbb, mintha önnön mocskát akarná igazolni. A teremtés koronája a férfi, az Istennek remeke, a legveszedelmesebb fenevadak, a férfiak, önhitükben elvakultan, addig gunyolják a nőt, mig szüzi erénye ősi hagyományát előitéletként ledobja és akkor kicsinylő mosolylyal nézik önbününknek aljas eszközéül.

Keressünk egy becsületesebb csoportot. Ott van már. Egykori tanárom elmélyedve hallgatja háziorvosunk magyarázatait.

— „Higyje meg tanár ur, én még mai napig sem tudom feltogni, pedig régi praxisom van már, hogy miért bicykliznek a nők közül olyan — kevesen. Ha tudnák, hogy milyen érzésekért kárpótolja őket, tán az erkölcsök nem hanyatlanának annyira, talán meglehetne sokat menteni a...

— „Kérem doctor ur, az Istenért ne beszéljen igy; ne bicyklivel kurálja az erkölcsi betegségeket, hagyja a bicyklit a férfiaknak és a nőket ne kényszeritse szervezetük, alkatuk ellenére a bicyklire. A nő hivatása megjelölt körében legyen nővé, de ne bicyklizzen, ne csak testét óvja a tespedéstől, munkátalantságtól, hanem lelkét szabaditsa az elposványosodástól; de kár volt magának doctor ur megnősülni."

Egy kövér könycsepp ült ki tanárom pilláira: a könyörület, a szánalom és a kétségbeesés könyüje.

Lám, lám, mi mindent felforgat már a bicykli.

Végre majd azt is kisütik, hogy a bicyklizés a jónevelés elengedhetetlen kelléke, vagy mondjuk ezt egy olyan szóval, a mi manapság mindenkinek kedves, hogy *junktimot* képez a jó neveléssel; no igen (mert ez is kedves szó) *bifurkaciot* ne csináljunk, mert veszedelmes a fiatal leányok szervezetbeli gerjedelmeit (ismét egy közkeletü szó) *blokírozni* mindenféle erkölcsös, Marmortel-féle mesékkel.

Ugy-ugy, csak imádjatok faragott isteneket, csak térjetek el igazi hivatástoktól, igy legbiztosabban sikerhez juttatjátok a *tudomány* fáradságos munkáját. Csak bicyklizzetek. A világért se hagyjatok fel vele!

Nem ér semmit a lombos, árnyas pálma. Mire jutsz egy ártatlan gyermeteg játszi kedélylyel? Mit érsz, ha romlatlan lelked nagy és nemes hivatásának élsz? Ne élj magadnak, élj a világnak, de feledd el a világot!

Bicyklire!

Ugy gyorsabban éred el czélodat. Buknod lehet elégszer, de legalább élhettél. A hajdani bolond világot ne utánozd! Örülj, mulass, tagadd meg az erényt és légy élhetetlen. Rohanj a gyönyör után és essél el! Sebaj; a bicykli ujra kiemel és rohanhatsz ujabb pocsétába.

Kabos Jenő.

folyamodása esetében itélkezhetvén másodfokulag, a benyujtott, felszereletlen kérvények tárgyalásába nem bocsátkozik.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a felsődörgicsei ág. ev. iskolának 110 frt, a szegvári r. k. iskolának 50 frt, a bodorfai r. k. iskolának 135 frt államsegélyt tett folyóvá, a gellénházi k. iskolának pedig 81 frt államsegélyt engedélyezett a tanitó fizetésének 400 frtra való kiegészithetése végett.

A döbrétei érdekeltség kérvénye a tanitó fizetésének 400 frtra való kiegészithetése végett kellő felszerelés után felterjesztetik. a dörgicsei r. k. iskola ugyanily irányu kérvénye az egyházmegyei főhatóság beleegyező nyilatkozatával. Hottó érdekeltség kérvénye kellő felszerelés után, valamint a salföldi r. k. iskola kérvénye a miniszterhez felterjesztetik.

Tollfuttában.

— „A »Polgári-Egylet« nagytermének hallgató csendjét esténkint kisértetjárás zavarja." — mondják suttogva a jó nénikék, akik a Sugáruton végighaladva, meglátják a nagyablakok üvegein mozgó árnyalakokat. Ugy mondják, hogy keresztet is vetnek magukra.

A kiváncsi s a felsőbb százezerek dolgaiba be nem avatott egyleti szolgák oda-oda surrannak a teremajtók kulcslyukaihoz és hallgatóznak, bekandikálnak. Aztán félelmes tisztelettel kerdezik a magasabb körökben forgó pincéreket, hogy mi történik ott?

— Hipnotizálnak! — mondja a Zsán-ezred lovagja és gonoszkás mosolylyat fút tova, hogy egyet kedve szerint füllenthetett.

Pedig hát nem is füllentett.

Valóságos hipnotikus előadások folynak ott.

Középen áll a delejező emelvényen *dr. Kiss* Ernő, a hipnotizőr és egyetlen szavával, egyetlen kézmozdulatával ellenállhatatlanul hipnotizálja a körülötte álló férfi- és nőalakokat. Csodás erővel és még csodásabb türelemmel.

Mosolygó, kedves hölgyek, komoly férfiak imbolyognak, futnak, lármáznak, feleselnek, pörölnek, ölelkeznek ott, egészen a hipnotizőr gusztusa szerint.

Unger Lexi, ez a csupasziv ember rettenetes arcot vág, hadonáz, zsörtölődik, elégedetlenkedik, kiabál és hagyatéki számadásokat rögtönöz.

Dr. Ollop Mór, a világ legszelidebb fiskálisa, mennydörög a szavával, sziklaroppanásokat csinál a dobbantó lábával.

Csak a miatyánk őrzi, hogy ez a két falatkenyér-jóságu, galambszelidségü ember ölre nem megy, hajba nem kap egymással.

A hipnotizőr csak mosolyog.

Mikor már-már botránásra kerül közlük a dolog, egyet int és odaröppen egy kedves, mosolygó angyal, hogy clejét vegye a kitörni készülő zivatarnak.

Vörösz Endre, a snájdig törvényszéki jegyző, ugyancsak fesztelen bizalmassággal siet minden alkalommal felhasználni a fiatalság jogát, ott legyeskedik szüntelen az édes tilosban és ravaszkás képpel lesi, hogy mikor ájul már el az a kisasszony, akit neki kell felélesztení Ugyancsak dühös, mikor minduntalan a lomposan mozgó Szalay Dinibe ütközik.

Ufferbach, a rajztanár, mértani pontossággal huzza meg azokat a vonalakat, a miket még a szinpadon se szabad átlépni, ha folytonosan derék-szögben akar mozogni az ember. Mosolyog és rezignál; de azért mégis elfogadja Paulinát, mikor karjába adja a hatalmas hipnotizőr.

Biz ezek nem utolsó mutatványok és kisérletek a hipnozis köréből! Cseppet se lehetne csodálkozni, ha végre maga a hipnotizőr is kisértetbe esnék és beállna médiumnak.

Nagyon-nagyon bűvös kör ez ottan!

Ha mindegyiknek a kezében nem látná az ember az összegöngyölt szerepkönyvet, csakugyan azt hinné, hogy mind csupa delejálmos lények járnak, kelnek a nagyterem szinpadán.

De azok a tölcséralakba gyürt füzetek azonnal elárulják, hogy kedélyes műkedvelők mozognak a világot jelentő deszkákon, akik egész lélekkel eszik a szerepet, rettegik a sugót, és az önfeláldozásig türelmes dr. *Kiss* Ernő rendezése mellett készülnek az *„Egyetlen leány«* előadásához.

Itt, ebben a delejes angyal-körben kellett volna nekem is négy aranyos leánynak a papájává lennem; itt kellett volna — addig ameddig — becsapnom a világot, hogy csak egy leányom van.

Hanem hát ha engem nem is, az én kedves rendező [hipnotizőr] barátomat szereti a jó Isten: nem engedte meg, hogy kétségbeesésbe kergessem.

Le kellett mondanom a legkedvesebb szinpadi papaságról az igazi papaság officiumai miatt.

Pedig hát ez lett volna a legszebb alkalom gyönyörködni a közönségnek: hogy ejtek kétségbe egy rendezőt és hogy juttatok tragikus sorsra egy vigjátékot.

HIREK.

— **Nagylelkü adakozás.** Herceg *Batthyányy Strattmann* Ödön 2000 frtot utalt ki a *felső templom* épitésére. A nemeslelkü herceg ezzel csak megerősitette azt a meleg ragaszkodást, melylyel a kanizsaiak vele szemben minden időben éreznek.

— **A felső-templom javára.** *A nagykanizsai Takarékpénztár részv. Társaság* legutóbb tartott igazgatósági ülésében a felső-templom céljaira 300 forint segélyt szavazott meg az esetre, ha ez csak renoválltatik, ha azonban uj templom épittetik, a segélyösszeget 1000 forintra emeli fel.

— **Utósorozási elnök.** A véderőtörvény végrehajtása tárgyában kibocsájtott utasitás I. Rész 102. §-a értelmében, minden hó 5-én és 20-án megejtendő utósorozathoz polgári elnöknek *Vécsey* Zsigmond polgármestert nevezte ki az alispán. Az utósorozatok a városház nagytermében tartatnak.

— **Kormánybiztos az érettségi vizsgálatokon.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter, a *nagykanizsai és zalaegerszegi* felső kereskedelmi iskolákhoz *Péter* János bpesti felső-kereskedelmi iskolai igazgatót nevezte ki az idei érettségi vizsgálatokra miniszteri biztosul.

— **Halálozás.** *Mergenthaler* Ödön m. kir. posta- és távirda tiszt folyó hó 11-én délután hosszas sorvasztó betegség után életének 32 ik évében elhunyt Nagy-Kanizsán. Özvegye szül. *Künzl* Leopoldina és 2 gyermek gyászolja. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Csengery-utca 1153. szám alatti gyászházból.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Csiszár József áll. elemi isk. tanitót hasonló minőségben Zala Egerszegre helyezte át a perlaki áll. elemi népiskolától.

— **Anyakönyvvezető helyettesek kinevezése** A m. kir. belügyminiszter vármegyénkben a köves kállai anyakönyvi kerületben anyakönyvvezető helyettessé Báthory József jegyzőségédet, a káptalanfai anyakönyvi kerületben anyakönyvvezetőhelyettessé Varga János ev. tanitót nevezte ki.

— **Váratlan halál.** Megrendiitő sulyos csapás érte vési Véssey Sandor szécsényi földbirtokos Somogyvármegye egyik legelőkelőbb családját. Egyetlen leányukat Margitot 21 éves korában a halál egész váratlanul, szivszélhüdés következtében kiragadta e hó 5-én a szerető szülők karjai közül. A nemes lelkü kisasszony a vidék jóltevő angyala volt; ki mindenkor szivesen fogott kezet a kérges tenyerü pórral, s mindenkor visszautasitotta egy-egy alázatos kérelmező *„nagyságos kisasszony"* megszólitását. — Nem vagyok nagyságos, szokta volt mondani, csak mondja nyugodtan ugy, hogy Margit kisasszony A fiatal szép leány halála megyeszerte nagy részvétet keltett. Temetésén Tallián Gyula főispán és egész Somogy előkelősége részt vett. A holt tetemet a kastélyhoz közel fekvő erdő egyik legszebb helyén helyezték örök nyugalomra, hova a család bizonynyal kápolnát fog emeltetni.

— **A megyeházi terem uj képei Zala-Egerszegen.** A vármegye törvényhatóságának május havi közgyülésén a megjelent bizottsági tagok között élénk érdeklődés és megbeszélés tárgyát képezte a közgyülési terem két uj festménye, melyek közül egyik Zrinyi Miklóst, a kiváló hadvezért, jeles irót, vármegyénk egykori főispánját, a másik gróf Festetics Györgyöt, a keszthelyi Georgikon nagynevü megalapitóját ábrázolja, ez utóbbi azonban a junius 28 án tartandó leleplezési ünnepélyig lepellel lesz befödve. Egyik kép sem nyerte meg teljes mértékben a jelenvoltak tetszését. Zrinyinek Balló által festett arcképét elhibázottnak tartják; mert egy hadvezért és főispánt közgyülési terem számára nem puskával és előtte kutyával kellett volna lefesteni. Menti szerzőt, hogy a vármegye nagy fiát végzetes és halált hozó utjára való menetében ábrázolja. Máskülönben a kivitel, a szinezés s az egész alakitás megnyerte a jelenvoltak tetszését és kivivta elismerését. Balló képe határozottan jobb, mint Paczkának gróf Festetics György, akiben inkább egy francia abbét, mint egy magyar főurat lát a szemlélő megörökitve.

— **Milleniumi ösztöndijak.** Zalavármegye törvényhatósága mult évi millenáris diszgyülésen Skublics Jenő tag inditványára a millenáris év emlékének megörökitése végett a közmivelődési alap terhére három 200—200 frtos ösztöndij létesitését határozta el. A belügyminiszter a közgyülésnek ezt a határozatát jóváhagyván, a törvényhatóság f. hó 3 án intézkedett tüzetesen az ösztöndijakra nézve. A 200-200 frtos ösztöndijt a zala-egerszegi, nagy-kanizsai és keszthelyi főgymnasiumok egy egy, zalamegyei születésü, szegénysorsu, jeles előmenetelü tanulója nyerendi és élvezi gymnasiumi tanulmányainak befejeztéig. A pályázat kihirdetésével a vármegye alispánja bizatik meg, a pályázat lejártával az illető főgymnasiumok igazgatói a vármegye törvényhatóságához cimzett kérvényeket mellékleteikkel együtt az alispáni hivatalhoz terjesztik be, az alispáni hivatal pedig véleményes jelentéstétel mellett a vármegye törvényhatóságához terjeszti az összes kérvényeket végérvényes intézkedés végett.

— **A sümegi reáliskola államositása.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Spitkó Lajos kir. tanácsos, tankerületi főigazgatót megbizta, hogy Sümegh várossal a sümeghi reáliskola államositása ügyében a szerződési tervezetet állapitsa meg s jóváhagyás végett terjeszsze fel. A kötendő szerződés értelmében a városnak évenként 4.000 forinttal kell a reáliskola fentartásához járulnia, beleszámitva a Ramasetter-féle alapitványnak e célra rendelkezésre álló évi kamatait. Az államositás nagy előnyére fog válni az intézetnek; mert tanárjai állami fizetés- és ellátásban részesülvén, nem fog az a gyakori tanárváltozás előfordulni, mint eddig — a csekélyebb fizetés miatt — volt ugyannyira, hogy alig volt tanév, melyben az előállt tanárhiány miatt a kellő időben a tanitást meg lehetett volna kezdeni.

— **A középiskolai orsz. tornaversenyeket** miniszteri rendelet folytán ez idén Kecskemét, Déva és Pécs városokban tartják meg, mindenütt junius 20-án, esetleg kedvezőtlen idő esetén 21-én. A pécsi ker. tornaversenyen, — hova a fiumei áll. főgimnázium tanulóival a Budapest fővárosi, győri, pozsonyi, székesfehérvári és veszprémi főigazgatói tankerületek vannak beosztva, — a helybeli főgimnázium tanuló-ifjuság közül *70 vesz részt.* Reméljük: szép eredménynyel fognak hazatérni.

— **A főkapitány rendelete.** A főkapitány 2623/897. szám alatt kiadott rendelete a kereskedők körében nagy zugolódást keltett. Sokan nem tudják megérteni, hogy az utca járdáját miért ne szabadna raktárul használni, mások pedig, hogy miért ne szabadna napfogó oldalponyvákat alkalmazni, mikor az ut elég széles, hogy nem okvetlen szükséges, hogy valaki a fejét beleüsse a ponyvába. Mi a főkapitány rendeletének szigoru betartását nagyon is kivánatosnak tartjuk és ha némely kereskedő azt hiszi, hogy a publikum csak azt veszi, a mibe éppen beakad, ugy erre egy igen egyszerü módszert ajánlhatunk. *Festessenek a kereskedők áruikat feltüntető szép vimtáblákat, melyeken az ember szeme akadjon fenn*, mi által az üzletek és utcák külső csinje is emelkedni fog. Az oldal-ponyvák helyett pedig alkalmazzanak a kirakatban elhelyezett áruk napsütés elleni megvédésére *függönyöket*, melyek oly csinos kiállitásban kaphatók, hogy beillenek látványosságnak és magukra vonják a járókelők figyelmét. — A vékony madzagon lógó böröndök, esernyők és

egyébb cók—mók kiaasztása határozottan betiltandó. Ennyit a közrend és közbiztonság érdekében. A jóizlés érdekében pedig kérjük kereskedőinket, ne lógassanak ki, — legalább a főutcán ne — játszószerül a szélnek rozoga vállfüzöket, uszónadrágokat és egy ébdiskrét toiletteczikkeket, melyeknek inkább helye van a kirakatban, hisz aki midert akar venni, az ugy sem megy a füszerkereskedésbe és a ki uszónadrágot keres, nem keresi ezt vaskereskedésben. Szinte érthetetlen előttünk, hogy kereskedőink, kik minden irányban haladtak a modern korral, oly makacsul ragaszkodnak éppen egy ódai rossz szokáshoz, melynek kiküszöbölése semmikép sem esorbitja a kereskedők érdekeit.

— **Tanitóképzőbe való felvétel.** A csáktornyai állami tanitóképző-intézet első osztályába az 1897/98-ik tanévre felvétetnek: kik életük 15-ik évét folvó évi szeptember 1-én betöltik, vagy korengedélyt nyernek, testileg épek és egészségesek s a polgári-, vagy középiskola 4-ik (a felső népiskola 3-ik) osztályát elvégezték, vagy esetleg felvételi vizsgát tesznek. A felvendő első éves tanitó növendékek közül 22-en államsegélyben részesülnek. Még pedig elsősorban mind a 22 növendék az intézet internatusában ingyen lakást és mosást kap; ezenkivül közülök (előmenetelükhöz és anyagi viszonyaikhoz képest) hárman ingyen, hárman havi 3 frtnak, tizen havi 5 frtnak és hatan havi 10 frtnak az intézet pénztárába történő befizetése mellett az intézet köztartásán reggeli, ebéd és vacsorából álló élelmezést nyernek. A felvételre vonatkozó kérvények belül a képző-intézet igazgató-tanácsára cimezve, folyó május hó 31-ig a csáktornyai állami tanitóképző-intézet igazgatóságához küldendők. A kérvényhez csatolandó: a mult tanévi osztálybizonyitvány s a jelen tanévről az időszaki értesitő továbbá a folyamodó születési bizonyitványa tiszti orvosi bizonyitvány a tanuló egészségi állapotáról és testi épségéről, hiteles községi bizonyitvány a szülők vagyoni állapotáról, évi jövedelméről, a kiskoru családtagok számáról s életkoráról s a családfő polgári állásáról. Ha a kérvényhez szegénységi bizonyitvány csatoltatik, a kérvény s mellékletei bélyegmentesek. Csáktornya, 1896. május 5-én. *Margitai József* igazgató.

— **Lóosztályozás.** Az alispáni rendelet értelmében e hó 5-én tartották meg városunkban a szokásos lóosztályozást. Elővezetetett 705 drb. ló, ebből 103 drb. 4 éven aluli csikó elővezetés alól fel volt mentve. Tekintve, hogy hámos lónál 158 ctm. hátas lónál 153 ctm. legcsekélyebb magassági mértéket kivántak, erős testalkat mellett az alkalmasságra: ez igen szép eredmény volt.

— **Éhenhalt tőkepénzes.** Érdekes halálozásról ad hirt pápai levelezőnk. Bráder Gusztáv, a város egyik legkülönösebb alakja elköltözött oda, ahol már nem kell koldulni. A különc ember ugyanis, ámbár vagyona több, mint hatvanezer forintot tett, nem átallott falvakban ételért koldulni, csakhogy pénzét ne csorbitsa. Folyton éhezett és mint az orvosok megállapitották, éhhalálban pusztult el. A szegény gazdagot, akivel Pápa városának egy ritka kuriózuma tünt el a föld szinéről, minap temették nagy közönség jelenléteben.

— **Hol hamisitják a borokat?** Lapunk egyik trieszti barátja a következő érdekes hirt küldte be hozzánk. A trieszti pénzügyőrség egy nagyban üzött borhamisitó, illetőleg borkészitő gyárnak jött nyomára, mely a Trieszt melletti Barcola községben verte fel tanyáját és mely a borkészitést páratlan raffinement-tel végezte. Már hosszabb idő óta a pénzügyőrség gyanus szemmel kisérte, a trieszti Fratelli Vassili cég működéseit, amely nagy mennyiségű bort adott el, anélkül, hogy nagyobb vásárlásokat végzett volna. Végre sikerült, kideritenie, hogy nevezett cég hordókban, melyek direkte ezen célra lettek készitve, a borkészitéshez szükséges anyagokat pincéjébe csempészte. Szombaton a csempészeket megfogták, amint éppen 6 hordó ca. 400 kg. mézet, 2 hordó 350 kg. glycerint, 2 zsák 120 kg. borkövet, 1 zsák 30 kg. gelatint és még különféle vegyészeti anyagokat szállitottak a pincébe. Már régóta elismert dolog volt, hogy Trieszt a mesterséges borgyárak fészke, de mindeddig ezen borgyártmányok „mesterséges borok" cimén hozatták forgalomba,mig ellenben nevezett cég gyártmányát, mint valódi bort adta el, sőt mi több, ezen cég már évek óta indirekte szállitója a tengerészeti élelmezési osztálynak Pólában.

— **Hogy a ló** minő gyorsan veszt erejéből, megerőltető munka mellett, azt minden lótulajdonos tudja, az izomszálak merevsége nagyon is gyakran következménye a tulerőltetésnek. Kitartó munkához alkalmasakká tehetők a lovak, ha rendesen alkalmazzuk a cs. és kir. szabadalmazott ló-mosóvizet, a Kwizda-féle restitutionsfluidot. Ez különösen beválik mint segédszer ficamok, rosszul lépés az idegek merevsége, gyengeség ellen és mint erősitő és erővisszaszerző szer nagy fáradalmak után.

— **Elveszett** f. évi április hó 23-án egy villanyos barna szinü, finom testalkatu nőstény vizsla. Ismertető jelek: mellén szürkés-fehér folt, ugyszintén a lábujjak is szürkés szőrrel fedvék, „**Ango**" névre hallgat, esetleg a még talán rajta levő 245. sz. védjegy. A kutya megtalálója, esetleg holléte iránt biztos adatot szolgáltató méltó jutalomban részesül. *Értesités!* Hajdu ügyvédjelölt, Nagy-Kanizsa. — Csengery-utca 1174/1063. sz. a.

— **Magyar savanyuviz.** Miután az ideig az itteni piacon nagyrészt stájerországi savanyuvizek (Radein, Regede, Gleihenberg, Jánosháza) tolyasztattak azért annál örvendetesebb, hogy ujabban a „Széchenyi forrás" (Vasmegye) is szerepel piacunkon. E részben mai napon közzétett hirdetésünkre utalunk.

— **Villamos világitási szerződés magyar és német szöveggel, Fischel Fülöp könyvkereskedésében kapható.**

Közgazdaság

A „Hazai általános biztositó részvény-társaság ma délelőtt tartotta első évi rendes közgyülését *Kossuth Ferenc* elnöklete alatt, amelyen 48 részvényes 640 szavazattal jelent meg. A társaság nagyszámu hiveinek lelkes éljenzése közt állt fel Kossuth, aki mindenekelőtt ismertetve az intézet megalakulása óta folytatott munkálatainak részleteit, jelenti, hogy a társaság fennállásának legeleje óta hü maradt azon szilárd elvekhez, amelyek követését alakulásakor maga elé kitüzte. A társaság lassan és biztosan törekszik magának helyet és tért szerezni a működésre, ami neki máris oly mértékben sikerült, hogy sikeres, biztos és ételerős továbbfejlődése teljesen biztositva van, s hogy azon szolid és kitartó munkát, amelyet a társaság az egész országban követ, csakis az eredmény és siker koronázhatja. A közgyülésnek bemutatott mérlegben olyan számadatok foglaltatnak, amelyek már magukban véve egy hatalmasan megteremtett alapot képeznek. Ezen számok főbb tételei a következők: *Tüzbiztositás.* Dijbevétel f. 1,015.629 24 kr, viszontbiztositási dijak és törlések f. 239,670 50 kr. Tüzkárok a viszontbiztositott rész levonásával f. 154.110. 78 kr. A későbbi években esedékes dijkötelezvények álladéka f. 3,017.856 54 kr. *Jégbiztositás.* Dijbevétel f. 202.721 78 kr, viszontbiztositási dijak és törlések f. 83,819 09 kr. Jégkárok a viszontbiztositott rész levonásával f. 82,382 24 kr. A társaság 1751 káresetet a legpontosabban liquidált és kifizetett, ugy hogy a jégágazatban csak egyetlen függő kár maradt. *Balesetbiztositás.* Dijbevétel f. 116.014 04 kr. viszontbiztositási dijak és törlések f. 19.835 93 kr. Balesetkárok a viszontbiztositott rész levonásával f. 20,610 23 kr. A későbbi években esedékes dijkötelezvények f. 614.439 48 kr. Ezen üzletévből kifolyólag a társaság tekintélyes tartalékot létesitett, mely *dijtartalékban* f. 340 354 69 krt, *kártartalékban* f. 45 573 03 krt, összesen: f. 385.927 72 krt tesz ki, s igy a társaság biztositéki alapja immár *f. 1.385.927 krra* rug. A mérleg mindezek után *f.89 588.30 krnyi* tiszta nyereséggel záródik, amely összegből 50,000 forint *5 százalékos osztalék* kifizetésére forditatik, mig a fennmaradó összeg megfelelő része alapszabályszerűleg fog felosztatni, s 2774 frt 78 kr. uj számlára lesz átvitelezve. Az igazgatóság jelenti továbbá, hogy az *életágazat* bevezetése tárgyában későbben fog előterjesztést tenni, miután szándékában van e térre is működési körét már legközelebb kiterjeszteni. Ellenben május hó 1-től kezdődőleg az intézet a *betörés* elleni biztositási ágazattal is foglalkozik, ami helyeslőleg tudomásul vétetett. — A társaság szervezete igen nagy lépésekben halad előre, s ma 34 kötvény kiállitási joggal felruházott főügynökséggel és 5230 helyi képviselet felett rendelkezik. Az Ausztriában nyert concessió folytán a Lajtán tul is kiterjesztette már működését, s Bécs, Prága, Grácz, Lemberg és Brünnben nagy vezérképviselőségeket létesitett. A szervezés folytatásán egész erélylyel dolgozik az intézet, s kiemeli végül a jelentés azt is, hogy a magyar közönség a legnagyobb bizalommal s jóakarattal van iránta eltelve, s hogy az a nagy összegü dijbevétel, amely elérettett, a biztositó közönség egy tekintélyes részének feltétlen bizalmának kifejezését foglalja magában. A közgyülés az igazgatóság nagy lelkesedéssel egyhangulag vette tudomásul, a felmentvényt ugy az igazgatóságnak mint a felügyelő bizottságnak megadta, mely utóbbit, valamint a választmányt a jövő üzleti esztendőre is ujra megválasztotta. Végül Nagy Imre részvényes Kecskemétről, lelkes szavakban fejezte ki a részvényesek nevében köszönetét, megemlékezvén *Kossuth* Ferenc igazgatósági elnökről, s *Rónay* Mór vezérigazgatóról, aki fáradhatatlan buzgalommal és odaadással, szaktudománya és vaserélye egész hatalmával hozta az intézetet arra a fényes pontra, amelyen ma áll. Még *Kossuth* köszönte meg a részvényesek bizalmát és megjelenését, mire a közgyülés véget ért. 145 1—1

—

A triesti általános biztositó-társaság. (*Assicurazioni Generali*) f. évi április hó 12-én tartott 65-ik közgyülésén terjesztettek be az 1896. évi mérlegek. Az előttünk fekvő igen terjedelmes zárszámadás 60 oldalra terjed és mint minden évben ugy az iden is számos rendkivül érdekes statisztikai adatokat tartalmaz. Ezen jelentésből látjuk, hogy a központi igazgatóság a napirend előtt szomoru kötelességnek felelt meg, midőn elhunyt, felejthetlen, érdemdus magyarországi képviselőjéről *Rott* Józsefről következőképpen emlékezett meg kegyeletteljesen:

Rott József budapesti képviselőségünk főnöke, legelőkelőbb munkatársunk, ki kora ifjusága óta felülmulhatlan buzgalommal szentelte teljes tevékenységét és szellemének kiváló adományait a társaság érdekeinek, a mult év végén sulyos betegségnek esett áldozatul. *Rott* József elhunyt kartársunk emlékét mindig tiszteletben fogjuk tartani és Önök bizonyosan csatlakoznak mély gyászunkhoz és ennek ünnepies kifejezést is fognak adni."

Az évi jelentésből látjuk, hogy az *életbiztositási osztály dijtartaléka* 1896. évi december 31-én 3,682.783 frt 61 krral 48,914.760 frt 37 krra emelkedett. Az ugyanakkor érvényben volt életbiztositási tőke összegek 189.549.380 frt 95 krt tettek ki, mig az év folyamán bevett dijak 7,887.184 frt 57 krra rugtak.

A tüz és szállitmány-biztositási ágakban a dijés illeték-bevétel 11,660.231 frt 19 kr. volt; miből 4,694.768 frt 19 kr. viszontbiztositásra forditlatott, ugy, hogy e tiszta dijbevétel 6,985.463 frtra rugott, mely összegből 3.315.061 frt 39 kr. mint dijtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló dijkötelezmények összege 31,896.255 frt 27 krra emelkedett.

Károkért a társaság 1896-ban 9,890.228 frt 84 krt folyósitott. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesitett kárfizetéseket, a társaság alapitása óta károk fejében 291,247.887 frtot 35 krnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártéritési összegből *hazánkra* 54,452.856 frt 37 kr. esik mely összeget a társaság 166.000 *káresetben* fizetett ki.

A nyereségtartalékok közül, melyek összesen 6,554 104 frt 64 krra rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti *nyereségtartalék*, mely 2, 626.500 frtot tesz ki, az *értékpapirok árfolyamingadozása* és fedezetére alakitott tartalék mely dacára annak, hogy e célra egy 500.000 *frtos külön tartalék* áll fenn, az évi nyereségből kihasitott 380.000 frttal 3.849.104 frt 64 krra emeltetett fel és továbbá a 80.000 frtra rugó *kétes követelések tartaléka.* — Ezeken kivül fennáll még egy 120.000 frtot kitevő *külön alap*, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztositási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlitse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 61,051,211 frt 83 krról 66,184.010 frt 30 krra emelkedtek. Ezen értékekből *több mint 18 millió magyar értékekre esik.*

Ezen alkalommal felemlitendőnek tartjuk, hogy a *cs. és kir. felséges uralkodó család magán* és *alapitványi uradalmainak* Magyar-, Cseh- és Morvaországban levő összes épületei, leltári készletei és terményei, valamint gyárai tüz ellen a *triesti általános biztositó társaságnál* (Assicurazioni Generalinál) és termesztmények *jég ellen* az Assicurazioni Generali leányintézeténél a *Magyar jég és viszonbiztositó részvénytársaságnál* hosszu időre lettek biztositva.

—

Vasuti menetrend

Érvényes 1897. május 1 től.

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Erkezés Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	10	d. u
	gy. v.	12	20	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	33	este	v. v.	7	59	reg.
	gy. v.	12	—	délb.	gy. v.	4	56	d. u.
Szombh. Bécs Z.-Ev.	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	11	01	este
	gy. v.	12	20	d. u.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	35	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest B.-Szt.-Gy.	gy. v.	5	48	regg.	sz. v.	3	52	regg
	v. v.	9	15	regg.	sz. v.	1	24	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v.	11	45	d. e.
					sz. v.	8	9	regg.
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	22	éjjel
	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	reg.

Szerkesztői üzenet.

Egy rettegő anyai szivnek. Nagyon is el tudjuk képzelni ijedtségét, de azt is tudjuk, hogy a sétány maga a vasuti partoldalon sodronykorlátokkal el van látva. Most már csak a déli vasuttársaságtól függ, hogy közvetlen a part mentén szintén legyenek biztonsági korlátok. Az illetékes tényezők meg fogják tenni ez iránt a szükséges lépéseket és ismerve a déli-vasuttársaságnak a személybiztonságra való kiváló figyelmét, ugy hisszük, hogy „a rettegő anyai szív" nemsokára teljes nyugodtsággal bocsáthatja gyermekeit a városi sétányra. De a mig a vasuti korlát el nem készül, nem ajánlhatunk mást Nagysádnak, mint hogy gyermekeit szíveskedjék kellő korlátok közt tartani, hogy ne szaladjanak a robogó vonatot megnézni a meredek part szélére. A sétány ott ahol van, nagyon is *jó* helye van, és ezt azért állithatjuk oly határozottan, mert *jobb* helyet nem találtak ezen célra.

A szerkesztésért felelős:

A KIADÓ.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Beválárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „**Horgony**" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitok. **Rudolstadt** (Thüringia).

Örökös fényt csak a

SATURNUS

padlómáz ad.

Kapható: Fesselhofer József, Neu és Klein, Strém és Klein uraknál **Nagy-Kanizsán.**

Hochsinger Testv.

Budapest, VII. Almássi-tér 8.

Magyar savanyuviz.

Petánczi

Széchenyi-Forrás

(Vasmegye)

Legdusabb szénsavas Natron-Lithion-tartalommal.

A m. kir. magas Ministerium által gyógyvizzé nyilvánittatott.

Mint elsőrangu gyógyszer

rendkivüli hatásu különféle gyomor, légzési és vesebajoknál, nagymérvü Lithion tartalma miatt, köszvényes bántalmaknál, nehéz emésztés és mindennemü hurutok eseteiben, egyáltalában használható ott, ahol egészségtelen vizenyes és nyálkás vélladék eltávolitása szükséges, mert enyhén feloldólag hat

Mint asztali viz

főképen fehér savanykás ujbori igen kellemes italivá teszi.

Rómában a pápai és a királyi udvaroknál is kedvelt ital.

Tizenöt év alatt tizenegy izben elökelö kiüntetésekben részesült.

Vegyészeti összeállitásához képest a steierországi savanyuvizeket Gleichenburg, Jánosforrás, Rohitsch, Radein, Regede stb. teljesen vagy részben pótolja, mivel a csehországi Bilini és steyerországi Radeini savanyuvizekkel ingyenrangu.

Forrástulajdonos: **VOGLER JÓZSEF**, tanár és az olasz királyi Chieti-i akademiának tiszteletbeli tagja.

Vezérképviselő: Abel Alajos ur Nagy-Kanizsán.

HIRDETMÉNY.

Nagy-Kanizsa város közkórházi igazgatósága részéről a kórházi összes helyiségek meszelése, tisztogatása, ugy az összes épületek tetőzeteinek javitási munkálataira versenytárgyalás hirdettetik.

Fölhivatnak a helybeli épitő vállalkozók, kik a versenytárgyaláson résztvenni óhajtanak, hogy a zárt ajánlataikat f. évi **junius hó** 1-ig a kórházi igazgatóságnál adják be.

Az előforduló javitási és tisztitási munkálatokra vonatkozó föltételek a gondnokságnál a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Nagy-Kanizsán 1897. május 12.

148 1—1

Dr. Szekeres József, igazgató.

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat Budapesten.

Különlegességek borkészitési gépekben!

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára

mely a gazdálkodáshoz szükséges

ÖSSZES

gazdasági gépeket gyártja.

Gőzcséplőink

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Ekegyártásra külön szakosztály!

Részletes, képes árjegyzékekkel és szakbavágó felvilágositással dijmentesen szolgál

az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

vezérügynöksége

Österreicher Bernát, Nagy-Kanizsán.

Ügynökök magas jutalékkal, esetleg havi fizetéssel felvétetnek.

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat Budapesten.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váczi-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2½ egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, here-cséplők, tisztito-rosták, kukolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,

„COLUMBIA-DRILL"

„COLUMBIA-DRILL"

legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répavágók, kukoricza morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egy- és tömeg acélekék, két- és háromvasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

FEHÉR MIKLÓS

gépgyáros 54, 12—1

ajánlja a

m. kir államvasutak gőzcséplőkészleteit,

továbbá a legujabb szerkezetü **magánjárókat** és mindennemü egyéb gazdasági gépeket u. m.: **ekéket, boronákat, hengereket, vetőgépeket, (cirkulár)- kör fűrészeket, malomberendezéseket, trieuröket, darálókat, a legjobb perenospora-fecskendőket, szecskavágókat, bakkerrostákat** stb. stb. **kedvező fizetési feltételek mellett legjutányosabb árakon,** hitelképes vevőknek több évre terjedő **részletfizetésre.**

Leégett m. kir. államvasuti cséplők kerekei készpénzért beváltatnak, valamint régi gépek ujakkal becseréltetnek.

Cséplési idényre vevőimnek megbizható gépészekről szivesen gondoskodom.

Képes árjegyzék kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve.

FEHÉR MIKLÓS, gépgyáros

Budapest, IX. Üllői ut, 23. sz. (a „Köztelek" mellett).

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSITÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. Elemi biztositási ág 1896.

KIADÁS.

	forint	kr.	forint	kr.
I. Kárfizetések (a kárfelvételi költségekkel együtt):				
1. Tűzbiztositás, levonva a viszontbiztositók részét	2760964	32		
2. Szállitmánybiztositás levonva a viszontbiztositók részét	999876	58		
3. Jégbiztositás, levonva a viszontbiztositók részét	17	09		
4. Balesetbiztositás, levonva a viszontbiztositók részét	73971	62	3833829	56
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztositók térítményeit):				
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	27721	70		
2. Jutalékok	822204	69		
3. Folyó igazgatási költségek	821208	93	1671135	32
4. Adók és illetékek			521433	79
III. Leirások és egyéb kiadások:				
1. Leirások kétes követelésekre	2513	44		
2. Egyéb kiadások: Járulék és kamat a hivatalnokok ellátási pénztárába	70681	45	73194	89
IV. Tartalék függő károkra:				
1. Tűzbiztositás, levonva a viszontbiztositók részét	407413	74		
2. Szállitmánybiztositás, levonva a viszontbizt. részét	402237	98		
3. Jégbiztositás, levonva a viszontbiztositók részét	501	—	810652	72
V. A biztositási alapok állása a számadási év végén:				
1. Dijtartalék:				
a) Tűzbiztositás, levonva a viszontbiztositók részét	2955475	85		
b) Szállitmánybiztositás, levonva a viszontbiztositók részét	359585	54	3315061	39
2. Tőkésitett nyereségtartalék	1312500	—		
3. Értékpapirok árfolyamtartaléka	1033660	44		
4. Kétes követelések tartaléka	40000	—	2388160	44
VI. A balesetbiztositási tárczának viszontbiztositása			147491	84
VII. Évi üzleti nyereség			829178	76
Összesen			13590310	71

BEVÉTEL.

	forint	kr.	forint	kr.
I. A biztositási alapok áthozatala a mult évről:				
1. Dijtartalék, levonva a viszontbiztositók részét	2170600	52		
2. Tőkésitett nyereségtartalék	1312500	—		
3. Értékpapirok árfolyamtartaléka	1077514	77		
4. Kétes követelések tartaléka	40000	—	5550615	29
II. Függő károk tartaléka a mult évről (levonva a viszontbiztositók részét:				
1. Tűzbiztositás	345186	17		
2. Szállitmánybiztositás	285690	06		
3. Jégbiztositás	420	—		
4. Balesetbiztositás	50941	52	682237	75
III. Dijbevétel (levonva a törléseket):				
1. Tűzbiztositás — frt 8.307,924·34; le: viszontbiztositás „ 3,387,478·93	4920445	41		
2. Szállitmánybiztositás — frt 2.814,899·74; le: viszontbiztositás „ 1.307,229·26	1511104	48		
3. Balesetbiztositás (levonva a viszontbiztositók részét)	84014	51	6515564	40
IV. A tőkebefektetések hozadéka:				
1. Kölcsön- és leszámitolási kamat, továbbá hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál eszközölt betétek kamata	34350	23		
2. Jelzálogkövetelések kamatai	4000	—		
3. Értékpapirok kamata	203037	71		
4. Ingatlanok tiszta hozadéka	52126	20	293514	14
V. Egyéb bevételek:				
1. Kötvény illetékek				
a) Tűzbiztositás	517744	15		
b) Szállitmánybiztositás	15168	96		
c) Balesetbiztositás	1350	35	535263	46
2. Könyvszerü árfolyam nyereség értékpapirokon			8145	67
Összesen			13590310	71

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztositási ág. (1896).

	forint	kr.	forint	kr.
I. Tandékos biztositások és járadékok fizetése:				
1. Halálesetre szóló és vegyes biztositások, levonva a viszontbiztositók részét	2763800	03		
2. Élési esetére szóló biztositások, levonva a viszontbiztositók részét	593428	04		
3. Járadékbiztositások	144460	35	3501688	42
II. Fizetések visszavásárolt könyvekért, levonva a viszontbiztositók részét			848740	29
III. Osztalék-fizetések biztositottaknak			136122	09
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztositók térítményeit)				
1. Szervezési költségek a folyó-számlán teljesen törlesztve	38174	94		
2. Szervezési költségek	379069	12		
3. Folyó igazgatási ügyek	571073	72		
4. Behajtási jutalékok	150784	85		
5. Orvosi költségek	60924	42	1199887	15
6. Adók és illetékek			86409	27
V. Leirások és egyéb kiadások: Leirások kétes követelésekre és ingatlanra			7288	14
VI. Függő károk tartaléka:				
1. Halálesetre szóló és vegyes biztositások, levonva a viszontbiztositók részét	325472	90		
2. Élési biztositások levonva a viszontbiztositók részét	176318	02		
3. Járadékbiztositások	4609	38	506400	30
VII. A biztositási alapok állása a számadási év végén:				
1. Dijtartalék				
a) Haláles. szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbiztositók részét — frt 40.713,609·93				
b) Élési biztositások, levonva a viszontbiztositók részét — „ 4.812,967·12				
c) Járadékbiztositások — „ 1.434,362·44	46787939	49		
2. Dijátvitelek				
a) Halálesetre szóló és vegy. bizt., levonva a viszontbizt. részét — „ 1.560,564·90				
b) Élési biztositások, levonva a viszontbiztositók részét — „ 126.255.98	2006320	88		
3. Külön tartalék a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlitésére	120000	—		
4. Tőkésitett nyereségtartalék	1312500	—		
5. Értékpapirok árfolyamtartaléka és kiegészitő tartalék	2533444	20		
6. Kétes követelések tartaléka	40000	—		
7. A biztositottak osztalékalapja	620386	83	53421091	40
VIII. Évi üzleti nyereség			627693	23
Összesen			60686325	25

	forint	kr.	forint	kr.
I. A biztositási alapok áthozatala a mult évről:				
1. Dijtartalék, levonva a viszontbiztositók részét	41500598	56		
2. Dijátvitelek (levonva a viszontbiztositók részét)	3481878	20		
3. Külön tartalék a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlitésére	40000	—		
4. Tőkésitett nyereségtartalék	1312500	—		
5. Értékpapirok árfolyamtartaléka és kiegészitő tartalék	1754496	67		
6. Kétes követelések tartaléka	40000	—		
7. A biztositottak osztalékalapja	756508	92	49135482	35
II. Függő károk tartaléka a mult évről (levonva a viszontbiztositók részét)			472876	44
III. Dijbevétel				
1. Halál esetére szóló és vegyes biztositások — 7.060,153·53; levonva a viszontbiztositási dijat — 314,256·06	6735927	48		
2. Élési biztositások — 654,461·48; levonva viszontbiztositási dijat — 2,096·77	682584	71		
3. Járadékbiztositások	152819	56	7570931	75
IV. A tőkeberuházások hozadéka:				
1. Kölcsön- és leszámitolási kamatok, valamint a hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	10519	72		
2. Kötvényekre adott kölcsönök kamatai	315191	23		
3. Jelzálogkölcsönök kamatai	120939	49		
4. Értékpapirok kamatai	1698474	52		
5. Ingatlanok tiszta hozadéka	203306	35	2273461	52
V. Egyéb bevételek:				
1. Kötvényilletékek	47817	98		
2. Egyéb üzemi bevételek	56657	71		
3. Könyvszerü árfolyamnyereség értékpapirokon	778947	53	883683	22
Összesen			60835825	85

VAGYON.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1896. deczember 31-én.

TEHER.

Folyó szám	A tétel neve	A forint	A kr.	B forint	B kr.	Összesen forint	Összesen kr.
1	A részvényesek adóslevelei a tőke be nem fizetett részéről	1837500	—	1837500	—	3675000	—
2	Ingatlan birtok						
	a) Városi ingatlanok	—	—	4655000	—	4655000	—
	b) Mezőgazdasági birtokok	1277600	—	—	—	1277600	—
3	Gazdasági terminek	136155	11	—	—	136155	11
4	a) Épités alatt álló intézeti ház Prágában	—	—	925089	91	925089	91
	b) Épités alatt álló intézeti ház Milanóban	—	—	15564	72	15564	72
5	Kölcsönök a társaság életbizt. kötvényeire	—	—	5690988	18	5690988	18
6	Kamatozó jelzálogilag biztositott tőke-kölcsönök ingatlanokra	80000	—	3081659	45	3161659	35
7	Kölcsönök értékpapirokra	267501	60	—	—	267501	60
8	Állam- és más értékpapirok	4128756	08	40925803	18	45054559	26
9	Folyó kamatok	128094	93	257407	14	385492	07
10	Váltók a tárczában	263938	26	—	—	263938	26
11	Rendelkezésre álló pénzek hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál	1488356	12	129254	13	1617610	35
12	Készpénzkészlet az intézet igazgatóságánál és fiókjainál	326855	97	34428	11	361284	08
13	Maradvány a viszontbiztositók számláiból	259723	12	42057	69	301780	81
14	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	1146399	82	232805	20	1379205	02
15	Maradvány a B mérleg folyó számlájából	551146	17	—	—	551146	17
16	Adósok különböző czimek alatt	286069	84	14818	05	300887	89
17	a) Letétek kezesség és biztositék gyanánt	1721076	30	1862395	55	3583471	85
	b) Letét Goldschmiedt alapitvány	3000	—	—	—	3000	—
	c) „ Besso József alapitvány	6000	—	—	—	6000	—
	d) „ Calabi R. alapitvány	3000	—	—	—	3000	—
18	Bútorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, czégtáblák, papir- és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	—	—	—	—
19	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—
		12912113	48	59673761	31	72585873	79
	Az 1896. decz. 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezvények értéke: frt. 31.806,255.27.						

Folyó szám	A tétel neve	A forint	A kr.	B forint	B kr.	Összesen forint	Összesen kr.
1	Alaptőke	2625000	—	26250·0	—	52500000	—
2	Tőkésitett nyereségtartalék	1312500	—	13125 0	—	2625000	—
3	a) Tartalékalap az értékpapirok árfolyam ingadozásának fedezésére	1035660	44	2033444	20	3069104	64
	b) Kiegészitő tartalék	—	—	50800	—	50 000	—
4	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	40000	—	40000	—	80 000	—
5	a) Dijtartalék folyó biztositásokra az A mérlegen (A viszontbiztositók részének levonásával)	3315061	39	—	—	3315061	39
	Dijtartalék a folyó biztositásokra a B mérlegen	—	—	46787939	49	46787939	49
	b) Dijátvitel a B mérlegen	—	—	2006320	88	20 6320	88
	c) Külön alap a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlitésére	—	—	120000	—	120000	—
6	Tartalék függőben levő kárfizetésekre az A mérlegen	810652	72	—	—	810652	72
	a B mérlegen	—	—	506400	30	506400	30
7	Osztalékalap az életbiztositásban nyereménynyel biztositottak javára	—	—	620386	83	620386	83
8	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	767613	96	—	—	767613	96
9	Jelzáloghitelezők	—	—	—	—	—	—
10	Egyenleg a viszontbiztositók számláján	1092794	10	55684	44	1148618	54
11	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	44127	40	—	—	44127	40
12	Egyenleg az A mérleg folyó számláján	—	—	551146	17	551146	17
13	Hitelezők különböző czimeken	294056	36	55145	21	349201	57
14	Betétek kezesség és biztositék gyanánt	1722076	30	1862395	55	3583471	85
15	Gidoni alapitvány	5213	74	—	—	5213	74
16	Girard alapitvány	4977	50	—	—	4977	50
17	Goldschmied alapitvány	3000	—	—	—	3000	—
18	Besso József alapitvány	6000	—	—	—	6000	—
19	Calabi R. alapitvány	3000	—	—	—	3000	—
20	a) Nyereség előirás (A mérleg) — frt 1.060.86						
	b) Nyereség az évi üzletből — „ 580.178.76	580239	62	527698	23	1107937	85
		12912113	48	59673761	31	72585874	79
	A jövő években lejárandó tűzbiztositási dijak — „ 31806255.27						

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triesztben.

Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Báró Bruck Ottó, Romanin-Jacur Manó, Báró Morpurgó József, Segré V.

A vezértitkár: **Richetti Ödön.**

BERGEDÜS SÁNDOR, igazgató-tanácsos.

Magyarországi vezérügynökség: Steinhardt, Feér.

Az intézet biztositási hivatalai Budapesten, Dorottya-utcza 10. szám alatt, az intézet saját házában.

Bővebb záradékolási jelentések az alanti főügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágositások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz-, szállitmány és üveghiztositások az Assicurazioni Generali jégbiztositások a Magyar jég- és viszontbiztositó részv.-társaság és baleset elleni biztositások az Első o. és k. baleset ellen biztositó társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

39 szám. Nagy-Kanizsa, 1897. május hó 16-án. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.
A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.
Minden intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Bérmentetlen levelek csak ismert esetekből fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár. a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.“ a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ., a nkanizsai kerületi betegsegélyző pénztár *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal: Városház-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak.
Nyilttér pettitsora 10 kr.
Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Dr. Szüts Miklós

kir. táblai biró.

Nemcsak városunkban, hanem az egész megyében örömmel fogadja mindenki a hirt, hogy dr. Szüts Miklós, nagykanizsai törvényszéki biró, a debreceni kir. táblához neveztetett ki biróvá.

Alig mult féléve, hogy vele itt a »vonal fölött«, komoly vezér-cikkekben foglalkoztunk abból az alkalomból, miko r őt a nkanizsai választókerület szabadelvü-pártja képviselőjelöltül állitotta fel. Ugy hisszük nem fogjuk az ő ismert szerénységét megsérteni, ha egyéniségének politikai szerepléséhöz és sulyához mérten ezen a helyen is bucsuzunk el tőle.

Fájó érzéssel tölt el bennünket ez a bucsuvétel, mert mi ezt nem igy gondoltuk, nem igy akartuk.

Mi is elakartuk őt innen küldeni: az igaz; de a képviselőházba, hogy ott szabadelvüen gondolkozó szellemével, igazságért lelkesülő szivével legyen küzdője a mi elveinknek, tántorithatatlan őre igazainknak. Éppen azért akartuk igy elküldeni; hogy elválhatlanul a mienk maradjon; hogy a mi városunk, a mi vátasztókerületünk legyen az ő otthona; hogy megköttessék közöttünk az a legbensőbb szövetség, mely a közös elvi törekvések eszményien tiszta szálaiból szövődik (legalább igy kell szövődnie) a képviselő és választóközönsége között. Az volt a mi szép álmunk, hogy dr. Szüts Miklós majd a mi akaratunkból léphet ki a politikai szereplésnek arra a terére, a melyre mindnyájunk határozott meggyőződése szerint hivatva van.

Ez az álom szertefoszlott. Azzal az árammlattal szemben, — mely megyénknek politikai légköréb: különösen nagy erővel nyomult be, — nem volt elég erős az ő mindenki által tisztelt és szeretett egyénisége sem. Kiváló szellemének ereje, szónoki tehetségének hatalma gyöngének bizonyult azzal az áramlattal szemben, mely nem argumentumokkal, hanem magas fokra szitott gyülölettel dolgozott.

Igy azután nem vezethette ő diadalra a szabadelvüség lobogóját; nem küldhettük el őt ugy, azokkal az erős szellemi kapcsokkal hozzánk fűzve, ahogy mi akartuk. Akkor itt maradt közöttünk, hogy most azután egészen elveszitsük.

Örülünk ugyan jól megérdemelt előléptetésének, de fájón érint bennünket az a gondolat, hogy az ő rendkivül sima, kedves és rendkivül szellemes egyénisége most már teljesen egy más város társadalmáé lesz.

Majdnem egy évtizedet töltött városunkban és ez idő alatt bizony-bizony nagyon megszoktuk, hogy mindig, mindenütt találkozzunk vele és hallhassuk az ő mézédes beszédét. Nem volt az megemlitésre méltó bankett, ha *dr. Szüts Miklós* szellemi tüzijátékában nem gyönyörködhettünk. Azok a remekszép beszédek, amiket a Jókai-ünnepély és a millenniumi fák elültetése alkalmával mondott, feledhetetlenek maradnak azokra nézve, akik hallották. Gondolatainak káprázatos játéka elragadta akkor az egész hallgatóságot.

Éppen olyan elragadóak voltak politikai beszédei is, amikben — mint képviselőjelölt — programmját fejtette ki. A meggyőződés erejétől izmos igazságok voltak azok, amikkel azt bizonyitotta, hogy hitéhez hü, kath. vallásához tántorithatatlanul ragaszkodik, de a néppárthoz még sem tudna csatlakozni soha.

Még ezekben a politikai beszédjeiben oly rendkivül finom, oly kiméletes és mérsékelt volt, hogy soha, még csak egy erősebb kitejezést sem használt az ellenpárttal szemben. Ez a végtelen finom modor, ez a mindenkit meghódító kedvesség, melyhez az igazán kiváló lelkek nemes szerénysége is járult, — tették őt a mi társadalmunk kedvencévé. Szerettük volna igen sokszor

A „ZALA“ tárcája.

IV. Béla.*)

— A „Z A L A“ eredeti tárcája. —

Sürü sötét felhő, ótok borul rája:
Pusztitó haldlnak rémes éjszakája;
Mennydörög, cikázik Magyarhon határán,
Hömpölyög előre százezerek kárán.

Jön a tatár! hangzott az egész hazában;
Járta a véres kard szélttben-hosszában:
Talpra minden ember, fegyverre vitézek!
Az itélet napja közeleg feléttek.

Közelgett valóban. Hejh! de a nemesség
Azt mondta rá hetykén: ott a vitéz Felség!
Fékbe vetett minket kénye-kedve által,
Törje meg a mongolt büszke hatalmával.

És a jó királynak meggyülemlett gondja:
Tenger a kis gátot elsöpri, elhordja —
Piros az ég alján; „rossz csillagok járnak,“
Temetést jelentvén a pártos hazának.

És a temetőnél győzzosabb lett képe;
Bujdosott királya, szerte hullott népe;
A Sajó kiöntött Muhi-puszta mellett,
Vérözöntől dradt... Mentsz meg Uram minket! —

Városok és falvak feldulva lévye;
Sürü burján nőtt a virágok helyébe;
Farkas üvöltése, hollók károgása, —
Nem volt messze földön, ki a sirt megásva.

Elmondani nem, csak elsirni lehetne:
Mire vált az éden és az élet benne;
Mikor a bősz orkán elvonult sokára,
Visszatért királyunk nem ismert honára.

Isten bűneinkért küldé fenyitéket,
Míg a kegyelmével ujra megvigasztt;
Könnyeit letörlé Béla s szólt képpen:
„Aki él honáért, fel, munkára népem!

S mint harang szavára hit, remény föléled,
Hü király nyomában visszatért az élet;
Buzgalma hazát és nemzetet megváltott;
Jósága, emléke legyen mindig áldott! —

Fölvilágra szállt a
Szárnya hirnevének;
Róla mindörökké
Szólni fog az ének.
Napja volt honának:
Fénye, melegsége;
Népe boldogsága
Szive édessége.

Nem volt nagyobb egy sem
Előtte, utána;
Tette, szava most is
Mind aranynyá válna.
Tudomány, vitézség
Szinte mesés lenne,
Annyi szép erénynyel
Egyesültek benne.

Nincs magyar, ki áldást
Nem dicsérne rája,
A kiben nem élne
Egy egy legendája: —
A mikor bejárta
Apaként országát,
Vette jóban, rosszban
Bárki a jutalmát.

Más volt idejében
Gazdagnak szegénynek;
Oly igaz mértékkel
Azóta nem mérnek.
Szálló ige, szálló,
Emléke manapság:

Mátyás király.

Sok csillaga volt már
A derék magyarnak,
Multak éjjeléből
Most is átragyognak.
Hejh, de fényesebbet
Tán nem is találunk,
Mint Hunyady Mátyás —
Nagy hollós-királyunk.

*) Szerző ujabb gyermek-verseiből.

dédelgetni, szerettünk volna neki kedveskedni; de az elismerő kedveskedésnek mindig ő maradt a mestere. Mindenkit már jó előre agyonölelt udvariasságával, elismerésének pazar nyilvánításával.

Nem hisszük, hogy volna egyetlen lény városunkban és vidékén, aki iránta jogos ellenszenvvel viseltethetnék. De annál több azoknak száma, akik a legbensőbb szeretet és ragaszkodás kötelékeivel fűződnek hozzá.

Most, hogy eltávozik körünkből, nem is marad számunkra ezzel az érzékeny veszteséggel szemben más vigasztalásul, mint az a remény, hogy az egy évtizedes szeretetnek és tiszteletnek emez önzetlenül fűzött aranyszálait nem fogja széttépni a távolság.

Ezzel a reménynyel bucsuzunk dr. *Szüts Miklóstól*, őszinte szivből kivánva, hogy uj poziciója is egy gradus legyen ad Parnassum, hova neki (ha nagy tehetsége arányában emelkedik) mihamarabb fel kell jutnia.

Politikai szemle.

Belföld.

Országgyülés.

A magyar parlamentnek érdekes ülése volt e hó 12-én. Tudvalevő dolog, hogy Polónyi Géza, Kossuth Ferencz és Apponyi Albert gróf a multkoriban külpolitikai ügyekre nézve interpellálták a miniszterelnököt. A mondott napon mindhárom interpellátióra adta meg Bánffy Dezső miniszterelnök a választ. A ház mindhárom választ tudomásul vette, Apponyi Albert gróf a maga részéről is megnyugvással vette tudomásul a miniszterelnök válaszát. Apponyi Albert gróf interpellátiója ugy a görög-török konfliktusra, mint ő felségének oroszországi utjára vonatkozott. Mindkét részre világosan és szabatosan adta meg Bánffy a választ. A görög-török konfliktusra vonatkozólag a miniszterelnök kijelenti, hogy a nagyhatalmak akciójának főelve: a statusquo fentartása és Kréta önkormányzata; s a hatalmak ezen az alapon tárgyalnak. A második részre vonatkozólag kijelenti a miniszterelnök, hogy a hármas szövetség változatlanul fennáll s ez képezi változatlanul alapját külügyi politikájának is; de a hármas-szövetség teljesen békés jellegű lévén s azért semmiképen sincs éppen ennek folytán kizárva az, hogy ezen békés jellegre és békés törekvésre való tekintettel annak tagjai más hatalmakkal is barátságos egyetértésre ne juthatnának. ... Habár a nagyhatalmaknak nem sikerült a török-görög háboru kitörését megakadályozni, mégis talán a nagyhatalmak együttes működése eredményezte azt, hogy a háboru lokalizálható lett és nem nyujtott európai komplikációra okot és alkalom és remény van, hogy éppen a nagyhatalmak erélyes és egyértelmű eljárása folytán lehet már közelebbről a békét is biztositani. Az ilyen módon is létrejött és szükséges sürü diplomáciai tárgyalások alkalmával a krétai kérdésből kifolyólag megelégedéssel konstatálhatni, hogy az orosz kormánynak szándékai megegyeznek azon békés és konservativ politikával, a melyet a mi szövetséges társainkkal együtt teljes egyetértésben a Keleten követünk. Oroszország éppen ugy mint mi, kijelentette, hogy nem követ a Keleten semminemü önző célokat, hanem a rendnek, közbiztonságnak és status-quonak fentartására törekszik. Bátran állithatja tehát ennek folytán, hogy mindakét nagyhatalomnak, az osztrák-magyar monarkiának és Oroszországnak keleti politikája tekintetében a célok azonossága iránt az egyetértés teljesen fennáll. És ő felségének királyunknak szentpétervári látogatása, valamint azon meleg fogádtatás rendjén is, amelyben ott részesült, kétségtelenül hozzájárulás lett biztositva azon jó viszonynak ápolására és megerősitésére, amely az osztrák-magyar monarkia és Oroszország között fennáll.

Külföld.

A háboru.

A nagyhatalmak béketlető akciója megindult. Konstantinápolyban Calice báró nagykövetünk adta át a portának azt a memorandumot, mely hivatalosan bejelenti a hatalmak békeközvetitését és fegyverszünetet kér. A porta előzékenyen fogadta a nagyhatalmak jelentését, de a porta válasza még nem ismeretes. Azalatt Görögország türelmetlenül várja a fegyverszünetet, a mit azonban a törökök csak akkor fognak megadni, ha a török sereg a már megkezdett hadműveleteket befejezi, nehogy kénytelenek legyenek a legrosszabb hegyi utakon a béke megkötésére várakozni. Mint egy máj. 13 áról kelt konstantinápolyi távirat jelenti, a nagykövetek körében ugy vélekednek, hogy a portának ez a törekvése indokolt s hogy a győzőt nem lehet arra kényszeriteni, hogy hirtelen félbeszakitsa a hadműveleteket és hogy a legrosszabb hegyi utakon várakoztassa seregét s ott meglehetős kedvezőtlen demarkacionális vonalat foglaljon el. A hatalmak nem tehetnek eleget Görögország ebbeli türelmetlen reclamációinak, amely állam azt remélte, hogy a török támadást még Domokos előtt megszüntetik. Görögországnak számolnia kell a helyzettel és a hatalmak közbenjárásának eredményét buzgalommal kell bevárnia. A hatalmak, melyek azzal a feltétellel vállalták el a békeközvetitést, hogy Görögország elfogadja a békeföltételeket, csapatait visszavonja Krétáról és nem zavarja tovább a krétai autonomia végrehajtását, a lehetőségig megóvandják Görögország érdekeit, de nem kényszerithetik a portát a már megkezdett hegyi hadműveleteknek katonailag lehetetlen, azonnal való beszüntetésére.

Tanitók közgyülése.

A nagykanizsai járás tanitói május 13-án Pallinban tartották félévi rendes közgyülésöket, melyen a járási kör tagjai közöl hetvenen vettek részt.

Vendégek voltak: *Szabó Istvánné*, *Szalay Sándorné*, *Griesbach Amália*, *Kováts Gyula* selyemtenyésztési felügyelő, *Fischel Lajos* hirlapkiadó, *Nagy Ferenc* langvizi jegyző.

A tanitók a pallini vendéglőben gyültek egybe és tiz óra tájban testületileg vonultak fel a pallini iskolaházhoz, hol az ülés pontban 10 órakor megkezdődött.

Szalay Sándor járáskori elnök üdvözölvén a szép számban megjelent tagokat és vendégeket, az ülést megnyitottnak nyilvánitotta.

Poredus Antal jegyző felolvasta a mult (őszi) gyülés jegyzőkönyvét, melyet észrevétel nélkül hitelesitettek.

Elnök megemlékezett *Kellert* Lajos, nagykanizsai izr. polgári-iskolai tanárnak legutóbb megtartott jubileumáról s kijelentette, hogy a járási kör választmányának határozata szerint *Hoffmann* Mór nagykanizsai polgári iskolai tanár fogja őt üdvözölni, kit erre nyomban fel is kért. Hoffmann Mór lelkes szavakba foglalta a jubiláns pädagogus kiváló érdemeit s behatóan méltatta azokat a küzdelmeket, miket neki a szent ügy érdekében át kellett élnie harminchárom éves pályáján. A szónokot a járási kör tagjai lelkesen megéljenezték s elnök inditványára neki jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Magasi József pallini tanitó, gyakorlati előadást tartott növendékeivel. Az igét ismertette a nyelvtan köréből. Az elnök birálóbizottsági ta-

---

„Meghalt Mátyás király,
Oda az igazság!“

A magyar cimer.

Egyszerű, de sokat-mondó;
Ősi paizs vér mezővel;
Hogyne volna piros szine —
Hisz' a honért
Annyi sokan rérzettek el.
Egyik felén hármas hegye:
Büszke Tátra, Fátra, Mátra;
Rajt a lereszt apostoli,
Első szentje
Koronázva tüzte rája.

Zölden virul: hit-reménye
Harcok után szebb jövőnek;
Ezredéves mult gyökéből
Ifju sarjak
Régi hanton ujra nőnek.

Másik oldal négy folyammal:
Tisza, Duna, Dráva Száva;
Mind megannyi fehér szalag,
Becsületünk
Tisztaságát magyarázva
Egyszerű, de sokat-mondó
Piros, fehér, zöld szinekben:
Magyar nemzet szivárványa
Lobogója,
Áldja meg a három Isten!

HAJGATÓ SÁNDOR.

Őszi virágzás.

— A „Zala“ ereteli tárcája. —

Irta: SALGÓ SÁNDOR

.....rajh mi sok nemes
Erzést találtál volna e kelyben,
Hol csak mulékony kéj után kutattál.
(*Madách.*)

... ...

Lassan terjengett a szobában egy kis ibolyabokréta kábitó, mámoros illata.

Szalóki Sanyi, a szintelen arcu kis poéta összetört, vézna testével egészen elveszett a süppedő karosszék öblében. Eszelősen szívta egyre az aranyos napsugárban szállinkozó, hullámzó parányi atomokat. Kiláradt, összeszorult lelkén feleleve-nedtek a mult képei, melyek valami keserű-édes zord vonást rajzoltak oda, kiszáradt, fehéres ajkaira. Arcán hirtelen halvány lázas pirfoltok jelentkeztek, majd meg gyorsan eltüntek. Félig ingerülten, félig inkább esdeklően tekintett reám azokkal a mélyen ülő, fénytelen, szelid szemekkel.

— Kérlek, dobd ki azt az ibolyacsokrot, különben még megfulaszt illata és zárd el jól az ablakot, nagyon terhemre van a világosság. Nem szép a tavasz, nem is szeretem a tavaszt.

— Megteszem, de folytasd ott, hol az imént elhagytad.

Az irásasztalon felhalmozott tarkatáblás könyvek között egy sárga koponya állott nagy, mély szemüregekkel, vigyorgó, hófehér, egészséges fogakkal. Ettől jobbra és balra egy-egy fénykép volt elhelyezve. Most majd az egyiket, majd a másikat nézte hosszan elmélyedve. — Csendes hallucinaciók lepték el lelkét és csak ugy magában mormolta:

— Vége, vége.....

— Beteg vagy Sanyi.

— Tudom tudom, de ez sem tart sokáig. Csak a szivem és a lelkiismeretem nyugodnék már egyszer el, másként ugy is rég csak egy tehetetlen hulla vagyok. Becsületes szeretnék lenni, érted? becsületes. Azt mondod erre, hogy hisz annak tart mindenki, ugy-e? Igaz, a zöld posztós asztal előtt sohsem olvastak fejemre a törvények paragrafusát. De ez csak olyan, mint mikor a párbajozó emberre ráfogják, hogy lovagias. Hazugság, szivár hazugság szép öltözékben.

Nem egészen az én hibám minden bűnöm, mert azt hiszem végzetszerűen minden eröteljes egészséges ember uszik az árral, mely őt ellenállhatlan erővel mindjobban vonja lefelé, be az iszapba.

Nézd csak, ez az egyik kép itt a *multam*, a melytől félve iszonyodom. Pedig szép, nagyon szép Mennyi érzéki vágy sugárzik még igy is ki ezekből a csillogó, hosszu szőke hajfonatokból, ezekből a bágyadt fényben rezgő sötét szemekből, ezekből a kicsattanó, kivánatos vérpiros ajkakból. Ugyhiszem, ezt Nellynek szólítottam mindig. A másik nevére már nem emlékszem. Csak ugy véletlenül maradt meg ez az egy, a sok közül, és a szeretőink családnevét nem igen szoktuk feljegyezni.

gokul *Sauermann* Mihály, *Kertész* József és Selmeczy Imre járásköri tagokat kérte föl s egyuttal kijelentette, hogy a birálat ülés végén, zárt ülésben fog történni.

Gyakorlati tanitás után *Gergye* Sándor r. tanak „*Csak egy kis türelem*" cimü humorosan irt, csinos dolgozatát *Poredus* Antal, a járási kör jegyzője, olvasta föl. Ugy a munka szerzőjének, mint a felolvasónak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Hugauff Ede, zalaszentbalázsi tanitó, r. tag, szabadelőadást tartott a selyemtenyésztésről, melyet *Kovátz* Gyula selyemtenyésztési felügyelő is nagy érdeklődéssel hallgatott végig. A jelenvoltak is mindnyájan kiváló figyelemmel hallgatták a valóban szép és tartalmas előadást. Végül előadót megéljenezték, a közgyülés pedig neki is jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A folyó ügyek során *Kaan* Jrma, a járási kör pénztárosa, jelentést tett a pénztár állapotáról, melyből kitünt, hogy tizenkét nagyon makacs hátralékos van. Ezekkel szemben a közgyülés határozatul kimondotta, hogy ha a legközelebbi őszi közgyülésig hátralékos tagsági dijaikat be nem fizetik, peres uton fog tőlük behajtatni.

Az inditványok során elfogadták a járási kör választmányának azt az inditványát, hogy az évenkint augusztus hóban tartatni szokott megyei tanitói közgyülés helyéül az idénre *Nagy-Kanizsa* ajánlitassék a központi választmánynak.

A megyei tantestület központja most Csáktornyán van. De miután *Felméri* Albert volt központi elnök Kolozsvárra helyeztetett át, az alelnök: *Jeney* Gusztáv, betegeskedése miatt lekösönt s most e tisztségekre Csáktornyán vállalkozó nem akad: a járási kör választmánya azt inditványozta, hogy a közgyülés központul ajánlja ismét Zala-Egerszeget. Ezt a közgyülés egyhangulag elfogadta.

A választmány előterjesztésére pártoló tagokul fölvétettek: dr. *Orosdy* Lajos nagykanizsai kir. ügyész; *Soos* Pongrác, anyakönyvi felügyelő; *Csesznák* Miklós, *dr. Szüts* Miklós, *Gózony* Sándor, kir. törvényszéki birák; *Faics* Lajos, dr. *Lőke* Emil, dr. *Plosszer* István, dr. *Tripammer* Rezső, *Sebestény* Lajos ügyvédek, *Fischel* Lajos hirlapkiadó, *Fagyas* Lajos, dohányraktári ellenőr, *Dessö* Béla, az Első M. Á. Bizt. társaság titkára.

Végül zárt ülésben a gyakorlati tanitáson tapasztaltakat vitatták meg és *Magasi József* előadónak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Az ülés pontban 12 órakor ért véget s a jelenvoltak visszavonultak a vendéglői helyiségbe, hol társasebéd volt. Itt résztvettek *Deák* Péter, nagykanizsai főkapitány, *Farkas* Ferenc, alkapitány és *Keresztury* György gelseszigeti földbirtokos is. A harmadik fogásnál *Szalay* Sándor elnök poharat emelt a vendégekre. Utána *Hoffmann* Mór a hölgyeket köszöntötte föl. *Szalay* ismét *Kellert* Lajos jubilánsot éltette. Majd *Deák* Péter főkapitány szellemes tösztot mondott a járási kör tagjaira és elnökére, amiért őt lelkes ovációban részesitették. A kedélyes lakomáról hat óra tájban távoztak.

HIREK.

— **Tanügyi kinevezések.** A hivatalos lap f. hó 13-iki száma a többek között vármegyénk tanerőinek következő kinevezését közli: *Udvardy* Ignácz zalaegerszegi államilag segélyezett községi polgári és felső kereskedelmi iskolai igazgatót a *VIII. fizetés osztály harmadik fokozatának megfelelő* illetményekkel rendszeresitett felső kereskedelmi igazgatói állásra. *Schmidt* József és *Balassa* Benő zalaegerszegi polgári és felső kereskedelmi iskolai tanitókat a *IX. fizetési osztály második fokozatának* megfelelő illetményekkel rendszeresitett felső kereskedelmi *tanári állásra*. *Bödy* József, *Réfty* Eleonora és *Katonáné Krob* Róza, *Udvardy* Vincze, *Réthy* Gábor, *Gay* Károly zalaegerszegi, *Teleki* Lajos, és *Keszler* Gyula tapolczai, *Csathó* Alajos keszthelyi, *Rédey* Ferencz csáktornyai, *Kiss* Dénes alsó-lendvai, *Hoffmann* Mór, *Rozgonyi* Lajos, *Sauermann* Mihály, *Schmidt* Károly, *Sultz* Károly nagykanizsai községi és polgári iskolai tanitókat és tanitónőket a *X. fizetés-osztály első fokozatába*, *Décsey* Mária, *Alszegi* Alajos, *Fischer* Endze csáktornyai, *Németh* Mihály, *Pataky* Kálmán alsó lendvai, *Posch* Zsigmond keszthelyi, *Matuschek* Richárd zalaegerszegi és *Valigurszky* Antal nagykanizsai tanitókat és tanitónőket a *X. fizetési osztály második fokozatába*, *Krob* Matild zalaegerszegi segédtanitónőt a *XI. fizetési osztály I. fokozatába*.

— **Karczagék bucsuja.** Ezen czim alatt adtunk hirt azon nemes adományokról, melyeket az elköltözött *Karczag-család* közhasznu és humanus intézményeinknek juttatnak. Mint értesülünk utólag a *Kisdednevelő-Egyesület* is részesült Karczag testvérek jótékonyságában, a mennyiben ennek céljaira *Karczag* Béla 100 forintot és *Karczag* István ugyancsak 100 forintot, összesen 200 forintot adományoztak. Megjegyzendőnek tartjuk, hogy Karczag Béláné urnő, ugy Karczag Béla és István urak már régebben alapitó-tagjai a Kisdednevelő-Egyesületnek egyenkint 100—100 forint alapitási összeggel. Igen szivesen látjuk, hogy a nemeslelkü emberbarátok a Kisdednevelő-Egyesületet is hathatós anyagi támogatásukban részesitették, mert ezen intézmény a törvény által reá rótt terhek mellett leginkább szükségli a társadalom támogatását.

— **Iskolaszéki ülés.** A nagykanizsai községi iskolaszék május 12-én d. u. 5 órakor ülést tartott *Éperjesy Sándor* elnök vezetése mellett. Ez alkalommal elhatározták, hogy a záró vizsgálatok az elemi-népiskolában junius 14-étől 20-ikáig tartassanak meg. Elnök bejelentette, hogy *ifj. Karczag István*, annak emlékére, hogy az elemi népiskola egyes osztályairól a magánvizsgálatokat a nagykanizsai elemi-népiskolánál tette le, 200 forintos alapitványt tett oly kikötéssel, hogy annak kamatait minden évben egy szegénysorsu, de szorgalmas és jóviseletü tanuló kapja meg. — Megállapitották a jövő tanévben használandó tankönyveket is. Uj tankönyvekül elfogadták *Deme Károly* olvasókönyvét és *Szalay Sándor* elemi-földrajzát, mely Fischel Fülöp kiadásában jelent meg. E helyen megemlitjük még, hogy a polgári-leányiskola épitése miatt csupán a polgári-leányiskola és az elemi-népiskolának a lebontandó épületben elhelyezett négy leány-osztálya végzi be május végén a tanitási évet; a többi osztályok: rendesen.

— **Kinevezés és áthelyezés.** A király *dr. Szüts Miklós* nagykanizsai kir.

Ez a másik itt ez az angyalarcu szelid kis baba kép, ez lenne *jövőm*, amelytől rettegek. Hogy is mondja csak a felzaklatott szerelmes Danton, midőn Corday Sarolta csattogó, véres fogakkal áll meg előtte a vérpadon, az ifju szép márkinő halála után, és arra kéri, hogy töltsön vele egy éjszakát.

„Minő csodás hasonlat! A ki az
Angyalt ismerte, s látta azután
Hogy elbukott, az látott tán hasonlót.
Azon vonások, termet és beszéd,
Minden, csak egy kicsinyke semmiség.
A mit leirni nem lehet, hiányzik;
S minő egészen más lőn az egész;
Azt nem birhattam, védte glóriája,
Ettől pokolnak gőze undorit!"

Én ugy mondhatnám, emezt nem birhatom, mert amazzal, *multammal* magamba szivtam a poklok minden ocsmány, undok párázatát, mely az ártatlan leányka tiszta lelkéről nyomtalan elseperné a szüziesség himporát. Mond ki csak nyiltan: bolond beszéd, de hisz manapság a közfelfogás minden *becsületes* embert *bolondnak* tart. Pedig hogy tudnám e kis leányt szeretni, azzal a rajongó tiszta szerelemmel, azzal az olthatatlan égi lánggal aminőről csak kicsi diákkoru nkban álmodunk, mikor szivünk először kezdett erősen dobogni.

De mondtam már: vége, vége. Menekülnöm kell e helyről. A nagy hazugságok igy állanak boszut önmagukon. Mig acél-idegzetünk könnyen birja az érzéki mámorok szilaj tüzét, mig lázas karunk és ajkunk csak lélek nélkül kivánja a nőt tulajdonul, büszkén mosolyogva kacagjuk Luciferként *„annak a kis rejtett vonalnak"* létezését.

A sziv csak a balgák játékszere, csupán a kéj, a mámor, mi a földön mosolyt és örömet fakaszt.

Az alatt a vad orgiák fojtó gőze lassan lassan valóban vékonyka hálóval vonja be lelkünk és szivünk rejtett zugait, mig végre belekopik, eltompul, elsenyved egészen.

Nem egészen, és ép ez a baj!

Egy redőcske, egy kis hely megmarad mindenkinél tisztán, érintetlenül.

Mikor aztán a hévvel, reszkető gyönyörrel egymásra tapadt forró ajkak mézes csókjai közepett megborzongatja hátunkat valami hideg áram, midőn először jelentkezik a csömör: a nyomorultan elpocsékolt mult siránkozásai közepett a jogát vesztett, ezerszer megtagadott szegény sziv büszkén lép ki rejtekéből és felássa sorba a rég eltemetett kicsinyes, galád szeretkezések piszkos, véres hulláit, merészen szembe állitva az idétlen gyermeklélek csapongó fantáziájának tiszta liliomfehér ideáljaival.

A megtorlás órája elérkezett nálam is.

Kimerült, beteges idegeimen érzem, mint árad szét enyhén valami üde, kellemes fluidum. Most szeretek fájón, minden tettetés nélkül, de azt tartom, hogy ehez nekem nincs és nem is lehet jogom.

Hazudnom kellene gyakran, de ezentul már nem akarok, elég volt belőle.

Különben tán el is pirulnék annak a hamvas arcu, szőke, kékszemü leánynak nézésétől.

Ha a leány mellett ülök, ki forma szerint már menyasszonyom, érzem: mint olvad fel lassan az ő édesen csengő hangjától, bizalmas gyermekies szavaitól elfonyadt szivemen a régi hazugságok összefagyott torlasza.

Remegés fog el *Antoinette* nevénnek kicjtésekor. Elszeretnék vele szökni messze, messze, valami lakatlan, elhagyott, kies vidékre, hol emberszem nem leselkednék egyre lépteink nyomán, hol nem volna semmi, mi multamra figyelmeztetne.

Vagy jobb szeretném, ha nem vonzódnék annyira hozzám, vagy tudta volna meg, mielőtt megismertem őt, hogy én méltatlan vagyok az ő kezére.

Ez a gondolat, mint valami mérges, pici, szuró bogár egyre ott motoszkál felhevült, izzó agyam sejtjei között, kisértve öltögeti félelmetes nyelvét, mely minden pillanatban pusztulással fenyeget.

De megszököm. Elmegyek innen más ismeretlen vidékre, hol nem akad senki sem nyomomra.

Rád bizom minden titkomat.

Azt fogják majd mondani, hogy bizonnyal azért hagytam el őt, mert keveseltem tán a hozományt. De ezzel nem igen törödöm. Neki azonban mondj meg mindent, mond meg, hogy szerettem őt ugy, mint eddig senkit soha, de gyáva voltam. Féltem önmagamtól és féltem tőle. De multamat hallgasd el. Mond, hogy ő csalódott, midőn bizalommal fordult felém, mert egy parányi sem volt meg bennem abból a sok jóból és nemesből, melyben annyira hitt.

Itt hirtelen, görcsösen fuldokolva hátrahanyatlott Szalóki lázban égő feje és habos, reszkető ajkain pici vércsöppök szivárogtak át. Az átkos, fojtó köhögés erősen megtámadta már rég minden idegét és mire alábbhagyott egy kissé, szemei megteltek könnyel, és kezeivel, mint a vizbe fuló, tehetetlenül kapkodott levegő után.

* * *

Nem kellett már elszöknie.

Egy hét mulva szomoruan kisértük ki őt a temetőbe.

Antoinette gyönyörü alakja szinte elveszett a hosszu fekete fátyol alatt, amint roskadozva haladt anyja karján a gyászkocsi után. Minden szemben ott ült a részvét csillogó könye.

Én csak *Antoinettet* sajnáltam, neki ugy is csak gyógyulást hozott a sir. Igy legalább az emléke megmaradt olyan nagynak, olyan szépnek, mint a minő megtérése után — tényleg volt.

törvényszéki birót a debreceni itélőtáblához biróvá nevezte ki. *Stocker Antal*, nagykanizsai kir. alügyészt a budapesti kir. ügyészséghez helyezte át az igazságügyminiszter. Dr. Szüls Miklóstól vezércikkünkben bucsuzunk. Stocker Antal távozása szintén üres hagy maga után társadalmunk elitjében, melyet művészi zongora-játékával nem egyszer ragadott el. A társaságban tréfásan csak »szalon-cigány«-nak szokták nevezni, mert órákon át, fáradhatatlanul, lankadatlan tüzzel tudott játszani. Kivánjuk, hogy uj otthonában is jól érezze magát.

— **Elköltözés.** *Weidner Diesel* Ernő főhadnagy a cs. és kir. 48-ik gyalogezredben Pozsonyba helyeztetett át és e napokban elhagyta városunkat. Az eltávozott hadi, valamint neje szül. *Clement* Hermance kedvelt alakjai voltak társadalmunknak, miért is sajnálattal láttuk őket körünkből távozni. A kanizsai korcsolyázó kör, melynek 3 éven át volt a derék főhadnagy igazgató tagja, első sorban neki köszönheti felvirázzását.

— **Eljegyzések** *Betlheim* Rezső, a Betlheim és Guth vaskereskedő cég beltagja Nagy-Kanizsán jegyet váltott *Trautmann* Nelly kisasszonynyal Trautmann Antal gráczi borkereskedő leányával. — Özv. *Neumann* Henriette urnőt Eger-Aracsáról eljegyezte *Grünbaum* Samu puszta-lovasi birtokos.

— **Gazdászok mulatsága.** A keszthelyi gazdászok május hó 29-én nagyszabásu hangversenyt rendeznek, melyen közreműködnek: a gazdasági tanintézet zenekara, *Csanády* Elza, *Biró* Ilona és *Darás* Tinka (Nagy-Kanizsáról). *Csérer* Lajos intézeti tanár felolvasást fog az estélyen tartani.

— **Halálozások.** *Fiedler* Gyula fényképész, kinek több éven át városunkban volt műterme, — mint velünk tudatják, e hó 11-én Zágrábban hosszas szenvedés után e hunyt. A megboldogultban *Sterneck* Zsigmond zenetanár sógorát veszitette el. — Szaitz Borbála szül. Putz, a saját ugy számos ismerősei és rokonai nevében mély fájdalommal tudatja a felejthetetlen nővérnek, illetve rokonnak Putz Máriának 1897. május hó 13-án reggeli fél 9 órakor hosszas szenvedés után életének 85-ik évében történt gyászos elhunytát.

Weisz Albert Keszthely város egyik köztiszteletben álló előkelő polgára, 78 éves korában elhunyt Keszthelyen. Temetésén, mely általános részvét mellett ment végbe, részt vett, *Rogyay* Máté országgyűlési képviselő és több más megyei notabilitás. A gyászbeszédet dr. *Nádai* simándi főrabbi tartotta, ki is igen hatásosan ecsetelte a puritán jellemű férfiu életét, működését és azon veszteséget, melyet annak halála okozott.

— **Kerékpár-verseny Szombathely és Sopron között.** A mult vasárnapon Sopronban megtartott országuti kerékpár verseny egyik pontja távolsági verseny volt Szombathely és Sopron kő ött. A versenyre négyen neveztek, kik közül azonban kettő a nagy éjszaki szél következtében a versenyt feladta. Győztes volt Gillemot F. (Budapest), ki az utat Szombathelyről 3 óra 3 perc alatt tette meg, a második Solgi Sándor pedig 3 óra 24 perc alatt ért Sopronba. A távolság 60 kilóméter.

— **Az ugodi választás.** A veszprémmegyei *Ugod* választó kerületben f. hó 13-án csütörtökön folyt le a pótvalasztás a szabadelvű és néppárti között. Ebben az évadban ez már ott a harmadik választás. A néppárt ujból tombolt fékevesztetten; az izgatásnak, a megvesztegetésnek legocsmányabb formájához folyamodtak, de ugy látszik: mindhiába. A szabadelvű párt jelöltje: Baner Antal 347 szótöbbséggel nyerte el a mandátumot Orbán János ellenében.

— **Lóosztályozás.** Az alispáni rendelet értelmében e hó 5-én tartották meg városunkban a szokásos lóosztályozást. Elővezettetett 705 drb. ló, ebből 103 drb 4 éven aluli csikó elővezetés alól fel volt mentve. Alkalmasnak találtak 234 drbot. Tekintve, hogy hámos lónál 154 ctm. hátas lónál 153 ctm legcsekélyebb magasági mértéket kivántak erős testalkat mellett az alkalmasságra: ez igen szép eredmény volt.

— **Magyar orvos a görög hadjáratban.** Major Ferenc, országgyűlési képviselő, volt székesfehérvári városi főorvos, Billroth tanár volt asszistense, felszólitott Athénbe s felajánlotta ingyen szolgálatát a görög kormánynak a háboruban megsebesültek ápolására. Nagyon szivesen fogadták s most Major az összes állami kórházak főfelügyelője Athénben.

— **A kórházak élősdije.** A belügyminiszter megküldte vármegyéknek azon stájer alattvalók névsorát, kik betegség ürügye alatt magyarországi vándorlásaik alkalmával felvétetik magukat a különböző kórházakba. Nem kevesebb, mint 60 stájer alattvaló kivánkozott egészségesen is a magyar kórházakba, miből az következik, hogy Magyarországban még a betegnek is jobban megy a dolga, mint Stájerban az egészségesnek.

— **Májusi hangulat.** Szeszélyes az idő, mint valami modern, ideges kis asszonyka, kinek bágyadt szemeit egyik pillanatban lassan befátyolozza a köny, a másikban már halvány arcára rózsaszin, kivánatos kis gödröcskéket rajzol a mosoly. Piszkos, szürke cafrangokban kergeti a szél a terhes felhőket. Meghalt a tavasz, vagy jobban mondva: halva született. A virágszirmot fonyasztó csipős dér és a vetéseket fenyegető fagy a fagyosszentek napjain elmaradt, de a szegény poéták még is kétségbeesetten ülnek irószatalaik előtt. Helios arany halászai nem küldik csillogó sugárkévéiket be a nyitott ablakon, nem rajzol mozgó groteszk alakokat a falra és a süppedő gobelin szőnyegekre. Nincs szivárványszinű keret most szép *Lillának* ébredő örömének, nincs találó hasonlat a rezgő, susogó falevélben. Az eső stoikus nyugalommal mossa egyre ablakát, a szomoru faleveleken ott rezg a vizcsepp. A kandalóban, ahogy leborul az esthomály és kilopja a világosságot kicsi szobájából, felvillan a lobogó fahasábok őrző vörhenyes lángnyelve. Valamit lopva kivesz az irószatal fiókjából, busan odaveti martalékul az éhes tűznyelveknek. Egy tucat alkalmi vers, de nincs már szükség reá, hisz meghalt a tavasz, vagy jobban mondva, halva született. Az utcák tarka képe egyszerre megváltozott. A mi korzónkról is eltűntek a vidám mosolygó arcok, a habos hófehér tavaszi ruhák, az édes gyermekkacaj, az ibolya és chipren illat, melylyel az esti szellő oly lágyan legyezgette a sápadt férfiakat. A kihalt utcák fénylő vizes asztaltja csak a hatkan pislogó villámos körték és a hosszu idomtalan oszlopok árnyékát és fényét veri vissza. Meghalt a tavasz, mert szeszélyes az idő, mint valami modern ideg-beteg kis asszonyka, kinek bágyadt szemeit egyik pillanatban lassan befátyolozza a köny, a másikban már halvány arcára rózsaszin kivánatos kis gödröcskéket rajzol a mosoly. Most csak sir, mintha nagyon fájna a lelke.....

— **Elégett gyermek.** Ki tudná azt számon tartani, hogy a nádfedelű házak nyitott tüzhelyei minő és mennyi áldozatokat szednek el. — Mint sárszegi levelezőnk irja — ott is e hét folyamán *Szaszka* János gazda a pitvarban ült feleségével, és egyszerre csak nyugalmas beszédüket kinos gyermekkiáltás zavarta meg, mely a konyha felől jött. Az asszony megriadva felugrott helyéről és a konyhába rohant, hol egyetlen négy éves kis leánykáján a röpke-könnyü karton ruhácska csupa lángban állott. Egy dézsa vizet öntött reá, de azért a kis leányka másnapra már a szenvedett égési sebekben meghalt. A szülők ellen megindították a vizsgálatot.

— **Elgázolta a kocsi.** *Horváth* Istvánné kilenc éves kis Pista fián kedden délelőtt *Tóth* Mihály iharosberényi lakos dugafával megrakott szekere a Teleky-utcában keresztül gázolt. A fiu kis társaival egyetemben iskolából jövet egy összetört vén koldusasszonyt csufolt, és mikor ez botját feléjük hajtotta, a kis csufolkodók futásnak eredtek és ekkor a kis Pista háttal neki szaladt a a lovaknak, daczára hogy a kocsis lépésben hajtott és többször reákiáltott.

— **Öngyilkos katona.** A kőszegi gőzmalmi kaszárnya egy lakója Luptavec István altüzérnek e hó 1-én hirtelen nyoma veszett. Csak mult hétlőn került meg, de mint halott. A szomszédos kertek egy fáján lógva találta meg reggel 6 órakor Raffai Mihály közhuszár, ki azonnal jelentést tett, mire a hullát kiszállitották a temető halottas kamrájaba, a obdikció után eltemették.

— **Szerencsétlenség.** Kolossa Ferenc és Szeczkó István vasnyirosi 16 éves gyerek suhancok a Mura folyó egy malmában gabonát őröltek. Az ifju munkások egyikét Kolossa Ferencet az őrlés annyira megviselte, hogy időközben a malomszobába aludni tért, nem igy Szeczkó István, aki mig társa alvásba merült, a falon levő puskát kapta le s avval játszadozott. Addig-addig piszkálta azt, mig a fegyver elsülvén az a padlón fekvő szerencsétlen Kolossa Ferenc hátsó részébe furódott, ki rövid de kinokkal teljes szenvedés után fél óra multva kiadta lelkét. Az ügy vizsgálatára a muraszombati kir. járásbiróság dr. Prugberger Vince albirót s a járási orvost küldötte ki, mielőtt azonban ezek megérkeztek volna, a vizsgálat a stájer hatóság részéről — a mennyiben a szerencsétlenség már a határos stájerországi Mauldorf község területén történt — már megindult.

— **Elveszett** f. évi april hó 25-én egy vizszürke harna szinü, finom testalkatu nőstény vizsla. Ismertető jelek: mellén szürkés-fehér folt, ugyszintén a lábujjak is szürkés szőrrel fedvék, **„Ango“** névre hallgat, esetleg a még talán rajta levő 245. sz. védjegy. A kutya megtalálója, esetleg holléte iránt biztos adatot szolgáltató méltó jutalomban részesül. *Értesités!* Hajdu ügyvédjelölt, Nagy-Kanizsa. — Csengery-utca 1174/1063. sz. a.

— **Magyar savanyuvizek.** Miután az ideig az itteni piacon nagyrészt stájerországi savanyuvizek (Radein, Regede, Gleichenberg, Jánosháza) fogyasztattak azért annál örvendetesebb, hogy ujabban a „Széchenyi forrás“ (Vasmegye) is szerepel piacunkon. E részben mai napon közzétett hirdetésünkre utalunk.

— **Villamos világitási szerződés magyar és német szövegzel, Fischel Fülöp könyvkereskedésében kapható.**

A közönség köréből.

A „ZALA“ tekintetes szerkesztőségének.

A Kazincy-utcában, a régi sörház-épület sárga falán néhány hó óta egy magyar cimerrel ellátott kerek tábla függ a következő körirással: **„M. kir. selyemtenyésztési felügyelőség Nagy-Kanizsán.“** Én mindeddig Szegszárdról kaptam petéket és minden évben néhány kilográmm gubót szállitottam a selyemtenyésztési telepre, nem tudom, vajjon e *nagykanizsai felügyelőség összeköttetésben áll e* ugyanazzal, vajjon lehet-e a felügyelőséghez fordulni, mert ez ideig a kanizsai felügyelőség egész multja csak abból áll, hogy az a *tábla* nyugodt egyhangusággal bámulja az esténkint arra sétálókat és ha az utca kihalt, hát átveti tekintetét a ferencrendüek bástya-falán a nagy kertbe. Hogy ott van-e a hivatal, arról Kanizsán ugyhiszem nem igen tudnak, mert akitől csak eddig erre vonatkozólag valamit kérdeztem, mint egy nagy kérdőjel bámult reám. Talán a szerkesztőség tud némi felvilágositással szolgálni.

Vagyok illő tisztelettel

a tekintetes szerkesztőségnek kész hive:

Selyem-tenyésztő.

Nagy-Kanizsa, 1897. május 14.

Törvényszéki csarnok.

Sajtópör Polgár Béla ellen.

Bizonnyal vármegyénk különböző osztályait is érdekli az a sajtópör, mely kedden folyt le Győrött a sajtóbiróság előtt, Polgár Béla volt tapolcai szolgabiró ellen. A tárgyalás lefolyásáról következőként ir a »*Győri Hirlap*.«

A győri kir. sajtóbiróság tegnap tárgyalta az esküdtszék előtt a Csertán Károly zalavármegyei alispán és Mangin Lajos dr. főorvos által Polgár Béla ellen inditott sajtópert.

Az esküdtszék igy alakult meg: Gilfing Mihály, Kranert Adolf, Apfel Jakab, Herceg Ferenc, Jankovits Károly, Milánovits János, Tower János, Jungi György, Csáktornyai Ignác, Huber Jenő, Deutsch Mór, Csillag Miksa rendes, Back Rudolf és Galgóczy János pótlagok.

A tárgyalást Sebő Imre elnök vezette, a biróság tagjai Trainm Frigyes, Madr József, Proszt János, birák, Leyrer László és Ternoszky Béla jegyzők voltak, a vádhatóságot Fittler Bálint dr. kir. ügyész képviszlte, a vádlottat Mayer Lajos dr. ügyvéd védte.

Ezután felolvasták a „Zalavármegye a lejtőn“ cimű röpiratot a vádlevéllel, továbbá a röpirat inkriminált pontjaira vonatkozó hivatalos iratokat, a vádlott mostani »Szálló levelek“ cimü lapját.

A felolvasások délutánig elnyultak, ekkor került sor a vád és védelem előterjesztésére.

A röpirat Polgár Béla volt szolgabiró hibagyásának a történetét tárgyalta és ennek ötletéből az alispán és főorvos, továbbá egy főszolgabiró és körjegyző ténykedéseit bírálta.

Fittler Bálint dr. kir. ügyész történeti hasonlattal kezdte: I. Ferenc királylyal, aki vesztett csatái után ezt az izenetet küldte haza: minden elveszett, csak a becsület nem. Poétikus színezéssel festette e nagy kincs igaz értékét, s szembeállitotta azzal a becstelenség nagy sulyát. A becsület az egyedüli kincs, a mihez joga van a kenyerét becsülettel kereső napszámostól, a glacekesztyüs finom uriemberig. Következésképp az ellene irányitott támadás megtorlatlanul nem maradhat. Nagyobb és sulyosabb beszámitas alá esik a jogtalan támadás, ha köztisztviselő ellen követtetik el, mert a köztisztviselő az államépület fentartásának tartozéka. Hazánk köztisztviselői karának kiván a törvény külön minősitéssel külön garanciát nyujtani, egyuttal megadja az alkalmat a nyilt tárgyalással a bizonyitásra. A jelen esetben az érintett tisztviselők nem várták be a hivatalos beavatkozá-t, hanem maguk kérték az eljárás megindittását.

Áttérve a meritumra, nem tartja elfogadhatónak a vádlott azon állitását, hogy törvénytelenül mellőzték, mert a kandidácionális bizottság indokolni nem tartozik a kijelölést. De a választás ellen nem is felebbez-tt, mert összeférhetetlensége folytán maradt párt nélkül. Összeférhetetlenségét leginkább bizonyitja, hogy inkább megvált állami állásától, hogy kiadhassa „Szálló levelek" cimü röplapjait. Elesen birálja a vádlott azon eljárását, hogy röplapjában kiméletlenül meghurcolja a női becsületet.

Foglalkozik a röpiratban felsorolt egyes vádpontokkal, a végtárgyalás folyamán felmerült adatok felhasználásával. Az orvosi bizonyitványokat országos hirü szaktekintélyek nyilatkozatai erősitettek, sőt előzték meg. A megvádolt Csertán alispán szavahihetősége ellenében kiadott vádra megjegyzi, hogy abból, ha valaki, különösen vezértisztviselő — magán joindulatából megigért támogatást hivatalos működésében nem tudja érvényesiteni, ilyen vádaszodásra nem jogosit senkit.

Tétel'ről-tételre nem látja beigazoltnak a röpirat vádjait s annál sulyosabbnak itéli a vádlott eljárását, mert maga is köztisztviselő volt, mert továbbá a meghurcolt becsületért teljes elégtételt nem lehet nyujtani.

A sajtónak maga részéről a legteljesebb szabadságot adja és kivánja megadni, szolgálja a közérdeket, gyakorolja a kritikát, de mindig csak az igaz szó hatalmával. A vádlott ezzel visszaélt és a sajtószabadság nemes intézményét magánboszura használta fel.

A nagyközönség paizsot nyujt tisztviselőinek: a becsületességükben való feltétlen bizalom paizsát, e kincstől kivánta a vádlott Zalavármegye két hű fiát megfosztani, kéri, hogy őt a rágalmazásban és becsületsértésben vétkesnek mondja ki az esküdtszék.

Mayer Lajos dr. védőügyvéd védelme bevezetésében a vádbeszéd poetikus részletei hatásával foglalkozott. A dolog egyáltalán nem ugy áll, a mint a kir. ügyész kiszinezte. A vádbeszéd után azt kellene hinni, hogy az egész országban a legmagasabb polc a zalai vicispán és főfizikus. A történeti idézet mondása nagyon szép volt I. Ferencről, de ez ellen nem állitottak ellenjelöltet, mint Csertán alispán ellen. A vármegyék voltak az alkotmány védbástyái az elnyomatás idejében. a szabad szó őrei, ép ezért sajatságos, hogy egy vármegye kél harcra a szólásszabadság ellen. A tisztviselő becsülete fogalmában nagy a különbség a tisztviselő önbecsülése és a nagyközönség becsülése közt.

A röpirat nem talált tekintélysülyesztő dolgokat, hanem összegyüjtötte a már megtörtént tényeket és azokat közreadta Megvilágitja a sér ettek eljárásában a törvény által előirt rendet. Ismerteti a mai sajtópör előzményeit s itt visszautasitja a védencére felhalmozott kitételeket, a mik bizonyára abból eredtek, hogy a vádhatóságot felülütték informalói.

Polgár Béla hivatalos működésében kifogástalan magaviseletét, kellő ügybuzgalmát, kiváló képzettségét — és kötelességét pontosan teljesitő korrektségét az alispán hivatalos bizonyitványa igazolja.

Élesen foglalkozik a zalavármegyei állapotokkal, a Skublics-vármegyei dolgokkal. A kandidálást a törvény világosan előirja. Nem-e alacsony érzésből származott boszu volt Polgár kihagyása a jelölésből?

Zalavármegye a Bach korszak szabályai szerint kormányoz.

Vádlottról a zilahi pénzügyigazgatóság igen elismerő nyilatkozatot adott ki.

Áttér a védő az inkriminált pontokra a tárgyalási anyag erőteljes, ügyes csoportositásával és kiemelésével. A nyirádi jegyző fogházzal volt büntetve, két évig felfüggesztették s mégis helyettesnek nevezték ki. De vádlott nem érintette az alispán becsületét, mert hiszen a miniszterek eljárását is szabad kritizálni. A vádhatóság e pontnál tévesen hivatkozott a törvényszakaszokra, de ha a kir. ügyész mégis azt hiszi, hogy a röpirat vádjai hivatalos hatalommal való visszaélés esetét tartalmazzák, akkor a sajtópör előtt a tisztviselők ellen kell az eljárást megindítani.

A nyugdijazásokat érintő vádpontok tartha'atlanságát szintén hivatalos okmányok bizonyitják. igy azt, hogy Botly első aljegyző anyakönyvi felügyelői állásra pályázott, kinevezték, de lemondott, mert zala-egerszegi polgármester akart lenni. Erre kellett bizonyitvány, mert azelőtt 1500 frt jövödelme volt csak most pedig 3400 frt. Vajjon rágalom, becsületsértés, ha ilyen esetben biráló jogával él valaki? A 400 frtial nyugdijazott pénztárosnak 100.000 frtot megközelitő vagyona van.

Mindenesetre fegyelmi eljárást kellett volna a sajtóügyi eljárás előtt megindítani. Kéri, hogy védencére egyhangulag mondják ki a nem vétkest.

Fittler Bálint dr. kir, ügyész rövid, komoly válaszában egy-két pontról mondta el jogi véleményét és védte a vádat, mire Mayer Lajos dr. védőügyvéd szintén röviden és meggyőzően felelt.

A kir. törvényszék ezután föltette az esküdtekhez a kérdéseket és összefoglalta az ügy anyagát.

Giffing Mihály hirdette ki az esküdtszék határozatát, mely szerint Polgár Bélát a rágalmazás vádja alól egyhangulag, a becsületsértés alól 8 szóval 4 ellen felmentették.

Végtárgyalásra és itélethirdetésre kitüzettek:

Május 17. Sulyos testi sértés büntette miatt vádolt Murgecz József elleni bünügy végtárgyalás.

Emberölés vétségével vádolt Latzkovits Istvánné szül. Setlanovics Vilma elleni bünügy végtárgyalás.

Hatóság elleni erőszak büntette s vétsége miatt vádolt ifju Davidovits György és társai elleni bünügyben III-ad birósági itélethirdetés.

Lopás büntette s vétsége miatt vádolt Szalai István s tsai bünügyében II-od kir. itélethirdetés.

Május 19. Lopás büntettével vádolt Horváth Mihály elleni bünügy.

Lopás büntette miatt vádolt Varga Juli özv. Timár Józsefné elleni bünügy.

Szándékos emberölés büntettének kisérlete miatt vádolt Farkas Imre bünügyében III. birósági itélethirdetés

Hatóság elleni erőszak büntette miatt vádolt ifju Varga József bünügyében III-ad biróság itélethirdetés.

Sulyos testi sértés büntette miatt vádolt Héder Ferencz és társai bünügyében III-ad biróságí itélethirdetés.

Május 21. Csalás büntettével vádolt Tálosi József és társai elleni bünügy.

Sikkasztásnak tekintendő büntett miatt vádolt Zob József és társai elleni bünügy.

Közokirathamisitás büntette miatt vádolt Bardio Antal elleni bünügyben II-od kir. itélet hirdetés.

Sulyos testi sértés büntette miatt vádolt Farkas János és sulyos testi sértés büntette miatt vádolt Horváth István s tsa bünügyében II-od birósági itélethirdetés.

Közgazdaság.

Mire ügyeljünk a burgonya termesztésnél? Miután a burgonyát részint szeszfőzési és keményitőgyártási, részint takarmányozási célra termelik s minden egyes haszoncél szerint más és más követelményeket támasztanak irányában, nem képezhet a gazda előtt közönbös dolgot annak figyelemmel kisérése, hogy egyes termelési tényezők minő befolyást gyakorolnak a növény tulajdonságaira.

Az, a ki szesz- és keményitőgyártásra termel burgonyát, mindenesetre arra törekszik, hogy burgonyája minél több keményitőt tartalmazzon. Ezt elérendő, oly fajtát fog a termelésre kiválasztani, melynek a dus keményitőtartalom már átöröklött sajátossága; de miután a burgonya igen könnyen degenerálódik s faji tulajdonságát a neki meg nem felelő viszonyok között hamar elveszíti, nem elégedhetik meg a gazda csak azzal, hogy keményitődus fajtát használ fel ültetésre, hanem tovább menve, törekednie kell arra, hogy a keményitőtartalmát állandósitsa és távol tartsa minden oly tényező közreműködését, mely a keményitő-tartalom csökkenését vonhatja maga után.

Ily tényező gyanánt szerepelvén a trágyázás, ennek keresztülvitelére a burgonya-termelésnél kiváló ügyelettel kell lenni.

A tapasztalás igazolja, hogy istálló trágyával közvetlen trágyázott földben a burgonya keményitő-tartalma lényegesen alászáll, százalékban kifejezve, majdnem 4 százalékkal.

Nagy apadás ez, s mindenesetre figyelmet érdemlő körülmény, különösen ha meggondoljuk, hogy burgonyatermésünk az azt veszélyeztető különböző betegségek s az állati ellenségek következtében folyton csökken s igy egész természetszerűen ára pedig emelkedik.

Nem eléggé tanácsolható ez okból, hogy a szeszfőzési és keményitő gyártási célra termelt burgonyánál az istálló trágyával való közvetlen trágyázás — ha csak lehet — mellőzendő; ha azonban teljességgel keresztülvihetetlen volna ennek mellőzése, ugy ne egyedül használjuk, hanem mesterséges trágyával vegyest, mert igy a keményitő tartalomban való csökkenés jóval csekélyebb leend, a jelzettnek körülbelül $^1/_4$-e.

A mesterséges trágyák közül e tekintetben csak a foszfor trágyáknak jut szerep és pedig a közönséges csontlisztnek és a szuperfoszfátnak. E trágyákból kat. holdanként 150—250 kg. elhintése teljesen elegendő.

A takarmányozási célra szolgáló burgonyánál a dolog egészen másképp áll. Itt a keményitőtartalom nem játszik oly nagy szerepet, hanem főkép a protein. Miután pedig trágyázással a protein tartalmat emelhetjük, takarmányburgonya alá használhatjuk az istálló trágyát egymagában is, de még jobb eredménynyel mesterséges trágyával egyidejüleg, vagy csak az utóbbit egyedül.

Szuperfoszfátnak és chili salétromnak együttes használata a termés mennyiségben kat. holdanként 20—25 q. többletet eredményez a végrehajtott trágyázási kisérletek szerint, s igy a trágyázásra forditott költség elég fedezetet nyer a terméstöbblet értékében.

Egy dolog van még a mire ügyelni kell s ez a trágya mennyiségének megállapitása; mert a mily hasznos az azzal való mértékletesség, ép oly káros lehet annak tulnagy mennyiségben alkalmazása, hajlandóbbá tevén a burgonyát a megbetegedésre.

E mértékletesség különösen az étkezési célra szolgáló burgonyánál ajánlható, mint amely kötelességében is veszithet a bő trágyázás következtében.

CSARNOK

Természetköltők.

Irta: **Babcsa László.**

(Folytatás.) (11)

Az angol költők között Keatstől eltekintve a ki Görögország bájairól ábrándozik, — és Byront, Shelleyt mint legnagyobb természetköltőket legutoljára méltatva — Longfellow lépett csak elődei nyomába különösen szép természetfestései által, amelyeket az Evangeline és a Hivatha-ban s az arany legendában észlelünk; ugyannyira hogy azt mernők állitani, hogy ott éri el mint költő müvészete tetőpontját, hol a természet bájainak varázsába elmerülve ömleng. Az uj világ szépségei, mezőségei, mezei élete, vizesései, vad csodás s hatalmas öserdői, méltó költőre találtak Longfellovban, mert az ősz pompáját, a nap sugarait, a verőfényt, a havazást zugószelet szebben megénekelni, s a hangulatot jobban összeegyeztetni a lyrával, mint ő, alig lehet például:

Esős nap

Hideg a nap, borus, meg zordon
Esik s a szél sikongat folyton;
Még kuszik inda roskatag falamon
De a levél hull minden szélrohamra
Hideg a nap, borus, meg zordon.

Eltem hideg, borus meg zordon,
Esik, s a szél sikongat folyton;
Még lelkem öleli a roskadt multat
De már reménye galyából egyre hullat
S napom hideg, borus meg zordon.

Csitt én szivem, hagyj fel a jajjal
Mulik a köd, s kigyul a hajnal,
Mindenkit érnek, a mik téged értek
Van bus esője minden földi létnek.
S van napja, mely borus meg zordon.

Azt állitottuk e tanulmány elején, hogy sajátságos tehetsége a költőnek, hogy a természetben önmagára ismer, s a természet jelenségeiben önmagát szólltaltatja meg. Longfellov is ezek közül való, költeményeiben lelki világa tükröződik, s a természetet ugy tekinti, mint az emberi lélek és érzés megélénkítésének és kifejezésének eszközét, érzéseink visszhangját, lelkületünk kifejező hangjait, hangulatunk igazi visszaverődését, és ami Longfellow ebbeli finoman áttetsző képességét illeti, annál bámulatosabb, minél jobban észrevesszük képei s a külvilág közti összekötő kapcsot saját szellemi életünkkel: némelykor ugy érezzük, hogy gondolatainkat, érzéseinket, melyeknek magunk kifejezést nem találtunk fedezte fel, s a képet mit a természetről lefejtett lelkünkből tépte ki. Csak egy-két költeményét elemezve is bebizonyitható, hogy ő igazi természetköltő, aki ismerte Göthét, Heinét, Lenaut. Az, „esős nap" egy három versszakból álló költemény, hol a költő látja a hideg esős ködös bus őszi napot, amelyen folyton esik az eső s zug, fütyül a szél, bár még a szőlő rácsát öleli, de minden szélre hullnak leveli, a költő ugy érzi hogy az ő élete is ősztelé jár, emléki még a multat ölelik, de reménye veszti levelét; a „hópelyhek"-ben még hatalmasabban jelentkezik a természeti s állati életbe való beolvasztása az emberi életnek. A hópelyhek az ég szakadozott fakó fellegeiből hullnak szépen csendesen, épp ugy mint mikor bu és bánat van szivünkben, s a fájdalomtól halvány arcunk ontja könyjeit; a kép a halvány arc, a fakó felhő, az elszoruló szív meleg könyjeivel, s a hópehely mely lassan hull a földre, igaz kifejezői a lélek s a természet állapotának, melyről már Petőfi énekelte: Felhővel a lélek rokon, megkönyebbül, ha esője hull.

A „hid" is azok közé a tartozik, a melyek nemcsak páratlan szépségüknél fogva, de tartalmuknál fogva is a legigazabbak közé számithatók. Az égbolt s habok közöti a hidon áll a költő, bus gondolatok árja fut át lelkén, mint ahogy a habok futnak a hidon át, s lelkébe a megnyugvás szelid fénye tükröződik, elűzve a gondot; a bánatot; az élet képe a folyó, melyen a hold szelid fénye játszik, az ő életének, melynek meg van apálya s dagálya, amelyet a hold járása igazgat, a sziven, e nagy tengeren, melyet a szeretet az öröm, a megnyugvás igaz holdja tesz boldoggá példát adva, a természet játékában. hogy lőnn lakik a szeretet, ott a magasban s csak gyönge rezgő képe itt!

„A csillag fény" szintén igy hat lelkünk világára. A marstűze ég csak az éj óre tele piros fénynyel biztatóan, hideg csillagtűz mindenütt, de az az égnek távolán, e vér világu csillag ugy ég, oly biztatóan; a költő szivében is hideg csillagtűz ég csak, de az őserejü csillag látására uj erő ébredez, uj világ, mely megtanitja a kitűzött pályán futni, szilárdan, nyugodtan, önérzetesen, telve őserővel.

Ő azonban bármily izmos kapcsolatban áll a természettel, ez a költészet sem természetköltészet; mert ha rokonul is vele, s a természet áthatja érzéseit s festi szépségeit, maga nem él benne.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

O. K. „*Egy nagyon szép asszonynak.*" Nem közölhető.

Saturnus. Ha mi szinmüvének III. felvonása 116. jelenetét közzétennők, elvesztenők valamennyi előfizetőnket. Ekkora áldozatot a legjobb barátunk sem követelhet tőlünk.

Kr. **Józsa.** Jönni fog.

NYILTTÉR.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi. — ha közvetlen gyárosból rendeljük — **fekete, fehér és szinen 45 krtól 14 frt 65 krig** méterszámra sima, csikos, kockázott, mintázott, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) stb. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállitva és mintákat póstafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyárai Zürichben,** Svajcban cimzett levelekre 10 kros, és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 1

A szerkesztésért felelős:

A KIADÓ.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

Eladó bolti berendezés.

Majdnem teljesen uj modern készitményü füszerüzleti berendezés, igen olcsón eladó.

Bővebb értesitést ad Pollák József ur bőrkereskedő Nagy-Kanizsán. 133, 3 1

4 arany, 18 ezüst-érem. 30 diszes elismerő okmány.

Szójegy, czimlap és csomagolás törvényesen védve.

Régi híres diététikus-cosmetikai szer (dörzsölésre) az emberi test idegeinek és izmainak erősitő és rugékonnyá tételére

Ára: 1 palacsk 1 frt.

Kwizda-féle Fluid

A kigyó védjegyével

Turista-fluid

Turisták, járművesek utasok és lovaglók kitünő sikerrel használják testük erősitésére és annak nagyobb utazások utáni való felfrisitésére.

Ára: fél palacsk 60 kr.

Valódi csupán a fenti védjegyzéssel ellátott palacskban és kapható minden gyógyszertárban. — Főraktár: Kerületi gyógyszertár. Kornesburg, Bécs mellett.

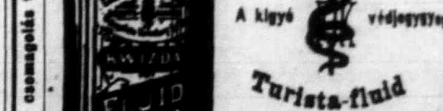

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik kaszvényeél, csőznél, tagszaggatásnál és meghülésekné és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, cesz. és kir. udvari szállitok. **Rudolstadt** (Thüringia).

Magyar épület és mülakatosgyár részv. társ.

Iroda: V. Vigadóttér, Theatrumvár **Budapest** Gyár: V. Váczi út 104. 9. sz.

Elvállal mindennemü **épület** és **mülakatos munkát,** vastető szerkezeteket, **hullámlemez épitkezéseket** (raktárak, kapus és pályaőrbódék, vizeldék, stb. *Külön gyártmányok*: Mezei és iparvasutak, a szükséges kocsikkal, téglakocsik és **szabadalmazott téglamintázók,** továbbá minden rendszerü kézi és villamos személy és **teherfelvonók,** valamint zajtalan gördülő **acéllemezredőnyök** és **napellenzők.**

44. 12—1

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. Alkotmány-utca 31.

70 6—1 A világhirü

Bergdorfi tejgazdasági gépgyár

kizárólagos képviselete Magyarországon elvállal: tejgazdaságok és tejszövetkezetek munkatelepeinek szakszerü teljes felszerelését legelőnyösebb feltételek mellett; a szállit legjutányosabban legkitünőbb

›ALFA-LAVAL‹ lefölözőgépek

továbbá vajköpülők, hűtők, vajgyurók, valamint más tejgazdasági gépeket és edényeket.

Árjegyzékek és előirányzatok kivánatra dijmentesen küldetnek.

Csodálatos eredmény.

Szeplő, tisztátlan arcbőr, sárga foltok stb. feltétlenül eltünnek

Bergmann liliomtej-szappan

(Bergmann és társától Drezdában)

naponkénti használatánál.

Kapható darabonkint 40 krajcárért

Kreiner Gyula üzletében

Nagy-Kanizsán.

KOTZÓ PÁL

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest Üllői-ut 18. sz. a.

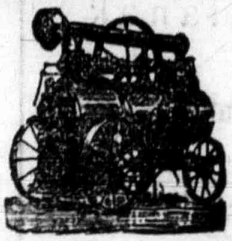

Ajánl $2^1/_2$, 3, $3^1/_2$ és 4 lóerejü

SZÖGECS CSÉPLŐ KÉSZLETEKET,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejü

sines gőzcséplőkészleteket

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rends kivül nagy felületü rostákkal, árpahéjázóval és-választó-hengerrel.

Fa- és szénfütésü eredeti szalmafütő

GŐZMOZDONYOKAT.

Továbbá **R. & Garbett Sons** felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakaritható

COMPOUND gőzmozdonyokat.

Legjobbnak elismert **brandfordi önmüködő**

ámerikai kévekötő aratógépeket.

Eredeti amerikai **szénagyüjtőt** 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált ruddal.

Sorvető és szórva-vető gépeket

és mindennemü egyéb kisebb gépeket.

Jutányos árak — Kedvező feltételek.

Ki iszik Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki a ki féltí az egészségét és mégsem akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-kávé hozzátétele által elvész az idegizgató babkávének általánosan ismert és rendes használatnál annyira egészségrontó hatása.

Mindenki a kinek egészségét valami megrontotta. Különösen ideg- s gyomorbántalmakban szenvedőknél sok ezer esetben a legegészségesebb és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé.

Minden asszony és gyermek, a kiknek gyönge szervezetére különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, enyhe íze miatt, ugy babkávéizzel keverve, mint tisztán nagyon szeretik.

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de ízletes és a mellett egészséges kávéitalt mégsem akar magától megvonni. Takarékossági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár babkávéval vegyitve, akár tisztán.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi és családi kávé, a mely szemekben a legjobb malátából készül; a babkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a legfőbb szaktekintélyekről elismérve, minden müvelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a babkávé kellemesen ingerlő ízét és a malátakávénak egészséges, orvoslag elismert és megerősitett előnyeit.

Kérelem: Tévedések és megkárosodás kikerülése végett bevásárlás alkalmával tessék jól vigyázni az eredeti dobozra, a melyen ez a felirás van *Kathreiner.*

Az olyan csomagban, a melyen nincs rajta a Kathreiner név, hamisitott kávé van.

Magyar savanyuviz.

Petánczi

Széchenyi-Forrás

(Vasmegye)

Legdusabb szénsavas Natron-Lithion-tartalommal.

A m. kir. magas Ministerium által gyógyvizzé nyilvánittatott.

Mint el-ő-rangu gyógyszer

rendkivüli-hatásu különféle gyomor, légzési és vesebajoknál, nagymérvü Lithion tartalma miatt, köszvényes bántalmaknál, nehéz emésztés és mindennemü kurutok esetében, egyáltalában használható ott, ahol egészségtelen vizenyes és nyálkás válladék eltávolitása szükséges, mert enyhén feloldólag hat

Mint asztali viz

főképen fehér savanykás ujbort igen kellemes itallá teszi.

Rómában a pápai és a királyi udvaroknál is kedvelt ital.

Tizenöt év alatt tizenegy izben előkelő kitüntetésekben részesült.

Vegyészeti összeállitásához képest a steiermarországi savanyuvizeket Gleichenberg, Jánosforrás, Rohitsch, Rádein, Regede stb. teljesen vagy részben pótolja, mivel a cseh-országi Bilini és steyerországi Radeini savanyuvizekkel ingyenrangu.

Forrástulajdonos: **VOGLER JÓZSEF**, tanár és az olasz királyi Chieti-i akademiának tiszteletbeli tagja.

Vezérképviselő: Abel Alajos ur Nagy-Kanizsán.

Unger Ullmann Elek

Nagy-Kanizsán.

A STEYRI fegyvergyár

világhirü **SWIFT**

Kerékpárjainak

raktára.

Elsőrangu Präcisió-gyártmány.

Egy teljesen felszerelt 1897-es modell könnyü utigép ft. 165.

Vevőknek tanulógép ingyen áll rendelkezésére.

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat Budapesten.

Különlegességek borkészitési gépekben!

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára

mely a gazdálkodáshoz szükséges

ÖSSZES

gazdasági gépeket gyártja.

Gőzcséplőink

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Ekegyártásra külön szakosztály!

Részletes, képes árjegyzékekkel és szakbavágó felvilágositással dijmentesen szolgál

az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

vezérügynöksége

Österreicher Bernát, Nagy-Kanizsán.

Ügynökök magas jutalékkal, esetleg havi fizetéssel felvétetnek.

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat Budapesten.

Különlegesség polostalhar, konyharovar-

molyt, és házállatok tetve ellen.

Kapható:

Nagy-Kanizsán:
Fesselhofer József
Armuth Náthán
Deutsch és Ehrenfeld
ifj. Fischer Ferencz
Fleischacker József
Marton és Huber
Neu és Klein
Pauk Jakab
Rosenfeld Adolf és fia
Schwarz és Tauber
Strém és Klein
Schlesinger Izidor

Bares:
Fried Lajos
Hercog József
Fischer A.

Barestelep:
Breuer Ferencz
Fischer A.
Klein József

Mautner M. Béla
Neumann Em.
Szabó Sándor

Berzence:
Kaufmann I. S.

Csurgó:
Kreissler Géza
Schwarz R.

Felső-Segesd
Weiler V. és S.

Nagy-Atád:
Nádasi Alajos
Záborszky Károly
Zabusek Károly

Nagy-Récse
Dedinszky J. gyógysz.

Pacsa:
Schleiffer M. G.

Perlak:
Kramarits Victor
Sosterics Pál.

Sümeg:
Bodis Mátyás
Darnay Kálmán
Márkus Salamon fia

„ZACHERLIN" bámulatos hatásu!

Fölülmulhatlan biztosság és gyorsasággal pusztit mindennemü kártékony férget és azért a vevők milliói által dicsértetik és kerestetik.

Ismertetői jelei a következők: 1. a lepecsételt üveg, 2. a „ZACHERL" név.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

40. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. május hó 20-án. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében. A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Minden intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bélyegtelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár. a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ., a nkanizsai kerületi betegsegélyző pénztár *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt —
Félévre 6 korona (3 fr
Negyedévre 3 korona (1 f

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

A „ZALA" m. t. olvasóihoz.

Ezzel a számmal átvettem a „Zala« felelős szerkesztői tisztségét.

Nem mint uj-ember foglalom el e valóban sok és nagy felelősséggel járó tisztet, mert már hosszabb idő óta szerény munkása vagyok a hirlapirodalomnak s mint e lapnak is belső dolgozótársa, teljesen ismerem ama sulyos kötelességeket, melyek felelős-szerkesztői tisztségemmel reám nehezednek. Ismerem a sajtóhoz fűződő jogos várakozásokat, mikkel szemben a becsületes jószándékon, az őszinte jóakaraton kivül önmagamban hiába keresnék erős tulajdonokat kötelességem betöltéséhez.

Hogy mégis vállalkoztam e tisztségre: ne méltóztassanak a szerénység hiányának betudni, hanem annak az erős bizalomnak, melylyel a munkatársak derék gárdája és a m. t. olvasóközönség iránt viseltetem. Igen: bizom egyfelül abban, hogy e lapnak jeles belső- és külső dolgozó-társai ezentul is önzetlen odaadással emelik annak szellemi értékét, erkölcsi erejét; bizom másfelül abban, hogy a m. t. olvasóközönség olyan igaz, őszinte, benső viszonyra fog lépni a szerkesztőséggel, mely által ő is egyik erős tényezője lesz a feladatom betölthetésének.

E benső viszony alatt első sorban az erkölcsi támogatást, másod-sorban pedig a jóakaratu kritikát értem.

Tapasztalaton nyugvó, erős meggyőződésem ugyanis az, hogy egy hirlap csak akkor lehet a közvéleménynek igazán megbizható és erős kifejezője, ha a közélet minden tényezője bizalommal nyujt neki módot, alkalmal, teret a közérdekü dolgok, mozzanatok megismerésére, megbirálására.

Ebben látom én, szerény véleményem szerint az erkölcsi támogatást.

De másfelül erős meggyőződésem az is, hogy egy hirlap a legbuzgóbb törekvés mellett is csak akkor érheti el a hozzáfűzött várakozások kielégitésének szinvonalát: ha az esetleg fenforgó hiányokra, mulasztásokra, igényekre nézve olvasóközönsége köréből egyes alkalmakkor őszinte, szives figyelmeztetést kap, amint ez a fővárosi napilapokkal szemben is megtörténik.

Ebben látom én a jóakaratu kritikát.

Mindkettőben pedig: a hirlap és az olvasóközönség közötti őszinte, benső viszonyt; a hirlapirás éltető lelkét.

Midőn tehát — lelkemben a szabadelvü eszmék erejébe vetett erős, megingathatatlan hittel és lelkes dolgozótársainkhoz fűződő erős reménynyel — kezembe veszem a felelős-szerkesztői tollat: bizalommal fordulok a »Zala« m. t. olvasóközönségéhez, hogy e benső viszony megkötésére nyujtott jobbomat elfogadni kegyeskedjék!

Nagy-Kanizsán, 1897. május 19.

SZALAY SÁNDOR,
a „ZALA" fel. szerkesztője.

Nagy-Kanizsa, május 19.

Május 19-én ünnepelte a „Nkanizsai Ker. Jót. Nőegylet" megalakulásának tizedik évfordulóját. Égies missiójához mért komolysággal és áhitattal: hálaadó istenitisztelettel szentelte meg e napot. Oda gyültek egybe a jótékony nőegylet sokszorosan áldott „jószivei" a városi felső-templom szentelt falai közé, hogy a magasba szálló tömjénillattal hálaadó imát küldjenek a mindeneket intéző beláthatatlan Szellem trónja zsámolyához, amért erőt, kitartást, buzgalmat, lelkesedést öntött a szivekbe, lelkekbe a tizévi szent munka fáradalmaihoz és küzdelmeihez.

A „ZALA" tárcája.

Lemondás.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

Irta: K. Józsa.

Endrey Géza kényelmesen elnyujtózva feküdt elegánsan butorozott szobájának divánján. Az illatos cigarettek egymásután fogytak, és Géza kéjelegve eregette a bodor füstöt csinos kis bajusza mögül. A kékes karikák mint egy-egy szép szappanbuborék szálltak fel a magasba, messze messze, mig nem a szoba plafondja, könyörtelenül utjokat nem állta. „Ne tovább, én nem engedem," és nem is engedte. Ott sorakoztak szépen egymás mellé, megszámlálhatatlan sorokban és várták szabadulásukat. Hisz egyszer csak ki fog nyilni az ajtó, és akkor ők eltávoznak, ki, a szabadba, egyesülni fognak a szabad levegővel, és szállnak szabadabb légkörbe, hol nincs akadály.

Endrey Géza is szállna fel a magasba, mint azok a szép kis karikák, de neki is van egy olyan plafondja, mely azt mondja: „Ne tovább!"

És nem is mehet tovább, mert nem lehet. Ott a sarokban az a legszabályosabb kis füstkarika nem akar eloszlani, nem akar a többi közé sorakozni, hanem visszatér mindüntalan és hiába hadonáz kezeivel, nem tudja elűzni, odaszáll a kis illatos cigarette végére és farkasszemet néz gazdájával. Géza pedig ezt nem szereti.

Minek tér vissza az, amit már egyszer elbocsájtottunk?

Hisz tudhatja, hogy nincs reá szükség!

Elűzi ismét a már egyszer elbocsájtottat: „Menj, ne zavarj."

Odalép egy kis asztalkához, melyen egy kicsi fénykép áll.

Nézi hosszan, és szemei elhomályosulnak. Ha a szív, az ész, ha minden hazudni képes is: a szemek, ha csak pillanatra is, de visszatükrözik az ember lelkét.

Számolhat a hideg ész, szerethet a szív, — ezt mind el lehetne titkolni — szem nélkül! De ki képes parancsolni ennek a tiszta tükörnek, hogy ne villanjon fel, ha a kedvest, kire folyton gondolni kell, ki elkisér bennünket mint az árnyék, mindenhová, — megpillantjuk?

Azt hiszem senki. És bármennyire romlott is Géza, ő sem tudja szemeinek megtiltani, hogy el ne árulják.

A kis kép egy barna leányfőt ábrázol. A nagy fekete szemek, mintha keresnének valamit a kékes távolban, talán.....

De kezdjük elülről.

Csak pár évvel kell visszamennünk, Olaszország egy kis jelentéktelen falujába, hol Géza a telet töltötte. Köhögött, és az orvosok azt constatálták, hogy tüdőbaja van, a telet semmiesetre ne töltse itthon, mert a hideg levegő ártalmára lesz, hanem menjen délre, menjen Nizzába, vagy ahova tetszik.

Nizzába! igen, hisz ez tetszett volna, az orvosok is azt ajánlották leginkább, de egy nagyon prózai valami, azt mondta, hogy — én nem engedem. — Nizza tehát nem, az sokba kerül.

Elment tehát egy kis faluba, hol a levegő ép oly tiszta és jó. Az étkek is kifogástalanok, a lakás is pompás és a mi a fő: nagyon csekélybe kerül. Itt aztán rossz tüdejét ismét helyre hozza és tavaszszal egészségesen és vidáman tér vissza a pesti élet tömkelegébe.

Tüdejét kikurálta, de a szive az nagyon beteg lett.

A practikus kis falut, ott a tengerparton, nemcsak Géza találta jónak és olcsónak, hanem Török Zoltánné is, kinek tüdőbaja annyira előrehaladott, hogy a kegyetlen orvosok kiméletlenül kinyilatkoztatták, hogy a szegény asszony felgyógyulásához nagyon csekély a remény. Annyira gyenge volt, hogy lehetetlen volt őt egyedül utnak bocsájtani, hanem leánya a jó és szép Hermin kisérte el.

Gézát meghatotta a gyermeki szeretet e tuláradó nyilatkozása és naponkint jobban megkedvelte a leányt.

Egy este, midőn a beteg már aludt, Hermin kiment a tengerpartra, és könyteltszemekkel nézte a tengert, a csillagos eget és a természet szépségének bámulatában elmerülve, megrettenten fordult meg, midőn Géza, ki észrevételenül közeledett, azt kérdé:

— Ha a jó Isten három kérését teljesitené, mit kérne?

— Én csak egyet kérnék, — hogy anyám mielőbb gyógyuljon fel — felelé a leány rögtön.

— Más semmit?

Tiz éve ültették el a mustár magot; ma tiz éve gyültek össze városházunk nagytermébe azok a nemesen érező lelkek, kik megvetették alapját városunk e jótékonycélu, humanitárius intézményének. És azóta az emberi szivek talajába ültetett mag hatalmas fává izmosult.

Tiz éve tüzték ki a célt, az emberszeretetnek magasztos célját, hogy az egylet:

a) segélyezni fogja a helybeli és jó erkölcsükről ismert, hatóságilag nem segélyezett keresztény házi szegényeket, különösen özvegyeket, árvákat.

b) A kereset nélküli szegényeknek munkát ád, keresetet biztosit, esetleg munkájoknak eladását közvetiti.

c) Teljesen munka- és keresetképtelen, testileg hibás egyéneknek kor- és nemre való különbség nélkül könyör-adományt nyujt.

d) Igen szegény betegeket orvosi segélyben részesit és betegségök alatt azokat gyámolitja, gyógyittatásukat előmozditja.

e) Árva fiukra, de különösen árva leányokra felügyel s azok tartását, nevelését iskoláztatását előmozditja s azokat életmódhoz juttatja.

Igy szövegezték tiz év előtt az alapszabályok keretében azt a humanitárius célt, melyet az akkor megalakult „Nagykanizsai Keresztény Jótékony Nőegylet" maga elé kitüzött. Ezeket irta alapszabályaiba. És most tiz év után elmondhatjuk, hogy a kijelölt nemes cél igéi nem csupán az alapszabályokba, hanem a jótékonyság szellemében tömörülő, vállvetett munkára ölelkező lelkes nők szivébe is be lettek irva; mert különben a szép igék nem kelhettek volna életre, nem válhattak volna valóra oly mértékben, ahogy azt az egyesület tizévi multja bemutatta.

Teljes elismeréssel kell ezért a sikerért adóznunk azoknak, kik erős kitartással, lankadást nem ismerő odaadással küzdöttek meg a kezdet nehézségeivel; elismeréssel kell adóznunk mindazoknak, kiket lelkök nemesebb sugalma a humanizmusnak eme tiszta és szent oltára köré tömöritett, hogy áldozat-filléreikkel támogassák a fáradhatatlan jószivek istenies munkáját. Elismeréssel kell adóznunk különösen azoknak, kik — bár nem tartozva a kereszténység kötelékébe — emberbaráti kötelességöknek tartották e szent és magasztos célu egyesület tagjai sorába lépni, hogy a valóban eszményi felebaráti szeretet szolgálatában mutassák be Istennek a legtisztább, a legönzetlenebb áldozatot.

Ezeknek a kezdet nehézségeivel megküzdött és igazán nemes önzetlenséggel tömörült egyéneknek köszönhető, hogy a „Nagykanizsai Keresztény Jótékony Nőegylet" tizévi fennállása alatt ily szépen megizmosodott; hogy annak vezetői és tagjai tiz év után ismét egybe-gyülve: Isten szent oltára előtt hálaadó imával, a kitüzött cél megvalósitásának fölemelő, boldogitó tudatával tekinthetnek vissza tiz év tevékenységére.

Be kell ismernünk, hogy ma-napság, mikor az emberek áldozatkészsége igazán sok irányban igénybe van véve, nem kis feladat volt: megtartani egy jótékony egyesületet kijelölt célja betöltésének szinvonalán; de megmagyaráz mindent erre nézve az a lankadatlan buzgalom, az a példás lelkesedés, mely a „Keresztény Jótékony Nőegylet" élén állók szivét, lelkét áthatja.

Lehetetlen, hogy ennyi lelkesen és nemesen verő szív minden dobbanása hatalmas erejü imává ne magasztosulna és le ne könyörögné továbbra is és minden időkre a mindenható Isten áldását.

Lehetetlen, hogy a minden erők erejével ne vértezné föl a jótékonyság oltár-tüzét szitó angyalokat továbbra is azoknak a jótékonyságban, áldásban részesült, jó részben megmentett százaknak fohásza, kiknek esdő-szózata ma az ő hálaadó istení tiszteletök szent zsolozsmáival egyesült, kérve ott, a hatalmas Úr trónja zsámolyánál reájok is az áldások áldását.

Mi is áldást könyörgünk le nemes lelkesedéssel végzett munkájokra, és további erőt, kitartást, eredményt humanitarius egyesületek szent működéséhez.

Politikai szemle.

Belföld.

Pártértekezletek.

A magyar országgyülési pártok e hó 17-én tartották meg értekezleteiket, hogy a 18-án kezdődő parlament munkára készen legyenek. A szabadelvü párt az esküdtbiróságokról szóló javaslatot vette tárgyalás alá, melyet Psik Lajos fog referálni, s többek hozzászólása után érdemleges módositás nélkül el is fogadta. — A nemzeti párt Horánszky Nándor elnöklete alatt szintén az esküdtbiróságokról szóló javaslattal foglalkozott, a melyet behatóan megvitatott, a mely után elhatározta, hogy a szóban forgó törvényjavaslatot általánosságban elfogadja, de a részleteknél módositásokat fog ajánlani. Különösen a sajtószabadságra vonatkozó szakasz ellen akar a leghatározottabban sikra szállani. — Ugyancsak a javaslatra nézve a függetlenségi Ugron-pártban Falussy Árpád ismertetvén azt, kifejtette, hogy a javaslatba fektetett elvek ismét a közigazgatási faktorok kezére szolgáltatják a nemzet egyik legfontosabb jogát, a mi az igazságszolgáltatás ügyének előnyére nem lesz. Az értekezlet kimondotta, hogy a javaslatot általánosságban sem fogadja el. A párt álláspontját Holló Lajos fogja a házban kifejteni.

Május 19-én.

Nagy érdeklődéssel néztek képviselők, közönség a 18 iki ülés elé. Az esküdtbiróságokról szóló törvényjavaslat tárgyalása, az állitólagos pozsonyi sérelemre vonatkozó interpellatiók egyaránt indokolttá tették az érdeklődést, melylyel az ülés elé néztek. A pozsonyi sérelem ügyében, hogy a képviselőház és főrendiház küldöttségei nem jelentek meg a király előtt, a napirend előtt *Holló* Lajos szólalt fel, ki azt kérdezi a Ház elnökétől, hogy óhajtottak-e a küldöttségek a király előtt megjelennt, volt-e valami megállapitott sorrend a küldöttségek megjelenésére, s ő volt-e az, ki a harmadik helyet a törvényhozás méltóságának

---

— Más semmit!

— Nekem volna három kérésem, folytatá az ifju, hosszabb szünet után.

— És mik azok?

— Azok? találja el, hisz nem oly nehéz, mondá Géza halkan — esdöleg.

Megértették egymást! Hisz az nem nehéz dolog!

— Szeretlek édes!

— Szeretem édes!

— Óh ne ugy mond! mond, hogy — szeretlek!

— Szere.... .

— Nos... tovább?!

— tem.

— Ne ugy — édes. No még egyszer.

... Szeretlek, szer tlek, kiáltá Hermin, te édes, szeretlek. Meg vagy elégedve!?

És ki ne lett volna megelégedve?

A rossz idők a tengerparton sem váratnak soká magukra és február végén Géza visszakerült a fővárosba.

Két év mulva tanulmányait teljesen befejezte'és megkapta kinevezését az „Államvasutak gépgyárához"

Szép állás, jó fizetés, a társadalomban is méltányolják, a lányos mamák szivesen látják, lesik mint a boakigyó a madarakat, magukhoz vonzzák, de elnyelni még sem tudják, mert az a tengerparti est élénken emlékezetében él, az adott szót meg nem szegi, nem, soha. A szivet, a szerelmet nem áldozza fel ő pénzért soha, soha!

Jobb akar lenni collegáinál, igen! Hisz ő ideálja annak a kis barna leánynak, ki vár reá, ki őt igazán szereti.

Leteszi a kis képet a helyére és nagy léptekkel méri szobáját.

— Csak az a sok hitelező ne jönne mindig a nyakamra, csak azok ne zaklatnának! Óh az a pénz, az a pénz!

Századunk egyik kiváló tehetsége azt mondta egy izben, midőn lapos erszénye gátolta őt tervének kivitelében:

— Minek van pénz? És ha már van pénz, miért nincsen?

Endrey Géza is többször ismételgette ezt magában.

De hisz neki lehetne! És mibe kerülne? Semmibe! Csak adott szavát kell megszegni és a sápadt aranyak, mint a szobájába törő napsugarak, lepik el szobáját, mindenét. Csak el kell feledni a tengerparti szép estét, csak el kell dobni azt a kis fényképet, csak el kell feledni azt a képet ábrázoló szép leányt és el kell fogadni az igazgató ur ajánlatát, ki dusgazdag unokahugát kinálja a fiatal mérnöknek.

— Szabad ezt tennem? — intézi a kérdést az ismét kezébe vett képhez.

— Igen! tedd meg! Légy boldog, velem ne törődj! Ideálom elveszett azt megsiratom, te pedig gazdag és boldog leszel!

A sápadt aranyok is ott táncolnak a kékes karikák mellett. Nem akarnak onnan eltávozni.

— Nézz reánk, nem vagyunk ám mindig ilyen sápadtak! Oh nem: tudunk mi biborfényben is tündökölni, csak próbáld meg! Hisz mi illünk te hozzád, senki más.

És csábtáncot járnak ott a szobában. A boakigyó igéző, varázsol, vonz, a madár mindjárt lépre megy, elnyeli a kigyó, akkor aztán nincs menekülés.

Es nincs is menekülés! Hisz mindegy! Az a kép is olyan sápadt, mint ezek a táncoló csábitók! Mindegy akár ez — akár az.

Amazok tulsulyban vannak — tehát győznek. Ki vehetné azt rossz néven. Hisz igy van, igy volt és igy lesz örökké, hogy az erősebb legyőzi a gyengébbet. A gyengebb pedig nem haragszik, nem is tudna haragudni, hisz az a másik sem tehet róla!

Mikor megkapja Hermin az eljegyzési értesitést, nem sir, nem kiabál, eszméletét is megtartja, ideggörcsöket sem kap, csak lassan odalép ahhoz a kis irásasztalhoz, mely egyedüli barátja volt, kivesz belőle egy csomó levelet és talán valami napló-félét, kinyitja a kályhának fekete szádját és beletemeti azt a sok lim-lomot.

Azután csendesen visszaül az asztalkához és ir egy őszinte szivből jövő gratulációt és kivánja annak a másiknak, hogy boldog legyen.

Nem tör ki. Minek is? ugyis hasztalan lenne.

De napról napra fogy. Mindig halványabb és halványabb lesz, nemsokára egészen ugy fog kinézni, mint a csábitók, kik az ő ideálját tőle elrabolták.

Olykor köhög is. Ilyenkor ha édes-atyja inti, hogy vigyázzon magára, talán jó volna: ha elmenne levegő-változásra, halkan felsóhajt és azt mondja:

— Minek? ugyis édes jó anyámtól örököltem — és egész halkan, ugy hogy csak ő hallja, susogja: — a tengerparton.

érdekében nem akarta elfogadni? Ily irányu kérdést intéz *Eötvös* Károly és *Horánszky* Nándor, ki azt kérdi, hogy a sérelmes rendelkezés előtt tárgyaltak-e a Ház elnöke és a miniszterelnök. Szilágyi Dezső nyomban felel s felvilágositja a Házat az ügy genesizéséről s végül azt monpja, hogy kijelentette a miniszterelnök urnak, hogy a mennyiben az idő rövidsége miatt a programnak az ő felfogása szerint — hogy a törvényhozás küldöttségei az első helyen szerepelnek — megváltoztatása kieszközölhető nem volna: az esetben maradjon az ünnepség programmja az eddigi megállapodottságában.

Az esküdtbiróságokról szóló törvényjavaslatot Psik Lajos elfogadásra ajánlotta. E javaslat fölött megindult a vita. Még csak Buzáth Ferencz néppárti szólt hozzá, a ki azt reakcionáriusnak mondja.

Azután Eötvös interpellál a pozsonyi esetre vonatkozólag mire Bánffy — még ezuttal érdemlegesen nem felelve az interpellációra — néhány megjegyzést tesz, kijelentve, hogy nem a kormány befolyásával rendezték az ünnepet és nem is tartozik ez ünneplés a millenniumi ünnepek sorába.

Külföld.

A görögök és törökök.

Ugy látszik, hogy e két érdekes nemzet még sokáig háladatos tárgya lesz a sajtónak. Hamarabb tört ki a háboru, mint a hogy a nagyhatalmak képesek a békét nyélbe ütni. Domokosnál erős harc, nagy küzdelem van. Alig van remény rá, hogy a görögök itteni hadállásaikat sokáig megtarthassák, s a görög trónörökös innen is kénytelen lesz talán csakhamar megfogyatkozott seregével hátrálni. Az epiruszi csatatéren az imént lefolyt küzdelem a görögökre nézve, habár előnynyel küzdöttek, valóságos vereség-számba megy, annyi embert vesztettek. Az időjárás sem kedvező, a mi miatt az amugy is fogyatékosan ellátott seregek igen sokat szenvednek.

A török szultán egy kissé vérszemet kapott s követeléseit, a melyek árán a fegyverszünetet megadni s a békét megkötni hajlandó, magasra csigázta, ugy hogy a nagyhatalmak ezeket nem fogják teljesitemi s nem is teljesithetik. A nagyhatalmak előre kijelentették, hogy bármi egyen a háboru eredménye, területi nagyobbodást egy fél sem nyerhet, s igy aligha lesznek hajlandók Thessáliát Törökországnak átengedni. A követelt tiz millió font hadi kárpótlást is magasnak tartják. Ez az oka annak, hogy nagyon nehezen és nagyon lassan megy a béke megszerzése, bármily őszinte is legyen a hatalmak ez iránti törekvése.

*

A bécsi uj Presse levelezője a portának egy előkelő személyiségével beszélgetvén erről, lapjának az illető által tett következő nyilatkozatokat küldi:

— A görögök, amig a hatalmak az ő kérésükre Törökországot fegyverszünetre akarták rábirni, nemcsak Lurosznál törtek be, hanem amint a janinai parancsnok táviratozta, Avlonánál 4000 embert partra szállitottak, remélvén, hogy a törököket két tüz közé szoritják. A hatalmak a görögök álnok eljárása következtében a portánál nagyon rossz szinben tüntek föl. Ozmán basa Janinában azt tettette, mintha a tenger felől való szinlelt görög támadásban hinne és 3000 emberét küldötte a 4000 görög ellen. Tizenkét zászlóalját azonban gondosan elrejtette. A görögök a gyengébbnek hitt ellenfelet bátran megtámadták. A Faik basa után elnevezett magaslatokon huszonnégy óráig tartó véres csata indult meg, amely a görögök vereségével végződött. Körülbelül 2000 görög elesett A görögök őrültségét csak az a vágy magyarázza meg, hogy néhány albániai helyet akarnak megszerezni, amelyekkel a törököknek Tesszáliában tett fogalásait szeretnék ellensulyozni.

Domokoszt és Halmyroszt a görögök feladták; ez utóbbi várost 1500 török szállotta meg. Diplomáciai körökben biztosan remélik, hogy a fegyversünet megkötése közvetlen küszöbön áll.

A városházából.

Nagy-Kanizsa rendezett tanácsu város képviselő testülete 1897. évi *május hó 20-án délután 3 órakor* a városház nagytermében közgyülést tart.

Tárgysorozat:

1. A v. kapitányi hivatalnak elhelyezésére szolgáló épületek átalakitása, illetőleg ujraépitése, — a VI. kerületi népiskola átalakitása, — a VI. kerületi *pajta-épitési* és a gyepmesteri telepen eszközlendő épitési munkálatok kiadása tárgyában megtartott árlejtések eredményének bejelentése.

II. A magyar kegyes-tanitórend főnökségének 541/97 sz. a. válasza, a v. képviselőtestület 1896. évi szeptember 5-iki közgyülési határozatából a parallel-osztályok tanerői tárgyában a városi tanács által hozzáintézett előterjesztésre.

Nagy-Kanizsa város rendőrkapitányi hivatalától.

Felhivás.

Tudomásomra jutott, hogy az utóbbi időben hamis egyforintos és egykoronás érmek vannak városunk területén forgalomban. — A hamisitványok nagyon kezdetleges kivitelü ólom öntvényből készültek, az eddig hatóságomnál deponált példányok csztrák nyomásuak és revers (sasos) oldalaikon könnyen felismerhetők elmosódott nyomásukról. Az egykoronás érmekről hiányzik a „viribus unitis" körirat

Felhivom a t. c. közönséget, hogy saját érdekében minden hasonló hamisitvány forgalomba hozatalának kisérletét a forgalomba hozó személy pontos megjelölésével hatóságomnak azonnal tudomására hozni sziveskedjék.

Nagy-Kanizsán, 1897. évi május hó 16-án.

Deák Péter s. k.
rendőrfőkapitány.

Tudósitás éjszaksarki expedicióról.

North-Ungerland 1897. 17/V.

Azt hiszem: a t. szerkesztőség emlékezik rá, hogy egyszer azon igéretet tettem, hogy midőn Nansen kutatásait legyőzendő, megteszem éjszaksarki expedicióimat: Önöknek ezt — lipótvárosian szólva — „megtudósitom."

Mert hát, tetszik tudni, én Nansennal nem vagyok megelégedve, mert előtte még van ismeretlen hely az éjszaki poluson.

Nos, hát én lepipálom Nansent — gondolám — s ezt némi készülődés után tett követte. Már t. i. annyiban követte, hogy utra keltem.

Előszedve egy csomó karmantyut, prémes felöltőt s még sok egyéb meleg eszközt (mert hát ezekre mind szükség van) nagy lelki gyötrődés és Istenhez való imádkozás után utrakeltem az igéret földjére, illetve feléje, mert nekem a Nordpól igéret-földje, melynek szerencsés kikutatásával hirnevemet akartam megalapitani.

Mint mondám, hát utrakeltem, természetesen fegyvert is vevén magamhoz, mert erős szándékom volt a szerkesztőséget egy munkatársi prezenttel, egy szép nagy jegesmedve bundájával meglepni.

Nem is képzeli a szerkesztőség, mennyi kinnal jár egy ily expedició (már fele uton szelidebb véleménnyel voltam Nansen iránt.)

Kanizsa felé indultam el s oly meghatottság fogott el, midőn a főutcán, szakadó záporban végigmentem s ránéztem a felső-templom ősz tornyára

Kedves város, mikor foglak én még téged láthatni! Akkorra bizonyosan elkészül a felső-templom restaurálása, hisz van már egy ezeres, még *csak* harminc vagy negyvenezer kell hozzá s azután készen lesz az egész Bagatel!

Kanizsáról éjszaknak vettük utunkat s nagy késedelmek után, testben és lélekben már-már megtörve, kétszázötven angol-mérföldet haladtunk felfelé, már t. i. az éjszaki polus felé.

Itt rettenetes éjszaki vihar ért uton bennünket.

Amint itt megyünk el, North Ungerland főutcáján: vig pohárcsengés ütötte meg fülünket s onnan belülről jókedvü, barátságos hangok hivogattak bennünket.

[Szerkesztő ur, nézze meg a lexikont, abban megtalálja North-Ungerland magyar nevét, alighanem Felső-Rajknak forditották le]

Mi ez? Hisz ilyen mulatozások csak önöknél Magyarországon (igen *önöknél*, mert én most nem vagyok otthon) s legkivált kedves megyénkben tartatnak.

Előveszem kis zsebnaptáramat s kisül, hogy ma Nep. János nap van.

Ahán! Itt alighanem névnap van.

No hát persze! North-Ungerland ura és középső fia névnapjokat tartották.

Hát t. szerkesztőség, önök máskép tettek volna mint mi? Bementünk a nyájas hivogatásra s igy skiz, korcsolya, karmantyu az előszobában; mi pedig az illusztris vendégek közé lettünk elszállásolva.

Akarja-e a szerkesztőség, hogy leirjam a házi ur és kedves felesége, a költői szépelkü nő rendkivül barátságos vendégszeretetét?

Az nekem nem áll hatalmamban, ahoz tollam igen gyarló, szavam nagyon gyenge.

Elég az hozzá, hogy a hol szeretet, ott béke; hol béke, ott áldás; hol áldás, ott Isten, s hol Isten: ott szükség nincsen. North-Ungerland urának családját mind egytől-egyik a szeretet kapcsolja össze, hol még a szegény éjszaki expedició iránt is meleg sziv dobog.

Tehát nem is tudom igazán leirni azt a családot, hanem egy nagy csudáról megemlékezem.

Hallott már ilyet a szerkesztőség? Ott, kétszázötven mértföldnyi me-szeségben, a vendégek mind magyarok voltak! Csak néhány nevet emlitek, hogy a szerkesztőség elhigyje szavaimat. Tehát ily nevekkel találkoztunk: Bakó, Béldy, Bogyay, Baranyay, Koltay, Halász, Etlényi, stb. stb.

És feledve lett Nansen, az éjszaki polus, s rendkivül kellemesen érezve magunkat, vig pohárcsengés között éltettük az ünnepelteket, csak ugy, mint otthonn, Magyarországon szoktuk tenni.

És itt virradtunk meg.

Reggelre elmult a hóvihar s az éjszaki posta meghozta a hirt, hogy Nansen végre valahára közel jár az éjszaki sarkhoz s pár nap alatt el is fogja érni.

Most itt vagyok t. szerkesztőség, North-Ungerlandban s a fentebbi hir folytán be is szüntetem régi vágyam teljesitését: az éjszaki sark kikutatását. Folytatjuk a névnapot.

Ez az oka annak, hogy nem munkatársi jegesmedvét, hanem csak egy tudósitást küldhetek a szerkesztőségnek, kivánván, hogy jelen soraim mindnyájukat friss jó egészségben találják.

Egyebekben pedig ezt kivánom minden honfitársamnak s köszöntetem az otthonvalókat.

Jóbardt,

HIREK.

— **Birói kinevezés.** A király *Götz* Ferenc keszthelyi járásbirónak az itélőtáblai birói cimet és jelleget adományozta.

— **Kinevezés.** *Sárec* Ede m. kir. adótisztet Nagy-Kanizsán, a pénzügyminiszter ellenőrré nevezte ki a marcalii kir. adóhivatalhoz.

— **Miniszteri elismerés és köszönet.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Zalavármegye közönségének, amiért az ezredéves országos kiállitáson a tulajdonát képező népéleti tárgyakat hazafias áldozatkészséggel a magyar nemzeti muzeum néprajzi gyüjteményének gyarapitására ajándékképen átengedte, továbbá Zalavármegye nemesi pénztári választmányának, hogy a muraközi és vendvidéki magyar nyelvben kitünő tanitóknak az 1885—6-ik tanévtől az 1895-6-ik tanévig 1.320 forint jutalmat adott, őszinte elismerését és köszönetét nyilvánitotta.

— **Tiz éves találkozó.** A nagykanizsai *kereskedelmi* iskolát 1887-ben végzett növendékek megállapodás szerint folyó évi *junius hó 6-án*

(pünkösd-vasárnap) találkoznak Nagy-Kanizsán. Az érdekelteket ez uton is felkéri a végrehajtóbizottság, miszerint ezen baráti ünnepélyen lehetőleg teljes számban jelenjenek meg, hogy az ünnepély minél imposzánsabb legyen.

— **Jubileumi mise.** A »Nagykanizsai Ker. Jót. Nőegylet« május 19-ikén ünnepelte tiz évi fennállásának jubileumát. Ezt hálaadó istenitisztelettel szentelték meg, melyet a városi felső templomban *dr. Pachinger Alajos*, főgym igazgató végezett *Kalcsok Leo* és *dr. Kiss Ernő*, kegyesrendü tanárok segédlete mellett. Megjelent a Ker. Jót. Nőegylet választmánya és több tagja *özv. Zadubánszky Lajosné* urnő vezetése mellett. Az »Izr. Jót. Nőegylet«-et *Vidor Samuné* elnök és *dr. Rothschild Samuné* urnők képviselték. A város intelligenciája is nagy számban volt képviselve. Evangélium után *dr. Pachinger* Alajos gyönyörü alkalmi szónoklatot tartott. Mise alatt a főgymn. ifjuság énekkara énekelt *Schüssler* Albert tanár vezetése mellett *Nyuly Gizella* k. a. és *Márki József* kegy. tanár szólókat énekeltek, *Weiser József* hegedült és valamennyit harmoniummal kisérte: *Schultz Ernő* tanár. A templomajtóknál gyüjtő-perzsely volt felállitva, mely a felső-templom javára szép összeget hozott.

— **Eljegyzés.** Jaáki *Hérics Tóth* János dr. a budapesti kir. itélőtábla tanácselnöke és neje szül. jaáki *Tóth* Mária örömmel jelenti: Jolánka leányuknak miskemonostori *Thassy* Gábor dr. budapesti gyakorló orvossal, miske monostori *Thassy* Imre és neje szül. szarvaskendi és óvári *Sibrik* Hedvig földbirtokosok fiával történt eljegyzését. Budapest, május hó 16-án. A vőlegény szülői Zala-Lövőn kultezett hasonló értesitést adtak ki.

— **Házasság** *Neu* Lajos, a Neu és Klein cég beltagja Nagy-Kanizsán vasárnap, május hó 23-án tartja eskövőjét *Sonnenberg* Camilla kisasszonynyal, *Sonnenberg* Lipót kereskedő leányával Csáktornyán.

— **Halálozás.** *Keller* Ferenc bánok-szentgyörgyi plébános f. hó 15-én reggel, hosszas szenvedés után életének 48-ik, áldozárságának 24 évében elhunyt. A letenyei kerület néppárti választói egyik oszlopos tagjukat veszitették el benne.

— **Huckstedt Irén a Népszinházban.** „Hosszu küzdelmeknek békés kikötője te, nehezen átvirrasztott, lázas éjszakáknak csalogató fantomja te, mond: mikor nyilnak meg a te kapuid az én szárnyaim előtt." A szinész „mistyánk" nak ez az egyik pontja, mikor nehéz szerepét magolva, rágondol a „*Népszinházra.*" Sokaknak megtépdesi homlokát a tüske a müvészetek rögös utján, mig eljut a »*Népszinház*« hátsó bejáratához. *Huckstedt* Irén még nem szaggatott össze egy pár cipőt a világot jelentő deszkákon és már is meghivást kapott a Népszinház igazgatóságától. E hó 25 én kedden este a „Bányamesterben" *Fichtenau* grófné szerepét fogja játszani. A mennyiben a fővárosi kritika mindig a legszebben nyilatkozott a mi földinkről, hiteő hogy szerződtetni fogják, egyébként a legelőnyösebb szerződéssel kinálgatják a legelső vidéki szinigazgatók.

— **Kitüntetett tanitó.** Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelő e hó 11-én d. e. 10 órakor, lelkes beszéd kiséretében a csáktornyai községi elemi iskola tantestületének jelenlétében, adta át Dobosy Elek közs. isk. tanitónak a vallás- és közokt. ü. m. kir. miniszter által 1897. évre adományozott ötven forint jutalmat a magyar nyelvnek sikeres tanitásáért.

— **A vármegye kegyelete.** Zala-vármegye törvényhatósági bizottsága a mult évben tartott millenáris disz-közgyülésében a vármegye két halhatatlan emlékü nagy fia, Deák Ferenc és Csányi László szülőházának emléktáblával leendő megörökitését elhatározván, a folyó hó 3-án tartott közgyülés Deák Ferenc szülőházának Sójtőrön emléktáblával leendő megjelelésének ünnepélyét augusztus 8-ik, — Csányi László szülőházának Csányban emléktáblával leendő megjelelésének ünnepélyét pedig október hó 10-ik napjára tüzte ki.

— **Választók lajstrománnak kiigazitása.** Az országgyülési képviselőválasztók állandó névjegyzékének kiigazitása *Nagy-Kanizsán* folyó évi *május hó 22-ik* napján fog teljesitetni és e célból a kiigazitó küldöttség ott aznap délelőtt 9 órakor megjelenik s működését megkezdve, a következő napokon is d. u. 3 órától kezdve folytatni fogja. — Mindazok, kik a felvételre magukat jogositottaknak tartják, jogosultságuk igazolása végett a küldöttség előtt személyesen is megjelenhetnek és ez esetben adójuk mennyiségének s a törvény által megkivánt lerovásnak igazolása végett adókönyveiket a küldöttség előtt felmutatni tartoznak.

Jegyző-egyesületi gyülés. A nagykanizsai járás jegyző-egyesülete folyó hó 17-én Nagy-Kanizsán *Ferenczy* János kiskomáromi körjegyző egyesületi elnök elnöklése alatt, *Viosz* Ferenc főszolgabiró és dr. *Hauser* János egyl. alügyész és az összes járásköri jegyzők jelenlétében tartotta időleges gyülését, melyen a folyó ügyek nyertek elintézést. A gyülés folyamán *Viosz* Ferencet, a nagykanizsai járás főszolgabiráját, tisztelettelli elnökké választotta az egyesület, mely megtiszteltetésért szép szavakban mondott köszönetet a közszeretetnek örvendő főszolgabiró.

— **Állatszállitási tilalom megszüntetése.** A szarvasmarháknak, juhoknak, kecskéknek és serteseknek Belovár-Kőrösvármegye területéről Magyarországba kizárólag vasuton való behozatalát a földmivelésügyi miniszter megengedte.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénkben. A ragadós állati betegségek állása máj. hó 12-éig a következő: *Lépfene* volt: Sárosdon. *Takonykór*: N.-Kanizsán. *Ragadós száj- és körömfájás*: Bocskán *Sertésvész*: Bekeháza, Csabrendek, Gogánfa, Hegymagas, Kővágó-Eőrs, Monostor-Apáti, N.-Récse, Nyirád, P.-Magyarod, Pola, Rátka, Ságod, Sümeg, Vászoly, Zalabér, Zala-Szt-György, Zala-Szt-Iván, összesen 17 községben.

— **Borgazdasági tanfolyam Tapolcán.** Május hó 20-án a földmivelési miniszter Tapolcán szőlő- és borgazdasági tanfolyamot nyitott meg a tanitók részére. Az első tanfolyamra csupán 14 tanitót vettek fel, akiknek a miniszteri rendelet értelmében 60 forint általánt, élelmezést és lakást adnak a tanfolyam befejezéseig. Ha az első tanfolyam eredménye sikeres lesz, a miniszter ezentul több ilynemü tanfolyamot nyit.

— **Járdáinkról.** *Deák* Peter rendőrfőkapitányunk igen erélyesen és helyesen intézkedik, hogy a gyalogjárdán a közlekedés az áruk kirakása által ne akadályoztassék. De még inkább akadályozza, — sőt több helyen szintén lehetetlenné teszi — a járókelést a *járdák botrányos állapota.* Midőn ezen körülményre felhivjuk a rendőrfőkapitány figyelmét, hisszük, hogy a járdák járhatóbbá tétele iránt szintén a megkivánt erélyjel fog eljárni.

— **Csődmegnyitás.** A nagykanizsai kir. törvényszék részéről *Söregjártó* Móricz szepetneki plébános hagyatéka ellen csődbiztosul *Mikoss* Géza kir. törv. biró, tömeggondnokul *Hertelendy* Béla, helyettesül dr. *Plosser* István nagykanizsai ügyvédek neveztettek ki. Bejelentési határidő julius 8.

— **Szőlőmunkásképző tanfolyam.** Veszprémmegyében s az ehhez tartozó Balaton vidékén a szőlők rekonstruálása már is számot tevő lendületet vett. Sok és szép szőlő látható már itt-ott, részint készen, részint pedig betelepités alatt. Nagy hiány van azonban értelmes s teljesen meg is bizható szőlőmunkásokban vagyis vincellérekben. Ezen segitendő, a veszprémmegyei gazdasági egyesület szőlőmunkásképző tanfolyamot rendszeresitett. A tanfolyam két részre, tavaszi és őszi ciklusra osztatik fel, melyek egymás kiegészitő részét képezik s mindegyik a körülményekhez képest 3—4 hétig tart. A tanfolyamra felvétetik rendszerint 10—15 egyén, kik a gazdasági egyesület Veszprémben levő telepein helyeztetnek el; ingyen szállásban és teljes ellátásban részesülnek, sőt némi munkadijban is. A tanfolyam elméleti és főleg gyakorlati részből áll; amelyen résztvevők a szőlőismeretek s a szőlőkkel való bánásmód összes módozatiba, valamint a gyümölcstaltenyésztés és községi fa-iskolakezelés alapfeltételeibe teljes jártassággal begyakoroltatnak. Az első tanfolyam, mely april 19-től május 6-ig tartott, most ért véget. Előadókul Nagy Iván a gazd. egyesület előadója és Nagy Pál, a tapolcai vincellériskola szőlőszeti es borászati gyakornokja működtek. A 15 rendes hallgató nyilvános vizsgája május 5-én tartatott meg, mely a közönség legélénkebb érdeklődése mellett folyt le s igen jól sikerült. A vizsgát tevők alapos ismeretei s megbizható gyakorlati jártasságuk és ügyességük az összes jelenvoltakat kielégitették és elismerésüknek minden irányban kilejezést adva, azon örvendetes tapasztalattal oszlottak el, hogy a gazdasági egyesület ezen igényével a szőlők rekonstrukciója, valamint a szőlőbirtokos közönség érdekei előmozditására ismételve kiváló szolgálatot tesz. Óváry országgyülési képviselő egyesületi elnök a vizsgálat eredménye fölötti megelégedésének kifejezést adva, a hallgatókat megvendégelte. Ezen tanfolyamok állandósitattak s minden évben megfognak tartatni.

— **Tanügy-pártoló.** Lapunk mult számának ama közleményéből, melyben a nagykanizsai járás tanitói körének pallini közgyüléséről számoltunk be, a közgyülésen bejelentett pártoló tagok névsorából *Osterhuber László* nagykanizsai járásbiró ur neve kimaradt. Sietünk kijelenteni, hogy ez csak nyomdai tévedésből történt.

— **Egy kerékpározónő balesete.** A társadalom ő és legfőbb köreiben egyre tért hódító testedző sportnak Pápán egy sajnálatraméltó áldozata volt a mult napokban. Bermüller Alajos ottani tekintélyes kereskedő fiatal, szép neje, szül. Pfeifer Gizella, mint kezdő-bicyklista, Pápa-Kovácsiról jöttében oly szerencsétlenül esett le gépéről, hogy bokában eltörte lábát. A sulyosan sérült urnő balesete a városban és az egész környéken általános részvétet keltett.

— **Betörés.** Vasárnap hajnalban *Reichenfeld* Ignác és fiai cég üzlethelyiségébe ismeretlen tettes az uradalmi udvaron át a házfőtőn behatolt és csupán 5 frt nehány krajcárt talált az egyik asztalfiókban. Próbálkozott ugyan a nagy kassza felnyitani, de ugylátszik a növendék Papakosztának nem volt még elég praksza ehhez, mert ez nem sikerült. Ebbe az épületbe most már harmadszor törtek be, mindig egy másik üzlethelyiségben. A régi falak meglehetősen gyengék és igy ez mindenkor zajtalanul, könnyen sikerül, kivált az oly zivataros éjszakán, minő a szombati volt. A tettes nyomára mindeddig még nem akadtak.

— **Kiöntött a Principális kanális.** A nagy esőzések szinültig megtöltötték a Principális kanális medrét és szombaton hajnalban ki is lépett már ágyából, elöntötte Kis-Kanizsán a partmenti veteményes kerteket. A károkat Franz Lajos és fiai cég megtériti az illetőknek, mert az áradásokat az ő szilipje idézi elő. Ugyanis az iszap elzáráskor erősen lerakódik a fenekén, ezzel pedig mindig kisebb lesz a meder. A kiskanizsaiak most azon fáradoznak, hogy a kanálist megásák.

— **Kézrekerült vasuti merény ő.** A zalavölgyi vasut vonalán a folyó évben már többször követtek el merényletet, a tetteseknek azonban mindannyiszor sikerült elmenekülni. April hó utolsó napjaiban ujból egy kaszállót találtak a sinek közé erősitve, nyilván azért, hogy az arra közlekedő vonat kisikoljék. Ez egyszer azonban a vakmerő tett elkövetője az éberen figyelő csendőrség kezébe került. A zala-csányi csendőrség ugyanis a már ismételve elkövetett merénylet elkövetőjének kézrekerithetése céljából a legmeszszebbmenő intézkedéseket megtette, s a vasutmerénylőt Gyutai József 18 éves kustyán-hegyi suhanc személyében elfogván, a keszthelyi kir. járásbiróságnak átadta.

— **A nagy próba.** Világos előttünk, hogy a bécsi Burg-szinház most tartja a nagy próbát a germanizálás munkájából. Budapesten folyt le a főpróba s miután a bécsi szinészek meggyőződtek róla, hogy csak akarni kell és a kiszorult német szinészet ujra tábort üthet Magyarországon, most már következhetik az egész komédia. Arról értesitenek ugyanis, hogy a Burg-szinház tagjai több csoportba oszlanak és bejárják Magyarországon mindazokat a helyeket, a melyekről felteszik, hogy ott a közönség nem lát keresztül a szitán s tért nyit a német kulturának. A Hartmann vezetése alatt álló csoport Budapestet vette be, Levinszky egy másik csapattal a délvidéket szállja meg s Temesvárt, Versecen, Nagy-Becskereken stb. tart

előadásokat. — Nagy-Becskereken 5—6 előadás megtartása végett folynak az alkudozások. Ha ez nem tervszerü eljárás, akkor a Schulverein sem egyéb, mint az E. M. K. E. ártatlan fiókája. Jó lesz vigyázni a hoditó germánokra, a kikre legjobb esetben sincs s szükség Magyarországon.

— **Elveszett** f. é. april hó 25 én egy világos barna szinü, finom testalkatu nőstény vizsla. Ismertető jelek: mellén szürkés-fehér folt, ugyszintén a lábujjak is szürkés szörrel fedvék, „Ango" névre hallgat, esetleg a még talán rajta levő 245. sz. védjegy. A kutya megtalálója esetleg holléte iránt biztos adatot szolgáltató méltó jutalomban részesül. *Értesítés!* Hajdu ügyvédjelölt, Nagy-Kanizsa. — Csengery-utca 1174/1063. sz. a.

— **Hirdetmény.** Nagy-Kanizsa rkapitányi hivatala által közhirré tétetik, hogy f. hó 15—16-án egy piros zöldes köves arany gyürü F. K. betükkel, melyen a kő kissé megrepedve volt, elveszett. Felkéretik a becsületes megtaláló annak e hivatalnál leendő átadására, hol részére kellő jutalom biztosittatik. Nagy-Kanizsán, 1897. május hó 18-án. A rendőrkapitányság.

Közgazdaság.

Hogyan fagynak meg fiatal növényeink.

A mező-, szőlősgazdára és kertészre egyaránt fontos dolog annak tudása, hogy milyen hatást gyakorol a fagy a fejlődésnek indult növényeinkre s mily módon pusztitja el azokat; mert ezt tudva, képesek leszünk arra, hogy legalább ritkább fajtáju növényeinket a már fagyérte állapotukból életre hozzuk.

A tudomány ujabb világánál, a fiatal növényeink megfagyására felállitott elmélet egészen ellentétes állást foglal el a régi elmélettel szemben, mert mig a régi a sejtek elroncsolásában kereste a növények pusztulását, addig az ujabb elmélet a növénysejteket, illetve sejtburkokat, sértetleneknek találja s a növény elhalását a sejtnedvek gyors elpárolgásának tulajdonitja.

De lássuk magát az elméletet.

Tudvalevő dolog, hogy a növény minden egyes része oly nemü szövetből áll, melyet a mikroskopikus kamarácskák, ugynevezett: sejtek alkotnak. Maguk a sejtfalak, burkok finom hártyából vannak s magukban a növény életorganismusának leglényegesebb anyagát, a protoplazmát és sejtnedvet foglalják, amely többrendbeli cukor és sófélékből áll. A növényszövetet alkotó sejtek, melyek mindegyike egy-egy élő világot tartalmaz, gömbszerüek v. legalább ehhez hasonlók s igy csak egy bizonyos ponton érintkeznek egymással, akár csak egy kosárban levő tojások, ennélfogva számtalan szabad tereket alkotnak, melyeket sejtközöknek mondunk s normális viszonyok közt egyedül levegő van bennük.

Ha tehát valamely növénynek a hőmérséke 0 fokra száll alá, az esetben a sejtek kényszerittetnek nedvüknek egy részét kiengedni, mely a sejtközökbe jutva, jéggé fagy. Mentül mélyebbre sülyed a növény hőmérséke, annál több nedvet engednek ki a növénysejtek, mely aztán a sejtközökben levő jeget gyarapitja s igy természetes, hogy a sejtek oldalából a viznek ily módon való kiszivárgása, a sejtek tulajdonképi anyagát mindinkább ellenállóbbá teszi a megfagyással szemben. A sejteknek ezen vizvesztesége különös változást idéz elő a sejtek alakjában s ennek folytán magának a zsenge növénynek szilárd állományában.

Ugyanis, mig a sejtek tele vannak oldattal, addig alakjuk duzzad s ruganyos, akár a levegővel felfujt holvagé s igy a sejteknek ezen állapota megadja a növényrészeknek a szilárdságot, kiterjedtségétés ruganyosságot. De mihelyt a sejtnedvek kiszivárogtak a sejtekből, a sejthártyák elvesztik duzzadságukat, megráncosodnak s a fiatal növény szilárd állapota, ruganyossága megszünik és ennélfogva a növényrészek összeesnek és meglonyadnak. Ezen oknak tulajdonitandó növényeink összeesése, mely a fagy befolyása alatt történik.

Addig mig a fagyás tart, az összezsugorodott sejtek s a sejtközökben levő jég semmi észrevehető változást nem okoznak a növény külsején. De mi történik akkor, midőn a hőmérsék 0 fok fölé emelkedik. A várható következmény rendesen attól függ, hogy a kiengedés lassu, vagy gyors módon történik. Általánosan ismert tény, a tavaszi, vagy korai őszi fagyok a növényekre káros, vagy kártalan hatása nem a fagy intensivitásától függ, hanem az éjjeli fagyást követő reggelnek jellegétől. Ha tehát homályos és felhős a reggeli idő, mely alatt a kiolvadás fokozatosan és lassan történik, akkor a növényzet vagy csak keveset, vagy egyáltalában nem szenved a fagytól. De ha erős napfénynyel áll be a reggel, ugy fagyott növényeink menthetetlenül elpusztulnak. Azonban vegyük ezen esetet külön-külön. Ha a megfagyott növény fokozatosan kiolvad, akkor a sejtközökben levő jég lassan megy át cseplolyós állapotba s ezen lassu változás módot és időt nyujt a megráncosult sejteknek arra, hogy a fagyás alatt elvesztett nedvüket ismét felszivhassák s igy visszakapják, duzzadt, ruganyos állapotukat. Ez esetben fagyott növényeink semmit sem szenvednek, azaz: az éjjeli fagy ilyenkor elmulik a nélkül, hogy csak legkevesebb nyomát is hagyná hatásának.

Egészen másképen áll a dolog azon esetben, midőn a megfagyott növények kiolvadása hirtelenül történik. Mint imént, ugy most is a jég vizzé olvad, de miután az olvadás most hirtelenül történik, tehát a jégből kiolvadt nedvek még mielőtt az összeesett sejtek által felszivatnának, a növényfelület miriadnyi apró likacsain elpárolognak, miért a sejtek nem nyerik vissza eredeti duzzadt állapotukat s igy a fagy által megtámadott levelek és fiatal hajtások összeesvén, megfonyadnak, ugyszólván a szomjuságtól pusztulnak el.

Tehát ily módon fagynak el kultivált növényeink zsenge korukban. Bár vannak esetek, midőn a tulerős fagyok a növény protoplazmáját is megtámadják s azt szétbontván a szerves életre képtelenné teszik; ilyenkor a lassu kiolvadás sem használ a megtámadott növénynek.

Mathiász József.

CSARNOK

Őrületes szenvedélyből.

— Amerikai bünügyi történet. —

Németből fordította: **Huganff Ede.**

(Folytatás.)

Maga azonban kevés levelet irt.

Levelezései többnyire München, Boston és New-Yorkra szoritkoztak. Hogy kikkel állt levelezésben, nem volt kipuhatolható; feltehető, hogy bankházak voltak. Egy elszakitott levélboriték e hiányzó cimzéssel: „Anny Belden asszonynak" papirkosarában találtatott. Amerikából sok málhát hozott magával és házának egy részét egy nő részére átváltoztatta és bebutoroztatta, azután a szobákat elzárta. Két hónappal ezelőtt Amerika — valószinüleg a Déli államokba — utazott. Kétszer küldött magáról hirt, de különben nem sokszor ir. Utolsó levelein a New-Yorki postabélyeg volt látható. Csak egy, az utolsó gőzhajóval érkezett levele lett F-ben New York államban feladva.

Clavering ur üzleti dolgait Londonban D. — által, birtokaim pedig G. — által láttatnak el vagyonát R. kezeli. hive: Brown.

Az irat kiesett kezemből; F... New-York államban. t. i. egy kis város, amely R. fürdőhely közelében fekszik.

— Barátja pompás példánya az embereknek! Éppen azt irja önnek, amit tudni óhajtottam, kiáltottam. Kivettem jegyzőkönyvemet s feljegyeztem magamnak a levélben foglalt különböző feltünő tényeket.

— E felvilágositások segitségével Clavering urat körülvevő titkot egy hét alatt tudni fogom. Meglátja, sikerülni fog! kiáltám örvendve.

— S mikor enged örömében osztozni? kérdé.

— Mihelyt meggyőződtem. hogy helyes nyomon vagyok,

— Csak ne kerüljön sok időbe!

— Oh nem. Sietni fogok. Ha bizonyos pont felől felvilágositást nyertem, akkor...

— Várjon talán segitségére lehetek!

Es a sarokban lévő iróasztal felé pillantva, felkért annak egyik fiókjának kinyitására, melyből egy erősen megégett papirt kellett kivennem.

Gyorsan követém utasitását s négy darab erősen összegyürődött és félig elégett papirdarabot hoztam napvilágra s a mellette álló asztalra tettem.

Fobbs találta ezeket a kihallgatási napon a szén között — tevé hozzá Gryce ur magyarázolag. Ön azt gondolta csak a kulcsot fedezte fel; de csalódik. Egy második kutatás eme nagyon érdekes iratokat szolgáltatta kezeinkbe.

Áthajolva az asztalon, érdekkel néztem a megsárgult papirokat. Négy darab volt s első tekintetre fehér papirból készült pipagyujtókhoz hasonlitottak. De midőn közelebb néztem őket, észrevettem, hogy nemcsak teleirva voltak, hanem egy jelentős jelt — néhány vércseppet — viseltek.

— Minek tartja e lapokat?

— Ugyan e kérdést akartam önnek feltenni.

Kezembe vettem a talányos papir-rongyokat, habár a rajtok száradt vér miatt utálatosaknak tüntek fel előttem.

— Nyilván egy levél maradékai, mondám.

— Nagyon való-zinü! felelé Gryce ur, fejével intve. Mily megjegyzést tehet ön még erre?

— Egy levélről, mely irott részén vérnyomokat visel, feltehető, hogy Leavenworth ur meggyilkoltatásánál a könyvtár asztalán feküdt legyen.

— En is ugy gondolkodom.

Es a majdnem egyenlő szélességükből, valamint folyton összegöngyölődni akaró hajlamaikról láthatni, hogy előbb foszlányokba vágva, összesodortattak, mielőtt a kandalóba dobattak volna, hol Fobbs később megtalálta.

— Ez már valami, mondá Gryce ur. Folytassa!

— E levél irójának, ugy látszik, müvelt embernek kellett lenni. Leavenworth ur azonban nem volt annak irója; utóbbi időben elég alkalmam volt kézirását megszemlélni, hogy első tekintetre felismerhessem azt — de várjon! — ki tudja, ha nem e...

Van olvasztott enyve kéznél? Egy darab papirra akarnám e foszlányokat ragasztani, hogy simák legyenek s pontosabb vizsgálatot tegyenek lehetségessé.

— Iróasztalomon áll, felelé Gryce ur.

Midőn az enyvet megtaláltam, ujra beható vizsgálat alá vettem a papirdarabkákat arra nézve, hogy hogyan illenek össze. Ez könnyebb volt, mintsem gondoltam.

A leghosszabbik és legkevésbbé megégett foszlány felső végén álló „Ho. Urn." elárulá, hogy az első oldal balrészét képezte, mig a második foszlány hosszoldalán levő széle azt mutatá, hogy ugyanez oldal jobb felét képezi. Mindakét papirszeletet levélpapir szélességében ragasztottam fel egymástól. Most kitünt, hogy a két keskeny szelet közti üres térnek kitöltésére szükséges széles szelet kiányzik, és hogy a levél ugyanez oldalon nem fejeztetett be, hanem folytatásának kellett lennie.

A harmadik foszlányt kézbe véve, néztem annak széleit; felső részén gépszélt mutatott s szavainak állásából következtettem, hogy ez a második lap sarok-foszlánya...

Miután egy bizonyos helyre ragasztottam, a negyedik darabot vizsgáltam meg.

Felső szélén szintén a gép által volt elvágva, de hosszában mindkét vég szél- hiányzott.

Hiába fáradtam a már felragasztotthoz illeszteni, séhogysem sikerült; sőt a szavak sem illettek.

Valamivel előbbre tolva, ugy ragasztottam fel, mintha a levélpapir harmadik foszlánya lenne.

— Hm! kiáltá Gryce ur, ennek még is lesz, ugylátszik, keze lába...

Midőn munkámat szeme elé tartottam, hozzá fűzé

— Tanyulmányozza csak egyedül. Kiváncsi vagyok, mily eredményre jut.

— Nos, mondám, annyi tisztán áll: a levél egyik szállodából lett Leavenworth urhoz irva. Most arra jön a kelet! Ama vonás mindenesetre „Z" akar lenni ..

Es egy betüre mutattam, mely mintegy elhagyatva állt a „Szálloda" szó mellett és kérdőleg néztem Gryce urra.

— Ugy látszik. De kérem, hagyjon ki engem a játékból.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

Langviz. Több rendbeli igéretedet rováson tartjuk ám. Legelsőben is a lapnak szántakat kérjük.

Z.-Szt.-Balázs. Csak küldd egymásután a folytatásokat, mentül tekintélyesebb adagokban. Amint láthatod: most elég szaporán fogy.

Tudósitóinkat kérjük: sziveskedjenek a vetések állásáról érjesitést küldeni.

„Május." Nem közölhető.

Megnyugodott anyai sziv. Sziveskedjék velünk

eljes czimét közölni, a részletek megbeszélése tvégett.

Juliska. A „*Hulló levelek*" ez egyszer a papirkosárba hullottak. Igaza van önnek, és ezt mi is elismerjük: a jó neveléshez nem szükséges a versirás, de legkevésbé a rossz versirás. És ön mégis rossz verseket ir!.....

Fess asszony. Forduljon a szerzőhöz, de mondja csak, miert rejtetie levelétj álnév alá? Nekünk jó a szemünk, nagyon jó.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

606/tk.96. 104 1—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Schönfeld Füöp nkanizsai lakós végrehajtalónak Vincek József végrehajtást szenvedő kiskanizsai lakós elleni 25 frt tőke, 40 frtnak 1896. évi augusztus hó 4-étől október 12 ig, 25 frtnak pedig 1896. október 12-től járó 5% kamatai 12 frt 15 kr., per 6 frt 10 kr., biztositási végrehajtás kérelmi 5 frt 45 kr., kielégitési vegrehajtás kérelmi 90 frt 6 kr., jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtás ügyében a fent nevezett kir. törvszék területéhez tartozó a nkanizsai 2636. sz. tjkvben + 7992 hrsz. a. felvett a 1225 frtra becsült ház, udvar és kert a B. alatt bekebelezett kapubejárási szolgalmijog terhével, az 1881 ik évi LX. t. c. 156. §-a értelmében egészben: — továbbá u. azon sz. tjkvben + 6649. hrsz. alatt felvett a 13 frtra becsült ingatlan az idézett t. c. 156. §-a a) pontja értelmében egészben

1897. évi május hó 21-ik napján d. e. 10 órakor

ezen kir. törvszék ikvi helyiségében dr. Fried Ödön felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságánál, 1897. évi február hó 13. napján.

GÖZONY,
kir. tszéki albiró.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csiznál, tagszaggatásnál és meghülésekné** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget **„Horgony"** védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók. **Rudolstadt** (Thüringia).

Örökös fényt csak a SATURNUS padlómáz ad. 15

Kapható: Fesselhofer József, Neu és Klein, Strém és Klein uraknál **Nagy-Kanizsán.**

Hochsinger Testv.

Budapest, VII. Almássi-tér 8.

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat Budapesten.

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára

mely a gazdálkodáshoz szükséges

ÖSSZES

gazdasági gépeket gyártja.

Gőzcséplőink

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Részletes, képes árjegyzékekkel és szakbavágó felvilágositással dijmentesen szolgál az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat vezérügynöksége

Österreicher Bernát, Nagy-Kanizsán. 147

Ügynökök magas jutalékkal, esetleg havi fizetéssel felvétetnek.

Különlegességek borkészitési gépekben!

Ekegyártásra külön szakosztály!

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat Budapesten.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

41. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. május hó 23-án. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében. A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bélyegtelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár. a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ., a nkanizsai kerületi betegsegélyző pénztár *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	12 korona (6 frt — kr
Félévre	6 korona (3 frt — kr
Negyedévre	3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

A katolikus autonomia.

A hivatalos lap május 19-én tette közzé azt a legfelsőbb kéziratot, mely a vallásügyi minisztert s ennek közbejöttével a biboroshercegprimást felhatalmazza és utasitja, hogy hat hónapon belül az uj katolikus kongresszus egybehivása iránt a szükséges intézkedéseket tegyék meg.

Minden szabadelvű fejlődésnek föltétlenül hivei vagyunk s igy őszinte örömmel, lelkesedéssel üdvözlünk bármely mozzanatot, mely a liberálizmusnak egyik legszilárdabb alapjára: a jogegyenlőség elvére van fektetve.

Ezuttal nem bocsátkozunk ama meghiusult katholikus mozgalmak boncolgatásába, melyek a hazánkban levő egyes vallásfelekezetek önkormányzata mellett a magyar katholikusok irányában a jogegyenlőség elvét az autonomia megteremtésével érvényesiteni nem tudták; csak annyit jelentünk ki, hogy azok a »*kongresszus*« néven inditott mozgalmak a megállapodások terén tulloltek a célon; mert erősen belényultak a királynak főkegyuri és apostoli, valamint az állam szuverén jogaiba, sőt azokat teljesen lefoglalták az önkormányzat számára.

Hogy e szem előtt tartandó korlátok körét az ujabb kongresszus tul ne lépje: a királyi kézirat világosan rámutatott e jogokra, midőn hivatkozik az 1895-ben kiadott királyi kéziratának ide vágó tételére.

Annyi bizonyos, hogy nálunk a katolikus autonomiát megteremteni nem kis feladat lesz.

Az egybehivandó kongresszus megint csak szemben fog állani azokkal a nehézségekkel, míkkel legelső sorban számolnia kell s a miknek elháritását lehetetlenné teszi az a körülmény, hogy legnagyobb részt világosan szövegezett törvényszakaszok által őriztetnek.

Roppant nagy akadályt képez a papi hierarchián nyugvó egyházi szervezet; mely már magában vége csaknem lehetetlenné teszi, hogy a kath. egyház önkormányzatában a világi elem jogai a papok jogaival teljesen egyensulyban legyenek. Tehát itt van a szabedelvű szellemben kifejlődő, a teljes jogegyenlőség elvére fektetett autonomia diadalának első s talán leglényegesebb akadálya. Azután jön a király főkegyuri, apostoli joga, majd jönnek az államnak a kath. egyházzal szemben törvénynyel biztositott jogai.

Mindezek olyan akadályok, olyan nehézségek, amiknek áthatolására igen nagy bölcseség, rendkivül erős mérséklet s e kettő alapján bizonyos foku lemondás is szükséges.

A magyar katholikusok önmaguk egyengetnék utját a bizonyos csalódásnak, ha abban a reményben ringatnák magukat, hogy nálunk egy idealis értelemben vett autonomiát lehet majd teremteni. Igen: lehet teremteni egy olyan kormányzati formát, melybe a világi elem is belevonassék bizonyos mértékben; el is lehet kereszteini önkormányzatnak; de abból hiányozni fog az autonomia lelke: a jogegyenlőség; tehát a szó igazi értelmében nem is lesz az autonomia.

Századokon át tartott merev elzárkozás eredménye fog majd megint felszinre kerülni erősen demonstrálva a mellett az örök igazság mellett, hogy a legszentebb célu intézményt sem lehet sulyos következmények nélkül az evolució törvényei alól kivonni és hatása elől elzárni.

Elismerjük hogy a magy katholikusoknak teljes joguk van a maguk számára önkormányzatot kérni, sőt követelni, mint ahogy az egyes felekezeteknél is meg van; elismerjük azt is, hogy az autonomiától — különösen a nagyon is meglazult hitélet megszilárditása szempontjából — nagy és messzeható eredményeket lehet várni; de nem merjük remélni, hogy ez az

A „ZALA" tárcája.

Még egyszer: nő a biciklin.

— A „Z A L A" eredeti tárcája. —

Biciklit kerekén okosan ülj,
Ugy forgasd tengelyét, hogy le ne dőlj

Bocsánat, jó Faludy szelleme, hogy Fortunáról énekelt intő szavaidat ekkép modernizálom, (bár a csalóka istenasszony ősidőktől fogva nem „szekeren" jár, hanem a földgolyóbison — biciklizik, amint ezt a mythologia tanitja) Nem is vettem volna tollhegyre a kerékpárt, ha nem olvastam volna e lapban, „vonal alatt" olyan itéleteket róla, amelyek meg akarják állitani a közkedveltségű járművet hóditó utjában.

Mohammed kizárja a nőt a paradicsomból; az emlitett tárca irója még kegyetlenebb: ő már a kerékpárnál is vetot mond a női nemnek. Lerontja az ideált szemében, ha nőket lát kéréken ülni. Hát már azok a lények, kiket egy kis poézis egy kis — tárcairótól kifejtett — májusi hangulat oly földöntulivá képes emelni, — ezek ne járhassanak máshol, mint a földön, az anyagias rögön? S nem természetes-e, hogy akiket olyannyira »angyaliaknak« szeretnek képzelni, — szárnyakat öltenek a rohanó kerékpáron?

Korunk haladását, az életadó munkásság magas fejlődését igen nagy részben a „keréknek," a gépek futó vagy lenditő kerekeinek köszönhetjük. A „circulus vitiosus" ellentétképen »a circulus symbolicus" lép előtérbe: a kerék, mint a haladás jelképe. A nőknek édes-kevés szerep jutott a munkálkodó kerekek világában, hát legalább a... biciklin igyekeznek haladni a korral. S az irigy férfinemzedék még ezt is zokon venné tőlük! A A nők bemutatták, hogy dicsőséggel tudják kormányozni az országlás kerekét is, tehát jogtalanság volna megtagadni a gyengéd, (de nem gyengébb!) nemtől annak a két curriculumnak igazgatásához való jussukat. Ennyi még kijár nekik az emancipálódással együtt. Mert nem az a tulajdonképeni emancipáció, amely (cikkiró szerint) „szakit conventioval, előitélettel," hanem az, amely a nőnem számára csak ugyanazon társadalmi jogok gyakorlását követeli, amely a férfiak körében már megülepedett, százados conventio!

S midőn az az egy hölgy, akiről épen szó volt az emlitett tárczában — akár élő személy, akár csak képzeleti alkotás — kerékpárra ülve, függetlenitette magát a nő szűkkörű társadalmi viszonyaitól — helyesen cselekedett. Nála talán csak „merészségnek" tünt fel a megcsontosodott s lomhán modernesedő *kisvárosi* közvélemény fitymálása. Ne nézze a tisztelt szerző e kisérletet provincember mindennapisághoz szokott szemével, — s tekintse e nőt széles e világ számlálhatlan bicikliző hölgyei egyikének, nem pedig holmi különczkódó „Mannweib"-nek — akkor nem fog oly keserű gunynyal itélkezni fölötte, mint a társadalmi romlás egy rappáns jelensége fölött. Hány és hány lovagló, csónakázó, uszó nő mozog a tisztességtelenség legparányibb szeplője nélkül a nyilvánosságban, azért, mert már beleoadta a társadalom ez „ujszerűségeket". S a nagyvilágban mindinkább megbarátkoznak a kerékpáros nőkkel is — csupán „mi jó vidékiek" meresztünk szemeket s fűzünk kétségbeesett kommentárokat az — Uramfia! — biciklizö hölgyekhez, egy lélekzet alatt emlitvén őket a frivolitással.

Az unalomig tisztességtudó Angliában már tényleg „kisütötték, hogy a biciklizés a jónevelés elengedhetellen kelléke" s a „cockney" sem csapja össze tenyerét megbotránkozva, ha serdülő lányokat lát egyesben, kettesben kerékpározni. A világ leggyakorlatibb nemzete rég belátta, hogy a sport minden neme mily hathatós nevelőszer, s ép azáltal gyarapitja asszonyainak nőies önérzetét, ha szabadon gyakoroltatja velük a szellemi és testi szórakozást. Emellett aztán üde, egészséges és romlatlan marad az angol miss. Nincs a világon tisztább kedélyű lány, példásabb családanya az angolnál, mindezt pedig a szabad nevelés eredményezi.

Praktikus ruházatot találtak a biczikli számára mely czélirányos is — fölöttébb tisztességes is egyszerre (a női ruha reformját is a „dress" alapján szándékoznak keresztülvinni.) Mint minden öltözéknél, ugy ennél is frivolitásba lehet vinni a külső megjelenést — de az ilyen kivételek alapján elitélni az egész kerékpározó nővilágot: legalább is rövidlátás.

Megengedjük, hogy sokan csupa divat-hajhászásból adják magukat e sportra; de ezáltal legalább egészséges divatot kapnak fel. Ma még extravaganciának tünhetik fel valami furaság, de kevés

autonomia, abba a nagyon is szűk keretbe foglalva, a felkeltett érdeklődés mértékével valami messzeható eredményeket biztositana.

A katholikusoknak mindenesetre teljes erővel oda kell hatniok, hogy már most érjenek és alakuljanak ki azok a gondolatok, eszmék, mik az autonomiát előszitő. őszi kongresszust irá yitani fogják.

Nagy bölcseség, rendkivüli mérséklet s bizonyos foku lemondási erő kell oda, ha hazánk katholikusai (papi és világi elemei egyaránt) komolyan akarják, hogy a kétségtelenül nagyfontosságu autonomia alapjai (ha csak szűk keretben is) lerakassanak.

A nagyobb, hatalmasabb kialakulást bizzák azután a fejlődés örök erejére, mely elől az önkormányzati szervezetet elzárni már erőszakkal sem lehet.

Ezzel a mozgalommal szemben fejtsenek ki a mi vármegyénk katholikusai is az ügyhöz méltó érdeklődést Elhihetik, hogy sokkal több és üdvösebb eredményt érhetnek el vele, mint a néppárti tömörüléssel

Politikai szemle.

Belföld.

Országgyülés.

A képviselőház e hó 19-én folytatta az esküdtbiróságokról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A vitát *Visontai* Soma kezdette meg, ki igen nagynak tartja az esküdtek vagyoni qualifikációját, másrészt helyesli, hogy az esküdtek korát 26-ban állapitották meg, mig Németországban csak 32 éves ember lehet esküdt. Kevés biztositékot lát nálunk az esküdtszéki intézmény függetlenségére nézve. A közszabadságra veszedelmesnek tartja a kiválasztás elvének a törvénybe való befogadását, s az által, hogy ezt a birák végzik, elvonják őket saját hivatásuk körétől. Ez által akarják teljessé tenni azt a kisérletet, hogy a sajtó igaztalan zaklatásoknak, alkotmányellenes rendszabályozásnak legyen kitéve a sajtópörök által. A mai állapotok még türhetetlenebbek lesznek, ha a bizalmi férfiakat a törvényszéki elnök választja ki. *Erdély* igazságügyminiszter részletesen fejtegeti azokat az elveket, melyek az igazságügyi kormányt a törvény megalkotásakor vezették. Az esküdtbiróság itélete, mint népbiróságé, megnyugtatóbb mindennél. Nagy cenzurát sem alkalmazott, mert sok jó elemet kiszoritanának vele. A sorsra bizni a biróság összeállitását nem lehet és Magyarország szabadságszeretetében megedzett, független önálló polgárságára rábizza az esküdtek szelegálását és meg van győződve, hogy a szelekció-bizottság mindenütt feladata magaslatán fog állani. O szive teljes mélyéből ajánlja az esküdtbiróság életbe léptetését és a törvényjavaslat elfogadását. A kifogásokra a részleteknél fog reflektálni. Visontainak kijelenti, hogy az igazságügyminisztériumban afféle cabinet noir nincs, mely a politikai természetű vádakat rátukmálja a főügyészségre, sőt 50 százalékát ezen pőröknek, melyeket a főügyészség felküld, hogy meginditani akarja, a miniszteriumból azzal küldenek vissza, hogy ne inditsa meg. Kéri a törvényjavaslat elfogadását. *Batthyány* Tivadar gróf azt kivánja, hogy a bünvádi perrendtartás érvényét terjeszszék ki Fiuméra is. Ragályi Lajos szólalt még fel, ki a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául fogadja.

A 20-iki ülésen *Polónyi Géza* szólalt fel a törvényjavaslat ellen elsőnek. Elitéli az itt javasolt kiválasztási rendszert, s tart attól, hogy nem vesznek fel ellenzéki embert az esküdtek közé. Sérelmesnek tartja az 5. §-t., a mely szerint a ki csalás miatt egy heti fogházat kapott, esküdt nem lehet, mig a ki gyilkolt, rabolt, lehet az. Utána *Holló Lajos* szólt, a ki azt mondta, hogy inkább hive a szakbiróságnak mint az esküdtszéknek a javaslat alakjában. Követeli a sorsolás utján való kiválasztást. Azután határozati javaslatot nyujt be az iránt, hogy a javaslatot utasitsák vissza átdolgozás végett az igazságügyi bizottsaghoz. *Okolicsányi László* Holló javaslatát pártolja. — Azután *Sághy Gyula* szólalt fel. Szerinte a javaslat a biróságokból valóságos pótbiróságokat fog csinálni; az esküdteket sorsolás utján kell választani. A következő szónok *Győry Elek* lett volna, ki arra kéri a házat, hogy beszédét a legközelebbi ülésen mondhassa el.

*

A kvóta ügyében szenzációs fordulat állt be. Az a hir terjedt el, hogy a kiegyezési szerződések ezen a nyáron nem kerülnek a törvényhozások elé, s a mai helyzet tovább is fenmarad egy fél vagy egy egész évre. Ez a halasztásnak kétségtelenül az lesz a fóoka, hogy az osztrák reichsrathban felmerült fejetlenség teljesen lehetetlenné teszi bármily javaslatnak nyugodt tárgyalását. Az osztrák ellenzék a legvadabb obstrukciót gyakorolja, ugy hogy ott szóhoz nem juthat senki. Mi volna ily állapot mellett sorsa ama 17 javaslatnak, mely a kiegyezés kapcsában letárgyalandó volna? Az osztrák parlament a legbotrányosabb jeleneteknek szinhelye; a cseh nyelvrendelet kibocsátásával Badeni teljesen felszabaditotta az előbb csak duzzogó erőket.

Külföld.

A legyverszünet *görög és török* között meg van. Hogy mikor jön ezután a végleges béke, azt még nem lehet tudni. A nagyhatalmaknak nehéz munkába fog kerülni a török szultán kivánságát egy kissé mérsékelni, a görögökre pedig teljesen ráillik a *vae victis*! Füstbe szállt sok reményük, elveszett sok emberélet, sok pénz, s mellette még a legyőzetés keserűsége, a nagy kudarc. Három kerület a törökök birtokában. Bizony nagy nyomoruság szakadt a görög uralkodó családra az önző Dellyanis oktalansága következtében. Bizony, Görögország az utolsó kártyáját játszotta ki, *va banque*, s most élvezheti meggondatlan vállalkozásának keserü gyümölcseit.

Node a hatalmaknak bizonyára sikerülni fog a szultánt is engedékenységre birni. Konstantinápolyblo megerősitik azt a hirt, hogy az orosz cár táviratot küldött a szultánnak, melyben eddigi sikereihez gratulált és a legyverszünet érdekében apellált békeszeretetére. A cári távirat továbbá azt mondja, hogy a szultán azoknak a békés szándékainak, a melyeket a hadüzenet alkalmával kibocsátott körjegyzékében kilejezett, ujabb bizonyitékát szolgáltatta azzal, hogy megelégszik az eddig elért eredménynyel és a legyverszünetet megadja. A szultán köszönetet mondva a cárnak, annak a reményének adott kifejezést, hogy a mikor majd a békefoltételeket közvetitik, méltányolni fogják az ő készségét.

Városunk legtöbb adót fizető képviselőinek névsora az 1897. évben a következő:

Batthány Strattmann Odön	13493 frt	08 kr.
Nagykanizsai takarékpénzt.	6491 „	54 „
Dél-zalai takarékpénztár	5595 „	12 „
Gutmann Vilmos	2904 „	32 „
Gutmann Aladár	2904 „	32 „
Déli vasuttársaság	2663 „	35 „
Nagykanizsai Bankegyesület	2473 „	58 „
Ebenspanger Lipót	2027 „	12 „
Kereskedelmi s iparbank	1856 „	90 „
Izraelita hitközség	1717 „	57 „
Karczag Béla	1471 „	53 „
Karczag István	1471 „	53 „
Gutmann László	1452 „	17 „
Gutmann Odön	1452 „	17 „
Weiser József	1140 „	24 „
Dr. Szukits Nándor	1025 „	66 „
Hirschel Ede	1010 „	18 „
Knortzer Frigyes	994 „	86 „
Schwartz Gusztáv	916 „	90 „
Pilhál Ferenc	865 „	58 „
Löwinger Ignác	858 „	67 „
Babochay György	833 „	12 „
Eperjesy Sándor	838 „	04 „
Rapoch Gyula	835 „	62 „
Hertelendy Béla	818 „	28 „

---

vártatva általanossá lesz. S épen a biciklizö hölgyekre nem hárulhat az extravagancia vádja, mert hisz ép ők igyekeznek leginkább a *rendes kerékvágásban* haladni.

Az a kifogás hallatszik még, hogy rossz tartást a test hiányos fejlődését idézheti elő a biciklizés a nőknél. Jó u am, elégszer láthatott önmaga is nőket, kik nem mozdulva ki „hivatásuk" köréből, testi tultengés avagy több — kevesebb elsatnyulás példáivá lettek. A kerékpár — minden más sport előtt — hathatós ellenszere mind ezen jelenségeknek. A test tesztelen öltözetben, fokozott természetes mozgásokat végez a kerékben, s ehez hozzájárulva a szabad levegő üditő hatása, megadja a testnek a nélkülözött hajlékonyságot, az eltespedő izmoknak a mozgást, az unott kedélynek a frisseséget. E sorok irójának alkalma volt Abbaziában egy kerékpáros virágkorzónál 4 ur és 4 hölgy által bemutatott „Radfahrer-Quadrille"-ben gyönyörködni (Nem a francia négyes, hanem a biciklizés számára külön összeállitott remek alakzatok szerint.) Örüm volt nézni, minő tartással, és kellemmel hajtották végre a figurákat, mily jól festett rajtuk a szigoruan illedelmes öltözék! És mindezt bécsi polgárnők produkálták Stefánia főgnő és egyéb magasrangu nézők jelenlétében. S ha ez az erősen konzervativ társaság szivesen látja a kerékben ülő nőket, a t. cikkiró se átkozza ki őket.

Vagy talán azért nem barátkozhatik meg a biciklizö nőkkel — a sport előnyeinek elismerése mellett is, — mert demokratikus érzelmeit sérti? Voltak egykorón, kik a vasutat is nagyuri kedvtelésnek nézték — s ma.....? Eljön még talán az az idő is, mikor tárcairó »szegény varróleány« a épugy veszi rátára a kerékpárt, mint varrógépet, hogy gyorsabban szolgálhassa ki vevőit. Számtalan szegény módban élő embernek segiti máris kenyerét keresni a kerékpár. A közelmultban hirdették a lapok, hogy Bécsben találkozik már biciklizö .. bába is. Igy válik az uri játékszerből segélyeszköz.

Van-lova az uraságnak is, a parasztgazdának is, csakhogy mig amazé parádézásra való — addig emez munkáját végzi segitségével.

Tanácslom tehát a t. cikkirónak, s a vele együtt gondolkozóknak, hogy ne sopánkodjanak a világ romlása felett, ne szőjjenek világfajdalmas elmélkedéseket, ha utjokba kerékpározó nő akad. Nem az illendőség, hanem a maradiság korlatain tör ő keresztül vasparipajával.

Neszteleníül, de gyors haladással viszi a „pneumatic" a nőt a polgárosodás felé. Kerékpározó polgártársnők, *for! eccr!*

Xilef.

Természetköltők.

Irta: **Baboss László.**

(Folytatás.) (12)

Nagyszerűek még Máton tájképei — melyek őt isteni költeményben festve a teremtést, vagy a nap leszállitát hatalmas természetköltő gyanánt tüntetik fel. Csak egy részlet is meggyőzhet arról bennünket:

A nap leszállt
S aranynyal bíborral vonta be
A felhőt, mely nyugati trónusát
Kiséri. Feljött a nyugalmas est
S a szürkület ráadva egyszerü
Ruháját minden tárgyra. Némaság
Jött a nyomában; állat és madár
A zöld gyepen vagy fészkében pihent,
A fülemile virasztott egyedül,
Egész éjjel szerelmi énekét
Dalolva, s elbüvölten hallgatá
Dalát a némaság. De nemsokára
Elő saphirkövektől csillogva
Az égbolt; Hesperus jött legelöl
Fényes vezére a csillagseregnek,
Mig a királyi hold felhők között
Feltünt, s eldobva fátyolát, ezüst
Palástjával befödte a homályt.

Lenau.

A magyar születésü Lenau Miklós egyike a legjelesebb német-költőknek és pedig az igaz költőknek, akik e névre érdemesek, mert ő költő volt, szelid és lágy — miként az őszi táj, és viharos miként az orkán, állva a természet kapujában s ámulva mint a szomoru gondolatok rabja, sötét torkában a világnak, a természet és világ nagy titkain töprengve; anélkül hogy maga mégis a misticus homályba — tévedt volna. De a való világ nem adott néki csendes boldogságot, csalódott álmaiban, a világban, reményeiben tán kedvesében is, s hogy költeményei csak csalódott lelke megnyilatkozásának hamvvedrei.

Bogenrieder József	702 frt	31 kr.
Hencz Antal	670 „	04 „
Gróf Hugonay Béla	655 „	45 „
Dr. Tuboly Gyula	622 „	08 „
Blau Pál	602 „	55 „
Handelsmann Herman	573 „	95 „
Dr. Schwarcz Adolf	556 „	36 „
Schertz Albert	548 „	27 „
Schertz Richárd	548 „	27 „
Rosenfeld Adolf	523 „	69 „
Strem Vilmos	515 „	30 „
Strem Tódor	515 „	30 „
Stern Sándor	502 „	39 „
Stern J. Mór	502 „	39 „
Zerkowitz Lajos	500 „	95 „
Zerkowitz Albert	500 „	95 „
Dr. Szekeres József	487 „	24 „
Miltényi Sándor	475 „	18 „
Bettlheim Samu	470 „	56 „
Dr. Hauser János	464 „	72 „
Ifj. Fesselhofer József	442 „	14 „
Vidor Samu	431 „	30 „
Sebestyén Lajos	430 „	88 „
Práger Béla	426 „	46 „
Nagykanizsai ösn. szövetkezet	424 „	56 „
Oroszváry Gyula	421 „	84 „
Győrffy János	405 „	12 „
Fischl Pál	405 „	06 „
Unger Ullmann Elek	398 „	24 „
Illatkó János	392 „	36 „
Bachrach Gyula	383 „	30 „
Tinágl Lajos	382 „	45 „
Blau Lajos	379 „	06 „
Ebenspanger Leo	365 „	92 „
Eisinger Henrik	363 „	22 „
Sommer Sandor	356 „	07 „
Polák József	355 „	92 „
Löwinger Lajos	354 „	61 „
Pressburger Aladár	354 „	53 „
Polgári Egylet	346 „	25 „
Löwy Adolf	342 „	58 „
Grünhut Alfréd	326 „	48 „
Grünhut Henrik	326 „	48 „
Grünhut Fülöp	326 „	48 „
Morandini Román	326 „	39 „
Belus Lajos	319 „	64 „
Gertner Vilmos	315 „	48 „
Blau Lázár	310 „	23 „
özv. Weiss Mina	310 „	23 „
özv. Mattos Józsefné	307 „	32 „
Sattler Mór	296 „	48 „
Haba Pál	293 „	46 „
Dr. Fülöp Kázmér	286 „	04 „
özv. Dobrovics Dömötörné	284 „	62 „
Reichenfeld Gyula	284 „	23 „
Ábrahám Károly	276 „	09 „
Dr. Dick József	275 „	62 „
Simon Gábor	260 „	26 „
Berdin Márton	259 „	41 „
Seidmann Samu	248 „	38 „
Berger Mór	246 „	62 „
Reichenfeld Markus	237 frt	72 kr.
Hermányi Ferenc	230 „	64 „
Günsberger Jakab	228 „	45 „
Danneberg Jakab	226 „	31 „
Weiss Adolf	226 „	31 „
Fischel Fülöp	225 „	55 „

Tollfuttában.

Itt ülök szerkesztőségi iró-asztalom mellett és jó sokáig édes gondolatnélküliséggel nézegetem ezeket a bizarr-alkotásu, művészi gondolatért vóhajtozó képeket, mikkel gondos és figyelmes kiadónk a redaktori asztal körül erősen megkopott, prózai vakolatot akarta poétikusabbá tenni.

Csintalan kisasszonykák mosolyognak rám a falról, incselkedve. Egyiket, másikat eső pacskolja. De a zápor nem minden esetben kellemetlen. A sár ellen védekezve, graciőz biztossággal találják el azt a vonalat, hol a szobrászian formás kis lábak diszkrét bemutatása kezdődik. Pápaszemes, cilinderes, rogyásig elkényszeredett lábszáru öreg-urak kandikálnak utánuk az esernyő alól, vígyorgó petyhüdt, szinte széjjelernyedt, ráncos képpel.

Mind csupa lipcsei kiadás. Az egészséges idegzetű magyar embernek gusztusa vesz tőlük.

Kiadónk valószinűleg a fiatal riporterekre gondolt, mikor körülaggattatta velök a szerkesztőségi asztalt. Ezektől ugyan nem esnek kisértetbe még ők sem.....

Körülöttem sercegnek a tollak, mintha meg-annyi minatürkiadásu távirógép dolgoznék itt szakadatlan, egyhangu zakatolással, alig látható lili-puti távirászok kezében.

Sajátságos, megmagyarázhatlan melancholiába ringatja a lelket ez a mindenfelől hallatszó, véget érni nem akaró, monoton, és szinte-surranó futása a megiramlott tollaknak...

Nézem, nézem azokat a csintalanképü lipcsei, meg drezdai kisasszonykákat; egyiknek másiknak viszonzom a mosolygását is: hanem az öreg-urakra (akik olyan szemtelenül vigyorognak) föltétlenül feddő, elitélő tekintetet vetek.

Nézem, addig nézem a képeket, mig a tollak bűvös zenéjének hatása alatt elkezdenek a képek szép csendesen mozogni, menni, menni, kisebbedni, összefolyni, mint valami gépszinháznak egymást kergető alakjai. Mennek, mennek az én merengő, réveteg és lelkem után vesző tekintetem előtt s utoljára valami alaktalan semmiségben vesznek el mind...

Most egy váratlan mozdulat a mult képeit őriző lélek albumában és előttem van a tizenhárom év előtti redakcio képe.

A *„Zalai Közlönyt“* csináljuk.

(*Dr. Kiss Ernő* barátom akkor még diák-gyerek volt és csak szindarabokat irt.)

A redakcio hosszu, széles asztalának élén ül *Tuboly Viktor* a minden alkalmaknak „poëta laureatusa.“ Milyen pompásan és feketén fest a „szekszundszekcigerje“ pomádé nélkül is! Nagyszerű versesrögtönzeteket emel ki a gentry-világ társasebédjeinek ragyogó emlékeiből.

Remete Géza nagy gondolatokba merülten szivja szivarját, mintha a gyülemlő hamuval egy ország sorsa dülne majd össze. Kissé fanyar képpel mosolyogva veti oda Tubolynak: „Hol szedted össze ezt a sok bolondságot, Viktor?

— Mondj hát jobbat, az ebadta! — vágja vissza a poëta.

Aztán elkezdenek egymással évődni.

De *dr. Tomcsányi Imre* a csendes-humoru honvéd ezredorvos közbelép, szedi elő a *„kutyanyelvek“* egész halmazát s olvassa a temérdek *„himmi-hummit“*. Aztán tanulságos előadást rögtönöz a paraziták egyik legfurcsább fajáról.

Baboss Laci képzeletével járja az utcákat, csatornáztat, döngeti a közegészségügyet és hatalmasakat üt a városi magisztrátuson.

Hencz Antal, az építészmérnök, a világ legszófukarabb épitő-mestere, irja a jövő század regényét: magyarázza a dinamitos repülőgép elméletét.

Hajgató Sándor, a „bus-magyar“ poéta, álmatag képpel füstöl és dithirambot ir a szentgyörgyvári szőlőtőkékhez.

Szalay Lajos ravaszkás mosolylyal néz csillogó pápaszeme alól és közigazgatási törvény-paragrafusokat citál.

Dr. Steinbach József, a szenvedélyes Petőfi-forditó, pompás bécsi vicceket importál, a belgyógyászat köréből.

Magam pedig megragadom a borosüveget és töltögetem redaktori lelkiismeretességgel az agyakat villanyozó fluidumot.....

Egészen odavész lelkem erre a kedves gárdára: a *„kilencek“* gyülekezetére.

Ujra élnek, mozognak, mosolyognak, viccelnek, kacagnak előttem abban a miniatür-köztársaságban, melynek nincs elnöke, még *„elülülője“* sem;

Lenau családi nevén Niemsch Miklós Csanádon született 1802. aug. 13-án. Atyja korán elhalván, édesanyja lett árangyala, aki mellett magába szitta a vallásos érzést és a meleg természet-szeretetet. A sás, a szittyó, a káka, a tópartján, az erdő, Lenau költészetének főtárgya, s bár van sok jeles és terjedelmesebb munkája melyek kiváló becsüek, mégis azok a kisebb költeményei, melyekben a természet szivével szól hozzánk, igazi gyöngyei Lenau költészetének. Azok a költeményei, melyek a filosofának s tanulmányainak az eredménye, azok csak azt adják tudomásunkra, hogy a boldogságot hiába kereste, mig a természetből fakadtak irt kötöttek fájó szivére.

Élete, mely a vallás s a természet védő karjai között indult meg, a tudományok laboratoriumába vezette, hol a filozófia, a jog, az orvosi tudomány, gazdászat nem voltak képesek szomját kielégiteni. Oly lángoló szivnek, mint Lenau, oly költői kedélynek, mily száraz és nehézkes lehetett mindez, akit költői ihlet, képzelt világ, a puszták, árvalányhajas festői tájai, erdő, liget és magas álmok hajtottak.

Nem találva megnyugvást, lángelméje a költészetben keresett menedéket. Első költeménye: „Ifju álmok“, 1828-ban jelent meg és csakhamar elhagyta a jelesebbeket, mint Rückertet, Halmot, Uhlandot — énekelve szivéből, lelkéből mesterség s mesterkélség nélkül, belenyulva némelykor a kort uraló eszmék zsarátnokába; énekelve szabadságot, diadalt, mely a népeket boldogságra, megelégedésre segiti. A julius forradalom tette Lenaut a szabadság lantosává, s csalódása a tudományban buskomorra, s a természet barátjává, tudva, látva, érezve, hogy csak hiuság minden e világon, minden viszonylágos, látszat, nem cél, való, a melyet ha elértünk, megnyugodva, boldogok lehetünk, de oly átmenet, tetszvilág, melyet ha valónak tartunk: megcsal, s ha igaznak nem tekintünk: letipor. Lenau élete azért is van ugy összeforrva költészetével, azért oly természetes, azért oly beteges, olyan mint kora, a korát átható eszmék, tele fájdalommal; mert ő zsákmánya volt érzelmeinek, saját gondolkozásának, mely teljes mezitelenségében és teljes szépségében mutatta meg magát a költőnek. A kétely ragadta magával, üldözte a téboly világig, ez borította el lángelméjét sötétséggel s ez tette sötétté a világ szépségét, ugy annyira, hogy fájdalmát nem volt képes enyhiteni sem a róna, sem Amerika őserdői, sem a tenger mélységes hallgatása. A szétoszlott álmok a költő fájdalmát, csak növelik, s az élet, s a logika, alatt alomérintett gyöngéd szive csak vérezni tud. De amint nem tette tönkre a fájdalmas hang Byron költészetét, Lenau is megőrizte lelke melegét s ihlete hatalmát.

Fut lelke fájdalmától üzetve s keresi a nyugalmat, de a nagyság, a cél messzesége, s ereje csekélysége leverik, s elbágyadt csalódott lelke megtörik a véres küzdelemben. A bus hangmely költeményein átdereng s mely azoktól fel hangzik, vergődő lelke sóhaja, mely nem röppen el a kedves álmok eltűnvén, nem nyugszik meg az élet viharai alatt, hanem előretör, csatáz a szellem fegyvereivel, s midőn azok csak a mulandósággal törnek rá kétségbeesik s összeomlik.

Lenau azonban, ha a természetet egy nagy fájdalom megtestesülésének nézte, a természetből vett dalriban a legigazabb s leghatalmasabb. A sás-dalok, az erdei és a fenyér-dalok ódái az „őszi képekben“ adják s tükrzik őt vissza legjobban, különösen szépek azok, melyekben feledést keres lelke keservére, amilyenek a „tekintet a folyamba“ s az Alpeseken. Ezekben látjuk Lenau mint igyekszik megválni lelke furiáitól:

Ha futni láttál létjavat
Mely nem tér vissza többé:
Nézd a folyót, hol habra hab
Tün és tolul örökké.

Oh nézd soká, oh nézd merőn
Ez lesz könnyebbülésed
Habár szivedből vakmerőn
Minden vigaszt kitéptek.

Oh nézd merőn nézd szüntelen
Mig könnyeid kihalnak
S átködlik rajtok csöndesen
Mint alkonyult nap — multad.

Álmod, ha végig álmodád
Elringat feledésbe,
S a hullámokkal foly tovább
A lélek szenvedése.

Reviczky Gyula.

(Folytatása következik.)

ahol *Tuboly Viktor* barátunk küzd legbevesebben a paritás mellett.

Ott élek, ott lelkesülök, ott kacagok köztük én is, lelkemen a fiatalság le nem tépett himporával, a bornélküli részegség aranyos zománcával.

Éppen most mutatja be *Remete* Géza Tuboly Viktort, mint a letenyei kerület örökös képviselőjelöltjét. Viktor aranyosszivvel veszi a tréfát; rigmust mond Remetére; kacag a társaság; a szoba levegőjében kavargó füstkarikákon át vigan röpködnek a bohém-világ tarka pillangói...

— Mit csináljunk a pozsony esettel?

— Erre okvetlenül igyunk egyet! — mondom én.

Csak akkor veszem észre, hogy alaposan elszóltam magamat, mikor a sercegő tollak zenéje szavaimra egyszerre megszakad és gyanusan néz felém minden arc.

A kérdés a jelené volt, a felelet az én multon álmadó lelkemből szakadt föl és Tuboly Viktor egyik rigmusára szólt.....

Milyen bolondosan nagyot is fordult azóta a világ.

Most itt a *Zöldát* csináljuk.

Olyan igen komoly képpel! Pedig mindnyájunk előtt erősen bizonyos, hogy Bánffyt nem fogjuk megbuktatni.

Minden olyan komoly, olyan méltóságosan hallgatag itt körülöttem.

Szinte jó, hogy legalább ezek a lipcsei vagy drezdai kisasszonykák mosolyognak az ablakfülke talán és incselkednek azokkal a petyhüdtképű, gonosz öreg-urakkal.

Másként minden olyan itt, mintha csakugyan valami nagy-hatalom bürójában ülnének az agybontó problemák tudós álmadói.

Körülöttem sercegnek, futnak a tollak, mintha megannyi miniatür-kiadásu táviró-gép dolgoznék itt szakadatlan, egyhangu zakatotással... alig látható lili-puti távirászók kezében.

És ez a tollzene mégis kedves most nekem!; valóságos kéjjel hallgatom, mert igazi haladás lüktet minden kicsinyke ritmusában.

A multat néha visszaálmodom, de nem fogom megreklamálni soha!

A városházából.

Nagy-Kanizsa város képiselő-testülete csütörtökön délután *Vécsey Zsigmond* polgármester elnöklete alatt tartott közgyülésében a következő ügyek tárgyaltattak:

I. Bejelentetett a v. kapitányi hivatalnak elhelyezésére szolgáló épületek átalakitása, illetőleg ujraépitése, — a VI. kerületi népiskola átalakitása, — a VI. kerületi pajtaépitési és a gyepmesteri telepen eszközlendő épitési munkálatok átadása tárgyában megtartott árlejtések eredménye, mely szerint a legolcsóbb ajánlattevők a következők voltak:

1] *A rendőrkapitányi hivatalnál Bachrach* Gyula 4256 f. 53, illetve 4606·53 előirányzott költségösszegből 16% árleengedés.

2] a *VI. ker. népiskolai épitkezésnél Morandini* Román és Tamás 993 frt 26 kr. előirányzott összegből 5·2%.

3] *a VI. ker. pajtánál Morandi* Roman és Tamás 443 frt 84 kr. előirányzott összegből 10·4%.

4] *a gyepmesteri telepnél Zelanyák* Antal 1737 frt 14 kr. előirányzott összegből 4 és fél % engedmény.

A képviselőtestület az árlejtések eredményét tudomásul vette és a tanács javaslata szerint a fentebb felsorolt legkedvezőbb ajánlattevőket az épitkezéssel megbizta. Az épitkezéseket ellenőrző biz. tság már régebben megválasztatván, a rendőrkapitányi épületnél való felügyeletre a közgyülés *Deák* Péter főkapitányt is a bizottságba választotta.

Olvastatott a magyar kegyes-tanitórend főnökségének válasza, a városi képviselőtestület közgyülési határozatából tett azon előterjesztésére, hogy a kegyes tanitórend a gymnásiumi parallel-osztályokat a szükséges tanerőkkel lássa el. — A kegyes tanitórend főnöksége az adott válaszban oda nyilatkozik, hogy a szerződés értelmében nem tartja magát kötelezettnek a parallel-osztályok tanerővel való ellátására, de méltányossági szempontból — amennyiben ez lehető lesz — világi segédtanárokat fog alkalmazni, *kiket azonban a városnak kell javadalmazni.* — A városi képviselőtestület ezen ügynek, valamint a szerződésnek tanulmányozására *Vécsey* Zsigmond polgármester, dr. *Bentzik* Ferenc v. ügyész, *Eperjesy* Sándor, *Ebenspanger* Lipót, Plihál Ferenc, dr. *Rothschild* Jakab és *Tóth* László v. képviselőkből álló bizottságot küldött ki, mely 14 nap alatt az ügyben véleményes javaslatot tartozik a közgyülés elé terjeszteni.

HIREK.

— **Szemé'yi hir.** *Csanády* Artur ezredes a cs. és kir. 48-ik gyalogezred parancsnoka a helyben állomázó zászlóalj megszemlélésére f. hó 20-án városunkba érkezett. Két napot töltött itt.

— **A tárházakról.** E hó 20-án járt le a terminus a nagykanizsai tárházak részvényeinek jegyzésére és hogy a közönség mily fontosságot tulajdonit a tárházaknak mi sem bizonyitja jobban, mint azon körülmény, hogy a részvények rövid néhány nap alatt a reclamdob megütése nélkül 15 százalékkal tuljegyeztettek. Jegyeztetett ugyanis összesen 1155 darab részvény és igy a jegyzéseket redukálni kellett; a reductio a legnagyobb részvényesek jegyzéseiből eszközöltetik, mig a kisebb jegyzések teljesen figyelembe vétetnek. Az alapitók, — kik legalább 20 részvényt jegyeztek — e hó 21-én Ebenspanger Lipót elnöklete alatt értekezletet tartottak, melyen az alapszabályok sürgős elkészitése elhatároztatván, ezek elkészülte után az alakuló közgyülés össze fog hivatni. Az értekezlet Grünhut Henrik és Schwarcz Gusztáv alapitó tagokat megbizta a déli vasuttársasággal való tárgyalásokra, melyek remélhetőleg mielőbb kedvező eredményre fognak vezetni.

— **Arany-lakodalom.** Ritka embernek adatott meg, hogy megérje házas-ágának 50-ik évfordulóját. De még inkább a ritkaságok közé tartozik, hogy ezen csak az aggkorban elérhető ünnepélyt, valaki *activ szolgai* minőségben ülhesse meg. Ezen kiváltságosok közé tartozik a városunkban jól ismert *Brill* Mór, ki 50 év előtt vézette oltárhoz a nagykanizsai születésü 16 éves *Deutsch* Babettát. Brill, ki jelenleg 76 éves, már 25—30 éve szolgálja a Torna-Egyletet és a Kereskedő ifjak egyletét és aggkora dacára még mindig elég fürge és mozgékony. Az aranylakodalom napján f. hó 20-án a Kereskedő ifjak egylete képviseletében: *Rosenfeld* Lajos és *Hischler* Odön megjelentek a bacsületben megőregedett szolgánál és üdvözölték őt családi ünnepélye alkalmából, egyuttal átnyujtva az egylet ajándékát. Ugyancsak a kereskedő ifjak egylete választmányának és egyes emberbarátok jóakaratából ünnepi vacsora tartatott a jubiláns párnál, melyen a családtagokon kivül több vendég is résztvett. Utóbbiak nevében *Rosenfeld* Lajos köszöntötte fel a jubiláló házaspárt, melynek az arany-lakodalom napja igazi örömnap volt, mert látta azt, hogy a hü szolgát szeretet és tisztelet környezi.

— **Eljegyzés.** Dr. *Hercz* Oszkár kir törvényszéki orvos Székesfehérvárott, folyó hó 19-én eljegyezte *Fischer* Eliz kisasszonyt, *Fischer* László közjegyzeletben álló, előkelő zalaegerszegi terménykereskedő, megyei bizottsági tag és az izr. hitközség elnöke, kedves leányát.

— **Vásárengedély.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Zalavármegye területéhez tartozó *Csabrendek* községben a folyó évi junius hó 7-ére eső országos vásár ez évben kivételesen *junius hó 3-án* tartassék meg.

— **Német gazdák utja.** Egy 150 tagból álló német földbirtokos csapat jött Magyarországba a mult héten tanulmány utra. Előbb Sopron és Vasvármegye minta gazdaságait tekintették meg, Pesten időztek néhány napot. Innen Siófokra rándultak, a végső állomás Kaposvár volt, hová szerdán délután érkeztek. Az állomáson a somogymegyei gazdasági egyesület több tagja fogadta a vendégeket. A honvédtéren lefolyt paraszt-lóversenyt és a kocsikorzót a legnagyobb érdeklődéssel nézték végig a nemes agráriusok. Este folytatták utjukat — Fiumeba.

— **A párisi kiállitás magyar bizottsága.** A kereskedelemügyi miniszter az 1900. évi párisi világkiállitás magyar országos bizottságának tagjai közé gelsei *Gutmann* Vilmos kir. tanácsost is kinevezte.

— **Öldözött Ámor.** Hogy a katonatisztnek husz ezer forint kaucióra van szüksége, azt leginkább a „*végzett*" dzsentri-leányok siratják. Az ő édes májusi álmuk ködbe foszlik, elenyészik, végre pedig valami kis bürokrata karján mennek vasárnaponkint fejlehajtva sétálni az eltemetett, elsiratott szerelmi emlékekkel. Idővel egy kissé meggörnyed a hátuk, elfeledik egészen a multat és a szép tavasz jötte közönyösen, érintetlenül hagyja már szivüket. Pedig május megmaradt azért a szerelem hónapjának. Az életunt agg, legények gerincz csontját borzongatja csak ilyenkor valami terhes, hideg fuvalom, mely a mult emlékeit rendre forgatja. A csacska, pajzán Ámor a csillogó napsugár szárnyán belopódzik a füstös, poros bürök ablakán és ott okvetetlenkedik a napidijas tolla előtt a fehér papiron, ki elmélázva csak egy leány-szivet cirkalmoz egymás mellé tizszer-huszszor a legszebb kaligrafiával. Közbe nagyokat sóhajt, azután terhes fejét oda hajtja a tenyerébe „Könnyü annak megházasodni, kinek van miből eltartani a feleségét!" Vagy miért is van a szegény embernek érző szive, miért csalogatja ellenállhatatlan erővel a kis mosolygó arcu, gagyogó kis babi, kit ott lát maga előtt a levegőben szállni? Ez a tavaszi napsugár csak tovább üzi csalfa kápráztató játékát a szegény diurnista fátyolozott szemei előtt, mig végre *megházasodik.* A nélkülözés első napja csipős dér a szerelem hófehér, illatos virágán, mely kitörülhetetlen nyomokat hagy maga után. A szegény szerelmes embert éhes gyomra felrázza édes szendergéséből. Kiábrándul a rideg való láttára. — Egy fővárosi könyomatos hire után irtuk ezt a kis bevezetőt. A fiatal családos tisztviselők a fővárosba nap-nap segélyt kérnek a városi tanácstól. A mult hetekben nősült egy kis irnokocska és a napokban már szintén a kérelmezők közé állott. — A tanács tagjai elhatározták, hogy a hivatalnokok nősülési engedélyét ezentul fizetési osztályhoz, 1000 frt fizetéshez kötik. Vajjon megszünik-e ezzel a szegény diurnista szive hevesebben verni? Kétséges! A mig május lesz, lesz szerelem, és mig szerelem lesz, lesz házasság, ha mindjárt hiányzik is az 1000 frt fizetés, legfeljebb csak ilyenekkel incselkedik majd ezentul a kis Ámor, kit a kisebb hivatalnokok mellől elriasztottak .....

— **Nem fogadta el a huszkoronás aranyat.** Gazdag nagy álló.m vagyunk! E törölték az papir-valutát és szép arany csikók jöttek forgalomba. A nagy urak jó ékony bálok alkalmával bizonyos gavalléros könyedséggel veszik ki mellényzsebükből azokat a kis ragyogó csikókat, hogy a szeretet oltárán áldozék, de a szegény ember manapság is legfeljebb valami kis váltóüzlet kirakatában bámulja az ilyeneket irigy gyönyörüséggel. A szegény ember csak a lompán csörrenő tiz- és husz-ü léresekkel áll barátságban, vagy legfeljebb az ezüst 5 koronást ismeri. A héten is egy vig társaság verődött össze fiatal emberekből egy kis vendéglőbe. A fizetést huszkoronás aranyban akarták eszközölni, de a korcsmáros semmi áron sem volt hajlandó azt elfogadni, mert ugymond az csak egy uj krajcár és becsapják. Néha a vagyonos osztálynak is kellemetlen, ha a szegény embernek nincs pénze.

— **Egy templom leégése.** Vasvármegyei Sz-Miklós község r. kath. temploma leégett. A tüz valószinüleg akként keletkezett, hogy a templom födelének javitásával elfoglalt munkások vigyázatlanságot követtek el. Megemlitésre méltó sajnos körülményt képez, hogy a leégett templom a német-ujvári Szent-Ferencrend kvardiánjának

hanyagságából tűz ellen nem volt biztositva s igy a községre 8—10 ezer forintra rugó kár háramlik.

— **A mi kozákjaink.** Hétköznaponként félve huzódnak meg a piszkos lebujok korhadt asztalai mellett és lassan szövögetik terveiket. Ocsmány undok férgei az emberi-égnek, véreres szemekkel, elroncsolt idegzettel, melyet az alkohol odavetett az éhes bün pocsolyájába. Emberek, nem, ez a kilejezés meg nem illeti még ezeket; vadállatok, kik csattogó fogakkal darabokra tépik az utjukba eső szegény védtelen, együgyü utast. A mi városunkban is meglehetős számban tanyáznak az ily fenevadak és hetivásárok alkalmával elbágyják odujokat. A préda: egy egy szegény vidéki atyafi, kiket meglehetősen az izzadásig kifosztanak utolsó fillérőktől. Rendőrségünk éber figyelemmel nyomukban jár egyre, de alig szabadulnak ki körmeik közül már ujból kezdik, ott, a hol az imént elhagyták. Kipusztithatlanok. A szerdai hetivásár alkalmával ujból jó fogást tett rendőrségünk. — *Tóth* József szerencsejátszó (*kozák nipiszta*) majd egy óráig kisérgette ifj *Smodics* József sandi földmivelőt. Az egyik utcasarkon megszólitotta és arra kérte vigye el levelét a „*sandi zsidónak.*" (Ezzel vagy ehhez hasonlóval fogjak meg mindig az együgyü vidékieket.) A semmitsem sejtő atyafi készségesen ajánlkozott a postás szerepére, mikor egy kis áldomásra meghivta őt Tóth *Simon* Kálmán korcsmájába, a hol ő a levelet megfogja irni. Itt persze már készen állnak a többi szerencse játszók. Három kártyát dobálnak egymás után. Az atyafi elbámul azon, hogy mily sok pénzt lehet könnyü szerret nyerni, nem állhat ellent a sok unszolásnak, hát ő is rak a lapra. Igy történt ez Smodicscsal is, a kit összes készpénzéből hamarosan kifosztottak a csalók. De ujból vesztőkre, mert a megcsalt ember nem hagyta annyiban a dolgot, hanem jelentést tett a rendőrségnél. Tótot, Veisz Henrik és társaival egyetemben hamarosan kézre keritette a rendőrség, és ujból ajánlotta a nagyérdemü férfiakat a kir. járásbiróság jóakaratu figyelmébe.

— **Idegen vendégek.** Ha a fővárosban razziát tart a rendőrség, ugy az ezeket követő napokon a nagyobb vidéki városokban ismeretlen uj alakok lépnek előtérbe. Ilyenkor eljönnek hozzánk vendegszereplésre. Két ily vendég járt szerdán Nagy Kanizsán is és meglehetős zsákmánynyal távoztak a város falai közül ismeretlen uj vidékre, kiknek távozását *Lebár* József vési lakos siratja legjobban. — Ő ugyanis a hetivásárra jött tehenet vásárolni, és az eső elől a „Bárány" vendéglő félszere alá vonult. Ott csakhamar melléje szegődött egy ismerellen jól öltözött fiatal ember. Beszélgetés közben az ismeretlen egy nagy tárcát emelt föl és intett *Lebárnak*, hogy vonuljanak félre egy kissé, nehogy meglássa őket valaki, De persze a gazember ugy intézte az egészet, hogy ez ne sikerülhessen. Odaadta a tárcát az atyafinak. Nehány perc multva egy másik fiatal ember jött oda nagy zajal és elkezdett éktelenül siránkozni, hogy elvesztette a tárcáját 400 forinttal. Lebárnak erre nagyot dobbant a szive, de nem engedte szóhoz jutni az a-másik fiatal ember, hanem azt ajánlotta: adja inkább oda a saját tárcáját. A szegény ember ráállott. Később, mikor elővette a talált tárcát, hát az biz csak üres papir szeletekkel volt tele. Az első ismeretlen ajánlkozott, hogy a kézre fogja keriteni a csaló gazembert, a ki igy rászedte őket és ezzel elrohant: — őrökre! Most a rendőrség őrözi a két gazembert, kik ily furfangos módon rászedték a szegény falusi embert.

— **A posta-bélyegek reformja.** Csak pár napja hogy egy miniszteri rendelet junius elsejétől fogva elnémulást parancsolt a vasuti csengőknek, már a postabélyegekre került a sór; a jövő év január elsejével ezek is sutba kerülnek az ő sablonos, izléstelen rajzaikkal s művészi kivitelü, allegorikus alakok diszitik majd a pecsétes levelet és a postakocsis trombitáját; igy akarja ezt a minden bélyegek leghatalmasabb ura — a kereskedelmi miniszter, a kit ez ujabb reformra az inditott, hogy 1898. január elsején a kötelező koronaérték lép életbe. A bélyeg reform nemcsak a bélyeggyüjtőket érinti kellemesen, hanem a szerelmeseket is, a kik tudvalevőleg nagy kvantummal járulnak a postaforgalomhoz. A szerelmesek számára ugyanis külön bélyegekről gondoskodott az előreláto miniszter; az égő szivek érzelmeit kicserélő levelek bélyegén nyilas istenke, vagy nyillal átszegzett szív fog diszelegni, a mi bizonyára meg fogja kétszerezni a szerelmi levelezők óriási számát.

— **Talány.** A városház vassodronnyal ellátott hirdetési tábláján néhány nap óta egy igen értékes és titokteljes kéziratot őriznek. Értékes azért, mert a sok hivatalos hirdetmények közül éppen ezt őrzik rács alatt, bizonyára attól tartva, hogy az abban felsorolt ékszerek valamelyike el talál veszni. Titokteljesnek pedig azért mondjuk, mert nem tudjuk. hogy mit jelentsen. Egyik munkatársunkat, ki előszeretettel foglalkozik a talányok megfejtésével, megbiztuk, hogy ezen orakulumszerü kéziratnak okvetlen jöjjön nyitjára. A megbizatás némi eredménynyel is járt, mert mint munkatársunk állitja sikerült neki sok fürkészés után a kézirat végén „*Guttman György*" nevet megpillantani, miből ő azt következteti, hogy az abban emlitett ékszerek Guttman György hatóságilag engedélyezett zálogkölcsön intézetében valamely napon elárvereztetnek. Elküldtünk a zálogházba, hogy az ott kifüggesztett árverési hirdetményből megtudjuk azon titkot, melyet a városházán kitett lajstrom nem árul el, t. i. az *árverés napját.* De biz a zálogháznál ilyen hirdetés kifüggesztve nem volt Ezek után most már azt kérdezzük: „*mi az a nyilvános árverés?*" Ha valamely zálogházban az elzálogositott tárgyak „nyilvános" árverés alá kerülnek, miért nem hozatik ez a közönség tudomására? Minek ama rejtélyes titkolódzás? Másutt a zálogházak az árveréseket hirlapilag, falragaszok és egyéb hirdetmények utján ideje korán közzétenni tartoznak, mi ugy a zálogadók, valamint a város érdekében is lekszik, mert előbbiek némelye tán még megmentheti zálogtárgyát, miglen a nagyobb érdeklődésből a városra azon előny hárul, hogy az elárverezett tárgyakért nagyobb összeg folyik be és a felesleg — ha a fél által fel nem vétetik — a szegény alapot illeti. Mindezek után felhivjuk a városi hatóságot, hogy a fennálló, a záloghazakra- illetve az árverések publikálására vonatkozó szabályrendeleteknek érvényt szerezzen.

— **Kirándulás befejezése.** *Nagy* Kálmán a „Polgári-Egylet« főpincére, csütörtökön délután Langvizre rándult egyik rokonához látogatóba. Visszajövet egyenesen kihajtatott a sörgyárba és itt kifizette a bérkocsist, sőt még jó borravalót is adott a legénynek. Ejféltájban két ismerősével megindult a város felé, de a téglagyár előtt, hol minden világitás hiányzik, hátulról hatalmas ütést mért valaki a fejére. Allig ment tovább, hol az ut már világosodni kezdett, két férfiut látott nyomában. Az egyikben felismerte *Mátyás* István bérkocsitulajdonos kocsisát, ki őt Langvizről haza hozta. És itt a két legény neki esett a védtelen főpincérnek és meglehetősen véresre verték a fejét, aztán pedig szépen elszeleltek. A megtámadott főpincér pénteken reggel jelentést tett a főkapitányságnál.

— **Lopás.** Pénteken a heti vásár alkalmával *Glavanf*-János szt.-miklósi lakosnak a zsebéből elloptak 30 forintot. A rendőrség *Heider* nevü jól ismert bahóti zsebmetszőt gyanusit, ki pénteken kémszemlét tartott a piacon. Letartóztatása iránt a szükséges intézkedéseket megtették.

— **Gyilkosság.** Edelény mellett lévő vasvári pusztán kegyetlen gyilkosság történt a minap. Polgár Jánosné 12 éves fiával vasárnap Edelénybe igyekezett. Útközben egy Gábor József nevü ismerősével találkozott, akinek elbeszélte, hogy 217 forintot visz az edelényi takarékpénztárba. Mikor Gábor ezt meghallotta, hirtelen előrántotta revolverét és az asszonyt fia szemeláttára lelőtte. A holttestet az árokba lökte s ezután a gyermeket kereste, hogy azzal is végezzen, de a kis fiu valahová elbujt. Gábor József erre az elrabolt pénzzel eltávozott s a gyermek csak akkor jött elő rejtekéből, midőn látta, hogy a gyilkos elment. Ott őrizte azután édes anyja holttestét öt óra hosszáig, amig arra jött egypár ember, akik a holttestet bevitték Edelénybe s a gyilkosságról jelentést tettek a csendőrségnek. A gyilkost a csendőrök keresik.

— **Rejtélyes bün.** Az ostfiasszonyfal határban f. hó 17-én a Rábából egy hullát fogtak ki, melyben Ipsics Simon tömördi illetőségü cipészt ismerték fel. Azon körülmény, mely szerint a hulla nyakára egy kötél volt erősitve, fején pedig külerőszak nyomai voltak láthatók: büntény fenforgására enged következtetni, miért is a jelentést megtették a kis celli kir. jbiróságnál, mely a hulla törvényszéki boncolása és a bünvizsgálat megindítása iránt azonnal intézkedett.

— **Cigányfurfang.** Berger József karasztosi cigány állitólag szorultságában egy vánkost adott el Heigl Istvánné szt.-mihályi lakosnőnek. Utóbb azzal a kijelentéssel, hogy a vánkos lopásból ered, feljelentéssel fenyegette Heiglnét, ha hallgatását meg nem vásárolja. A megijedt asszony rögtön visszaadta a cigánynak a vánkost s azonfölül még meg is ajándékozta, csakhogy hallgasson. Azonban nemsokára arról értesült, hogy Berger ezt az üzelmet máshol is praktizálta már; feljelentette tehát a zsarolót, akit a csendőrök a f.-eőri kir. jbirósághoz bekisértek.

— **Senki se mulassza el** kisérletet tenni a világhirü „*Maypole Soap*" angol festőszappannal, hogy egy kevés forró vizzel 15 perc alatt megfessen utcai ruhát, nyári toillettet, batiszt, gaze, satin, creton, selyem, bársony-kelmét, szalagot, csipkét, stb. A festés szintartó, nem fakul, méregmentes, a szövetet nem rontja; az eljárás oly egyszerü, mint a közönséges mosás, bárhol, a legelegánsabb helyen is eszközölhető, mert semmi piszkot nem hágy és sem a kezet, sem az edényt nem fogja.

Törvényszéki csarnok.

Végtárgyalásra és itélethirdetésre kitüzettek

Május 24. Sikkasztás vétsége miatt vádolt Ricz István és társai bünügyében végtárgyalás.

Orgazdaság büntette miatt vádolt Stern Gyula és társai bünügyében III. biróság itéle hirdetés.

Sulyos testi sértés büntette miatt vádolt Pais Ferencz bünügyében birósági itélet hirdetés.

Május 28. Folytatólagos végtárgyalás zsarolás vétsége miatt vádolt Szabó Péter bünügyében.

Közokirat hamisitás büntette miatt vádolt Kremsir Sámuel s társai bünügyében végtárgyalás.

Lopás vétsége miatt vádolt Lakner Mária bünügyében 3. birósági itélet hirdetés.

Izgatás vétsége miatt vádolt Fekete Gergely bünügyében 3. birósági itélet hirdetés.

Lopás büntette miatt vádolt Matisics József bünügyében birósági itélet hirdetés.

Sulyos testi sértés büntette miatt vádolt Deli Márton bünügyében birósági itélet hirdetés.

CSARNOK

Őrületes szenvedélyből.

— Amerikai bünügyi történet. —

Németből fordította: **Huganff Ede.**

(Folytatás.)

— Okvetlen „Z"-nek kell lennie. E szám itt 76 és minthogy sem január, sem február nincs ez alig megkezdődött évben „Z" minden gondolkodás nélkül 1876. márciusi keletet vehetjük. Az aláirás: (Gryce ur mosolyogva nézett a lőlapra; látszott, előre tudja, amit mondani akarok:)

— Henry Ritchie Clavering, fejeztem be mondatomat.

Gryce ur megelégedetten nézte bekötözött ujjait és mondá:

— Hm! miből következteti ezt?

— Legyen türelemmel egy pillanatig, tisztelt uram, felelém; összehasonlitottam a névjegyet, amit adott és a levéltöredék utolsó sora alá fektettem.

Egyetlen pillanat elégséges volt, hogy megtudjam, miszerint a névjegyen levő „Henry Ritchie Clavering" és a levél végén álló H—itchie egy kéznek az irása.

— Clavering irta e levelet, az kétséget sem szenved, mondá oly hangon, mintha az egész dolog legkevésbbé lepte volna meg.

— És most, folytatám, meg kell tudni célját és tartalmát. Felülről kezdve, olvasám az egyes szavakat, ugy ahogy következtek.

Mihelyt üres helyre értem, kis szünetet tartottam.

— A levél irója nyilvánvalólag Leavenworth ur egyik unokahugára panaszkodott, mondám, midőn elolvastam, Megvallom e levél létezéséről már volt tudomásom. Igy tudom, hogy panaszt tartalmazott.

Elbeszéltem neki, hogy Harwelltől hallottam mindezt.

— Ugy! Harwell barátom végre rászánta magát, felnyitani a száját. Azt gondoltam: soha sem fogja ezt tenni; ugy látszott, mintha megesküdött volna.

— Két hét óta mindennap beszéltem vele, jegyzém meg. Nem csuda tehát, hogy végre érdekes közléseket is tett.

— Olvasta a levelet, amit Clavering ur urához küldött?

— Igen, de nem igen emlékezett rá vissza.

— E töredékek elegendők lesznek, hogy visszahozzák emlékébe.

— Nem örömest avatnám be az irat feltalálásának titkába. Jobbnak tartom senkit be nem avatni szükség nélkül.

— No lám, milyen elővigyázó! kiáltá Gryce ur szárazan.

Ugy tettem, mintha e megjegyzésem által kapott vágást észre sem venném és egyes szavak és szótagok kiegészitéséhez fogtam.

Egész szótagok könnyen voltak kiegészithetők. Azután jó szerencsére oly szavakat illesztettem be, a milyenek az összefüggéshez illettek; az igy kiegészitett szavakhoz azután néhány összekötő mondatot füztem és végre az irat következőkép hangzott:

.....Szálloda 1876. Március.

Leavenworth Horátius urnak.

Tisztelt Uram!

Önnek van egy unokanővére, kit szeret — kiben megbizik. E bizalomra, melylyel ön és ismerősei teljes mertékben elhalmozzák, méltónak is látszik. Külső megjelenésében megbűvölő, vonzó és nyájas ..... De nincs rózsa tövis nélkül; az ön rózsája sem tesz kivételt dacára kellemének és behizelgő magavisseletének — hamis és szivtelen. Ő — egy ember legszentebb jogait — és teljesen hitt — és őt is kinek — hüséggel és engedelmességgel tartozik, minthogy — — nekem nem hisz, kényszeritse nyiltságra és — és — ő —

kiváló tisztelője

Henry Ritchie Clavering.

— Ez elégséges, mondá Gryce ur. Most megtaláltuk a hangot, amely a levélben használva volt és ezzel egyelőre megelégedhetünk.

— Az irat az illető hölgy jellemére nézve nem éppen dicsérő, mondám.

— Clavering a kétségbeesés egy rohamában irhatott igy; az, kit ő megbűvölőnek, vonzónak és nyájasnak mond, sok gondteljes órát szerezhetett neki.

Minden titokteljes bünténynt gondteljes órák előznek meg, mondá a detektiv.

— Én gondolom, mi nyomta a szivét, vevém fe újra a szót, de véleményemet egye őre magamnál tartom. Feltevésem az irat által még megerősitve látszik. Többet e pillanatban nem mondhatok, folytatám, midőn arca kiváncsiságot árult el.

— Igy nem találta meg a levél által még a hiányzó összefüggést?

— Nem; — szolgáltatott ugyan olyan bizonyitékot, amit nagyon óhajtottam. De még sem az, mit én keresek.

— Mindazonáltal értékesnek kell lenni e papirnak, különben Laura kisasszony nem iparkodott volna azt a könyvtárasztalról titkon elvinni s magával hordozni.

— De kérem, mi inditja önt e feltevésre, hogy ő ama végzetteljes reggelen azt Leavenworth ur asztaláról elvette?

— A tény, hogy ugyanabban a kandallóban találtatott, melyben a kulcs feküdt és hogy vérrel volt bemocskolva.

Fejemet ráztam.

— Ön ugylátszik: állitásomban kételkedik, válaszolá Gryce ur.

— Mert az okok, melyekkel az Eleonora által elvett papir azonosságát bizonyitani igyekszik, nem helyesek.

— Ugy — és miért nem? kérdé Gryce.

— Nos, magyarázám neki, először Fobbs nem szólt egy szót sem arról, hogy kezében egy papirt tartott, midőn a parázs fölé hajolt. Ebből azt következtetem, hogy e foszlányok már a széntartóban fekvének, midőn annak tartalmát kiöntötte. Hogy abban egy iratot tartott volna, melynek birtokába oly nagy fáradsággal jutott, ezt nem tartom valószinűnek. Másodszor e foszlányok összegyűltak sodorva, mintha hajfodoritásra lettek volna használva. Ez csak nem egyez az ön elméletével?

A rendőr felveté szemeit és tekintete, mely élénk érdeklődést tanusitott, nyakkendőmön akadt meg.

— Valóban, ön nyilt lő! mondá. Csudálom éles látását, Raymond ur.

Némileg meglepetve e váratlan hizelgés által, vállvonogatással adám neki tudtára, hogy gunyos megjegyzése általában nem boszant.

— Mi a véleménye a dologról? kérdém nyugodtan.

— Én tartózkodom minden vélemény-nyilvánitástól, mint hogy ön egyelőre önnállólag akar működni.

— De.....

— Hogy a levél, melyből e töredékek származnak, a gyilkosság idejében Leavenworth asztalán feküdt, az világos; hogy Laura kisasszony egy papirt vett el az asztalról, mialatt a hullát elvitték, szintén nem vonható kétségbe. Egész természetesen cselekedett tehát, midőn a gyanus tárgyaktól szabadulni óhajtott, miután általános megfigyelés tárgyává lett. Hogy a kulcsot a tüzbe dobta, be van bizonyitva. Ha mi azután ugyanott e papirdarabkákat találtuk, nem fog önnek nehezére esni, a végkövetkeztetést levonni.

— Megengedi, hogy itéletemet majd később fogom tenni, felelém, felemelkedve. Mindenekelőtt egy bizonyos pont felől felvilágositásokat szerzek magamnak, azután tovább beszélünk erről. Még csak segédjeinek cimét kértem ki tőle, kinek segitsége kutatásaimban hasznomra lehetett; azután elbucsuzva, Veeley ur házát keresém fel.

23. fejezet.

— Hallott már valamit nősülésének külső körülményeiről, Raymond ur?

— Társam volt az, kit megkértem, mondaná meg, miért gyülölte Leavenworth ur egész haláláig az angolokat, ki e szavakat mondta.

Midőn kérésére nemmel feleltem, fekhelyéről — melyet még mindig nem hagyhatott el — felegyenesedett és mondá:

— Gondoltam; különben nem kért volna felvilágositást tőlem. Azután nem csudálom, hogy meghalt barátom szerelme és szenvedésének történetét nem ismeri, mert New-Yorkban, ugy hiszem alig él hat ember, kik elmondhatnák önnek, mily körülmények között találta Leavenworth azt a kedves asszonyt, kit nejévé tett.

— Annál szerencsésebb vagyok, hogy jó csillagzatom egyikéhez a kevesek közül vezetett. Mi van a dologgal, Veeley ur?

— Elbeszélésem keveset fog önnek használni, de miután hallani akarja azt, megteszem akaratát és elmondom. Leavenworth Horatio Angolországban megismerkedett egy hölggyel, ki oly mély benyomást gyakorolt rá, hogy sajátjának szerette volna nevezni. Minden igyekezete oda irányult: vele összeköttetésbe léphetni. De ez nem volt könnyü; mert nagyon visszavonultan és kizárólag egy gyermek gondozásának élt. Hogy ez sajátja volt-e, nem birta neki megmondani senki. Soká tartott, mig barátom óhaját teljesedésbe menni látta. Végtelen aggodalom és csüggedés után a véletlen kedvezett neki, kedvesének egy kis lovagias szolgálatot tehetett, a milyenek még józan napjainkban is hivatva vannak a szerelem játékát bevezetni. Nemsokára elmondá neki élettörténetét. A sorscsapások által sulyosabban sujtott nőt alig lehet képzelni. Szülőinek házában — egy chicagói kereskedő leánya volt — fényes viszonyok közt élt és hozzátartozói által dédelgettetett. Atyjának halála után közvetlen — meggondolatlan és fiatal, amint volt — egy férfinak nyujtotta kezét, kit alig ismert.

A neki sajátos és tüzes ékesszólás, melylyel neki udvarolt, vakitotta el. De nemsokára azonban ama meggyőződésre jutott, hogy férje nem felel meg az ideális képnek, amit magának felőle alkotott. Esküvőjük után huszonnégy órával később már rosszul bánt vele. Részegen jött haza, és midőn eléje ment, öklével ütötte le. Minthogy atyjának hagyatékából sokkal kevesebb maradt, mint a mennyit a gyengéd férj remélt, eladta a rá maradt ingatlanokat és nejével együtt Angolországba ment. Neje iránti érdeke lassankint teljesen kialudt. Nemcsak akkor bánt vele rosszul, midőn a szeszesitalok élvezése által beszámithatlan állapotban volt, hanem teljes józan korában is. Éjjel és nappal ki volt téve erőszakoskodásának.

(Folytatása következik.)

Vasuti menetrend

Érvényes 1897. május 1-től.

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Érkezés Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	10	d. u.
	gy. v.	12	20	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	33	este	v. v.	7	59	reg.
	gy. v.	12	—	délh.	gy. v.	4	56	d. u.
Szombh. Bécs Z.-Eg.	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	11	01	este
	gy. v.	12	20	d. u.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	35	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest B.-Szt.-Gy.	gy. v.	5	48	regg.	sz. v.	3	52	regg.
	v. v.	9	15	regg.	sz. v.	1	24	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v.	11	45	d. e.
					sz. v.	8	9	regg.
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	22	éjjel
	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	reg.

Szerkesztői üzenetek.

Fess asszony. A multkori feleletet a kérdezettek közül egyiksem irta, hanem egy harmadik, akinek valóban éles szemei vannak, hogy az *„egyszer már látott“* irást könnyen felismerje. Gondolkodjék csak egy kissé! Egyébként nem jó mindig egy és ugyanazon levélpapirra irni, mert ez árulója lehet. Most is előttem fekszik vagy három négy levél és a pici betűk mind azon a *„jól ismert“* papiron huzódnak meg egymás mellett. De mondja csak miért kiván ön minden áron asszony szerepet játszani? Illik vannak sokan, kik szeretik a *„szép leányokat“*.....

Kiváncsi. Szó sincs róla, a szerelem nincs időhöz kötve. És hogy mit jelent az, hogy az a szőke fiu önnek mindig piros szegfűt hoz? Szerelmet, és még hozzá nagyon forró szerelmet Egyébként ha gyöngyvirágot vagy tea rózsát hozna, u. yanazt jelenti, hogy az a szőke fiu nagyon szerelmes önbe. De hisz ezt ön nélkülünk is tudja.....

NYILTTÉR.

Nyersselyem bázsiruhákhoz való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes ruhányra — Tussors- és Skantungs-Pongees valamint fekete, fehér- és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, sima csíkos, kockázott, mintázott damasszt stb. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szin és mintázatban stb. a megrendelt árukat postabér és vámmentesen házhoz szállitva, mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és kir. udv. szállító) selyemgyárai; Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 3

Egyedül elismert kellemes izü **természetes** hashajtószer a

FERENCZ JÓZSEF-keserüvíz, a keserüvizek királya

Orvostekintélyek bizonyitványai szerint a világirnak örvendő

FERENCZ JÓZSEF-keserüvíz

a keserüvizek talajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert pártalan egyszerűen, gyors és tartós hatása.

A millenniumi nagy érommel egyedül tüntetettetett ki.

Kérettik csak **Ferencz-József-keserüvíz**, nem pedig bedal vagy egyéb **elnevezést** használni.

Kapható mindenütt. Az igazgatóság Budapesten.

Betörés elleni biztositásokat

a legelőnyösebb feltételek és jutányos díjtételek mellett eszközöl

a „Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság"

helybeli főügynöksége.

Ügynökök felvétetnek.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. járásbiróság 7329/897 számu végzése folytán v. b. Killer Henrik nkanizsai kereskedőcég csődtömegéhez tartozó 202, tételből álló összesen 11212 frt 42 krt tevő activ követelések a csődtömeggondnok Hertelendy Béla nkanizsai ügyvéd közbejöttével folyó

1897 évi junius hó 8-án d. e. 9 órak

a kir. járásbiróság irattárában alulirott biróságilag kiküldött által elárveresztetni fognak, mely árverésnek feltételei:

1. hogy a vevő köteles a vételárt nyomban készpénzben lefizetni, mert különben a követelések azonnal ujabb árverésre bocsáttatnak, és az esetleges külömbözetet a korábbi vevő megtéríteni tartozik;

2. hogy az átruházási illetékeket kizárólag vevő viseli;

3. hogy a csődtömeg a követelések fennállása valódisága és behajthatóságáért szavatosságot nem vállal;

4. Venni szándékozók a követelések jegyzékét az árverés előtt a tömeggondooknál a hivatalos órák alatt megtekinthetik, s az árverés megkezdése előtt az árverési feltételeket aláirni tartoznak.

N.-Kanizsán, 1897. május 20-án.

BARTS GYÖRGY
m. kir. végrehajtó.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók. Rudolstadt (Thüringia).

Balaton-Füred,

gyógyfürdő s a Balaton metropolisa

Zalavármegyében,

Posta, távirda helyben.

Fürdőidény május 23-tól szept. végeig.

De azon gyenge ödülők és mellbetegek, kik B.-Füred kedvező klimáját előbb használni akarják már május 16-tól szivesen láttatnak el — meleg fürdők kivételével minden kényelemmel.

Tiszta ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő; ágyényes, sós, szénsavas, vasas források; juhavó, tej és massage gyógymód; szénsavas meleg pezgő és szénsavas hideg fürdők, gőzfürdő, zuhanyok, balatontavi hideg fürdők és uszodák. Orvosi tekintélyek igen ajánlják: vérszegénység, görvély gümőkór, csuz, köszvény, légzőszervek kurutos betegségei, rekedtség, vérköpés, gyomor, bélkurut, máj- s lépvérbőség, női bajok s idegbántalmakban.

Elsőrangu fürdőintézet.

Hegyektől védett gyönyörű fekvés, diszes és célszerű berendezés: gőgyterem, sétacsarnok, árnyékos sétányok, lombos park, fenyves liget, tárzsa szini előadás, hetenkint táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsónakázás. Elegáns lakások a Balaton partján épült Ipoly-udvarban, Brassóbat, Kletild-udvarokban, és Grand-Hotelben csinos nyaralók. Jó és mérsékelt étkezés, table d'hote, couvert 1 frt 50 kr. A szobák ára 40 krtól 5 frtig. junius 15-ig és augusztus 20-ától a szezon végéig a lakások 30 százalékkal, az étkezés 20 százalékkal olcsóbb a Grand Hotel éttermében.

Vasuti átlomás Siófok és Veszprém, Siófoktól 1 óra. Veszprémtől bérkocsin 1 és fél óra. Vasuti szezonjegyek 33⅓ százalékos kedvezménynyel, menettérti jegyek — 3 napra — féláron kaphatók.

A fürdőintézet rendelő főorvosa **dr. Hurny István.** — Lakásmegrendelések előleg mellett — **Lingl Valérián** fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre — A balatonfüredi ásványvizenek, mely mint étrendi viz is igen kedvelt, főraktára van **Édeskuty L.** ásványvizállitónál Budapesten **Szemerey Jánosnál** Veszprémben és **Birkmayer Lajosnál** Székesfehérváron.

Prospektusokkal ingyen szolgál

139, 3—1 az igazgatóság.

Mily elkerülhetetlenül szükséges

a szőlők permetezése

az elmult évadban bizonyult be, midőn csakis a permetezett szőlők nem mentek tönkre.

Ennek elérhetésére legjobbnak bizonyult **Mayfarth Ph. és társa**

86 10 1

szabadalmazott

önműködő

SYPHONIA

szőlővessző

és növénypermetezője

mely az oldatot szivattyuzás nélkül önműködőn a növényekre permetezi.

Ezen permetezőkből már **sok ezer** van használatban és **számos diserő bizonyitvány** mutatja kitünő voltát. Valamennyi egyébb rendszerrel szemben.

Ábra és leirás rendelkezésre áll.

MAYFARTH PH. és társánál

mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár borsajtók és gyümölcs-értékesitési gépek részére.

Bécs, II/1. Taborstrasse 76. sz.

Árjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. — Képviselők és ismételadók kivánatosak.

Magyar épület és mülakatosgyár részv. társ.

Iroda: V. Vigadótér, Thonetudvar — **Budapest** — Gyár: V. Váczi ut 104. 9. sz.

Elvállal mindennemü **épület** és **mülakatos munkát,** vastető szerkezeteket, **hullámlemez épitkezéseket** (raktárak, kapus és pályaőrbódék, vizeldék, stb. *Külön gyártmányok*: Mezei és iparvasutak, a szükséges kocsikkal, téglakocsik és **szabadalmazott téglamintázók,** továbbá minden rendszerü kézi és villamos személy és **teherfelvonók,** valamint zajtalan gördülő **acéllemezredőnyök** és **napellenzők.**

44, 13—1

Szabadalmazott hajkenőcs.

Az országos közegészségügyi tanács véleményezése alapján a m. kir. kereskedelmi miniszterium által szabadalmazott, **mezei virágokból készült és elsőrangu szaktekintélyek által kipróbált**

hajkenőcsöm

nemcsak a haj kihullását akadályozza meg, hanem egyuttal megőrzi a haj eredeti természetes szinét is, sőt alkalmazása folytán a kihullott haj helyébe a legsürübb uj haj nő ismét.

Egy kis tégely ára — — — — frt 50 kr.
Egy nagy tégely ára — — 1 frt — kr.

Külön a szőke — és külön a barna hajnak.
Használati utasitás ingyen.

Kapható: a készitőnél:

Schável Jánosné szül. **Markó Lujzánál**

N.-Kanizsán (saját házában), és **BELUS LAJOS** gyógyszertárában **Nagy-Kanizsán** 97

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

Kwizda Ferencz János

Kwizda-féle

üditő-nedv

Cz. és kir. szabadalm. mosóvíz lovaknak. Egy palack ára 1 frt 50 kr.

Kwizda-féle

korneuburgi

marha-táp-por

állatgyógyászati étrendi szer lovaknak, szarvasmarháknak és juhoknak. Egy nagy doboz ára 70 kr Kis doboz 35 kr.

5 arany, 15 ezüst érem, 30 elismerő és díszoklevél.

Kwizda-féle patakenőcs a paták merevségének és törékenységének megszüntetésére. 400 grammos szelence frt 1.25

Kwizda-féle pata-kitt mesterséges pata-anyag. Egy rud 80 kr.

Kwizda-féle nyereg-szappan Egy szelence 1 frt.

M. kir. oszt. cs. és román kir. udvari szállító.

Kwizda-féle szab. légnyomásu csülök-védő-szalagok gummiból jégpárnával

A Kwizda-féle szab. ruggyanta **szürke, fekete, barna** és **fehér** színben, négyféle nagyságban állíttatik elő úgy a **bal** mint a **jobb** lábra. A szerint, a mint a csülök kerülete az ábrán jelzett a—b magasságban.

20—22 cm alkalmas az	1.	nagyság	
22—24 „ „ „	2.	„	
24—27 „ „ „	3.	„	
27—30 „ „ „	4.	„	

Árak: szürke	fekete.	barna,	fehér
1. sz, frt 3....	3 frt	20 kr.	
2. sz. frt 3.30	4 frt	50 kr.	
3. sz. frt 3.60	3 frt	80 kr.	
4. sz. frt 5.—	4 frt	20 kr.	

Kerületi gyógyszertár Kornburgban, Bécs mellett.

Képes árjegyzék a **Kwizda-féle szab. gummivédő-készülékről** ingyen és bérmentve.

Naponta postai szétküldés a központi raktár által:

Kerületi gyógyszertár, Korneuburg,

Bécs mellett. 50

Alapittatott 1838. Alapi t tatott 1838.

MAYPOLE SOAP

fest minden szinben és árnyalatban.

A KÉZ A FESTÉS UTÁN MAYPOLLAL, MÁR FESTI KÉZI

Legujabb találmány házi festésre! 149 8—1

Korszakalkotó találmány 100% megtakarításaál

Ez a világhirü szappan **15 perez alatt** egy kevés forró vizzel ruhát, blouse, gallért, selyemszövetet, bársonyt, szattat, cretont, batisztot, gazét, inget, harisnyát, zsebkendőt, kesztyűt, szalagot, csipkét, stb. bármilyen szinre fest; minden ruhát ujjá varázsol; a festés szinstartó, **nem fakul, mérgmentes** a szövetet nem rontja. **Egy drb. 40 kr. (fekete 50 kr.)** ez egy női blusza elég. Minden darabhoz használati utasitás van mellékelve.

Szabadalmazva az egész világon.

THE MAYPOLE COMPANY LIMITED, LONDON.

Vezérképviselőség Ausztriák Magyar Monarchia, Balkánállamok, Török- és Görögország részére

SONNENSCHEIN LIPOT

Budapest, Arany János-utcza, 15. sz.

Kapható nagyban és kicsinyben:

Neu és **Klein** cégnél N.-Kanizsán.

Egy doboz ára:

1 forint 20 krajcár.

Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására

szépitésére és finomitására

Puder

Legelőkelőbb illatszéki, bál és társalgó PUDER.

— Fehér, rózsaszín. és sárga —

vegyileg analyzált és ajánlva **Dr. Pohl J. J.** Cz. Kir. tanár által **Bécsben.**

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak. 6

TAUSSIG GOTTLIEB

cz. és kir. udvari toilette-szappan és illatszer-gyár Bécsben.

Főraktár: **BÉCS,** I., Wollzeile 3.

Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. — Nagy-Kanizsán: Kreiner Gyula és Keleti M. Mór cégeknél.

Csodálatos eredmény.

Szeplő, tisztátlan arcbőr, sárga foltok stb. feltétlenül eltünnek

Bergmann liliomtej-szappan

(Bergmann és társától Drezdában)

naponkénti használatánál.

Kapható darabonkint 40 krajcárért

Kreiner Gyula *üzletében*

Nagy-Kanizsán. 196

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

A legmagasabb díjakkal kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsavtartalommal és 85—100% porfinomsággal

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszer, különösen sovány talajok javitására, kitünő hatásu az összes gabnanemüek, kapás és olajnövények, lóhere és lucerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya; tekintettel hatásának tartósságára, felülmulja az **összes szuperfoszfátokat.** — A citrátban oldható foszforsav-tartalomért **szavatosságot** vállalunk, netalán hiányt megtérítünk. — Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágositással a legkészségesebben szolgál

a csehországi Thomasművek prégal foszfátlisztet eladási irodájának vezérképviselősége a magyar korona ters. területén

301—15 **Kalmár Vilmos,** Budapest, Erzsébet-körut 34.

Unger Ullmann Elek

Nagy-Kanizsán.

A STEYRI fegyvergyár

világhirü **SWIFT**

Kerékpárjainak

raktára.

Elsőrangu Präcisió-gyártmány.

Egy teljesen felszerelt 1897-es modell könnyü utigép ft. 165. 115

Vevőknek tanulógép ingyen áll rendelkezésre.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

42. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. május hó 27-én. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Az intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 kraicár

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." a nagykanizsai önkéntes tüzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ., a nkanizsai kerületi betegsegélyző pénztár *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	12 korona (6 frt — kr
Félévre	6 korona (3 frt — kr
Negyedévre	3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

A sajtószabadság mellett.

Megtörtént Budapesten, az ország szivében, az első hatalmasabb tüntetés a sajtószabadság mellett azzal a népgyűléssel kapcsolatosan, mely május 23-án (vasárnap) hozta meg egyhangu tiltakozó határozatát az esküdtbiróságokról szóló törvényjavaslat 16. §-a ellen.

Tehát immár nem csupán az ujságirók, hanem a legnagyobb hatalom: a nép, az eleven közvélemény ezer-ei is fölemelték szavukat a legféltettebb közkincs érdekében.

A toll munkásainak tiltakozó szavai ezzel a ténynyel szentesítést nyertek és valóban hatalmas erejűekké lettek a népakarat fönségében.

Sajátságos telfogásnak is tartottuk azt, mintha a sajtószabadság ügyei majdnem kizárólag az ujságirókat érintenék. Közkincs az, mely édes mindnyájuké, mely az egész nemzeté, melyhez tehát hozzányulni a nemzetnek, a népnek közös akarata nélkül nem lehet, nem szabad.

Erre azt mondhatná valaki, hogy a nemzet akaratának törvényes kifejezésére ott van a népképviseleti alapon munkálkodó országgyülés. Igaz; de hát az országgyülésnek, mint törvényhozó faktornak, ilyen nagyfontosságu közkincscsel szemben mégis csak tisztában kell lennie a képviselt nép akaratával. Ez pedig kizárólag csak a törvényhatóságok vagy a népgyülések feliratainban nyerhet kifejezést.

Annál inkább csodálkoznunk kell azon, ha akad komoly lap, mely az ily népgyülésben mindjárt a politikailag éretlen tömeg tüntetését akarja látni, a helyett, hogy annak (miként Angliában is történik) inkább megadni ügyeknek a komoly jelentőséget.

A budapesti népgyülés, mely a sokat emlegetett 16. §. ellen tiltakozott (bármenynyire le akarják is egyes lapok annak érdékét szállitani) a nép akaratának komoly megnyilatkozása volt. És egyuttal nagyon is szükséges uttörő példa, hogy Magyarország megyéinek többi jelentékenyebb emporiális városai is miként juttassák érvényre akaratukat a sajtószabadságot érintő esküdtbirósági törvényjavaslat hiressé vált szakaszával szemben.

A vidéki városok közül Pécs már csakhamar követni fogja a fővárosi példát. Nyomában fognak következni azután minden bizonynyal a többi városok is.

És ez jól van igy!

Mert föltesszük és hiszszük ugyan, hogy a kormányt ama törvényjavaslati szakasz megalkotásában jószándék, kifogástalan intencio vezérelte; de talán nem gondolt olyan messzemenő eshetőségekre, minőket a szabadság egyik jelentékeny közkincsét a sajtószabadságot féltő közvélemény innen is, onnan is, minden irányból majd eléje tár.

A népitéletre, a nép erkölcsi erejére, tiszta érzékére bizott sajtószabadság az alkotmányosság szabadságlevele, melyet a nemzet sokat tűrve, sokat szenvedve, tenger küzdelem után vivott ki magának.

Az megtörténhetik, hogy ettől a küzdelmesen megszerzett közkincsétől valami külről eredő erőszak megfosztja a nemzetet; de hogy önként tépje meg ezt a szabadságlevelet: azt lehetetlennek tartjuk.

Ha tehát valamely törvényjavaslat (mint a most szőnyegen forgó esküdtbirósági törvényjavaslat is) ezt a nemzeti közkincset érinti: kötelessége a közvéleménynek megnyilatkozni és amennyiben bármily mértékü veszélyt lát is, arra a törvényhozó faktort: az országgyülést figyelmeztetni.

És ezt nem szabad ugy tekinteni, mint a kormány ellen intézett tüntetést vagy támadást, hanem ugy kell tekinteni, mint a nép véleményének jogos, sőt kötelességszerű megnyilatkozását.

A kormány azzal az immár nagyon is

A „ZALA" tárcája.

Ernesztin.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

Erős Ernesztin himzőrámája mellett ült az ablak-fülkében, mikor bevitték hozzá a nyitott levelet, melyben Réthy Lidia és Baróthy Laci eljegyzési értesitése volt.

Ha egészen közönséges leány, első dolga okvetlenül az, hogy száz darabra tépi vagy legalább is kegyetlenül összemarcangolja a levelet, földhöz vágja a himző-rámát; szóval: egy hatásos magánjelenetben eljátszsza nehány pillanat alatt a megcsalt szív drámai kitörését.

De ő nem volt közönséges leány.

Az eljegyzési hir nem lepte meg.

A legutolsó bál óta várta mindennap.

És most, hogy előtte volt, kezében tartotta azt az összehajtott, foszlányos szélü eljegyzési tudósitást. — már nem a fájdalomtól, hanem a boszu gondolatától reszketett minden idegszála.

Nézte, nézte a kettényitott lapot. Sürü szempillái összébb-összébb huzódtak; szemcsillái apróra hunyorodtak; pici kis baba-fejét vállai közé huzta, s ugy nézett, mintha onnan, abból a kettényitott lapból akarta volna kikémelni a jövő titkát.

Lelke előtt ott zajlott, ott örvénylett az a báli jelenet, mikor sétálás közben egyszerre mellette termett Réthy Lidia, megragadta karját és kigyóaziszegéssel mondta: „Fogadd részvétemet, Nesztikém! Hallom: itt hagyott hűséges lovagod." — Es mikor ő szemébe vágta, hogy abban Lidia ördögi kezének játéka van: milyen megsemmisitő, arcátlan, kicsinylő gunynyal cirógatta meg az ő arcát, s milyen pokoli hangon suttogta: „Ki ahogy birja, édesem!"

Ernesztina felütötte halvány, dacos fejecskéjét; összeszoritott ajkakkal, az erős-akaratu lelkek erélyes biztosságával, nyomatékkal tagolta:

— Igazad van, te büszke, gőgös teremtés! „Ki ahogy birja!"

Attól a pillanattól fogva azután, mintha csak kicserélték volna: a máskor szelid szendes, hallgatag teremtés pajzán, beszédes, vidám volt szakadatlanul. Szelleme csakugy szikrázott. Megháditott mindenkit. A férfiakat teljesen elragadta. A nők is elismerték, hogy megbabonázott kis ördög lett belőle, a ki most már maga is különösen tud babonázni.

Csak mikor a társaságból haza ment és szobájában egyedül maradva, kerevetére hanyatlott, bágyadtan, elernyedt idegekkel, mosolytalan arccal: akkor látszott meg rajta, hogy mindaz nem lényének, nem benső világának természetes megnyilatkozása, hanem valóságos szinpadi szereplés, mely végre a legnagyobb művészt is kifárasztja, kimeriti.

Őt is kimeritette ez a bámulatosan tökéletes játék, mely a természetesség erejével ragadott el, varázsolt meg mindenkit; de ez a kimerültség pár órai pihenés után elmult és akkorra megint megacélozta idegeit a boszu gondolata.

Csodás ereje van az asszonyi teremtésnek, ha szeret: de talán még csodásabb, ha gyűlöl.

Erős Ernesztint a boszu gondolata a szó szoros értelmében megbabonázta, megdelejezte. Ez a kis ideges teremtés hatalommá lett a maróti társaságban. Ő lett az éltető lelke a zsuroknak.

A legutolsó vasárnap-délutáni zsuron valami Bethoven-féle Sonatát játszott rendkivül remek szinezéssel; férfiak, nők bámulattal hallgatták. Egyszerre csak — mint valami szeszélyes kis ördög — félbehagyta a játékot.

Kiváncsian leste mindenki: mit akar?

— Bocsánat! Nehogy elfeledjem: mikor is lesz Réthy Lidia esküvője?

— Szerdán délután 4 órakor. — hallatszott egy erőteljes férfi-hang.

Ernesztin könnyed, néma fejhajtással köszönte meg a választ.

— Oda okvetlenül elmenjünk. Ugyé bár, kérem? Azt hiszem: mindaketten elég érdekes alakjai voltak a társaságnak.

Aztán, mintha semmisem történt volna, szépen folytatta a játékot ott, ahol félbenhagyta.

A férfiak olyan tekintetet vetettek egymásra, mintha mindegyik magyarázatot kért volna a másiktól.

Sóvágó Béla halkan sugta szomszédjának:

— Beszélhettek akármit. Ernesztin sohse szerette Baróthyt.

Az asszonyok, (akik, — hejh be sokkal mélyebben látnak a magukéval egyforma verő szivekbe!) — azt kérdezték egymástól néma szemekkel: „Mit akarhat ez a kis ördög?" Ők

hiresse lett 16. §-szal a magán-becsületet érintő sajtótermékeket ki akarja vonni az esküdtbiróságok ítélkezése alól.

Ez magában véve tiszteletreméltó szándék.

De ha a közszabadság veszélyeit minden jogászi talentumnál biztosabban megérező néplélek azt látja vagy mondjuk csak: megérezi, hogy ez a sajtószabadságon rést fog ütni: okvetlenül hatalmas, egyhangu véleménynyel, egy-akarattal azt fogja mondani, hogy a magán-becsületet védeni szép és nemes dolog; de nem szabad megtenni egy nemzeti szabadságkincs megsértése árán.

És ha majdan az ország minden részéből ott lesz a törvényhozás egyik faktora: az országgyülés előtt a nemzetnek e tárgyban alkotott és világosan formulázott véleménye: akkor mehet csak bele nyugodtan, biztosan, kellő lelkiismeretességgel annak tárgyalásába.

Nagyon jól tennék tehát vidéki városaink, ha mielőbb követnék Budapest példáját.

Nyilatkozzanak egymásután, ne ellenzékieskedő tüntetéssel, hanem a népakarat jogaihoz méltó komolysággal!

Politikai szemle.

Belföld.

Nagy népgyülés volt e hó 23-án Budapesten, melyet a fővárosi polgárság, az ujságirók és a munkásság a sajtószabadság érintetlenül fenntartása érdekében rendezett. Dicséretére legyen mondva a rendezőknek, az egész nagyszabásu tüntetés, melyen sok ezer ember résztvett, a legnagyobb rendben folyt le. A népgyülés elnöksége Komjáthy Béla, Lajos, Arpád, Hanik Gyula, Madary Gábor, Gombosy József, Fenyő Sándor és Szathmáry Mór urakból állott. A gyülést *Komjáthy Béla* nyitotta meg, ki beszéde végén határozati javaslatot terjesztett elő, melyben a népgyülés tiltakozik a 16. § ellen. *Pósa Lajos* „Éljen a sajtószabadság" czimmel ez alkalomra készitett költeményét olvasta föl. E költeménynek refrainje

A pokolba minden rabság,
Éljen a sajtószabadság!

Azután *Vészi József*, a Budapesti Napló főszerkesztője beszélt, ki szintén a sajtószabadság minden megnyirbálása ellen kelt ki, s kinek véleménye szerint nincs sajtószabadság, ha akár a magánbecsület czime alatt, akár más czimen a sajtóperek egy részét az esküdtbiráskodás alól ki akarják vonni. Utána *Hock János* beszélt, ki beszéde végén azt mondja, hogy: „A parlamentarismus nyilvánosságot követel, a sajtó pedig a legteljesebb nyilvánosságnak eszköze és ha a közvélemény a világnak legelső uralkodója, akkor a sajtó ennek a közvéleménynek mini-ztere. Azután *Eötvös Károly* szólalt fel, ki szellemes beszédben ajánlja a határozati javaslat elfogadását. Mint utolsónak *Pfeifer Sándor* munkásvezér szólt. *Komjáthy* záróbeszéde után a nagy néptömeg a legnagyobb rendben eloszlott. A lapok egyhangulag dicsérik a rendőrség magatartását.

Széchenyi szobra.

Pozsony után Sopron; amott az imént lepleztek le nagy ünnepségek között s a király jelenlétében Mária Terézia lovasszobrát; e hó 23-án pedig Sopron rótta le a hazafiasság kegyeletes adóját, leleplezvén a „legnagyobb magyarnak" Széchenyi Istvánnak szobrát, mely alkalommal a kormányt Percel Dezső belügyminiszter képviselte. Az ünnepély délelőtt 11 órakor kezdődött. Az ünnepélyt Buán alispán nyitotta meg, mely után dr. Kuncz Elek mondotta nagyhatással az ünnepi beszédet. Utána a lepel lehullt s láthatóvá lett a legnagyobb magyar ércszobra. Utána Széchenyi Béla grót tartott szép és lelkes szónoklatot, mely után koszorukat helyeztek el a talapzaton. Dóczy Lajos alkalmi ódáját Kugler levéltáros szavalta nagy hatással; *Poda* apátplébános pedig a szoborbizottság elnöke átadta a szobrot a város polgármesterének, ki azt a város nevében egy lelkes beszéd kiséretében átvette. Délben bankett volt, délután pedig nagy népünnep, este a várost kivilágitották.

Országgyülés.

A képviselőházban e hó 24-én folytatták az esküdtbiróságokról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Elsőnek Győry Elek szólt, módositást nyujtván be a 4. szakaszhoz, azt ugyanis, hogy a lelkészek egyáltalán ne lehessenek esküdtek, mert a papok a gyónás révén a bünösök oly titkainak juthatnak birtokába, melyeket ők titokban tartoznak tartani és birói és papi lelkiismeretük összeütközésbe kerülhet. Javasolni fogja azt is, hogy az esküdtségre jogositó életkort ne 16, hanem 24. évben állapitsák meg. Módositásának végső része az, hogy az esküdtbiróság qualifikációját ne kös-ék husz korona adóhoz, hanem tegyék az adótól függetlenné, továbbá, hogy értelmi alapon lehessenek esküdtek midazok, kik valamely középiskola 6 osztályát végezték, vagy önállóan kereskedést vagy ipart üznek. — Serbán Miklós kérdezi a miniszertől: mi az a magyar állameszme, Zajos derültség és ellenmondás között azt az inditványt terjeszti elő, hogy a törvénybe beveendő, miszerint a románok lakta vidéken az lehet esküdt, a ki román nyelven beszélni, irni olvasni tud. Lukács Gyula Serbán ellen szól s azt a módositást terjeszti elő, hogy a kereskedelmi tengerészkapitányokat is vegyék be az esküdtbirák közé. Mócsy Antal (néppárti) Serbán javaslata ellen szól. Zichy Jenő Serbán ellen kel ki, hozzájárul Győry módositásához. Kubina (néppárti) az államnyelv ellen szól. Barabás Béla azt mondja, hogy a nemzetiségeknek kötelessége megtanulni az állam nyelvét. Asbóth János nem fogadja el Serban módositását. Az öt percnyi szünet után Erdély miniszter szóllal fel és lelel az egyes módositásokra. A miniszter beszéde után a szakasznak a magyar államnyelvre vonatkozó rendelkezése fölött szavaztak; Schreiber Kubina és Serbán inditványait elvetették. A néppárt is Kubina ellen szavazott Sághy és Batthanyi módositásait elfogadták; a többieket mellőzték.

A kvóta.

A „Pol. Cor."-nek Budapestről, illetékes részről a következőket jelentik:

E hét eleje óta, rendszeres agitálással, azt a vádat emelik a Bánffy-kormány ellen, hogy az könnyü szivvel kész beleegyezni a kvóta felemelésébe. Sőt azt a gyanusitást is terjesztgették, hogy régóta titkos megállapodás van, a mely az osztrák kormánynyal Magyarország finánciális érdekeinek rovására köttetett. Azzal a bizonyára sajnálatos ténynyel szemben, hogy a két miniszterelnöknek tegnapi előzetes tárgyalásai nem vezettek végleges eredményre, csak arra kell utalnunk, hogy a megállapodás létrejöttének nehézségei főleg Magyarország teherviselési képességének leglelkiismeretesebb figyelembe vételéből származtak. A magyar kormány tehát eltökélte, hogy inkább elfogadja a kvótakérdés elhalasztását, sem hogy annak, minden esetre kivánatos gyors elintézését oly áldozatokkal vásárolja meg, a melyekért e kormány, nagy felelőssége tudatában,

---

már tudták, hogy akar valamit; csak azt szerették volna tudni, bogy mit?

Nagy dolog az, mikor a nők valamit meg akarnak tudni.

Csak nincs olyan naiv lélek, aki hinné hogy az azután titokban maradhat?

A titok nem addig titok, mig elhallgatják, hanem mig a nők nem akarják tudni.

A maróti társaság hölgyközönsége magas fokra csigázott kivancsisággal jelent meg Baróthy Laci esküvőjén, mert bizonyosra vették, hogy ott fog történni valami.

Erős Ernesztin már jóval 4 óra előtt megjelent a templomban édes-anyjával és helyet foglaltak az első padban.

Mindenki őket nézte: mert hisz Maróton már nyilt-titok volt, hogy ebben a házassági historiában Erős Ernesztinnek jutott a mellőzött szerepe.

Hanem hát, akik ott csak valami finomabb kiadásu jelenetet is vártak, álaposan csalódtak mindnyájan; mert mikor a vőlegény és menyasszony egymás mellé simultan haladtak kifelé a templomból, Erős Ernesztin feltünően feléjök hajolt, ugyan, de csak azért, hogy mosolygó arccal bizalmas kézmozdulattal üdvözölje őket.

És arcáról nem törülte le ezt a nyájas mosolyt sem Baróthy Laci zavart, valami nyugvó pontot kereső tekintete, sem Réthy Lidia diadalmas mosolya, melylyel a kis baba üdvözlését fogadta. Mintha csak akkor is azt mondta volna neki győzelmet sugárzó szemeivel: „Ki, ahogy birja édesem!"

Ernesztina nem viszonozta ezt a kihivó tekintetet. Mosolygott, nyájasan mosolygott.

A maróti asszonyok szinte megdöbbenve néztek össze; mintha azt mondták volna egymásnak: »Mekkora pokoltüz lehet az, a mit egy asszonyi teremtésnek már mosoly alá kell takarnia!"

Mikor esküvő után haza értek, Ernesztin unottan, szinte fásult egykedvüséggel dobta magát egyik karosszékbe s a legprózaibb ásitás kiséretében kérdezte anyjától:

— Ugy-é, anyám, te is szépnek találtad Lidiát?

— Igen, de egyuttal gőgösnek is.

— Nem vetted észre: Baróthy Laci hogy olvadozott a boldogságtól? Mit gondolsz: sokáig fog ez tartani?

— Az majdnem teljesen Lidiától függ. Ha belátja, hogy a külső szépség nyolc-tiz év alatt mind rommá lehet, majd lelkével igyekszik magához bilincselni férjét s akkor sokáig tarthat.

Ernesztin arcára valami démoni öröm szállt. Ideges gyorsasággal kapta föl fejét.

— Igazad van, anyám; de Lidia azt sohasem fogja belátni, hogy... És majd meglásd: milyen tehetetlen tömeggé fog összeesni ez a gőgös teremtés, aki most forró vérével uralkodik... Hogy fog majd vonaglani tehetetlenül, mikor a vér delejének ereje vész;... milyen törpévé lesz; milyen vergődő semmivé... Ezt akarom én megélni.

Ernesztin az utóbbi szavaknál már ökölbe szoritotta apró kezeit; fölemelkedett a karosszékből és arca kigyult, szeme szikrázott minden szóra hevesebben. Mintha azt a kis baba-teremtést a belső vihar, a lelkében duló indulat növesztette volna: szinte emelkedett, nagyra nőtt a haragtól s ugy állott ott, mint a boszu félelmes angyala.

Anyja megdöbbenten nézett leányára, kit igy még sohasem látott. Hozzá lépett, megfogta szeliden:

— Nesztikém, kérlek, te magadon kivül vagy... Mi bajod? Ugy beszélsz, mintha...

— Őrült volnék, ugy-é? Azt akartad mondani Nem vagyok az. Vagy azt hiszed, hogy Baróthyt szeretem? Nem. Érdeklődtem iránta nagyon: az igaz; mivel ő is érdeklődött irántam. Nekem nem ő vele, hanem azzal a kigyóval lesz dolgom; mert azon a kinos báli estén (mikor Baróthy olyan feltünő módon távozott) ő alázott meg engem.

Zihálva, fáradtan dült vissza a karosszékbe. Anyja elkezdte simogatni lázasan égő homlokát.

— De, édes Nesztikém, az csak nem dulta fel igy szivedet?

— Nem-e? Tudd meg anyám, hogy az a harag, az a gyülölet, amit látsz: semmi ahhoz, ami bennem ég. Még neked se mondtam soha, de most tudd meg azt is, hogy a jókedv, a szinjátszás, egész modorom, amiért most ugy felkarolnak, — mind a legnagyobb hazugság, szinpadi játék mind, mind. De célom van vele. Divatban akarok maradni; uralkodni akarok csak addig, mig azt a báli megaláztatást viszonozhatom.

— De kérlek, Nesztikém, ez a boszu nem a te lelkedhez méltó. Mondj le róla.

— Nem lehet, nem lehet anyám! Pár hónap alatt összenőtt szivemmel, életemmel. Erted anyám? Életemmel is!

Merészen hátraszegte fejét és megint nyugodtabb, szinte hidegen számító tekintettel nézet maga elé, a levegőbe.

* * *

Erős Ernesztina divatban akart maradni uralkodni, hangadó lenni a társaságban. Sikerült is neki.

sem a parlament, sem a közvélemény előtt helyt nem állhat.

Külföld.

Athénből sürgönyzik az uj Pressének május 24-iki kelettel:

A kormány mindent elkövet, kogy Athénben a rendet és a nyugalmat biztosítsa. Nemcsak a rendőrcsapatot rendelte ide vissza, hanem a Krétából visszatért csapatokat itt is tartja. A bűrtönök előtt kettős katonai őrség áll. Az olasz szabadcsapat feloszlatása sok bajjal járt. Az olaszok nem akartak Epiruszból egyenesen hazájukba visszamenni, és azt követelték, hogy előbb Athénbe vigyék őket, a kormány azonban ugy vélekedett, hogy Athénben már amugy is elég veszedelmes elem van és ezért erőszakkal fegyverezte le az olaszokat, a kik a kikötőben összetűztek görög polgárokkal is A görögök két olaszt megöltek, hatot pedig megsebesitettek. Azt a hajót, mely az olaszokat Brindisibe szállitja, két görög hádihajó kiséri.

Jubileumi ünnepély.

— A ker. jótékony nőegylet estélye. —

Tiz évi fáradhatatlan, nemes munkálkodásnak méltó visszhangja volt a szombat-esti ünnepély.

Tiz év buzgó tevékenysége sok fájdalmas könyet szárított fel a szenvedő emberiség pillain, Gyöngéd női kezek varázsszal öntötték az irgalmasság üde, balzsamos olaját a sajgó sebekre. A kérlelhetetlen sors *korrektorai*: a jótékony nőegyesütek tagjai, kiknek lelkek nem zárkózik el a panaszos sóhajok elől, melyek a nyomor tanyáiból szállnak fel, mint sürü, nehéz fellegek.

Korunkra a gyakorlati gondolkodás ütött bélyegel; hol az *én* lép mindig gőgös fejjel előtérbe. Az érdek-vadászai, a cim- és rangosság nehéz, csufos csatái belepik a lelket az érzéketlenség acélkérgével, melyen hiába kopogtat az elkésett, kiláradt utas; a tehetetlenül vergődő ember jajszava nem hatol odáig.

Nem is ezektől vár az emberiség könyörületet. Mig az érem egyik oldaláról rut torzalak rémes képe vigyorok felénk, másik oldalán a gloriával övezett angyal képe áll hosszu könyned talárban, kezében bófehér illatos liliomával: *ő a jótékonyság nemtője.*

Nem is lehetne a nőn kivül semmi egyébbel a jótékonyságot symbolizálni. Az ő lelke a possvány közelében is idealis légkörben él. O az, ki támaszul oda áll a lankadó mellé és vigaszt nyujt a csüggedőnek. Az igazi nőt nem vonzza a pazar fénynek hitvány csillogása, neki csak a szive, csak a lelke öltözik szép aranyos mezbe.

A ker. jótékony nőegylet tagjait is csak az igaz nő nemes célja vezeti utjokban. Az ő gyengéd, nemes szivök a szeretet szárnyán lágygya varázsolja a koldusgyermek kemény nyoszolyáját és a nyomornak hideg, sötét odujába lelkükkel fényt és meleget árasztanak.

Ezt bizonyitja, hogy tiz évi fáradhatlan, nemes munkálkodásnak méltó visszhangja volt a szombat esti ünnepély.

A „Polgári Egylet" diszterme este 8 órakor már egész zsufolásig megtelett válogatott közönséggel, mert a szépen összeállitott műsor sok élvezetre nyujtott kilátást.

A szinpad maga is — a hogy szétvált a függöny — kellemes meglepetést szerzett. Nagyon elegansan dekorált szalont ábrázolt, kényelmes pamlagokkal, szép stilü butorzattal.

Az első szám *Hukstedt* Iréné volt; a »Bűvös vadászból« énekelte a nagy áriát. Már többször elmondtuk mi is, söt a fővárosi kritika figyelmét is magára vonta a mi földink az ő terjedelmes üdén, tisztán csengő hangjával. Éneke mindenkor megkapón kifejezésteli, érzelemdus, de igazi művészetét mégis a „Cremonai hegedüs" Madardalában bámultuk. A közönség tüntető szivélyességgel fogadta a kezdő művésznőt, ki ráadásul megtoldotta énekét néhány remek népdallal.

Schubert „Ave Mariáját cellon *Sterneck* Zsigmond, harmoniumon *Lenk* Adolf, zongorán Schultz Ernő adta elő. A közönség teljes értéke szerint méltányolta a remek játékot, midőn lelkes tapsokban adott érte elismerő kifejezést.

Dr. *Rothschild* Samuné „kurucdalaival" valóságos ekszteziseba hozta a hallgatóságot. Csodálatos szép szinezést vegyitett édeskés, dallamos énekébe. Mintha csak a rég eltünt századokból integetett volna felénk valami poetikus borongós emlék, mely az egyik pillanatban lágyan, csendesen emelkedik a magas bércek ködfátylából, majd meg dübörögve szilajan ront végig az aranykalászos, délibábos rónán, egyaránt rezgésbe hozva a lelkeket. Szünni nem akaró zajos tapsok kisérték dalait.

A programm negyedik pontját Fredro sikerült kis vigjátéka »Az egyetlen leány« töltötte be, mely kerek, összhangzó szép előadásban került szinre, működevőktől nem várt sikerrel. A darabot dr. *Kiss* Ernő rendezte találó pontossággal. és sok szinpadi érzékkel.

Uferback Jenő (Szumbalinszky) valóságos szinészi ügyességgel adta a kétségbeesett, szorongatott apát. *Lenkey* Margit (Paulina) kedves könnyedséggel élénken csiszeregte el szerepét. *Unger-Ullmann* Elek (Gomojtó Mátyás) bámulatos humorral adott egy jól megtermett és a nagy hozományban meglehetősen csalódott dzsentrit. Tisztelői egy babérkoszoruval lepték meg a »*legjobb biciklistát*", de bátran odatehették volna ezt is: »*az ügyes szinésznek*". *Darás* Vilma (Agatha) egész otthonosan érezte magát a deszkakon. Társalgása ügyesen, simán folyt és mozdulatai fesztelenek, kifejezők voltak. Dr. *Ollop* Mór (Ratatinszky) kitünően jéllemezte a hirtelen felloббanó vidéki földbirtokost, aki ugy beszél mindig, ahogy neki tetszik és aki azt hiszi, hogy az ő baja érdekli az egész világot. *Mantuano* Janka (Lujza neje) méltó partnere volt, kitünően adta a féltékeny asszonyt. *Farkas* Vilma (Camilla) igazi szinész temperamentum. Járt, kelt anélkül, hogy valami zavarba ejtette volna. Nem kevésbé *Lenk* A. (Darsinszky) és Vörös E. (Marecky) mindketten ügyesen oldották meg nehéz feladatukat. *Szalay* Dénes (Bódi) a nemesi kuriák egyik igazi ereg szolgáját ábrázolta humorral, sok természetességgel.

Az előadás simán, gyorsan gördült le, és ebben nagy része volt az ügyes rendezőnek, ki semmi fáradtságot nem kimélt, hogy a darab minél jobban sikerüljön.

Ez alkalommal ujból gyönyörködtünk *Práger* Ilona virtuoz hegedűjátékában. Beriot »Phantasie de Quallet«jébe sok poezist öntött. Ügyes mesterétől elsajátitotta a könnyed játékot, eleganciát és distingvált felfogást. Zongorán *Lenk* Adolf kisérte szépen.

Majd ismét Sterneck Zsigmond foglalt helyet az emelvényen és cellon eljátszotta két remek szerzeményét. A közönség alig tudott a kitünő művész remek játékával betelni és nem nyugodott addig, mig egy ráadással meg nem toldotta.

Az Irod. és Müv. kör dalárdájának „Isten hozzád« ja volt a sikerült szép estélynek záró-száma.

Huckstedt Irén magán énekét Ollop Ernő kisérte zongorán az ő jól ismert precizitásával.

A programm befejezése után Zsolnay Vilmos kitünő zenekara vette át szerepét és huzta a hangulatos nótákat, mig csak a hajnak be nem kandikált az ablakon.

Az estély rendezésében első nagyérdem *Zadubánszky* Lajosné elnökö illeti, ki fáradhatatlan

---

Ez a kis apró teremtés teljesen hipnotizált mindenkit. Minden nőtlen fiatalember mediuma lett. (Tehát mégis igaz, hogy nemcsak a szerelem, de a gyülölet is boszorkánynyá avatja a nőt.) És nagyon ügyes boszorkány volt, mert nem tett kivételt; mindenkit egyformán varázsolt meg.

Jöttek, mentek az évek. Neszti még mindig divatban volt. Söt talán jobban, mint az előtt.

— Bolondos teremtés! — mondták az asszonyok — agyonmulattat mindenkit; magára nem is gondol. Pedig most már .....

— Sobse megy az férjhez! — mondta valak a társaságból.

— Miért? — kérdezték mindenfelől.

— Hát nem is tudják? Baróthy Lacit szereti.

— A házas Baróthyt?

— Persze, persze!

— Hát az a büszke szép asszony?

— Az a büszke szép asszony sovány, csontmáz-asszony lett, aki gögjén kivül mindenét elveszitette. Férje meghidegült iránta Azért zárkozott el a világtól, hogy legalább a látszatot megtventse.

— Mese beszéd. Éppen imént hallottam, hogy az irodalmi kör szombati majálisára is eljön férjével.

— Igen ám! De hogyan!? Ugy, hogy Erős Ernesztin a napokban gunyos mosolylyal jelentette ki egy társaság előtt itt a korzón: »Na, a legközelebbi majálisra kimozditjuk a büszke Baróthynét is odujából. Férje megigérte nekem, hogy elhozza.«

— Ugy? Na, szépen vagyunk!

Ez a párbeszéd a maróti korzón folyt le és teljesen elég volt arra, hogy az irodalmi kör legközelebbi majálisra kimozditjuk a büszke Baróthynét is odujából. Férje megigérte nekem, hogy elhozza.«

— Ugy? Na, szépen vagyunk!

Ez a párbeszéd a maróti korzón folyt le és teljesen elég volt arra, hogy az irodalmi kör legközelebbi majálisra rendkivül népessé tegye.

A büszke szép Lidia elváltozottan és szemben Ernesztinnel, aki divatban van és uralkodik magán Baróthyn is; e kettő között a férj! Kit ne érdekelt volna ez a legujabb maróti kaviár?!

A kaszinói kertben már föl-alá hullámzott a a maróti társaság elitje.

Ernesztin is ott haladt a maga társaságával. Vidám volt; kacagott; pompás, találó megjegyzéseket tett; valóságos tüzijátékot rögtönzött szikrázó szellemével.

Néha-néha megállt; körülnézett, mi közben mindig megkérdezte a mellette haladót:

— Hát csakugyan nem jöttek el Baróthyék?

Végre ezután már türelmetlenebb lett s csak a fogai között sziszegte:

— Valóban! kezd a dolog komikus lenni. Egy férj, aki nem bir imponálni a feleségének.

Alig mondta ki e szavakat, vidám kacagás hallatszott mögöttük.

— Kiszti hand, nagyságod! Hozzuk már Lacit.

Ernesztin meglepődötten nyujtotta kezét Baróthynak.

— Hogyan? Csak egyedül?

— Igen.

— És miért?

— Lidia nem érzi jól magát.

— De csak nem komoly baj?

— Ah nem. A szokásos migrén, a mi szeszélyes asszonyoknál akkor lép föl, mikor szükség van rá.

A társaságnak nagyon tetszett ez a nyers őszinteség.

Folytatták a sétát.

Baróthy, Ernesztin balján haladt és bizalmas közeltségből suttogtak egymáshoz.

Neszti kezdte meg a suttogó vallatást.

— Ugy-e nem birt rá hatni?

— Nem.

— Szépen kérte?

— Eleinte szépen.

— És később?

— Erélyesebb hangon beszéltem.

— Az sem használt?!

— Nem. Határozottan kijelentette, hogy nem akar maga körött szánakozókat látni.

— Még mindig a régi gög... És arra mit mondott maga?

— Ott hagytam a faképnél és eljöttem magam.

Ernesztin nagyot kacagott.

— Na, ezt csakugyan jól adta!

— Én adott szavamat asszonyi szeszély miatt nem fogom megszegni.

A cigánybanda jelezte a tánc kezdetét.

Ernesztin Baróthyval lépett a tánctérre.

Azután majdnem szakadatlanul együtt mulattak.

Ernesztin látta a rájok irányzott kritikus szemekett, de női büszkesége fölött most már teljesen uralkodott a bosszu gondolata.

A második négyes után karonfogva sétáltak a platánok alatt és vidáman suttogtak.

Egyszerre egész váratlanul egy kéz ragadta meg Baróthy karját. Rögtön megálltak.

Baróthyné állott előttük sápadt, „dult arccal; szomoru romja az egykori büszke szép leánynak.

Rekedtes hangon, fuldokolva hörögte:

— Meg akarsz ölni?

— Ugyan kérlek, ne csinálj botrányt! Te magadon kivül vagy.

— Magyarázatot akarsz? Egy órája már: itt vagyok. Teljesen elég volt; most már mindent tudok. Jöjj velem azonnal, ha szereted gyermekeidet. És kerüld ezt a baba-forma ördögöt.

Aztán Ernesztinhez fordult:

— Most már tudom, hogy a ma esti dologban a mi ördögi: az a te munkád.

Ernesztin hidegen bigyesztette föl ajkait.

— Ez előtt hét évvel én ugyanezt mondtam valakinek és az a valaki azt felelte rá: „Ki ahogy birja, kedvesem!" — Ez az én válaszom is.

Kezét nyujtotta Baróthynak:

— Szerepem véget ért. Vége a komédiának is. Jó éjt uram és mindenek fölött jó mulatást.

Aztán tova-surrant a tömegben, mint egy kielégitett rossz-szellem. —y.

buzgalommal igyekezett azt minél vonzóbbá tenni; melletle dr. *Fülöp* Kázmérné serénykedett legjobban.

Az első négyest 60 pár táncolta és az egész mulatság alatt kedélyes vidám hangulat uralkodott.

Tollfuttában.

Már előre öblösödött szivem, hogy egészen befogadhassa a gyönyörüséget a „Nagykanizsai Ker. Jót. Nőegylet" május 22-iki estélyén.

Valahol messziről egyszer megláttam *dr. Kiss Kiss Ernőt.*

Mi az ördög! Annak meg a vállai szélesedtek meg rengetegül.

Vajjon mi történhetett vele?

Aztán jutott csak eszembe, hogy nála azon a részen kellett valami változásnak történni, mivel neki meg ugyancsak hatalmas, széles vállakra lesz szüksége, hogy elbirja a tanitványai dicsőségét. Már tudniillik azokét, akiket az *„Egyetlen leány"* szerepeibe oktatott be, mint vigjátéki rendező.

Azok a tömérdek apró gnómok, azok a parányi kis szellemkék, akik a városházi légvonat minden irányából (tehát égnek minden tájéka felől) surrannak a szerkesztőségi irodába: valami bűvös, lágyan suttogó zsongással incselkedtek fülem körül.

Egymás után siettek oda a hirrel:

— Gomojtó úr pezsgőre gondol.

— Mátyás úr pezsgőzni akar.

Gomojtó úr! Mátyás úr! Egy néven: Gomojtó Mátyás ur! Vajh ki ő és (a mi a fő) hol akar pezsgőzni?

Halt! Megvan!

Gomojtó Mátyás szerepét Unger Lexi játszsza.

Ezek a kis apró szellemek valószinűleg mind a Polgári Egyletből valók és igy őt nem is ismerhetik más néven, mint *Gomojtó Mátyás* néven, a ki az *„Egyetlen leány"*-ban litvániai földbirtokos. Tehát az a Gomojtó Mátyás ur, aki pezsgőre gondol és pezsgőzni akar nem más, mint *Unger Lexi.*

Ugy?! Bravó! Akkor komám, majd én is csak ott-leszek! — gondoltam magamban.

Mert igaz, hogy az eredeti terv szerint a jól nevelt Szumbalinszky-lányoknak nem lehettem neveletlen papájok, de azért az sehol sincs megirva, hogy az egész Szumbalinszky-örökséget nélkülem igyátok el.

Fürdöm majd veletek a dicsőségben és tapsolok olyan szertelen neki-iramodással, mint ahogy csak egy nagy-szereptől megszabadult ember tapsolhat a néző téren: tenyerem teljes feláldozásával; iszom, szivóm mazamba egészen nekiöblösödött szivvel a gyönyörüséget; de azután az áldomásból sem akarok kimaradni.

Egyszóval: erős szellemi gyönyörüségre és materialis küzdelmekre készen néztem a május 22-iki estély elé.

Mire azután fölviradt a dicső nap hajnala: az öblös szív mellé kaptam még olyan öblös influenzát, hogy szinte szédültem bele.

Délután 6 órakor, mikor legtöbb atyámfia 40 fokos reménynyel kötözte nyakkendője csokrát, én majdnem magamat kötöttem fel a 40 fokos lázban...

Aztán már minden csak lázas agyam izgalmas álmainak egy-egy töredéke volt.

Dr. Rothschild Samuné urnő, *Huckstedt Irén* kisasszonynyal valami tarantella-táncot lejtettek előttem bizarr-figurákkal. Dr. Rothschildné valami áhitatos offertoriumi énekkel, Huckstedt Irén pedig valami kegyetlenül triviális kertaljai nótával kisérte a táncot.

Azután jött *Sterneck Zsigmond* és egy kremonai hegedüt vagdalt *Lenk Adolf* hátához. Majd egyszerre berohant *Csolosz Jenő* és karmesteri pálcájára szurva hozta *Schultz Ernőt.*

Most elkezdtek csodálatos hangokat hallatni *Práger Ilona* kisasszony egy krisztustalan nagybőgőt stimmölt; akkora volt, mint egy kétszárnyas kapu.

Bugó, sivitó, csattanó, csengő, morgó, zugó, recsccsenő hangok őrületes hangzavaréka zudult fel minden oldalról.

Vártam, hogy egyszer csak megnyilik a föld az ítéleti hangokra és mi lezuhanunk a Polgári Egylet söntésébe...

Ez még mind semmi!

Az volt csak a cifra komédia, mikor ezek az alakok mind eltüntek és egyszer csak betipegett *Uferbach Jenő* borzasztó frizurával, és császárkabátjának mindegyik zsebéből egy ismerős női arc kandikált ki. *Darás* Vilma, *Farkas* Vilma, *Mantuano* Janka kisasszonyok kétségbeesett arc cal huzódtak meg a papa zsebében, *Lenkey* Margit kisasszonyt pedig ugy tartotta az ölében, mintha csakugyan az volna az egyetlen.

Alig jött be, rohant utána Szalay Dénes egy rengeteg pástétomos tállal, ami azonban egy taligakeréknagyságu, hamisitatlan kukoricás kenyér volt.

Szalay Dini elkezdett a kenyérrel guri-gurizni az asztalon és ügyet se vetett rá, mikor a „kállai kettős" figuráival egymásután betáncoltak, előbb *dr. Ollop* Móric és *Unger* Lekszi, azután Lenk Adolf és Vörös Endre.

Neki-estek Szumbalinszky-papának, illetőleg Uferbachnak és formálisan ki akarták forgalmi minden dominiumából.

Irgalmatlan zürzavar, kiabálás lett; mig egyszerre csak a hangok kaoszán áttört egy stentori hang:

— Pincér, pezsgőt!

Erre dr. Kiss Ernő kitüzte a trikolort; rázendült a Rákóczy.....

Nagyot rándultam.

Agyam tüzelt rettenetesen.

Mintha parázson feküdtem volna, minden tagom égett.

És egy pohár vizet kértem.

Visszhang az északi polusról.

„Nézlek, nézlek, de hiába nézlek" — accordja elhangzott, csüggedten indultam körutamra a „házban." — Minden irányban mozgositva az előkészület, — kockára kell tenni egy végleges határozatot: hány vendégre készüljünk ily hetes eső után is, még folyton szakadó záporban, — s a helyesen eltalálóé legyen a győzelem.

Bizon ily hosszas rossz idő bárkit is kihozott volna a sodrából, — várni egy szép ünnepre lehütött kedvvel!

Fagyos virágszirmok bólintgatnak szánó mosolylyal, suttogva: no lám! ezek az emberek milyen boldogok, s a természet nem enged a fölötti örömnek szabad folyást, akadályoz ahogy csak tud, a maga módja szerint.

Hisz zavartalan boldogság ugy sem létezik.

Kérdezzétek meg az embereket, betöltött-e minden vágyuk? nincsen kivánni valójuk?... mindennel, a mi szivet, lelket üdít s mi élvezetet nyujt, birnak — s mindig?...

Bizonyára ki elhallgatja is, érzi magában a nagy igazságot, hogy boldog vagyok — de..... s az a „de" mindig oly jelentőségteljes, rövidke szó — de nagy a hordereje...

Süvölt a szél, kergeti a felleget, — de a menynyit elhajt, ép annyi visszajön. Tolakodó a természet is, pedig ez az a tulajdonság, mely miatt ellenszenvvel, megvetéssel fordulnak el tőle.

Dühöngj csak vihar — korbácsold a szegény falevelet! Mit vétett az?... Kifakadt — a természet hivogató szavára; rüzybe szökött minden életereje... kihozta illatos bimbórskát, s mire virágleveléit elhullatta, a kis gyümölcsszemecskék gyönyörködtették a szemet. Ez a bünöd levelei fácskám...

Rosszak az emberek, veri a jég, vihar őket s terméseiket, de az ártatlan fák is szenvednek, azt mondják: „a nyulat bokros ul" verik.

Betekintek. — A kedves társaság, mely nem hagyta magát holmi szeszélyes idő által akadályozni, zengedezve hangoztatja: „Fel dalra hát fel, a szivnek dal kell" — s feledni készülnek a rosz idő okozta nyomasztó érzést...

Felkiáltás hallatszik: vendégek jöttek, — de messziről — jégcsapos a bundájuk, s a szemük sem látszott a sok ruhától, éppen hét bundától...

A ki barátját igazán szereti, a legrosszabb idő legyen, mégis fölkeresi. — Kinek édes honban ily barátja van, az nem lehet boldogtalan...

Minden szem az érkezettekre irányult, elismerve ama láfogatás becsét, sietett ezt kézszoritással is bizonyitani, s az örömnek teljes mérvben kifejezést adni. Faragó Margit, szülőinek féltett kincse, az édes szülők védszárnya alatt szerencsésen megérkezett, s nem lett a jégzápor áldozata. Isten, kiben ugy bizik, megvédte.... De még csak nem is fogott rajtuk az északi jeges világ...

A már ugy is uralkodó jó kedv, igazán ezen hirre tetőpontját érte; fűszerezve a kedves jóbarátok vidám hangulatától, — kik nem kérdezték: kiért üritsék a poharat, a naphőse ugy is ott sietenkedett: kilesni, mikor kell tölteni... s mire a hang megszólalt, hogy: »Fel, töltsetek fiuk, igyunk, a hon s szép lányokért" arra már csendült is a pohár.

Az áldozatkész jóbarátok nevét aranynyal vésem emléklapomra...

Miután ismételve biztositott mindenki szeretetéről s barátságáról, s fájó mosolylyal bucsuzott, — átéreztem ama bucsu sorocskákat: „Az ajk sirni nem tud, nevet. Igy hangzik el: Isten veled! Nem árulja el a bensőt, Ne lássa más a kesergőt".....

A legjobb barátok nem hiányoztak. De a kik el nem jöttek is, áld meg Isten azokat is, veletek együtt, ti elválhatlan jó lelkek, — szerencse kisérje utatokat, zavartalan boldogság legyen osztályrészetek!

Tritoma Uedria.

HIREK.

— **József kir. herceg Nagy-Kanizsán.** A paloták erkélyein, a földszintes házak padlásablakaiból kinyuló trikolorokat könnyed libbenéssel hajtogatta a friss tavaszi szellő. A vidékről bevetődött atyafiak azt hihették, hétfőn és kedden, hogy nálunk bizonyosan uj képviselőválasztás lesz. Hétfőn este már korán nagy tömeg hullámozva verődött össze a korzón, a Kazincy-utca elágozó utcasarkán ki egész az állomásig. Valami kiváncsi, lázas türelmetlenség tükröződött vissza minden arcról. Mindenki első akart lenni, hogy megláthassa a legnépszerübb magyar főherceget. József kir. herceg hétfőn délelőtt Székes-Fehérváron tartott szemlét a honvédségnél, és onnan utja hozzánk vezetett. Este félkilenckor a az állomásnál a perron alatt több száz ember leste a vonat megérkezését. Kinn az indóház előtt a rendőrség vont kordont és dacára a permetező esőnek, mindig többen és többen verődtek össze. A fogadtatásra *Füspök* m. kir. honvéd alezredes, ezredparancsnok, dr. gróf *Jankovich* László főispán, *Vécsey* Zsigmond polgármester, *Tóth* László törvényszéki elnök, *Deák* Péter rendőrfőkapitány, *Lengyel* Lajos v. főjegyző és *Viosz* Ferenc a járás főszolgabirája jelentek

meg. A vonat 8 óra 55 perckor robogott be az állomásra. A népszerű főherceget riadó »éljen« kiáltással üdvözölte a közönség, a hogy kilépett a szalon kocsiból. A főispán négyes fogatán hajtatott a »Korona szállodába" és az utcán többször felhangzott az „*éljen*" kiáltás. A »Korona« főbejáratánál zalavári *Zurna* Károly pécsi dandárparancsnok fogadta ő fenségét. A keddi katonai gyakorlatról következőkben számol be tudositónk:

József kir. herceg pontban 8 órakor hagyta el a főispán négyes fogatán szárnysegéde kiséretében a Korona szallót s egyenesen a közkórház mögötti katonai gyakorlótérre hajtatott Amerre a kocsi elhaladt, a közönség viharosan megéljenezte. A gyakorlótéren *Kránitz* tábornok kerületi, Zurna tábornok dandár- és *Füspök* alezredes, ezredparancsnokokkal élükön megjelent az egész helybeli honvéd tisztikar. A legénység félzászlóaljban alakitva Weisz őrnagy zászlóaljparancsnok, Vágó s Grünfeld százados századparancsnokok vezénylete alatt zászlóval vonult ki. Weisz őrnagy szabályszerű jelentésének átvétele és az arcvonal szokásos megszemlélése után a királyi fenség minden egyes szakaszt külön megszemlélt. A szakaszok zárgyakorlatokat végeztek ritka precizitással. József kir. herceg mint észrevettük többször adott magas megelégedésének kifejezést. Ezután Grünfeld, majd Vágó százados végeztek századjaikkal szintén zárt századgyakorlatokat, mely gyakorlatoknál láttunk egy század-oszlopból lovasság elleni fölfejlődést, melynek céltudatos nyugodt pontos kivitele mindnyájunkat bámulatba ejtett. A szemle kimagasló pontját képezte a félzászlóalj harcászati gyakorlata; a kórháznál jelzett egy századnyi ellenség ellen Sánc felől Kanizsa felé előrenyomulva, támadást intézett a félzászlóalj ellen mint különitmény. A Teleky-utcai kertek palánkjai s a gabonaföldek képezte szorosból (defilée) az első század [Vágó] fölfejlődése rajvonalban a legnagyobb gyorsasággal és rendben történt. A rajvonal fokozatos előnyomulása után a második század [Grünfeld] mint tartalék támogatásával impozáns, gyors tüzelés után a jobbszárny szuronyrohamával a jelzett ellenség visszaveretett, míg a balszárny hathatós gyorstüzzel támogatta ezen szuronyrohamot. O fensége gyülekezőt fuvatván, a harc beszüntettetett. O fensége maga köré gyűjtvén a tisztikart, magas megelégedését nyilvánitotta ugy a csapatok szép magatartása, valamint kitünő kiképzése fölött. Ezekután a félzászlóalj diszmenetben elvonult a kir. herceg előtt. A diszmenet után a kir. herceg a „Korona" szállóba visszahajtatott. A katonai látványosságot nagyszámu közönség nézte végig; alkalmunk volt ismét honvédségünkben gyönyörködni. A ma látottakból nemcsak a laikus, de a szakember is azon meggyőződésre juthatott, hogy ily taktikai s harcszerű kiképzésre csak a hivatásának magaslatán álló tisztikar képes. A gyakorlótéren Deák Péter r. főkapitány lovas rendőreivel ügyelt a rendre és ezzel együtt bizonyságát láttuk annak: menynyire szükséges nálunk az állando lovasrendőrség.

Pontban tizenkétórakor a kir. herceg lakosztályában 19 teritékü udvari ebéd volt. Délután 2 óra 25 perckor a főherczeg kiséretével együtt Pécsre utazott, hova este 7 óra 45 perczkor érkezett meg. Pécsett szemlét tart a 19. honvéd gyal. és a 8-ik honvédhuszár-ezred fölött. Megemlitjük, hogy rendőrségünk példás magaviselettel tartotta fenn mindenütt a rendet és ez erélyes főkapitányunk érdeme.

— **Törvényszéki orvos.** A Budapesten leg utóbb tartott törvényszéki orvosi vizsgálatokon dr. *Viola* Ignác gelsei körorvos törvényszéki orvosi képesitést nyert.

— **Főispánfogadtatás Légrádon.** Az ügybuzgó légrádiak nagyban készülődnek dr. gróf Jankovich László főispán fogadására, ki f. hó 30-án szándékozik őket meglátogatni. A főispán hivatalos látogatásnak, a mint illetékes körökben rebesegetik, az a célja, hogy meggyőződést szerezzen az ottani tanitó-apácáknak a „tengyarositás" terén tett fáradozásuk eredményéről.

— **A Zalamegyei gazdasági takarékpénztár** igazgatóságától vettük a következő nyilatkozatot:

Azon téves híresztelésekkel szemben, mintha a zalamegyei gazdasági takarékpénztár igazgatósága elhatározta volna, hogy az alakuló tárházaknál az előlegezési üzletben részt venni nem akar, az igazgatóság kijelenti, hogy ily értelmü határozatot nemcsak hogy nem hozott, hanem mint minden közhasznu intézményt, ugy a tárházakat is minden irányban támogatni hivatásszerü kötelességének tekinti.

— **Öngyilkos irodatiszt.** Egy igen derék és rokonszenves, fiatal férfiu teteme tekszik a ravatalon. A halottas szoba félhomályában csak a hosszu gyertyák halvány sárgás fénye vet világosságot arra a viaszfehér arcra, melynek halántékán egy pici kis nyilás tátong, hol a halál tört gyors utat magának. A néma csendben csak a gyászoló özvegy fuldokló zokogása ver némi neszt. A jóbarátok, rokonok megilletett arccal szomoruan állják körül a ravatalt, melyen *Rothmann* Béla törvényszéki irodatiszt a »*Nagykanizsai első magyar asztaltársaság*« elnöke nyugszik. — Szerdán mint futótűz járta be a várost az a hir, hogy Rothmann Béla fejébe lőtt. A kik ismerték a megnyerő külsejű komoly embert, hihetetlennek tartották az első pillanatban, de a szomoru hir való volt. Rothmann az utolsó napokban hashártyagyuladásban szenvedett és ez őt, ki mindig egészséges volt, annyira aggasztotta, hogy egy őrült pillanatban kezébe ragadta a gyilkos fegyvert.

— **Halálozás.** Varasdy Károly, a szegedi itélőtábla birója, volt országgyülési képviselő hosszas szenvedés után vasárnap Szegeden elhunyt. A boldogult, aki valamikor Szombathely város polgármestere is volt, a budapesti itélőtábla decentralizálása óta lakott Szegeden, ahol mindenki nagyrabecsülte az érdemes férfiut. A boldogult 51 evet élt. Holttestét hétfőn szentelték be Szegeden ahonnan Szombathelyre szállitották s ott helyezték általános részvét mellett örök nyugalomra.

— **A nagykanizsai malátagyár és serfőződe** r. t., vevőközönsége kényelmére azon újitást léptette életbe, hogy sörmegrendelések a nevezett gyárhoz ezentul nemcsak a nkanizsai kereskedelmi és iparbanknál, hanem a Kaufmann-féle dohánytőzsdében a [Korona kávéház szomszédságában] is, elfogadtatnak és telefon utján azonnal a gyártelépre továbbittatnak.

— **Tanitók gyülése.** A muraközi tanitókör ez évi rendes közgyülését folyó évi junius hó 3-án reggel 9 órakor Mura-Szt.-Mártonban, az elemi népiskola helyiségében fogja megtartani.

— **Felülfizetések.** A „Nagykanizsai Ker. Jót. Nőegylet" május 22-iki, jubileumi estélyén a következő felülfizetések történtek: Fischer Józsefné, Hirschler Miksa, Hertelendy Béla 10—10 frto', Unger Ullman Ede, Hirschl Ede, Fesselhoffer Józsefné, Grünhut Alfrédné, Baudis Ernő, Vidor Samuné, dr. Rothschild Samu, Ebenspanger Lipótné, Ebenspanger Leó, özv. Zadubánszky Lajosné, Clement Lipótné, X., Szalay Lajos, dr. Szekeres József, Eperjessy Sándorné 5—5 forintot, Schere Richárd 3 frt 50 krajcárt, Weisz Emil 3 frt 20 krajcárt, Wusztl Lajosné, Rosenfeld Adolf, Grünhut Henrik, Bétus Lajos, dr. Pachinger Alajos, Reich Gyula, Knobloch Frigyes 3—3 forintot, Wőrőss Endre, Simon Gábor, Petrich Ferencné, özv. Csima Jánosné, Heidekker Antalné, dr. Fülöp Kázmérné, Pálfy Alajos, Csesznák Miklós, Szegő Gyula, Asztalos Béla, Marton Ignác, Irmler József, Tinágl Lajosné, Milhoffer Ödön 2—2 forintot, Karsay János, Esztergályos Ágoston, dr. Rácz Kálmán, Geröcs József, Wajdics Géza, Eperjessy Gábor, N. N. 1 frt 20—1 frt 20 krajcárt, Kaán Irma, Deák Péter 1 forint 50—1 frt 50 krajcárt, dr. Kiss Ernő, Schulcz Ernő, Mair József, dr. Ollop Mór, Juhász György, Csolosz Jenő, Kastl Jakab, Fuchs Károly, Wajdics József, Oszterhuber László, Márky Ferenc, dr. Szegő Hugó, dr. Hajós Ferencz, Singer Soma, özv. Székely Lajosné, Hütter Lajos, Sári Pál, dr. Plosszer István, dr. Szücs Miklós, Kohn és Lichtschein, Varga Lajos, Farkas Vilma, dr. Szukics Nándor 1—1 forintot, Bachrach Samu 80 krajcárt, Keömüves Izidor, Musza Károly, N. N., N. N. N., N., Tubo'y Viktor 50—50 krajcárt, F. I., Lázár József, N. N., Harkányi S. Dezső Béla, N. N., Pap Miklós, N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., Wincze Kálmán, N. N., N. N., N. N., N. N., Keller Mátyás, N. N., N. N., N. N. N., 20—20 krajcárt.

— **Uj lapok.** Csak nem rég indult meg Alsó-Lendván egy hetilap és ime a posta már egy másik uj lapot hozott onnan. Cime: »*Délszala.*« Alig hisszük, hogy Alsó-Lendván két lap tudjon fennállani és igy az egyik hihetőleg hamarosan a feledés homályába fog temetkezni.

— **A sajtószabadság védelme.** Pécsett, május hó 30-án nagy népgyülést rendeznek a sajtószabadság védelmezésére. Erreth János volt országgyülési képviselő, mint főrendező fölkérte Hock János országgyülési képviselőt, hogy a népgyülésen tartson beszédet, amit Hock szivesen megigért. Amint értesülünk, a pécsi népgyülésre Justh Gyula orsz. képviselő és mások leutaznak. A pécsi polgárság nagy előkészületeket tesz, hogy a népgyülés minél impozánsabb legyen.

— **Elment a fia után.** Vagy három évvel ez előtt egy kis diák gyerek, Braun Jenő, ki hosszu időn át szenvedett idegrohamban, egy meggondolatlan pillanatban felakasztotta magát. A vigasztalhatatlan apán ezóta mindig a buskomorság jelei mutatkoztak és igy történt, hogy Braun Benedek helybeli korcsmáros kedden reggel felment a padlásra. A szolgálónak, ki ép cipőket tisztogatott a konyhában, feltünt, hogy gazdája már hosszabb idő óta időzik a padláson, anélkül hogy léptének zaját hallaná. Rosszat sejtve utána ment és ugyanazon a szegen, melyre a kis Braun Jenő most három éve felakasztotta magát, ott függött az apa mereven, szederjes ajkakkal. A szerencsétlen apa szive nem birta elviselni a nagy veszteséget: elment a fia után.

— **Egy uj megélhetési mód.** Komárom város polgármestere köriratot közöl valamennyi törvényhatósággal, melyben figyelmeztetí őket, hogy bizonyos, komáromi illetőségü Grósz József különféle betegségek ürügye alatt a közkórházakban ápoltatja magát, szimulálásai által a városnak nem kis költséget okozván. Kéri, hogy az illetőt, ha valahol rátalálnak, toloncoltassák haza.

— **Harc vadkannal.** Miskolcról irják a hirt: A Radvánszky Géza és Béla báró uradalmához tartozó sajó-ivánkai erdőben minap egy Kakszi János nevü erdőőr egy hatalmas vadkant megsebzett. Másnap az egyik fiával és egy Bányász József nevü emberrel a keresésére indult. Rá is bukkantak a vadkanra, mely egyenesen Kakszinak rohant és leteperte, mielőtt lőhetett volna. Agyarával meghasitotta a 65 éves ember lábát és vállait. Fia baltájával nagy csápásokat mért az állatra, majd egész közelről belelőtt s csak akkor fordult le az eszméletlen erdőőrről. A ritka nagyságu állat harmadfél métermázsát nyomott. Mikor felbontották, három kilogramm golyót találtak benne.

— **Vadorzók elfogása.** E hó 9-én történt, hogy Gergál József Bajcsán lakó uradalmi erdőőrt a bajcsai erdőben meglőve találták. A csendőrség csakhamar tisztában volt azzal, hogy vadorzók követték el a bűncselekményt és erélyesen kutatták a tetteseket. Azon ürügy alatt, hogy adózás alá be nem jelentett fegyvereket keresnek, házkuttatást tartottak Sormáson. Nem kevesebb mint 24 drb fegyvert kobosztak el a csendőrök sormási földmivesektől, kik e miatt annyira felházadtak a csendőrség ellen, hogy ez jónak látta hadiszállását Szepetnekre áttenni. A sormásiak azonban hamar átláttak a szitán és tudatában voltak annak, hogy nem annyira a fegyvereket keresi a csendőrség, mint inkább azon vadorzókat, kik Gergál erdőőrt meglőtték. Hogy a további zaklatásoktól megszabaduljanak egyik másik olyan nyilatkozatot tett, melyből a csendőrség megtudta, hogy Billege István sormási lakos volt az, ki az erdőőrt meglőtte. Billege le lett tartóztatva és midőn letartóztatása után kiszivárgott a nyilvánosságba, hogy Billege beismerésben van, cinkostársai: Miháczi György, Miháczi József, Kovács István és Iári Mihály sormási lakósok vasárnap hajnalban utra keltek Nagy-Kanizsára, hogy maguknak ügyvédet fogadjanak. Kettő a korai reggeli idő daczára Oroszváry Gyula ügyvédhez ment és midőn látták, hogy a csendőrség már ott van, a fakamrábaa kerestek menedéket és onnét kiabáltak: Ügyvéd ur jöjjön ki.' Az ügyvéd ur azonban nem jött ki, ellenben a csendőrök kiemelték a vadorzókat rejtekhelyükből és vasra verve bekisérték őket. A másik két orvvadász később szintén Oroszváryhoz ment, ki azonban elküldte őke

Weber Károly vizsgálóbiróhoz, ki értesitvén a csendőrséget a nem vártvendégek megérkezéséről, elrendelte azok letartoztatását. Az összes tettesek ily formán együtt voltak, átadatták a királyi ügyészségnek, a sulyos testi sértés és orvvadászat vádjával terhelve. A tettesek 4 drb fegyvert és nagyobb mennyiségü lőszert talált a rendőrség.

— **Gyászhir.** *Neufeld* Zsigmond helybeli mészáros f. hó 26-án reggel két órakor életének 40-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Özvegye és egy kis árvája siratják.

— **Gázmérgezés.** Az álomból csak ugy lassan tán minden szenvedés nélkül lépték át a halál birodalmának nagy küszöbét. Örültek az életnek és dicsérték a mindenhatót, ki ha nem is valami bőségesen, de csak valahogy ellátta az ő békeséges kis lis szalmafedeles kunyhójukat jóságának fényével. Öregek voltak mindketten, de szerették egymást azzal a tiszta fiatalos erővel, minőről a városi korán lemond. Egy volt mindig a gondolatuk és talán ezért is lett egy a haláluk is. *Gerocs* István és felesége *Pulai* Teréz künn laktak a cserfői szőlőben, akol az öreg becsülettel viselte a szőlőpásztori tisztséget. Szombaton este még békességben költötték el vacsorájukat és szépen nyugalomra tértek. Künn a konyhában nyitott tűzhelyen még parázsolt a hamu alatt az üszök és valahogy véletlenségből a rőzse tömegek közé hullhatott egy szikra és a tűz lassan zajtalanul eledt, mig az egész lakás megtelett füsttel. — Reggel a szomszédok hiába várták az öreg szőlőpásztort, ki máskor már kora hajnalban megteszi kerülőjét. Rosszat sejtve, kopogtatni kezdtek az ajtón. De mikor nem kaptak semmi választ, felfeszitették azt. Az ember meg az asszony ott feküdt nyoszolyáján hideg testtel, mereven. Az esetről jelentést tettek a kanizsai rendőrségnél. A megejtett vizsgalat kideritette, hogy gázmérgezés áldozata lett az öreg házaspár.

— **Árviz a főutcában.** Dörgött, villámlott és hullt csattogott a zápor ugy istenigazában, hogy szinte porzott bele. Tegnap délután, a hogy hirtelen megeredt a zápor, a csatornákon rohamosan lefolyó esővíz gyorsan magasabbra emelkedett és a főutcában két oldalt 3—3 méter szélességben ellepte az utat, a városház utcában pedig teljesen befedte a járdát is, ugy nézett ki az egész, mintha egy rohanó folyó piszkos hullámai hömpölyögtek volna tova. A főuton, a hol a Csengeri-utca kitorkollik, a rohamosan alá szaladó víz a földalatti csatorna fedelét kiszakitotta és iszonyatos kavargással zugva, fél méter magasságra szökött; majd meg nagy robajjal alá zuhanva a burkolaton rohant lefelé, hirtelen kanyarodással befordulva a városház utcába, több helyen betolakodott a pincékbe is. A hogy elállt a zápor valóságos homokzátonyok fedték be több helyen az utcákat.

— **Segély a gazdakörnek.** A zalamegyei gazdasági egyesület a Sümeg-vidéki gazdakörnek amerikai telepére 200 frt évi segélyt szavazott meg s a telep szakszerü vezetéseért és okszerü berendezéseért elismerését fejezte ki.

— **Szélütés.** Horváth Sándor mihályfai 70 éves lakos hétfőn reggel kivezette a lovát a mezőre. Délfelé egy fiuval ebédet küldtek utána s ez odaérve, megijedve látja, hogy az öreg a földön fekszik s alig van benne élet. A gyerek rögtön hazafutott s elbeszélte, hogy valami baj érte az öreget. Mire övéi kisiettek, már halva találták. Szivszélütés vetett véget életének.

— **Kisfaludy Sándor könyvtára a nemzeti muzeumban.** Darnay Kálmán sümegi archeologus a birtokában levő Kisfaludy-könyvtárt a magyar nemzeti muzeumnak ajándékozta azzal a kikötéssel, hogy a könyvtári osztályba külön állittassék föl s örök időkig mint Kisfaludy-ereklye szerepeljen a muzeum kincsei között. A könyvtárt hivatalosan lajstromozták s be is vitték már a nemzeti muzeumba, az ősnyomtatványok és irodalmi ritkaságok külön termébe. A könyvtár az átvételi lajstromok szerint 2145 kötet könyvből, 118 kötet kéziratból s 1010 a Kisfaludy családot illető régi okmányból áll.

— **Balesetek a ziro—dombovári vasuton.** E héten, szerdán a Dombovár felé haladó vasut vonatvezetőjét sulyos baleset érte. Amint a vonat a berhidai állomásból kifelé haladt, a vonatvezető kihajolt a mozdonyról, hogy a pályát megtekintse, miközben a pályatest mellett levő jelző-oszlopba oly szerencsétlenül ütődött, hogy a mozdony messzire kidobta. A szerencsétlenül járt gépészt sulyosan megsérülve szállitották be az állomásra. A vonat e miatt két óra hosszáig késlekedett a berhidai állomáson, mig Veszprémből egy másik mozdonyvezető érkezett, ki a vonatot tovább vezette Dombovár felé. Hétfőn meg a Zirc felől Veszprém felé haladó vonattal történt baj. Szemtanuk elbeszélése szerint, amint a vonat az eplényi magaslatokról leereszkedett, a gőzfékező felmondta a szolgálatot. A mozdonyvezető — állitólag — ezt észrevéve, kiugrott a mozdonyból s a vonatot a faképnél hagyta. Az volt a szerencse, hogy a sebes haladásban a vonat két utolsó kocsija kisiklott és az egész vonatot megállásra kényszeritette, másküllönben nagyobb szerencsétlenség történhetett volna.

— **Magyar gyónás Zimonyban.** A magy. kir. államvasutak zimonyi népiskolájának növendékei május 20-án a ferencrendűek templomában magyar nyelven végezték elmaradt husvéti szt. gyónásukat Különösen a gyermeki lélekre oly mély benyomást gyakorló vallás-erkölcsi esemény az iskola privátügye volna, ha az anyaország bármely községében folyik le. De Zimonyban — hol a magyarok iránt való testvéri érzésnek eddig csak a minimumát tapasztaltuk a közeledésnek legcsekélyebb mozzanata is számot tesz, hisz a ig egy éve történt, hogy a *diakovári* püspöki hatóság az állomás főnökségét, mint iskolagondnokot egyházi átokkal sujtotta csak azért, mivel a szabályokhoz hiven a hit és erkölcstan tanitását horvát nyelven nem engedte meg. A Zimony város iskolaszékének és egyházi hatóságának ezen közeledése kellemes benyomást tesz az egész magyar koloniára — s ugy hiszem ezen első lépcső után egyebekben is fognyilvánulni a testvéri jóindulat.

— **Magyar gazdák Németországban.** Mint értesülünk — nagyobb mozgalom indult meg, hogy viszonzásul a *„német gazdasági szövetkezet"* tagjainak magyarországi látogatásáért a magyar földbirtokos osztály testületileg látogassa meg a német gazdák által rendezett rendkivül érdekes nagyszabásu *hamburgi gazdasági állatkiállitást.* Egy idevonatkozó ajánlat a „magyar gazdasági egyesület" f. hó 28-iki választmányi ülésén kerül tárgyalás alá.

A közönség köréből.

Tek. Szerkesztőség!

Becses lapjuk 39. számában azt kérdi egy igen t. selyemtenyésztő ur, hogy a nagykanizsai „M. kir. Selyemtenyésztő felügyelőség" a szegszárdival összeköttetésben áll-e? — Igenis: a fiókja annak. A mi meg a **multját** illeti, őszintén állithatom, hogy a kanizsai felügyelőség multja nem „az a **tábla**, mely nyugodt egyhanguisággal bámulja esténkint az arra sétálókat", no meg átkacsint a ferencrendiek kertjébe; hanem a felügyelőség multja eddig az, hogy Nagy Kanizsa vidékén fekvő falvakat (vagy 50—60) ellátta petékkel és a tenyésztéshez szükséges kellékekkel, ellátta szóbeli felvilágositásokkal; ellenőrző közegek ellátogatnak naponta a községekbe, a főfelügyelőség által kiadott utasitás szerint. Hogy az a tábla meg nem szólal, arról a felügy-lőség nem tehet. Azt meg a legszenvedélyesebb selyemtenyésztő sem kivánhatja, hogy a felügyelőt akaszszák a tábla helyére, s onnét peroráljon a t. selyemtenyésztő közönségnek, a táblát meg ültessék a felügyelői lakba.

Mikor az én szemembe ötlött az a hivatalos cégér, bizony bementem; hiszen tudtam, hogy nem oly veszedelmes hely, mint más nem-szeretem m. kir. hivatal szokott lenni: teszem azt a m. kir. adóhivatal. S nyertem is ott annyi udvarias felvilágost, amennyivel bármely selyemtenyésztő jóllakhatik.

Kérem: ugyanezt megteheti bárki is.

Kiváló tisztelettel maradtam.

Langviz, 1897. május 24.

régi hivük: KÖRMENDY.

Közgazdaság.

Vetések állása.

(A földmivelésügyi m. kir. miniszteriumhoz az állandó gazdasági tudositóktól beérkezett jelentések alapján.)

Csekély megszakitásokkal május hó első felében is folyton esett az eső, hűvös, sőt hideg is volt. Május hó 10—15-ike között az ország nagy részében kisebb mérvü dér, a felvidéki részeken pedig kivált Trencsén, Árva, Pozsony, Turóc, Liptó és Nyitra vármegyekben a fagy okozott kárt. Az utóbbi helyeken, főkép azonban Trencsén, Liptó és Árva vármegye több részében havas eső, illetve nagy havazás volt. A gazdasági munkálatok, kivéve egyes vidékeket, jóformán az ország minden részében fennakadtak; sokkal kisebb a tavaszi gabonával és kapás magvakkal bevetett és beültetett terület, mint a mult évben volt. Áll ez különösen a felvidékre, az erdélyi vármegyékre és részben a Tisza felső részeire. A tulságos sok eső a folyókat és patakokat is szinültig felduzzasztotta; mindenfelé a kiöntéseknek és részben az elisza posodásoknak nyomait találhatni. Ez a körülmény is egy okkal több volt arra nézve, hogy a tavaszi vetés kisebb területre szoritkozott. A kukorica vetésével azonban még az Alföldön sem készültek el; egyáltalában az ország minden részében hol az egyik hol a másik munkával, több helyen azonban az összes tavaszi munkálatokkal is annyira megkésték, hogy az előhaladott idénynél fogva sehol sem lehet már teljes és jó munkát végezni.

A hűvös és csaknem állandóan tartó eső időjárás a káros élősdiek föllépését és terjedését is előidézte, az üszög, kiváltkép azonban a rozsda az ország déli, nyugoti és részben keleti részein s itt-ott északi vármegyékben is, a buza sásán, kisebb mérvben pedig a buza szárán, már is mutatkozik. Minthogy azonban jelentésünk szerkesztése alkalmával már az ország több vidékén bekövetkezett a rég várt állandóbb és kedvezőbb időjárás — erre különben égető szükség is van — remélhetőleg a rozsda pusztitása nem lesz országos jellegü. Jégeső és felhőszakadás is volt az utóbb lefolyt két hét alatt, azonban csak kisebb területekre szoritkozott, tehát nagyobb kártétel nélkül mult el.

Az abnormális időjárás következtében a gabonavetések mai állásából, a terméskilátások számszerü megbecslésére még nem lehet határozottan következtetni, ez okból csak annyit lehet konstatálni, hogy a buzavetések az ország nagy részében kielégitően, sőt több helyen jól állanak, de többfelé a sok nedvesség és rozsda miatt erősen megsárgultak, sőt hanyatlottak is. Általában véve az őszi buzavetések, ha a rozsda jelentékenyebb kárt nem okozand, közepes termésre nyujtanak reményt. A tavaszi buzavetések felerészben jól, részben azonban alig közepesen gyarapodnak. A buza néhol kalászát hányja.

A rozs virágzik főkép az Alföldön és a Dunántul. A hideg esőzés és erősebb fagy itt-ott megviselte: helyenkint rosszul is kalászolt, átlagban csak közép termést igér. Némely vidékén azonban jobban áll, mint a buza.

Az őszi árpa, csekély kivétellel, kielégitően gyarapodik; a tavasziban szörvényosan a rozsda mutatkozik és terjed is. Az árpával bevetett terület jóval kisebb, mint a mult évben volt; a rosszul végzett munkálatok következtében a tavaszi árpa többnyire különbözően áll. Néhol nagyon silányul kelt, másutt ritkán és itt ott a sárba vetett mag a földben elrothadt A terméskilátások ma még kedvezőtlenek.

A zab vetését is a rossz idő akadályozta; ebből sincsen annyi vetés, mint a mennyi előirányozva volt. Még most is vetik ép ugy, mint az árpát is, mindazáltal valószinü, hogy a zabbal bevetett terület szintén jóval kisebb lesz, mint a mult évben volt. A zab tulnyomórészben jól kelt, kivételt képeznek csupán azok a vidékek, illetve lapályos részek, a hol a viz sok kárt okozott; jelen állásából következtetve, ámbár sok a sárguló és rozsda lepett vetés, itt-ott férgek is kárositják, a zab általában véve középszerünek jelezhető.

A repce átlagban gyenge középszerü, néhol jó középtermést igér; legjobban áll a Tisza-Maros szögén és a Duna-Tisza közén, legrosszabban pedig a Tisza jobb partján. Nagyobbára már elvirágzott. Dér és hideg idő néhol kárt okozott benne.

A hüvelyesek és kerti vetemények lassan gyarapodnék; még mindenfelé folyik különben a vetési munka is.

A kukorica vetését is a folyton tartó eső hátráltatja; az Alföld és a Dunántul kivételével, a hol már kevés a vetni való, általában véve vetik még. Az előrehaladt idény következtében azonban előreláthatólag sok föld, a melyet kukoricának szántak volt a gazdák, parlagon fog maradni. A kikelt korai kukorica meglehetősen áll; helyenkint azonban sárgul, itt-ott kapálják.

A kender és len, csekély kivétellel, jól áll; néhol igen szép sürü és erőteljes.

A dohány jól megeredt; a palánták kiültetése azonban még folyamatban van.

A cukor- és takarmányrépában az orrmányos bogarak és bolhák kevésbbé pusztitanak, ez okból általában véve kielégitően állanak; néhol még vetik a répaféléket, másutt pedig a hol az idő engedi, már kapálják és egyeztetik is.

A burgonyát sem ültethették még mindenütt; ezzel a munkával kivált a Felvidék maradt el. A májusi fagy és dér sok helyen megcsipte; itt-ott tönkre is ment. A tulsok eső és főleg a vizáradásos helyeken az állandó nedvesség miatt rothadni kezd. Egyes alföldi részeken és a Dunántul meglehetős jól nő; kapálják.

A rétek és legelők országszerte jól indultak; többnyire szépen is fejlődtek, kivált a rétek, csakhogy a tulsok csapadék, folyók és patakok kiöntését a fütermést néhol egészen tönkretették. A terméskilátások tehát nem mindenütt jók; helyenkint azonban igen kedvezőek. A legelők nagyobbára kielégitően állanak.

A szőlőkben, a hol az idő alkalmas a permetezésre, már folyik a munka; az utóbbi fagyok Pozsony mellett és mint a mult évben volt továbbá a Dunántul fekvő szőlőkben is kisebb mérvü kárt okoztak. Átlagban a szőlők kielégitően állanak.

A gyümölcsfák országszerte szépen rügyeztek, jól is virágoztak, csakhogy a hüvös, esős idő és fagy jelentékeny kárt okozott bennök. Néhol a termésnek több mint fele már tönkre ment. Itt ott azonban a kilátások még igen jók.

CSARNOK

Örületes szenvedélyből.

— Amerikai bünügyi történet. —

Németből forditotta: **Hugauff Ede.**

(Folytatás.)

Midőn tizenhetedik életévét elérte, már az emberi élet nyomoruságának hosszu lépcsőzetét szenvedte át és emellett kinzója más emberekkel szemben az előzékenység és szeretetreméltóság mintaképe volt. Egy boldog családi élet látszatát is kénytelen felvenni és emellett talán inkább tüzbe dobta volna öltözékének egyikét, mintsem megengedte volna hogy egy, az ő izlésének meg nem felelőben jelenjen meg valahol. E kinokat gyermekének születéséig türelmesen viselte. Néhány napra rá kis leányával oda hagyta férjét. A kevés ékszert, mit magával vitt, elzálogositotta és szegényes lakást bérelt, hol azután kézimunkájával kereste mindennapi kenyerét. Férjéről nem hallott többé semmit. Ugy látszott ez nem üldözte. Nemsokára az ujságból tudta meg, hogy már nem él.

Igy tehát keze szabad volt, midőn Leavenworht őt megismerte; de nem határozhatta el magát egy második házasságra. Eletkedve megvolt törve és nem remélt többé semmit.

De Horatio nem hagyá magát visszaijeszteni és miután fájdalom, gyermeke is meghalt, sikerült neki őt megnyerni. New-Yorkba költözött vele s körülvette mindama fényüzéssel, amely csak rendelkezésére állott és tenyerén hordozta.

De dacára gyöngéd figyelmének nem tudta többé sebzett szivét meggyógyitani; a nyil sokkal mélyebben hatolt. Két evi házasság után gyermekét követé.

Minthogy férje elhagyatva érezte magát, magához vette árva unokahugait Marit és Eleonorát; de habár e két leány diszitette is házát, mégsem örült sohasem szivből. Főtörékvése a nagy vagyon szerzésre irányult. Keserü tdpasztalatairól soha sem beszélt; de az egész angol nemzet ez időtől fogva gyülöletessé vált előtle. Minden angol iránt oly ellenszenvet érzett, mely végre gyülöletté fajult.

Veeley ur elhallgatott; én menni készültem.

— Hogy nézett ki Leavenworthné asszony? kutátám. Feltünő jelenség volt?

Kérdésem némikép meglepte; de azután azonnal teljesitette, miközben mondá:

— Igen halvány volt — nem éppen szép, de rendkivül kedves és bájos. Barna haja és szürke szemei...

— Melyek egy kissé messze állottak egymástól? igenlőleg intett és csudálkozva nézett rám.

— Honnan tudja ezt? Látta az arcképét? Nem adtam rá feleletet.

* * *

A lépcsőn lehaladva, eszembe jutott, hogy Freed Veeley ur fia részére levél van a zsebemben, felvittem tehát a könyvtárszobába, hol őt találni véltem.

A könyvtár a lakszobák mögött feküdt. Kopogtattam; de minthogy senkisem szólt, üresnek hittem és minden habozás nélkül betéptem.

A légszesz nem volt meggyutjva. A tüzfénynél egy alacsony zsámolyon egy hölgyet pillantottam meg, kit az első pillanatban Veeley asszonynak tartottam. Mihelyt közelitettem hozzá és ő ama nevet kiejtetni hallá, azonnal láttam, hogy tévedtem.

Mert ő nem csak feleletet nem adott, hanem hangom által megijedve, nemes és felséges alakot láttatott, amely társam kis csinos feleségétől nagyban különbözött.

— Bocsássa meg tévedésemet mondám. De midőn a szobát elhagyni készültem, ama gondolat ötlött eszembe, hogy ez Mari lehet.

— Leavenworth kisasszonyhoz van szerencsém? kérdém.

A szép alak összeesni látszott, csinos fejét lehajtá és tovább is kétségben hagyott személye iránt. Azután összeszedte magát, fölemelé fejét és lassu, szende hangon mondta az „igent" Közelébb sietve nem ugyan Marit pillantottam meg lázas arccal, s nyugtalanul fénylő szemekkel és vonagló ajkakkal, de ama Laurát, ki ismeretségünk első pillanata óta szivemet fogva tartá és kinek mégis kimondhatlan but okozni szándékoztam, minthogy férjét minden rendelkezésemre álló erővel üldöztem.

Meglepetésem oly nagy volt, hogy nem birtam elpalástolni. Kissé visszalépve, megmondám neki hogy unokanővérének tartottam.

Távozni szándékozám, minthogy jelenlegi hangulatomban nem akartam szeme elé lépni; midőn ujra felnyitá ajakát s szivetnyerő hangon mondá: „Minthogy a véletlen összehozott bennünket, remélem nem fog elhagyni vigasz nélkül." Engedtem természetesen felhivásának s maradtam.

— Ön meg van lepve, hogy engem itt talál. Nemde? kérdé nyájasan.

— Igen, ezt nem tagadhatom! Nem sejtettem, hogy önt Veeley ur házában találom, hangzott összefüggéstelen válaszom. Azt mondták, ön beteg és nem megy sehova; még legközelebbi barátaihoz sem.

— Beteges voltam ugyan válaszolá, de már jobban érzem magam. És minthogy nem birtam tovább üres falaimat bámulni, ide jöttem ma este, hogy egy órát eltöltsek Veeley asszony társaságában.

E szavak nem panaszként hangzottak, hanem mint valami mentegetés.

— Ennek örülök! kiálték. Már rég megkellett volna ezt tennie. Ama komor ház, melyben szállást fogadott, nem alkalmas hely önnek, kedves kisasszony.

— Ne gondoljon velem felelé. Egészen jól érzem magam ott; azután nem is érzem magamat egészen elhagyatva. Egy kis leányka, kinek ártatlan szemei az enyémekben nem találnak mást ártatlanságnál, ugyanabban a házban lakik. E gyermek megvigasztal szomoruságomban, ujra feléleszt, ha a kétségbeesés fog el. Nem szeretem, ha barátaim sorsom miatt bánkódnak. Elhiheti, elég erősnek érzem magam azt elviselni.

Azután enyhébb hangon hozzátevé.

— Legnagyobb szivfájdalmam az, hogy nem tudom, mikép néz ki minden otthonunkban. E bizonytalanság felemészt. Oh igen háladatos lennék, ha Mari viselt dolgairól valamit elbeszélne. Veeley asszonyt nem mertem ez iránt megkérdezni; mindig nyájas hozzám s sejtelme sincs az egész tényállásról. Még azt sem tudja, hogy Mari és én feszült lábon állunk egymással; azt mondá nagyon önző tőlem, hogy Marit ép most, midőn a legnagyobb gyászban van, hagytam magára. On azonban tudja, hogy e lépést megkellett tennem és hogy én.....hangja elakadt; nem fejezé mondatát.

— Én sajnos csak felületes értesitéssel szolgálhatok, siéttem neki válaszolni. De a mit tudok azt szivesen elmondom. Mit óhajt tudni?

— Mindenekelőtt mondja meg, mikép van Mari és nyugodt-e?

— Testileg nem szenved, válaszolám. De nyugodtnak sehogysem lehetne mondani. Sőt ellenkezőleg, állandóan nagy félelem közt van. Nem tudja, veszteségét elfelejteni és azonkivül nyugtalanitja őt az ön jövője is.

Leavenworth kisasszony. Ne gondolja, hogy gondnélküli életet él.

— Gyakran beszél vele?

— Harvell urral egy könyv kiadásában segitettem, melynek kiadatása boldogult nagybátyjának meg nem engedtetett.

Eleonora megijedt.

— Lehetséges? kiáltá láthatólag nyugtalan hangon.

— Igen kisasszoey. Nem tartja kötelesnek örököse részéről e müvet nyilvánosságra hozni?

— És Mary felszólllitotta önt, hogy ebben segitségére legyen?

Ugy látszott, mintha borzongást érezne-e hirnél.

— Megfoghatlan! kiáltá. Hogyan tehette ezt?

— De kedves kisasszony. Unokanővére nagybátyjának egy kedves óhaját teljesiti! Én jó és dicséretreméltónak találom. A könyvet már juliusban befejezve szeretné látni és..

— Egy hangot se többet erről! esett szavamba. hagyjuk abba e tárgyat.

Azután rövid gondolkodás után s látható aggodalommal, hogy nekem fájdalmat okozott, hozzá füzé:

— De mindazonáltal örülök, hogy éppen ön szentelte magát e feladatnak. Nem tudnék senkit kinek szivesebben ádtam volna oda én is, mint önnek. Onben meg van a kegyelet ami az ilyen munkához szükséges. Magamon kivül lennék, ha Mari egy idegent bizott volna meg vele.

Láthatólag elnyomni iparkodott irtózatát, amely közlésem folytán elfogta és midőn ez némileg sikerült neki, kérdé:

— És most beszélje el megmaradt-e otthon minden a régiben? Nem bocsájtott el Mary senkit és nem eszközölt más valami változtatásokat?

— Egy hölgyet — Dorell asszonynak hivják — vett magához, A többi ugylátszik megmaradt a régiben ugy amint volt.

— És nem mondta Mary, hogy el akar költözni.

— Nem gondolám.

— Fogad látogatókat vagy senki sem gondol Dorell asszonyon kivül arra, hogy őt megvigasztalja?

Kérdése oly emlékeket ébresztett fel bennem, melynél hátam borsódzott.

— Ó igen. válaszolám. Több hölgy és egy ur volt nála.

— Hogy hivják őket? kutatá látható feszültséggel.

Elforditám arcomat és mondám:

— Veeley és Gilbert asszony, Martin kisasszony és...és...

(Folytatása következik.)

Vasuti menetrend

Érvényes 1897. május 1-től.

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról: vonat	óra	perc	idő	Érkezés Kanizsára: vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	10	d. u
	gy. v.	12	20	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	33	este	v. v.	7	59	reg.
	gy. v.	12	—	déb.	vy. v.	4	56	d. u.
Szombh. Bécs Z.-Eg.	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	11	01	este
	gy. v.	12	20	d. u.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	35	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest	gy. v.	5	48	regg.	sz. v.	3	52	regg.
	v. v.	9	15	regg.	sz. v.	1	24	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v.	11	45	d. e.
B.-Szt.-Gy.					sz. v.	8	9	regg.
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	22	éjjel
	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	reg.

NYILTTÉR.

Betörés elleni biztositásokat

a legelőnyösebb feltételek és jutányos díjtételek mellett eszközöl

a „Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság"

helybeli főügynöksége.

Ügynökök felvétetnek.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések

220/1897. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a letenyei kir. járásbiróság 4407. számu végzése által Berger Adolf kereskedő nagykanizsai lakos végrehajtó javára Rosenbaum Albert kereskedő, becsehelyi lakos ellen 1000 frt tőke, ennek 1896. év augusztus hó 31. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 59 frt 67 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 763 frt 40 krra becsült bolti árucikkek, bolti álványok, házi butor és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 2519/97. sz. kiküldetési rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Becsehelyen alperes lakásánál leendő eszközlésére

1897. junius hó 3-ik napjának d. e. 9 órája

határidőül kitüzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. § a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vétel ára az 1881. évi LX. t. c. 108. § ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Letenyén 1897. évi május hó 25-én.

SCHMIDT JANOS
kir. birósági végrehajtó.

Hirdetések

felvétetnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

Örökös fényt csak a

SATURNUS

padlómáz ad. 15

Kapható: Fesselhofer József, Neu és Klein, Strém és Klein uraknál Nagy-Kanizsán.

Hochsinger Testv.

Budapest, VII. Almássi-tér 8.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapité bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók. Rudolstadt (Thüringia).

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok BUDAPEST, Váczi-körút 63. sz. által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcsépelőgép-készletek 2½ erőtől 12 lóerőig, szalma-használók, torlóhajtók, konkolyválók, kazánok- és aratógépek, szénagyujtók, kévekötő-rendek, tisztitó-rendek, here-csépelők, szénagyujtók.

„COLUMBIA-DRILL"

legjobb vetőgépek, boronák, szecskavágók, répavágók, kukoricamorzsolók, darálók, drió-malmok, egyszemes szelelők, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve kézbesitetnek.

Unger Ullmann Elek

Nagy-Kanizsán.

A STEYRI fegyvergyár

világhirü SWIFT

Kerékpárjainak

raktára.

Elsőrangu Präcisió-gyártmány.

Egy teljesen felszerelt 1897-es modell könnyü utigép ft. 165. 115

Vevőknek tanulógép ingyen áll rendelkezésre.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

43. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. május hó 30-án. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár. a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ., a nkanizsai kerületi betegsegélyző pénztár *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér pettitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Az ifjuság.

Nagy pedagogusok, az ifjuság lelkének fáradhatatlan kutatói, tanulmányozói, tudós psziologusok foliánsokat irtak már az ifjuság kora-érettségéről.

E kora-érettség alatt azonban nem azt kell érteni, hogy az ifjuság talán a lélek természetes fejlődését meghaladó, korrekt gondolkodást, férfias komolyságot tanusit; hanem érteni kell azt a sajátságos izetlenséget (az idő előtt megérett gyümölcsnél is tapasztalható) különös fanyarságot, az akaratot mozgató idegszálaknak korai elernyedését, azt a fásult egykedvűséget, mely szinte blazirttá, érzéketlenné teszi minden iránt, a mi a normalisan fejlett lelkeket felemeli, elragadja, nagy és nemes elhatározásokra heviti.

Hát megengedjük, nem tagadjuk, hogy ennek a panasznak nagyon sok jogosultsága van.

Hogy ezt a kora-érettséget minő hatások mozditják elő, — azt e helyen nem fejtegetjük. Csupán arra utalunk, hogy azoknak a hatásoknak, — bármily erősmértékűek legyenek is, — ellensulyozására rendelkezünk módokkal, eszközökkel.

Ma már minden intelligens egyén (ha a nevelé-sel, mint szaktudománynyal, nem foglalkozik is) nagyon jól tudja, hogy az ifjuság lelkét korán érlelő, korán elfásitó hatásokat a kedélyi neveléssel lehet legbiztosabban, leghatározotabban ellensulyozni. Igen! Egyedül a nemes, magasztos érzelmeknek fölébresztése, fejlesztése adhat eszményibb lendületet az ifjuságnak.

A mai ifjuság lelkének is csak azok a magasabb régiokba emelő érzelmek adhatnak szárnyakat, amik hazánknak a multban is kimagasló, klasszikus alakokat, ragyogó antik-jellemeket adhattak

Mindenki, aki a magyar ifjuságon, édes hazánk jövő sorsának letéteményesén, szerető aggódással, reménylő bizalommal csüng: tudja, tisztában van azzal, hogy a magyar ifjakat, a jövő nemzedékét, a hatások iránti fogékonyság himporos életszakában arra kell tanitani első sorban, hogy szivök minden dobbanása a hazáé, a nemzeté legyen hogy szivök, lelkök, minden idegszáluk megrezegjen, ha valamely, a haza és nemzet sorsát érintő mozzanat hatását érzik; hogy lelkesedésök lángja a hazaszeretet oltártüze legyen, mely mellett kitartásra hevüljenek az érettebb kor megjegecült gyémánszivei is.

Nekünk magyaroknak, a népek óceánjába hullott maroknyi, rokantalan népnek, a fajföntartás ösztönével kell szitanunk egymásban a haza- és nemzetszeretet tüzét egész az olthatatlanságig. Hisz egyedül ez volt; ez ma is, és ez lesz a jövőben is virrasztó őrtüze ennek a mi drága véren szerzett és fenntartott szigetünknek, itt az idegen népeknek tengerében.

Azok a nagy honfi-szivek, azok a hazájok életén csüngő, kiváló hazafi-jellemek is, kik életök minden pillanatát a nemzetszilárditás nagy gondolatának szentelték csak akkor hunyják le szempilláikat nyugodtan örökre, ha a haza és nemzet sorsa fölött virasztó őr-tüzet lobogni látják a jövő munkásának: az ifjuságnak szivében

A hazaszeretet, a haza és nemzet sorsán való csüngés, a minden számitás nélküli, őszinte, odaadó lelkesedés termő szikráit kell igenis elhinteni a magyar ifjuság szivébe, ha azt akarjuk, hogy kora-éretten elfásulva, hideg, számító megalkuvás tárgyává ne tegye százados küzdelmünk kegyelettel őrizett klenodiumait; az örökül maradt eszméket.

Mindenki tisztában van azzal, hogy nálunk igy kell nevelni az ifjuságot, ily szellemben kell belevonni annak idején a fórum mozgalmas életébe, a politika hullámaiba. Es ott, a hazafiui jellem tisztitó tüzében kell minden ifjunak kiformia higgadtabb, tudatosabb munkára alkalmas, tetterős férfiuvá.

A „ZALA" tárcája.

Sárossy Lidia problemája.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

„Szerelem, kölleszet s ifjuság nemlője
Tár utat örök honomba,
E földre csak mosolyom hoz gyönyört,
Ha napsugár gyanánt száll egy-egy arára."

Már a házasság nyugodalmas révében ül; már környékezi az a határtalan tisztelet és az alázatos szemekből kicsillámló hódolat, melyet férjének Kemenesi Ferenc, vasgyári ügyésznek, előkelő állása és nagy gazdagsága megteremtettek, és a közönségnek az a hiedelme, hogy házasságuk a legboldogabb. Kemenesi abban vélte föltalálni legnagyobb boldogságát, hogy ime Sárossy Lidia a három vármegyére szóló leghiresebb szépség, a dusgazdag Sárossy Imre vasgyártulajdonos leánya, néki nyujtotta azt a jobbot, a melyért a város minden derekabb legénye versenyzett.

Egyoldalu szerelmi házasság volt az egész. Lidia ugyan nem szeret mást, de férjét sem, és ennek a modern házassági absurdumnak végzetes kimenetelét nem is álmodhatta, hisz magával számot soha nem vetett és vasgyári részvényekben utazó édes atyja már az ő gyermekkorában kiszemelte leánya leendő jövendőbelijét, kiölte leányából azt az örökké az ismeretlen után való sóvárgást, a mi a fiatal leányok lelki világát a későbbi harcok előjátékához sokkal jobban megedzi, mint a legbámulatosabb pontossággal működő acélkohó; de hát atyját a speculatio érdekelte, a melynek eredménye előtte nem lehetett kétséges, hisz Kemenesi egy gazdag család egyetlen sarja, a kiről elhitette magával, hogy Lidia szereti. Istenem! beh rutul megcsalatkozának.

* * *

Lidia, kinek lelkét vihar soha nem szániotta, nem is gondolt arra, hogy férjén kivül bárkit is szeressen, ámbár azt sem szerette. Boros Andor a rajztanár, a ki Kemenesinek testi-lelki jó barátja volt, több izben beszélgetett e sápadt arcu, megirigyelt asszonynyal és Boros, jóllehet egy szóval sem tette a legkisebb célzást sem Lidia látható szenvedéseire, ez mégis megkedvelte őt az egymásra utalt szivek magnetismusának felismerése folytán. Lidia hitt még a boldogságban, hisz eddig még nem volt része benne.

Kemenesi szenvedély nélkül való teremtés; csak simogatja, csititgatja Lidiáját, de Lidia nem kiván képmutató lenni, viasz-ujját fenyegetve emeli föl és akár csak a ligetnek párja vesztett csalogánya, keservesen hallatja bus zokogását.

— Te engem meg nem értesz és nékem fáj ez! Szököm a napvilág elől és éjjel akarok világomnak élni; végtelen retlegés fog el, ha beletekintek a nagy éjszakába. Óh Ferenc, ha te megbirnád érteni, hogy az, mint egy nagy-sziv, szerelemtől dobog, ha te látnád a lombok mögött hajlongani az én szivvilágom milliárd nemtőjét és ha fel tudnád fogni azt a keserűséget, hogy hozzám egy sem szól: akkor te engem tovább nem gyötörnél; ha te engem meg birnál érteni, birhatnál engem is. Ez az én szerencsétlenségem: nem látod, hogy házasságunk moralis létalapja hiányzik, hogy ez nem a szivben gyökerező szeplőtlen rokonszenv. Ne haragudj, mert bűnös nem vagyok; azt a szerelmet, a melylyel irányodban lennem kellene törvény szerint: átviszem Boros Andorra, a természet szavának értelmében. Hiszen, ha őt szeretnem hűn, akkor téged szeretni igazságtalanság, vagy a szeretetnek hazudozása, isten káromlás; igy is rossz, úgy is rossz; de ha már szenvednem kell, szenvedek nem a társadalomért, hanem szerelemért a társadalomtól. Ha téged szeretnem kell, hát lemondok mindarról, a mit szerelmed nekem nyujthatna, mert annak lelkem előtt nincsen becsé; hiszen conventióból jó, mert parancsolják. Azzal a tudattal foglak téged elhagyni, hogy ebben a hypocrita világban csak annak szabad szeretni, csak az lehet boldog, csak az lehet tisztességes, a ki lelkiismeretét ettől a világtól bérelte ki. Ne szánakozz rajtam, nekem jól esik ez az örület. A problémát ti vetettek fel, de megoldani én fogom; az egymást becsülés, a sympathia hiánya teszi lehetetlenné a mi együttmaradásunkat; és ha minden férfi számot vet magával, engem egy sem itélhet el. Vagy itéljen el; inkább legyek szerelmemnek vértanuja, semhogy külsőségek miatt áldozzam föl szerelmemet.

— Lidiám, ne akarj te engem megszégyeniteni; óh de sok mást találhattál volna e szivben,

NYILTTÉR.

Betörés elleni biztositásokat

a legelőnyösebb feltételek és jutányos dijtételek mellett eszközöl

a „Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság"

helybeli főügynöksége.

Ügynökök felvétetnek.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések

220/1897. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a letenyei kir. járásbiróság 4407. számu végzése által Berger Adolf kereskedő nagykanizsai lakos végrehajtó javára Rosenbaum Albert kereskedő, becsehelyi lakos ellen 1000 frt tőke, ennek 1896. év augusztus hó 31. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 59 frt 67 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 753 frt 40 krra becsült bolti árucikkek, bolti álványok, házi butor és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 2519/97. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Becsehelyen alperes lakásánál leendő eszközlésére

1897. junius hó 3-ik napjának d. e. 9 órája

határidőül kitüzetik és aboz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. § a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vétel ára az 1881. évi LX. t. c. 108. § ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Letenyén 1897. évi május hó 25-én.

SCHMIDT JANOS
kir. birósági végrehajtó.

Hirdetések

felvétetnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

Örökös fényt csak a

SATURNUS

padlómáz ad. 15

Kapható: Fesselhofer József, Neu és Klein, Strém és Klein uraknál Nagy-Kanizsán.

Hochsinger Testv.

Budapest, VII. Almássi-tér 8.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvényesi, csúzos, tagszaggatásnál és megfázásoknál és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók. Rudolstadt (Thüringia).

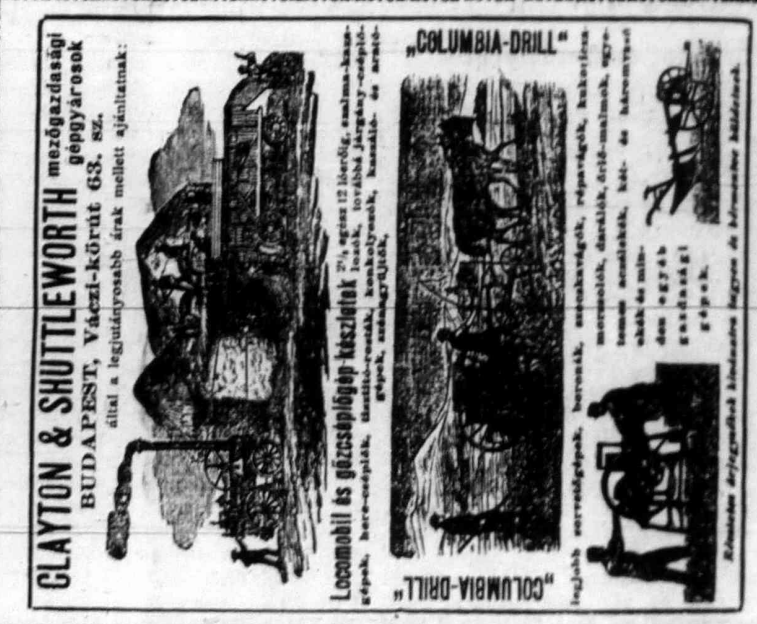

Unger Ullmann Elek

Nagy-Kanizsán.

A STEYRI fegyvergyár

világhirü SWIFT

Kerékpárjainak

raktára.

Elsőrangu Präcisió-gyártmány.

Egy teljesen felszerelt 1897-es modell könnyü utigép ft. 165.

115

Vevőknek tanulógép ingyen áll rendelkezésre.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.

43. szám. Nagy-Kanizsa, 1897. május hó 30-án. XXIV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár. a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." a nagykanizsai önkéntes tűzoltó-egylet, a zalamegyei gazdasági takarékpénztár rész. társ., a nkanizsai kerületi betegsegélyző pénztár *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal: Városház-épület; Fischel Fülöp könyvkereskedése.

KIÓFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	12 korona (6 frt — kr
Félévre	6 korona (3 frt — kr
Negyedévre	3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Az ifjuság.

Nagy pedagogusok, az ifjuság lelkének fáradhatatlan kutatói, tanulmányozói, tudós pszihologuso foliánsokat irtak már az ifjuság kora-érettségéről.

E kora-érettség alatt azonban nem azt kell érteni, hogy az ifjuság talán a lélek természetes fejlődését meghaladó, korrekt gondolkodást, férfias komolyságot tanusit; hanem érteni kell azt a sajátságos izetlenséget (az idő előtt megérett gyümölcsnél is tapasztalható) különös fanyarságot, az akaratot mozgató idegszálaknak korai elernyedését, azt a fásult egykedvüséget, mely szinte blazirttá, érzéketlenné teszi minden iránt, a mi a normalisan fejlett lelkeket felemeli, elragadja, nagy és nemes elhatározásokra heviti.

Hát megengedjük, nem tagadjuk, hogy ennek a panasznak nagyon sok jogosultsága van.

Hogy ezt a kora-érettséget minő hatások mozditják elő, — azt e helyen nem fejtegetjük. Csupán arra utalunk, hogy azoknak a hatásoknak, — bármily erősmértékűek legyenek is, — ellensulyozására rendelkezünk módokkal, eszközökkel.

Ma már minden intelligens egyén (ha a nevelé-sel, mint szaktudománynyal, nem foglalkozik is) nagyon jól tudja, hogy az ifjuság lelkét korán érlelő, korán elfásitó hatásokat a kedélyi neveléssel lehet legbiztosabban, leghatározotabban ellensulyozni. Igen! Egyedül a nemes, magasztos érzelmeknek fölébresztése, fejlesztése adhat eszményibb lendületet az ifjuságnak.

A mai ifjuság lelkének is csak azok a magasabb régiokba emelő érzelmek adhatnak szárnyakat, amik hazánknak a multban is kimagasló, klasszikus alakokat, ragyogó antik-jellemeket adhattak

Mindenki, aki a magyar ifjuságon, édes hazánk jövő sorsának letéteményesén, szerető aggódással, reménylő bizalommal csüng: tudja, tisztában van azzal, hogy a magyar ifjakat, a jövő nemzedékét, a hatások iránti fogékonyság himporos életszakában arra kell tanitani első sorban, hogy szivök minden dobbanása a hazáé, a nemzeté legyen hogy szivök, lelkök, minden idegszáluk megrezegjen, ha valamely, a haza és nemzet sorsát érintő mozzanat hatását érzik; hogy lelkesedésök lángja a hazaszeretet oltártüze legyen, mely mellett kitartásra hevüljenek az érettebb kor megjegecült gyémánszivei is.

Nekünk magyaroknak, a népek óceánjába hullott maroknyi, rokantalan népnek, a fajföntartás ösztönével kell szitanunk egymásban a haza- és nemzetszeretet tüzét egész az olthatatlanságig. Hisz egyedül ez volt; ez ma is, és ez lesz a jövőben is virrasztó őrtüze ennek a mi drága véren szerzett és fenntartott szigetünknek, itt az idegen népeknek tengerében.

Azok a nagy honfi-szivek, azok a hazájok életén csüngő, kiváló hazafi-jellemek is, kik életök minden pillanatát a nemzetszilárditás nagy gondolatának szentelték csak akkor hunyják le szempilláikat nyugodtan örökre, ha a haza és nemzet sorsa fölött virasztó őr-tüzet lobogni látják a jövő munkásának: az ifjuságnak szivében

A hazaszeretet, a haza és nemzet sorsán való csüngés, a minden számitás nélküli, őszinte, odaadó lelkesedés termő szikráit kell igenis elhinteni a magyar ifjuság szivébe, ha azt akarjuk, hogy kora-éretten elfásulva, hideg, számító megalkuvás tárgyává ne tegye százados küzdelmünk kegyelettel őrizett klenodiumait; az örökül maradt eszméket.

Mindenki tisztában van azzal, hogy nálunk igy kell nevelni az ifjuságot, ily szellemben kell belevonni annak idején a fórum mozgalmas életébe, a politika hullámaiba. Es ott, a hazafiui jellem tisztitó tüzében kell minden ifjunak kiformnia higgadtabb, tudatosabb munkára alkalmas, hitetterős férfiuvá.

A „ZALA" tárcája.

Sárossy Lidia problemája.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

„Szerelem, költészet s ifjuság nemlője
Tár utat örök honomba,
E földre csak mosolyom hoz gyönyört,
Ha napsugár gyanánt száll egy-egy arára."

Már a házasság nyugodalmas révében ül; már környékezi az a határtalan tisztelet és az alázatos szemekből kicsillámló hódolat, melyet férjének Kemenesi Ferenc, vasgyári ügyésznek, előkelő állása és nagy gazdagsága megteremtettek, és a közönségnek az a hiedelme, hogy házasságuk a legboldogabb. Kemenesi abban vélte föltalálni legnagyobb boldogságát, hogy ime Sárossy Lidia a három vármegyére szóló leghiresebb szépség, a dusgazdag Sárossy Imre vasgyártulajdonos leánya, néki nyujtotta azt a jobbot, a melyért a város minden derekabb legénye versenyzett.

Egyoldalu szerelmi házasság volt az egész. Lidia ugyan nem szeret mást, de férjét sem, és ennek a modern házassági absurdumnak végzetes kimenetelét nem is álmodhatta, hisz magával számot soha nem vetett és vasgyári részvényekben utazó édes atyja már az ő gyermekkorában kiszemelte leánya leendő jövendőbelijét, kiölte leányából azt az örökké az ismeretlen után való sóvárgást, a mi a fiatal leányok lelki világát a későbbi harcok előjátékához sokkal jobban megedzi, mint a legbámulatosabb pontossággal működő acélkohó; de hát atyját a speculatio érdekelte, a melynek eredménye előtte nem lehetett kétséges, hisz Kemenesi egy gazdag család egyetlen sarja, a kiről elhitette magával, hogy Lidia szereti. Istenem! beh rutul megcsalatkozának.

* * *

Lidia, kinek lelkét vihar soha nem szántotta, nem is gondolt arra, hogy férjén kivül bárkit is szeressen, ámbár azt sem szerette. Boros Andor a rajztanár, a ki Kemenesinek testi-lelki jó barátja volt, több izben beszélgetett e sápadt arcu, megirigyelt asszonynyal és Boros, jóllehet egy szóval sem tette a legkisebb célzást sem Lidia látható szenvedéseire, ez mégis megkedvelte őt az egymásra utalt szivek magnetismusának felismerése folytán. Lidia hitt még a boldogságban, hisz eddig még nem volt része benne.

Kemenesi szenvedély nélkül való teremtés; csak simogatja, csititgatja Lidiáját, de Lidia nem kiván képmutató lenni, viasz-ujját fenyegetve emeli föl és akár csak a ligetnek párja vesztett csalogánya, keservesen hallatja bus zokogását.

— Te engem meg nem értesz és nékem fáj ez! Szököm a napvilág elől és éjjel akarok világomnak élni; végtelen rettegés fog el, ha beletekintek a nagy éjszakába. Óh Ferenc, ha te megbirnád érteni, hogy az, mint egy nagy-sziv, szerelemtől dobog, ha te látnád a lombok mögött hajlongani az én szivvilágom milliárd nemtőjét és ha fel tudnád fogni azt a keserüséget, hogy hozzám egy sem szól: akkor te engem tovább nem gyötörnél; ha te engem meg birnál érteni, birhatnál engem is. Ez az én szerencsétlenségem: nem látod, hogy házasságunk moralis létalapja hiányzik, hogy ez nem a szivben gyökerező szeplőtlen rokonszenv. Ne haragudj, mert bűnös nem vagyok; azt a szerelmet, a melylyel irányodban lennem kellene törvény szerint: átviszem Boros Andorra, a természet szavának értelmében. Hiszen, ha őt szeretnem hűn, akkor téged szeretni igazságtalanság, vagy a szeretetnek hazudozása, isten káromlás; igy is rossz, úgy is rossz; de ha már szenvednem kell, szenvedek nem a társadalomért, hanem szerelmemért a társadalomtól. Ha téged szeretnem kell, hát lemondok mindarról, a mit szerelmed nekem nyujthatna, mert annak lelkem előtt nincsen becse; hiszen conventióból jő, mert parancsolják. Azzal a tudattal foglak téged elhagyni, hogy ebben a hypocrita világban csak annak szabad szeretni, csak az lehet boldog, csak az lehet tisztességes, a ki lelkiismeretét ettől a világtól bérelte ki. Ne szánakozz rajtam, nekem jól esik ez az örület. A problémát ti vetették fel, de megoldani én fogom; az egymást becsülés, a sympathia hiánya teszi lehetetlenné a mi együttmaradásunkat; és ha minden férfi számot vet magával, engem egy sem itélhet el. Vagy itéljen el; inkább legyek szerelmemnek vértanuja, semhogy külsőségek miatt áldozzam föl szerelmemet.

— Lidiám, ne akarj te engem megszégyeniteni; óh de sok mást találhattál volna e szivben,

Mit tapasztalunk mégis?

Azt, hogy fönn Budapesten, az ifjuság elöl el akarják zárni a forumot; szivében el akarják fojtani a lelkesedést; agyában a haza sorsán való aggódás gondolatát.

Mit is akarsz te tulajdonképen, jó magyar ifju?! Aggódni a haza jövöjén, a nemzet sorsán a komoly férfiakkal? Vagy lelkesedésed lángjaival még szivósabb kitartásra acélozni a hazád, nemzeted sorsáért küzdöket?

Ugyan kérlek! hiszen te még nem vagy nagykoru. Neked még nem szabad lelkesedned, tiltakoznod a komoly, érett férfiakkal egy sorba zárkozva. Elöbb vedd ki az anyakönyvi kivonatot és mutasd be, hogy már huszonnégyéves vagy és törvényes joggal elbocsáthatod magad mellöl a papát, meg a mamát.

Igy mondják neked ezt ott fenn Budapesten és mi itt lenn elszomorodott szivvel gondolunk arra, hogy mi lesz ilyen hatások mellett belöled, mire eléred a harminc éves kort?

Eddig is azt mondták felöled, jó magyar ifju, hogy vagy közönyben leledzel vagy hideg számitásban. Milyenné fogsz még ezen az uton tökéletesedni, ha most még azt is rád olvassák, hogy csak anyakönyvi kivonatok bemutatásával igazolt nagykoruság mellett szabad hangot, kifejezést adni hazaszeretetednek.

Huszonnégyéves korodig szájkosarat kell hordanod. Mire azután leveszik, olyan pompásan megtanulsz hallgatni, ugy belefásulsz mindenbe, hogy az az állapot, amelyben a pedagogus urak szerint eddig leledzettél, a a fendületességnek, az ifjui lelkesedésnek még valami igen idealis, igen magas foka.

Tehát kedves fiatal barátaim, szilencium! A hazaszeretet aggodalmait el kell temetni! Minden ugy van jól, ahogy van! Hamajd a haza hajója esetleg sülyedezni fog, bizonyosan fog akadni a haz a fiak között egy-kettö, a ki kiabál. Ti pedig, hazám édes ifjai, kiskoruságtoknak magasabb helyröl biztositott jogával egész kényelmesen elsétálhattok valahova oda, ahol zsirosabb hazafiui falatok várnak rátok.

Üzd pokolba a hazafiui tüntetést, hóbortos ifjuság! Tanuld mindenek fölött a opportunizmust! Olyan egyéni értékeket szerezz, amiket bármikor be lehet váltani öreg vagy aprópénzre!

Hol hallottad, hogy valaki a hazaszeretetet realizálta volna?

Ha szárnyaidat valami nem mindennapi erö tüze, lelkesedése duzzasztani akarja, egyszerüen tépd meg azt magad; ne várd mig más tépázza meg. A forumot kerüld vagy vidd el oda magaddal a papát vagy mamát, esetleg a gyámpapát.

Mindezt igen jó lesz szem elött tartani, mig kiskoru vagy. Mert a kiskoru magyar ifjuságnak ezentul — ugy mondják — nagyon kell vigyáznia, hogy a hazaszeretet tüze meg ne égesse szivét.

A *„marsadjusztirung“*-ban azonban ezentul is feltörheti gyenge válladat a *»cakumpak.«*

A *»mars«* ugyanis megmarad továbbra is idealisabb lendületnek az ifjuság számára.

Politikai szemle.

Belföld.

A magyar képviselöház e hó 26-iki ülésében az eskütdtbiróságokról szóló javaslatot letárgyalta és megszavazta. Azután Perczel Dezsö belügyminiszter válaszolt Visontai Soma képviselö interpellációjára báró Nopcsa intendáns ügyében, amelyben elmondotta, hogy az intendáns ellen emelt vádak közül egyetlen egy sem nyert beigazolást. A belügyminiszter szerint az ügy olyan, hogy nem tartja méltónak annak egyes részleteit a Ház naplóiban való megörökitésre és épen azért még csak azt teszi hozzá, hogy Nopcsa Elek báró a vizsgálat ilyetén eredménye dacára lemondott állásáról, nehogy a gondjaira bizott intézetek vallják kárát az ellene inditott hajszának. A ház a miniszter válaszát tudomásul vette. Olay Lajos és Holló Lajos a legutóbbi tüntetések alkalmával elitélt egyetemi tanulók ügyében interpelláltak; a miniszter azonnal megadta a feleletet, s a ház tudomásul vette a választ.

—

A ülés egy kis meglepetéssel is járt, a mennyiben az ülés elején b. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter nagyfontosságu javaslatokat terjesztett a ház elé. Az elsö javaslat a magyar állami alapitványi helyeknek szaporitásáról a közös haderökképzö és nevelö-intézetekben (120-ról 250-re) továbbá a honvédnevelö és képzö-intézetekröl; ez utóbbi nem áll kevesebböl, mint a Ludovica Akadémia igazi tisztiakadémiai jelleggel való felruházásáról; azután a Ludovica jelenlegi szerepét betöltö magyar királyi honvéd föreálisiskola s két honvéd-hadapród iskola ujonnan való szervezése. E két javaslat törvényeröre emelésével a nemzeti párt agitációi nyernek kielégitést. Most már igazán kérdés: mi választja el még az Apponyi pártját a szabadelvü párttól.

Külföld.

A békétárgyalások.

A porta már megkapta a hatalmak nagyköveteinek válaszat a békeföltételekre vonatkozó jegyzésekre. Köszönetet mondanak ugyan a fegyverszünetért, melyet a porta készségesen megadott, a békeföltételekre vonatkozólag azonban lényegesen más alapterveket állitanak fel, mint a melyekböl a porta jegyzéke kiindult. *A határkigazitásra* és a *pénzbeli kárpótlásra* joga van — ezek szerint a portának. Amarra stratégiai szempontbol és a rabló betörések ellen; emerre azonban csak addig a mértékig, hogy az nem haladhatja meg a háboru tényleges kiadásait és Törökország veszteségeit, valamint Görögország pénzügyi erejét. Végül, ha a harci állapot folytán megsemmisült szerzödések ujitásra szorultak, az uj szerzödések nem változtathatják meg azokat a privilégiumokat, amelyeket a hatalmak Görögországnak annak idején biztositottak.

—

A görög kormánynak elég dolgot ad most az elégedetlenek fékentartása. Nem hiányzanak azok a kisérletek, melyek a nyugalmat a törvényes rendet meg akarják zavarni.

Az agitáció különösen a trónörökös ellen fordul, kit a háboru kudarcáért okolnak, miután elöbb éppen a csöcselék volt az, mely a dinasztiát ugyszólván játékszernek tette a háborura A kormány mégis reméli, hogy az izgatás nem fog elfajulni s hogy a dinasztia elleni magatartásnak utcai tüntetésen kivül egyéb következménye nem lesz. Az Athénben tartózkodó követek közül többen figyelmeztették a kormányt, hogy egy lorradalom kitörése Görögországra nézve nem csekély ve-

---

a hol mindig csak ellenségedet láttad. Nézd, mindent, a mit csak érzékeid megkivántak, teljesitettem; elláttalak fénnyel, pompával, kényelemmel; szent volt nékem még sóhajtásod is; hát miért nem tudsz, miért nem akarsz továbbra is nöm maradni? Nézd, Zoltán fiadat, ki annyira hasonlit hozzád, hogyan huzódik karjaim alá, mintha sejtené azt a veszedelmet, mely az ártatlan gyermekre zuduL; hát nem esik meg rajta az a sokszor fölmagasztalt anyai sziv? Ha nagam nem, gyermekedet tekintsd, a ki ép ugy a tied, mint az enyim. Karomon hordozlak, megbocsüllek, megbocsájtok, elfelejtek mindent.

— Ne telejts el és ne bocsass meg semmit se! Nem fényt, pompát, gazdagságot, szerencsét esdeltem, csak szivet, mely az enyémet megbirja érteni, amelynek dobbanása a tieddel együtt az eget varázsolja közénk. Sivár, kietlen volt a te szived, szerettél engem, de nem a lelkemet; oh de másképen sejtettem a szerelmet; hisz a szerelem az istenek remekét, mindent, templomokat is romba dönthet és pompázó virágokat ültethet a füzsarába, de a te szerelmed csak csillogást és egyhangusságot teremtett. Ez a szerelem csak irigységet ébresztett másokban; de boldogságot, mely megnyugott volna, nyugodalmat, mely meg nem homlott volna és megelégedést, mely szemeimböl sugárzott volna, nem adott soha. Nekem pedig ne akarj megbocsátani, mert én bünös nem vagyok; engem az alkalom nem tett tolvajjá, pedig én e szivben ürt, mondhatatlan ürt éreztem. Csak ti vagytok a bünösök, a kik férfibüszkeségtekben szerelem hiján azzal meritek magatokat áltatni, hogy szellemi, természeti és több képzelt fölényetekkel magatokhoz láncoljátok a nöt; ti csináljátok a szerencsétleneket, ti késztettek bennünket, — amint elöre tudjátok, — arra az utra, a melyböl a bün fakad s a melyben csak ti akartok üdvözülni. Csak maradj nyugodtan; tudd meg, hogy a szerelem örök, de ez nem az, tehát nem is lehet örök.

Kemenesi szólni akar.

— Egy szót se! Menj ki a ligetbe, keress magadnak más szórakozást, mert ennek a szivnek vágya nem találkozik soha a te vágyaiddal.

...És Sárossy Lidia elforditja fejét.

* * *

Aztán, hogy egyedül marad, Boros Andor lép be a lugosba.

Az ö lépteinek hallatára Lidia hozzálép, szóllanul fogadja.

Egy ily hallgatásban mennyi szenvedés, mennyi báj és mennyi tisztaság.

Nem szól a közötte és férje közt lejátszódott jelenetröl, csak egy merész tekintetet vet Boros becsületes arcára és bensöséggel rázza meg jobbját.

— Nem félsz-e miattam, Andor? Nem félsz-e, hogy boldogságodat rontod meg velem, a ki már egy becsületes ember életét megmérgeztem? Egyre kérlek: szeresd gyermekemet; tedd meg, a mire én nem voltam képes! Talán az anyja kedvéért öt is szeretni fogod, ugy-e édes Andor?"

— „Ne féllj Lidiám! A mi együttlétünknek meg lesz a moralis alapja; csak a társadalmi sanctio hiányzik; de ezt egy hatóságival kipótolom. Soha ne lásd bennem a csábitót, ne átkozz, ha fonyadt kézzel simitom el homlokod redöit; te csak azt tudd meg, hogy én szeretlelek, mert nekünk egymást meg kelle találnunk, de tudd meg azt is, hogy amit családok végeznek, az csak tervezet, mert a mit a természet rendel, az a végzet, annak sohasem volt szégyenitö hatalma. Fáj az együttlét, de fáj az elválás is; azt a könyüt, mely szemeidben rezeg, letörülheti a boldog szerelem, de csak ugy, ha egy másikat fakaszt helyébe, amely épugy, vagy talán még jobban éget. Én most távozom, mert menenem kell, de nem válok. Ha feltekintesz az örök mosolygásu kék égboltozatra, jusson eszedbe az én véghetetlen, soha meg nem szünö szerelmem; ha érzed a napnak életadó világát és ha a langy tavaszi fuvalom körülenyeleg, gondolj az én szemeimre és idézd vissza az én hangom rezgését; ha szélvész alatt recsegö tölgyet látsz és ha feltéd ennek porba döltét: bizzál meg az én becsületes erömben és ha látod itt e kertfal mellett az orgonabokrot, a mint az eső megcsapkodja, a leányzó virágait tördeli és a neveletlen utcagyermek kavicsokkal megdobálja; emlékezzél erre, az én sokat gyötört szivemre; de jusson eszedbe a tavasz is, és ha tört szivvel bármikor megtérsz hozzám, szived e sziven menhelyet talál."..... — — — — — — — — — — — —

.....És Sárossy Lidia erre a szivre hajtotta fejét.

Kabos Jenö.

szedelemmel járna. Szükséges volt e figyelmeztetés azért is, mert a hatóságok nem tanusitanak kellő erélyt a dinasztia ellenes agitációval szemben.

—

A Times-nak sürgönyzik Athénből május 26 iki kelettel: Itt ellenséges indulat mutatkozik ismét olyan egyéniségekkel szemben, a kiket a háboruért s a szenvedett veszteségért felelőssé tesznek. Hire jár, hogy a kormány vizsgáló bizottságot akar kiküldeni. A vádak leginkább az Etniké Hetairia ellen fordulnak.

—

Egy londoni lapnak a Standardnak azt sürgönyzik Berlinből, hogy az összes hatalmak hajlandók hozzájárulni ahhoz, hogy *Battenberg* Ferencz Józsefet nevezzék ki Kréta főkormányzójává. Ehhez a tervhez a szultán is hozzájárult.

—

A román trónörökös herceg sulyosan megbetegedett. Habár állapota egy kissé javult, mégis aggodalmat keltő.

A sajtószabadság védelme.

Az igazmondástól néha megborzong az ember háta.

A hatalmi laboratoriumok befüggönyzött ablakán áttör a *világosság* a legparányibb résen is, és a boszorkánykonyha kotyvasztói elképedve hallják aztán, ahogy kilépnek az utcára, hogy félve rejtegetett titkuk, tulajdonképen nem is titok.

Sérti fülüket a felharsanó lárma, mert azok nincsenek a zajhoz trenirozva, káprázik bele a szemök, melyek egyre csak a sötétben rejtegetve működnek.

Ez a világosság: *a szabadsajtó*!

Nem egy kiváltságos időszak szüleménye ez, nem egy ember agyában fogamzott hozzá a gondolat, ennek a szabadság az édesanyja, melyre ezer multunk szilárdan épült.

Minden nemzet alkotmányának oszlopa a sajtó és ime: most nálunk hatalmas ütést akarnak mérni az oszlopra, a támaszra.

Vigyázzanak, hogy az összedülő épület romjai maguk alá ne temessék azokat is, — kik az első ütést rá mérték.

Hisz a békóba, bilincsekbe vert gondolat egyenlő a szabadság elvesztésével és vajjon mi, kikről a világtörténelem lapja mindig ugy emlékezett meg, mint a leghősebb, legszabadságszeretőbb nemzetről: tétlenül, összefont karokkal kiszolgáltatnók magunkat teljesen?

Nem pártpolitikai védelem ez, melyben néhány honatya ellen kell küzdenünk. Bárminő legyen is a párt, lehetetlen, hogy ne a szabadság mellett rántson kardot és igy tömörülnünk kell e válságos pillanatban, mert *az egész nemzet* jogát támadják ebben meg.

Amit mi ma elmulasztunk, azért a jövendő nemzedék haló porainkban is meg fog átkozni. Mi a szabadságot a multtól és az istentől nyertük: kötelességünk ezt a jövőnek ép oly tisztán, ragyogón, *érintetlenül* örökül hagyni.

Pesten a vasárnapi „népgyülés" impozáns, módon adott kifejezést a sajtószabadság védelmére. A mozgalom kiterjedt a vidéki nagyobb városokra is. Első helyen áll: Pécs.

Nem egy kiváltságos osztály, hanem az összes politikai pártok, különbözet nélkül karöltve, szorosan egymáshoz fűzve néznek szemébe a közelgő veszélynek. Hatalmas falragaszok hirdetik a vasárnapi „népgyülést", melyre az összes polgárságot felhivják. A vezető férfiak névsorában a város legelőkelőbbjei állanak, de ott vannak a szerény, egyszerű munkások is.

A falragaszok igy szólanak:

Felhivás.

Pécs sz. kir. város polgáraihoz.

Polgártársak!

A vélemény-és gondolatnyilvánitás leghatalmasabb eszköze a szabad sajtó, melynek függetlenségét s épségben tartását 1848-ban a közszabadság megszületésével egy időben alkotott törvények biztositják. Erdély Sándor m. kir. igazságügyminiszter az uj büntető eljárás életbeléptetése tárgyában oly törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, amelynek 16-ik szakasza mélyen sérti a sajtó szabadságát s a mely ellen az egész ország szót emel.

Pécs szab. kir. város polgárai se maradhatnak el akkor, amikor az ország a közszabadság hazafias érzületétől áthatva, mint egy test és egy lélek támad föl s tiltakozik a sajtószabadság korlátozása ellen.

Tiltakoznunk kell az ellen, hogy a szabadsajtó, a szabadság ez egyetlen csorbitatlanul álló hatalmas eszköze is sérelmet szenvedjen s veszitsen éléből, veszitsen erejéből.

A szellem szabadságának fényére nem borulhat homály, a vélemény és gondolat szabad szárnyalása nem tür korlátokat. Legyen a sajtó szabad s a sajtó szabadságát biztositó 1848-iki törvény álljon fönn továbbra is teljes épségben, ugy, amint azt a magyar közszabadság alapkövének letéteményezői megalkották.

Maradjon a sajtó fölötti itélkezés is kizárólag az esküdtszék kezében.

Tiltakozásunk kifejezésére Pécsett, 1897. évi május hó 30-ának (vasárnap) délelőtt tizenegy órájára

népgyülést

hivunk össze a városi tornacsarnokba.

A népgyülés rendje:

I. Elnöki megnyitó. Tartja Bánffay Simon kir. tanácsos, kir. közjegyző.

II. Kőrösi Henrik, a pécsi állami főreáliskola tanárának beszéde s a rezolució előterjesztése.

III. Jobszt László dr., ügyvéd beszéde.

IV. Hock János, országgyülési képviselő beszéde.

V. Erreth János ügyvéd, a pécsi ügyvédi kamara elnökének záróbeszéde.

Polgártársak! Hogy a népgyülés állásfoglalásának s tiltakozásának tekintélye és sulya legyen: mentül nagyobb számmal jelenjünk meg a vasárnapi gyülésre; a szabadság védelméről van szó:

Éljen a sajtószabadság! Szabad nép! Szabad szó!

Pécsett, 1897. évi május hó 26-án.

Hazafias tisztelettel:

Bánffay Simon, kir. tanácsos, kir. közjegyző. *Erreth János*, ügyvéd, a pécsi ügyvédi kamara elnöke. *Jobszt László*, dr., ügyvéd. *Krasznay Miklós* dr. ügyvéd. *Kőrösi Henrik*, tanár. *Pleininger Ferencz*, ügyvéd, a „Pécsi Figyelő" felelős szerkesztője. *Lenkei Lajos*, a „Pécsi Napló" főszerkesztője. *Várady Ferencz*, a „Pécsi Napló főszerkesztője. *Lincab Adolf* a „Pécsi Közlöny" felelős szerkesztője.

Pécs után mozgásba jönnek, mint egy nagy méhraj egymásután a többi városok is: Temesvár, Arad, Nagyvárad.

Szombathelyen *Kaffehr* Béla szerkesztő a „Vidéki hirlapirók szövetségének" megbizásából és intenciójához képest hivott össze e hó 25-én nagy értekezletet és megbeszélték a bünvádi perrendtartásról szóló törvényjavaslat 16. § elleni állásfoglalást.

Igy tömörül egy akaratta az egész nemzet, hogy megszentelt, törvényesitett jogát meg ne nyirbálhassák.

Hisz mindenki tudja azt, hogy a sajtó a szabadság védbástyája, mely erőszakos kiséretek idején teljes erejében áll résen a bajok elháritására.

HIREK.

— **Kinevezés.** A pénzügy-miniszter *Gulyás* György pécsi adótisztet a zalaegerszegi pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségben fogalmazóvá nevezte ki.

— **Kitüntetett tanférfiu.** Ő Felsége a király, mint a hivatalos lap jelenti, kitüntetésben részesitette a premontrei kanonokrend egyik érdemes tagját, Burány Gergely dr. keszthelyi főgymnáziumi igazgatót. A tanügy terén szerzett érdemei elismeréseül a főigazgatói cimet adományozta neki.

— **Hivatal-vizsgálat.** *Tóth* László törvényszéki elnök, e hó 26-án Letenyére utazott, az ottani járásbirósági hivatal vizsgálatára.

— **Főgymnasiumi magánvizsgálatok.** A helybeli főgymnasiumban a magántanulók vizsgái junius hó 9-én és 10-én fognak megtartatni.

— **A tüzoltó testület jubileuma.** A nagykanizsai önk. tüzoltó testület junius hó 7-én pünkösd-hétfőn fogja 25 éves fennállását megünnepelni. Az ünnepség műsora a következő lesz:

1. Tábori mise reggeli 9 órakor. (Kedvező időben.)

2. Diszgyülés d. e. 10 órakor a városház nagytermében a következő tárgysorozattal:

a) Elnöki megnyitó beszéd.

b) A testület története. Felolvassa a titkár.

c) Főparancsnoki emlékbeszéd.

d) Elnöki zárszó.

3. Társasebéd az Arany Szarvas szállodában

4. Diszgyakorlat délután 3 órakor.

5. Kirándulás a sörgyárba.

A jubileum napján a *Zalamegyei tüzoltó szövetség* Nagy-Kanizsán tartja évi rendes közgyülését, a megelőző napon pedig választmányi ülését. — Elvárjuk közönségünktől, hogy a tüzoltó testület jubileuma iránt kellő érdeklődése és méltó pártfogást fog tanusitani.

— **Műkedvelők szinielőadása.** A helybeli kereskedő ifjak köréből alakult műkedvelő társaság, a felső templom ujjáépitése javára a Polgári Egylet nagytermében Pünkösd másnapján, előadja Tóth Ede »Falu rossza«-t.

— **Meghivó.** A Szombathely — egyházmegyei róm. kath. tanitó-egyesület letenyei köre tavaszi közgyülését f. év junius hó 2-án d. e. 10 órakor Rigyácon — az elemi népiskolában — tartja meg, melyre a kerület fötisztelendő lelkészei, tanitói és a tanügy lelkes barátai tisztelettel meghivatnak. Tót Szerdahelyen, 1897. május 24. Neupauer István, köri elnök.

— **Majális.** A surdi önkéntes tüzoltó-egyesület saját pénztára javára 1897. évi május hó 30 án Surdon, a kastély-kertben zártkörü tavaszi táncmulatságot rendez. Kezdete d. u. 3 órakor.

— **Tanulók majálisa.** A nagykanizsai izr. polgári-iskola tanulóinak majálisa az elmult héten (szerdán) volt a sánci kertben, melynek azonban nem igen kedvezett az időjárás. A tanulók elég vidám hangulatban voltak ugyan a kellemetlen idő daczára is, de a szülőket és érdeklődőket itthon tartotta a viharral jött felkőszakadás. — Május 29-ikén (szombaton) a községi polgárilányiskola növendékei vonultak ki már a reggeli órákban szintén a sánci kertbe, Nekik sem valami nagyon kedvezett az idő, mert délutánig szélvihar volt. — A községi elemi-népiskola növendékeinek majálisa — amint halljuk — a most következő héten lesz megtartva a sánci kertben. A napot még nem jelölték ki.

— **Koszorut pótló adomány.** F. hó 26-án elhunyt Neufeld Zsigmond ur kegyeletének jeléül, koszoru helyett adakoztak: Neufeld Zsigmondné szül. Spitzer Józsa urnő 5 frtot, Neufeld Sándor ur 5 frt, Spitzer Ferencz ur 3 frt, Neufeld Lipót ur 5 frt, Kaufer József ur és neje 5 frt, Neufeld Nándor ur és neje 5 frt, Breuer Bernát ur és neje 2 frt. Reichenfeld Albert ur és neje 2 frt, Fischer Ignác ur családja 3 frt, Breuer Izidor ur 2 frt, Unger Armin ur és neje 2 frt Grosz Miksa ur neje 5 frt, Dr. Dick József ur 1 frt, Reichenfeld Ede ur és neje 3 frt, összesen 48 frt. A n.-kanizsai Chevra Kadisa.

— **Iskola-bontás.** A nagykanizsai polgárileányiskolában és az elemi-népiskola azon osztályaiban, melyek a központi iskola régi épületében voltak elhelyezve, május 28-ikán befejezték az előadásokat, mivel ezt az épületet most lebontják és ennek helyére épitik fel az uj polgári-lányiskolát. Május 29-ikén már meg is kezdték a bontási munkálatokat. A vidám, eleven lánykák megszokott zaját fölváltja a kalapácsütések egyhangu puffogása, a bomló gerendák recsegése és a le leroppanó épületrészek tompa moraja.

— **Bérkocsi-állomások.** A rendőrkapitányság gondoskodott a közönség kényelméről és megteremtette a bérkocsi állomásokat. Ott látjuk naphosszat a kocsikat rendeltetési helyükön és legtöbb esetben a kocsis egymásra rakott lábakkal ül a bakon és — egy krajcáros ujságot olvas, vagy pedig felhuzza a napellenzőt és ott szundikál benn az ülésben. Ok ugyan azt mondják, hogy szivesebben vinnének vendégeket, de ez persze — nincs. Pedig van, csakhogy az a baj, hogy közönségünk nem használja a bérkocsi-állomásokat, inkább elküld a lakásra kocsiért. Ezzel persze csak a szegényebb tulajdonosok szenvednek nagy károkat, akiknek csak egy fogatuk van. Ok kötelesek havonta 4—5 napon át kiállani a piacra és ilyen esetekben este rendszerint üres zsebbel térnek haza, mert a vasuti állomásra nem szabad nekik kimenni. Vajjon van-e szükség ily körülmények között Kanizsán bérkocsi állomásra? A rendőrkapitányság a legjobb akarattal járt el ebben, csak a közönség nézi közönynyel.

— **Zárt távirat lapok** kaphatók minden postahivatalnál, amelyekre 31 kr. értékü francojegy van nyomatva, egy belföldre, vagy Ausztriába szóló 10 szavu távirat dijának fedezésére. Tiznél több szavu távirat diját külön kell a zárt távirat lapra francó-jegyekben felragasztani. Ezen táviratlapoknak az a rendeltetése, hogy a közönség táviratokat oly helyekről is küldhessen, hol távirda nincs. A postaszállitás a legközelebbi távirda hivatalhoz nem ajánlva dijmentes, ajánlva pedig 10 krba kerül. — A zárt táviratlapok használatára minden postahivatal bővebb felvilágositást ad.

— **Vizzel telt lakházak.** A szerdai égiháboru hellemetlen fürdőtelepeket röglönzött A Keresztutcában, ott, ahol gyorsan lefelé szalad az uf, a viz örületes gyorsasággal a dombról aláhömpölygött és a Rákóczy utcában *Biró* Ferenc és *Margalics* József házában a szobákat 1 méter magasságig ellepte. Az ujvilági utcában Deutsch Roza házába hasonlóan betódult a viz, ugy hogy a rendőrség a kiköltözködést rendelte el. A vizet tüzoltó-fecskendőkkel szivattyuztak ki mindhárom házból.

— **Ellopott pénztár.** Pénteken éjjel a déli-vasuti állomás feladó raktárának iroda helyiségéből a kis kézi pénztárt, mely nem volt a padlóhoz erősitve, ismeretlen tettesek ellopták. A helyszini vizsgálat megállapitotta, hogy a körülbelül 120—140 kgos pénztárt éjjel 11 órakor az *Ábel*-féle liszt raktár előtt álló kocsin vitték el. A pénztárban csak 85 forint nehány krajcár volt.

— **Magyar hirlapirók Stockholmban.** Az ez idei sajtó-congresusban résztvevő magyarországi hirlapirók *Rákosi* Jenő, az »Otthon« elnökének vezetése alatt, mint értesülünk, az államvasutak menetjegyirodája által rendezett *különvonatu* kirándulással utaznak Stockholmba. A különvonat érinti Bécs, Prága, Drezda és Berlin városokat, mely legutóbbi városban félnapi tartózkodás van kijelölve. A kirándulás iránt *minden oldalról* rendkivüli érdeklődés mutatkozik és a jelentkezések a közönség minden rétegéből, máris sürün folynak. Hölgyek is nagyobb számmal-számmal vesznek részt a társas utazásban, kik részére a különvonathoz csatolt hálókocsi első sorban lesz fenntartva.

— **Miért biciklznek a hölgyek?** Hiusságból, mert szó sincs róla, hogy ezzel valami bűbájt vonnának önmagukra. Az apró női csatározások egyik uj formája ez, egyéb semmi. — Egy amerikai sportlap megkérdezte hölgy-előfizetőitől, miért biciklznek? A feleletek névtelenek s igy valószinüleg őszintek. Ime egy pár jellemző feleletet: 1. Orfeumokban, szinházakban és cirkuszokban lépek fel, ez a kenyerem, de mivel senki sem visz előre, magamnak kell reklamot csinálni. 2. Az uramnak csak bicikli kosztümben tetszem. 3. Mert az uram megtiltotta... 4. Eddig nem bicikliztem és még sem tudtam férjet szerezni, talán most majd sikerül... 5. Igen formások a lábikráim. 6. Hogy ellenőrizhessem, ha férjem a szeretőihez megy. 7. Igazán nem tudom, hogy miért biciklizem. 8. A férjem nagyon vén, ha gépen ülök, nem lehet mellettem. 9. Hogy a férfiakat boszantihassam. 10. Az én alakomhoz legjobban áll a biciklikosztüm. — Ezekből a feleletekből megtudjuk, hogy kevesen kultiválják igazi céljáért a bicikliszportot. Van még vagy ötven válasz. De ezek majd mind azért biciklznek, hogy irigykedve kelljenek társnőikben, a kiknek nincs módjukban vasparipára ülni.

— **Megcsalt férj boszuja.** Lukács József nagyvágyi földmivesen az esett meg, a mi nagyon sok férjtársával megtörtént már, hogy »szép fiatal volt a felesége és az e szép fiatal menyecske csapodár, hűtelen volt és megcsalta őt is, mint nagyon sok más férjet megcsalt már a felesége. Mas férj ha megtudja a felesége hűtlenségét, elválik tőle, vagy másként oldja meg a gordiusi csomót, de Lukács József más épen és egész egyszerűen cselekedett: halálra szurta a csábitót. Már régen gyanitotta, hogy Hamvas József a tilosba jár és a felesége körül settenkedik. Csak gyanitotta, de nem tudta biztosan. Hétfőn este a feleségénél találta a csábitót. Nem gondolkozott sokáig, hanem kést rántott elő a csizmaszárából és annyira összeszurkálta és verte Hamvas Józsefet, hogy az valószinüleg belehal sulyos sebeibe. A hűtlen asszony is hasonlóképen járt volna, de még ideje korán elmenekült. Lukács József aztán a csendőrségnél jelentkezett.

— **A vetések állása** Zala-Szent-Gróton és vidékén. A roza kitűnően szép, ember magasságu, acélos, most kezd virágzani a késői, — a korai már nagyrészt átesett rajta. — Buza most hányja a fejét, de annyira silány, hogy középen alulí termésre is alig van kilátás. Sokat ártott neki a multkori fagy; sok helyütt rozsda-foltok, peronospora nyomok észlelhetők. Árpa és zab kielégitő termést igér, ámbár a sok esőzés nincsen előnyére. Kapás növények közül a krumpli igen szép, a kapáláson átestek, — kukorica és répa szépen kel, kezdik kapálni. Czukorrépa nagyon buja, kiválóan jó termést igér, mert alig található benne hiányos kelés. Takarmány szénatermés, buja, lóher, lucerna jó, bükköny közepes. Szőlők állása általában kielégitő. Gazdáink a permetezést megkezdették s szorgalmasan folytatják. A multkori jég helyenkint okozott ugyan kárt, de ez nem tetemes. Gyümölcstermés a hegyekben alig lesz. Részint a fagy, részint a sok szél tönkre tette. Csak a falvakban mutatkozik némi gyümölcs.

— **A hölgyközönségnek.** Iparunk, mely állandóan előre törekszik és a fogyasztókat mindinkább függetlenekké teszi a külföldtől, uj sikert mutathat fel. Ugyanis, a mit a fűző-szakmában a forma és kivitel szépsége, a minőség tartóssága és általában művészi kivitel tekintetében a külföld nyujt: azt mind tulhaladja hazai fűző különlegesség-gyárunk *Mme. Lebowitsch* (Budapest, váci-utca 7.); árszabása mindazáltal mérsékeltebb, mint a hasonló rangu külföldi cégeké.

— **Senki se mulasszza el** kisérletet tenni a világhirü „*Maypole Soap*" angol festőszappannal, hogy egy kevés forró vizzel 15 perc alatt megfessen utcai ruhát, nyári toilettet, batiszt, gaze, satin, creton, selyem, bársony-kelmét, szalagot, csipkét, stb. A festés szintartó, nem fakul, méregmentes, a szövetet nem rontja; az eljárás oly egyszerü, mint a közönséges mosás, bárhol, a legelegánsabb helyen is eszközölhető, mert semmi piszkot nem hágy és sem a kezet, sem az edényt nem fogja.

Göcsejországból.

Selyömkukacok Göcsejben.

Irta: **Kala Pál.**

Azon gondolkodtunk jelönleg az multkorikban Kölöncz Csicsa komával, hogy miféntöst lőhessék Göcsejben selyömélet. Az adót nem törülhettyük az kvótapercönt fábrikálásahol nem értünk, a zurak mög csak egy kódis követvállaszást sem tudnak küeszközölnyi az kormánytul, hogy ünnepélyes alkalommel egymás fejébe verögethetnénk elveinkeket. Nagy vitajba keveredtünk a zügy fölött, mikor ma széllel oda tolakodik az Hosszi körösztfiám; — alig tudott mán szuszogni a szögény pára.

— Selyöm az élet Göcsejben! szóll ki lölkösen.

— Ez a gyerök megdühödött, koma!

— Körösztapám, selyöm az élet! repetálja a kübeszédjét ü.

Némilegös kétségvel pislogtam a kölyökre.

— Oszt mely arányban? kérdöm én.

— Most vótam az községháznál; ott van öfinom kisasszony: selyömbe jár-kél. Szölke az hajzati, az ajaki mög piros az képivel összütt: ilyen rangos szépet csak föstöve láthat a zembör!

— Hm!

— Tilosba csapott a szüvem!

— Coki gyerök, nem szeretöm, mikor az balha köhög! Térj az dolog röndjére.

— Fölirták kigyelmed nevét is Körösztapám. Csak gyüjjék velem az biró sógorékhol: kap keed ögy kisasszonyt mög selyöm-magot.

Mögbozdultunk a Kölöncz komável összütt. Nem füllentött a gyerök; mér amint rávetemödött a szömöm a nasságára, hát beláttam: miszörént igön szép az selyemtenyésztés ügye. Az Kölöncz koma csuklott is, annyirag a lölkire szólgáltak az kökény szömök. Még söm igön akartunk kötélnek állni elsődször, de olyan édösdedön csipegett, hogy bélonta szüveinket — oszt engedtünk.

Eppár kátulya mákszöm-félit adott az markunkba, essög öppici könyvet, akibül kü löhettü bóházni az selyöm-kotlás mestörségit. Mél tanulságunk nem lévén, az mestör urval akartuk mögóvastatni, de libakeléskor küadtunk rajta, mér csak szent György napig fogadtuk. Későbbben essög ellopták az tarisznyámbul avve a sunkadarabbe összütt, aki az könyvöbe vót takarva. Sokárig tanakodtunk az komável: mi az masinájját is cseleködjünk nám mostég!? Az Kölöncz jó koma kettőt ivott, oszt egyet küszölt

— Elvetöm Kala Pál koma; hiszön csöppentött olyan, mint a mák.

— Jól van; én essög tyuk alá tószöm; a feleségömnek ippen van egy facér kotylósa. Az se ögye a szömöt hijába. Valahogyan csak sükere lészön, ha mán selyömtojás.

Az Csicsa koma a zösztőrögnyei pincéje előtt szórta el az petemagot. Én kézrekaptam a kotlóst, tötvem alája egy tiktojást: mondom jobbabban mögszokja az selymös tojatokat. Ugy eldugtam a fészkit, hogy senki sem akadt rá. A zanynyukom mán körösztöt vetött az bubosra; mérgiben az akasztófáról származtatta le az Czopák baktört, mér azt gondulta, hogy veszendőbe mönt légyen a szárnyasa.

Mink, az Kölöncz komável csak kummogtunk. Mindön nap föllépködtünk az pinceszerre; de ott nem csirázott semmi, pedig a zeső is möglepte. Az én tikom alatt jelöntközött ugyan öppár ezör kukac, de az bubos tollaszkodás közben bögyi tölteléknek hasznositotta üket. Egy csöpp selyömformájuk se vót.

A zanynyukom örült legjobban, mikor az kotlósa mögkerült egy szöm növendék jércikével, a ki az szoktatmányos tojatbul származott. Vissza is szopta az Czopák baktör akasztófára való cimzetit és csak na gazembörnek titulázta érdömejiért, amik mián nem vónék kár, ha meg kötöznejék az csöndör urak. Az bubos tik meg naon afföktáll'azuta: mögönne egy-egy egész selyemfabrikát.

Majd a hétön bészánkózom Kanizsára; vöszök öppár röf selyömpántlikát, ho valamit mutathassak a nasságának, mire möggyön.

Nem jól sükerült az dolog. Nám az Hosszi körösztfiám két napig tulajdon maga ült az tojásokon: oszt Göcsejben még sem bozognak az selyömkukacok.

Törvényszéki csarnok.

Végtárgyalás és itélet-hirdetésre kitüzettek:

Május 31-én. Idegen ingó vagyon szándékos megrongálásának vétsége miatt vádolt Vénusz József elleni bünügyben végtárgyalás.

Emberölés vétségével vádolt özv. Vajda Józsefné, szül. Somogyi Éva elleni bünügyben végtárgyalás.

Gondatlanságból okozott sulyos testi sértés vétségével vádolt Tóth Mihály elleni bünügyben folytatólagos végtárgyalás.

Lopás büntettével vádolt Zsiray István bünügyében II. birósági itélet hirdetés.

Hamis vád büntette miatt vádolt Ricki József s tsa bünügyében II. bir. itélet hirdetés.

Szándékos emberölés büntettével vádolt Szerecz Ferencz bünügyében III. bir. itélethirdetés.

Junius 2 án. Sikkasztás és lopás vétségével vádolt Türi József elleni bünügyben végtárgyalás. Hatóság elleni erőszak büntette s sulyos testi sértés vétségével vádolt Vlasics Antal s tsa bünügyében végtárgyalás.

Lopás büntettével vádolt Kósa Rozi bünügyében végtárgyalás.

Hatóság elleni erőszak büntettével vádolt Kiss Ferenc elleni bünügyben III. bir. itélet hirdetés.

Lopás büntettével vádolt Gudlin Ferencné szül. Wéber Anna bünügyében II. bir. itélet hirdetés.

Szándékos emberölés büntettének kisérlete miatt vádolt Csizmadia József bünügyében III. bir. itélet hirdetés.

Junius 4-én. Magánosok elleni erőszak büntette miatt vádolt Plantek Vincze s tsai bünügyében végtárgyalás.

Lopás vétségével vádolt Hullai Katalin bünügyében folytatólagos végtárgyalás.

Lopas büntettével vádolt Hruska Márk bünügyében III. bir. itélet hirdetés.

Lopás büntettével vádolt Hullai Jánosné szül. Varga Terézia s tsai bünügyében II. bir. itélet hirdetés.

Közgazdaság.

A jégverte szőlők kezelése.

Az idei tavasz nagyon ridegen köszöntött be; hüvös szeles és esős idővel, helyenkint fagyokkal és jégesővel.

A jég által megtámadott szőlők kezelése sok tekintetben hasonlit az elfagyott szőlők kezelésé hez, s a károsodás mérve itt is attól függ, hogy fejlettségének minő fokán érte a jég a szőlőt.

Bármikor érje is a jég szőlőinket, az okozott kárt tétlenül nem nézhetjük, tőlünk telhetőleg ellene védekeznünk kell.

A jégverés szerint, a mint korábban, vagy későbben következik be, különböző foku károkat okozhat a szőlőben. A jég tönkre teheti a szőlőnek fakadó rügyeit, fiatal hajtásait, levélzetét, virágzatát, összes termését, sőt nem egy esetben még hajtásait és ezzel együtt a jövő év termését is.

Kisebb mérvü jégverést — főként akkor, ha a jégverés a szőlőnek csak levélzetét sérti meg — a szőlő még kihever; ha azonban a jégverés nagyobb mérvü s attól a hajtások is szenvednek, miután a jégverte vesszőn, ott, a hol a jég annak kérgét megvéri, nemcsak a kérge hal el, de az alatta levő cambium működése is megszünik, a jégverés már sokkal veszélyesebb s kártétele nemcsak az az évi termésre, hanem a szőlőnek több évi fejlődésére is kihathat, azért a jégverés által sujtott szőlő birtokosának a károsodás megtörténte után, mindig higgadt megfontolás- és figyelmes körültekintéssel kell magát arra nézve elhatároznt, hogy a jégverés által bántalmazott szőlőjét miként kezelje? E tekintetben irányadókul a következők szolgálhatnak.

A jégverés a szőlőt az évnek bármelyik időszakában érje is, minden esetre első és fődolog arról győződni meg, hogy vajjon a kártétel csupán csak a lombozatra, vagy a lombozat és termésre, avagy még ezek mellett a vesszőre is kiterjedt-e? Mert jégverés utáni továbbkezelését e szerint kell irányitani. Ha a jégverés csak a lombozatra magára vagy legfeljebb ezzel együtt a fürtökre terjedt ki, ugy a lombozat lehető pótlásáról néhány hónalj-hajtás meghagyása által s esetleg a megroncsolt fürtök valamivel korábbani szüretelésével kell csak gondoskodni; de ha a jégverés nagyobb mérvü, a kihajtásra is kiterjeszthető volt: ugy a tőkét már olyan kezelésben kell részesiteni, a mely által azokon a jövő évi fát és termést biztosithatjuk.

Ha a nagyobb mérvü jégverés korán éri a szőlőt, olyankor azon a fakadó rügyek vagy a már kifejlett hajtások rendesen tönkre mennek. Ilyenkor a szőlő ez évben már termést nem fog adni. Ilyen esetben másra, mint a jövő évi termőfa biztositására; nem is gondolhatunk, azért az ilyen jégverte szőlőt ugy messük meg, hogy a megrongált hajtásokat kiindulási pontjuk alatt tőben eltávolitjuk, mely eltávolitás után a tőke test alsóbb részeiből még az évben hajtásokat fogunk nyerni, a melyekből őszre olyan vesszőket nyerhetünk, melyekben legalább a jövő évi megmetszésre alkalmas fa biztositva leend.

Ha a jégverés valamivel későbben, tehát akkor, a midőn már a fejlettebb lombozat a tőke alsóbb részeit védi — következik be, ugy nagyon sokszor megtörténhet, hogy az az évi hajtásoknak alsó pár szeme sértetlen marad. Ilyen tőkénél az az évi hajtásnak alsó sértetlen részét nem fogjuk egészen tőben eltávolitani; hanem ezeket a hajtásokat két szemes csapra metszszük vissza. Ezen visszametszés által azok a csap szerepét veszik fel, még az évben kihajtanak s kellő gondozás mellett őszig annyira kifejlődnek, ugy beérnek, hogy azok a jövő esztendőben termővesszőkül használhatókká válnak.

Ha a jég által a fent leirt időpontokban megrongált hajtását a tőkének metszetlenül hagynók s annak fejlődését csak a természetre biznók, ugy azok a jégverés után felette nagy számu hónalj-hajtásokat hoznának, a mely körülmény pedig igen kártékonyan hatna a tőke további életére.

Nem egyszer megtörténik azonban, hogy a jég a fenti esetekben is nem egészben, hanem csak részben rongálja meg a tőkét, különösen gyakoriak az egy oldalról jövő jégverések, a melyek olykor, tőként ha már a szőlőnek lombozata is elég tömött, annak egyik oldalát érintetlenül hagyják; azért jégkárok után a visszametszést sohase alkalmazzuk azonnal, hanem a jégverés után 3–4 nap mulva.

Megtörténhetik azon eset is, hogy a jég olyan későn jön, mikor már a szőlő hajtásai magasak és erős lombozatot fejlesztettek, s igy a jég csak a hajtásoknak fiatalabb növekedésben levő felső részét veri el. Ilyen esetben a hajtásokat csak részben, valamivel azon vonal alatt — a meddig a hajtásokon a jégverés kártétele terjed — vágjuk vissza; melyeknél aztán őszig erős hónaljhajtások fejlődnek s azok őszig kellőleg be is érnek.

Ezen eljárás különösen az amerikai anyatelepeknél bir nagy fontossággal, itt a mint tudjuk, fődolog a vesszőnyerés s e tekintetben az által, hogy ha a jégverés után a hajtásokat az ép részig visszacsonkázzuk, azoknak felső szemeiből még rendesen nyerünk olyan erős fejlődésü hónaljhajtásokat a melyek ha növekedésük folyamán felfelé irányitás és szorgalmas kötözés által gyámolittatnak, őszig elégendő hosszu és kellőleg beérett vesszőanyagot szolgáltatnak.

Ha a jégverés későbben áll be, midőn már a hajtások jóformán megfásodtak s a hajtások alsó részét a sürü lombozat is jobban védi, olyankor a hajtásokban a jég — különösen azoknak az alsó részén — már kárt nem igen tesznek. Ilyen esetben tehát a jövő évi fának és termésnek alapja nincsen megtámadva, de nagy kárt tehet ilyenkor a jég a fürtökben, mert azoknak bogyóiból sokat elroncsol; az ilyen szőlőknek a leszüretelésével nem tanácsos soká késni s nehogy a megrepedt bogyók rohadásnak induljanak, lehetőleg korán kell azt szüretelni.

A jégverte vessző sem oltás, sem semminemű más tovább szaporitási célokra nem alkalmas, mert azon a jég által megvert helyeken olyan roncsolások keletkeznek melyeken mindenféle betegségnek a csirái behatolhatnak és bizonyos idő mulva a tőkék pusztulását vonhatják maguk után.

Sokan a szőlőbirtokosok közül az oly jégvert szőlővesszőket, a melyeken nem nagyon látszik a jégverés nyoma, nemcsak anyatelep lélesitésére használják fel, hanem még oltásra is, ez rendkivüli nagy hiba, mert előfordulhat ugyanazon eset, hogy az ily vesszőből készült oltvány megfogamzik, de az hosszuéletü bizony nem lesz, 2–3 év mulva elpusztul és igy kárba vész mindazon költség, a melyet az oltvány készitésére és kiültetésére annak 2–3 évi ápolására fordittottunk.

NYILTTÉR.

Fouláré-selymet 60 krtól 3 ft 35 krig méterenkét — japáni-, chinai, s. a. t., a legujabb mintázattal és szinekben, u. m. **fekete, fehér és szines Henneberg-selymet** 45 krtól 14 forint 65 krig méterenkint sima, csikos, kockázott mintázott damaszolt stb. (mintegy 240 különböző minőségben 2000 faja és mintázattal stb. a megrendelt árukat postabér- és vámmentesen a házhoz szállitva és mintákat póstafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) **selyemgyárat Zürichben** — Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

Köszönet-nyilvánitás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen férjem temetése alkalmából részvétüket megjelenésük által, ugy koszoruküldéssel nyilvánitani szivesek voltak, fogadják hálás köszönetemet.

Nagy-Kanizsa, 1897. Május 28-án.

Özv. Rothmann Béláné.

Egyedül elismert kellemes izü **természetes** hashajtószer a

FERENCZ JÓZSEF-keserüviz, a keserüvizek királya

Orvostekintélyek bizonyitványai szerint a világhirnek örvendő

FERENCZ JÓZSEF-keserüviz

a keserüvizek talajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyszerüen, gyors és tartós hatásu.

A millenniumi nagy éremmel egyedül tüntettetett ki.

Kéretik csak **Ferencz-József-keserüviz**, nem pedig budai vagy egyéb **elnevezést** használni.

Kapható mindenütt. Az igazgatóság Budapesten.

Gyógyszerész-gyakornok,

hat gymnasiumot végzett, fiatal ember, ki helyben szüleinél avagy rokonainál tartózkodik, gyógyszertáramban gyakornoki alkalmazást nyerhet.

Reik Gyula, gyógyszerész

Felelős szerkesztő:
SZALAY SÁNDOR

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

ÁRVERÉSI HIRDETÉS.

A pesti központi papnövelde tulajdonát képező, a kis-komáromi uradalomhoz tartozó:

Kis-Komárom községben 276. házszám alatt levő korcsma-épület melléképületeivel együtt.

Komárváros községben 48. házszám alatti korcsma-épület melléképületei házikert és a beltelek végében levő 1 hold szántó földdel együtt.

Karos községben 54. házszám alatti korcsma-épület melléképületeivel és a telek végében elnyuló 105. sz. alatti 3 cat. hold szántó föld, ugy a káposztás földek közt levő 85 □ öl kerttel

Karos községben 104. szám alatti erdős-ház beltelekkel és a ház végében levő szántóföld és káposztás földek közti 68 □ öl káposztáskerttel együtt.

Ezen fentnevezett épületek a hozzátartozóikkal **folyó évi junius hó 15-én reggeli 9 órakor** a tiszttartói irodában Kis-Komáromban tartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Venni szándékozók a szerződési feltételeket Kis-Komáromban a tiszttartói irodában bármikor megtekinthetik. Zárt ajánlatok is a kitüzött árverési nap reggeli 8 órakor a kellő bánatpénz becsatolása mellett elfogadtatnak.

Kis-Komárom, 1897. május hó 27-én.

Mészáros Antal, tiszttartó.

Csodálatos eredmény.

Szeplő, tisztátlan arcbőr, sárga foltok stb. feltétlenül eltünnek

Bergmann liliomtej-szappan

(Bergmann és társától Drezdában)

naponkénti használatánál.

Kapható darabonkint 40 krajcárért

Kreiner Gyula *üzletében*

Nagy-Kanizsán. 126

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellenállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható fájdalomcsillapító bedörzsölésekőt alkalmaztatik kőszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és megbűlésekné és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók. **Rudolstadt** (Thüringia).

Nagy parti-áru eladás!

Olcsóbb mint bármely

végeladáson,

árverésen és feloszlott üzletekből vásárolt selyem napernyők, női- és férfi-ruha szövetek, damast áruk és menyasszonyi kelengyék, 800 pár cipő, 32,000 méter fekete-ruha, Voal-szőnyegek, stb. készpénz fizetés mellett a következő árakon adatnak el. Ugymind.:

Csak 13 kr. rőfe.

Mindennemű festő-carton — — **csak** 13 kr.
Canavász minden szinben — — „ 13 kr.
Vászonmaradékok — — — — „ 13 kr.

Mindennemű salvéta 4, 5, 8, 10 kr.

Dessert-salvéta — — — — — — 4 kr.
Nagyobb fajta minden szinben — — 5 kr.
Fehér Damast — — — — — — 8 kr.
Nagyobb — — — — — — — 10 kr.

Női szövet dupla széles csak 27 kr. rőfe.

Disz abroszok előbb 9 frt, most 3 frt 50 kr.

Gyermek ruhák — — — *Csak* 2 frt 50 kr.
6 személyre abrosz — — *Csak* 70 kr.
1 vég vászon legjobb — — *Csak* 5 frt

Selyem és Carton ernyők 50, 1.20, 1.50 kr.

Kivarrni való szőnyegek csak 15 frt rőfe.

Uri czipők csak **2 frt 50 kr.**

Uri nadrág — — — — *Csak* 1 frt 80 kr.
Uri nadrág finom — — — *Csak* 2 frt 50 kr.

Vidékre utánvétel mellett.

Tisztelettel

Hirschl Samu, üzletvezető

FEHÉR MIKLÓS

gépgyáros 54, 12—1

ajánlja a

m. kir államvasutak gőzcséplőkészleteit,

továbbá a legujabb szerkezetű **magánjárókat** és mindennemű egyéb gazdasági gépeket u. m.: **ekéket, boronákat, hengereket, vetőgépeket. (cirkulár) kör fűrészeket, malomberendezéseket, trieuröket, darálókat, a legjobb peremespora-fecskendőket, szecskavágókat, bakkerrostákat** stb. stb. **kedvező fizetési feltételek mellett legjutányosabb árakon,** hitelképes vevőknek több évre terjedő **részletfizetésre.**

Leégett m. kir. államvasuti cséplők kerekei készpénzért beváltatnak, valamint régi gépek ujakkal becseréltetnek.

Cséplési idényre vevőimnek megbizható gépészekről szivesen gondoskodom.

Képes árjegyzék kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve.

FEHÉR MIKLÓS, gépgyáros

Budapest, IX. Üllői ut, 23. sz. (a „Köztelek" mellett).

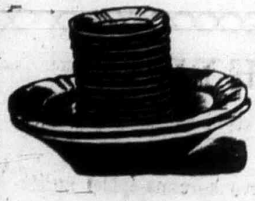

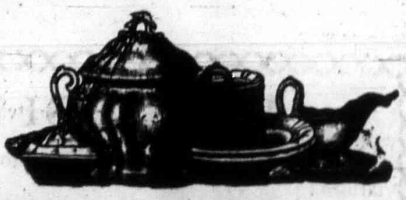

Engel Lipót

Nagy-Kanizsa. – Belovár.

Nagy raktár:

üveg-, porcellán-, kőedény-, lámpa-, tükör és képekben.

Pontos kiszolgálás — Jutányos árak.

Építkezési üvegmunkálatok, hemetszések is elfogadtatnak.

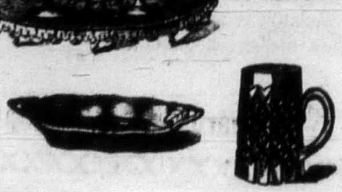

4 arany, 18 ezüstérem, 30 tiszteletiés elism. okirat!

Kwizda

Kormenburgi

állat-táppora

Állatgyógyászati-tisztitás lovak, szarvasmarhák jobb számára.

43 év óta van használatban a legtöbb istállókban étvágytalanság, rossz emésztés gyógyitására a tej feljavitására és a tehenek bővebb tejelőképesitésére.

1 skatulya ára 70 kr.
fél „ „ 35 „

Csakis a fenti védjegyes a valódi, kapható minden gyógyszertárban és gyógyfüszerkereskedésben.

49 Főraktár:

Kwizda Ferencz János II

cs. és kir. osztrák magy. és román kir. udvari szállító

Kor. gyógyszerész Kornenburgban Bécs mellett I.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1897.